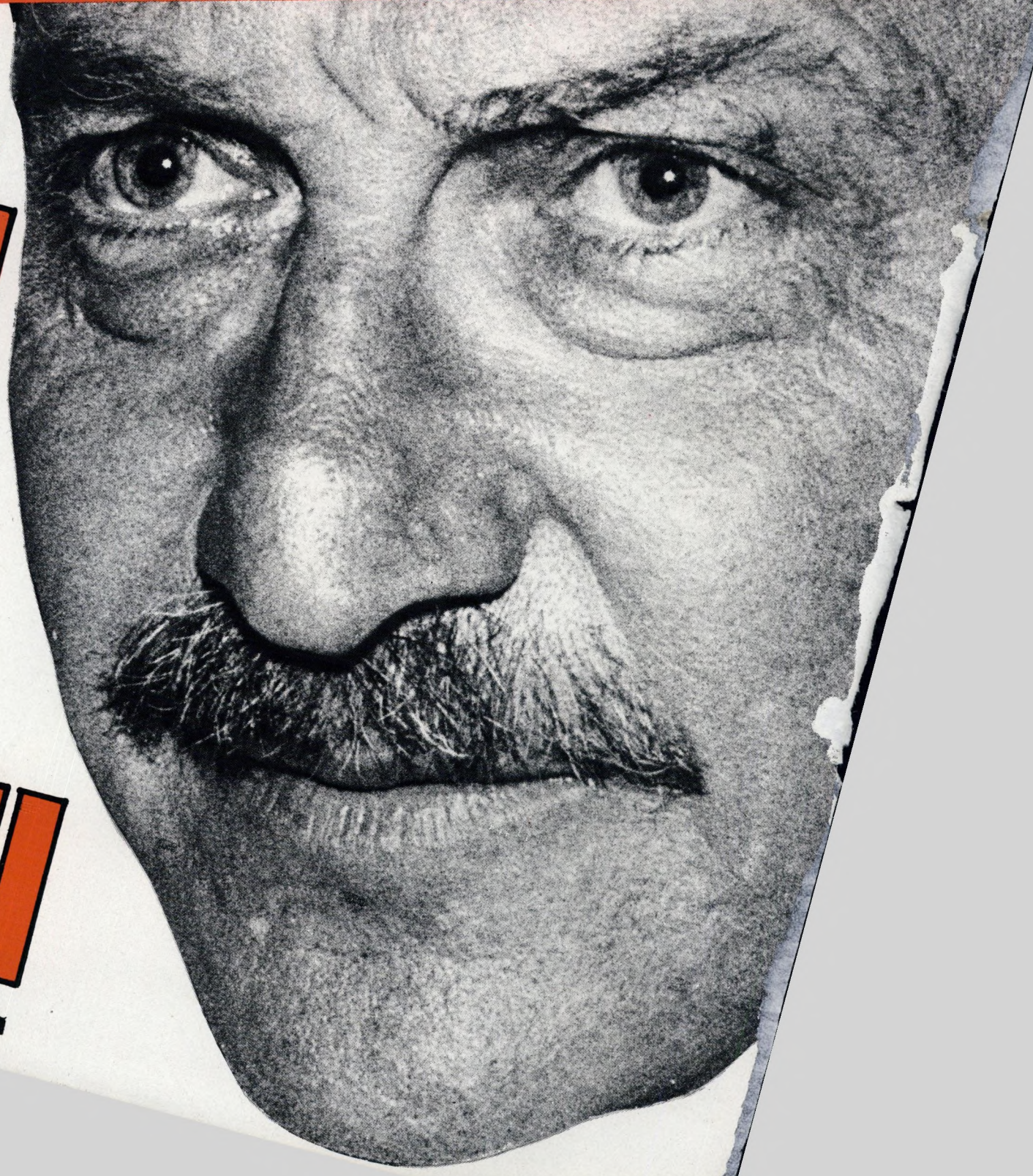
המחיר: 40 שקלים (כולל מ.ע.מ.)
שנה 47
80 עמודים
מספר 2363
15.12.1982

העולם הזה

פצצת קוסטה-ריקה

מי הדליק? מדוע?

השלטון ויצמן

JORDACHE
היבואנים והמפיצים אחים נקש בע"מ
סופר ג'ינס
ת"א, יהודה המכבי 57 טלפון 456351
רחובות, רח' הרצל 181, רמת־גן, רח' ד"ר כהן 2
ירושלים, רח' יפו 50 בנין העמודים, בית הכרם ככר דניה
ובחנויות המובחרות

העולם הזה
בלי משוא פנים.

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03־232262/3/4. תא־דואר 136 • העורך הראשי: אורי אבנרי • עורך־תכנית: יוסי שנון • רכז מערכת: זלמה פרנקל • עורכי כיתוב: תמי מטוביץ וגיורא נויפלד • צלמי מערכת: ציון צפריר וענת סרגוסטי • ראש המינהלה: אברהם פיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • הדפסה: „הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב • הסצה: „גד" בע"מ

קריאה יקרה.

כשבוע שעבר הזכרתי במדור זה ב־אקראי את השבועון רימון, שקם במיסגרת המאמץ העליון של צמרת מיפלגת־העבודה לחסל את העולם הזה.

מאז שקיבלתי לידי את העולם הזה, לפני 32 שנים וחצי, קמו שבועונים רבים, שניסו להתחרות בשבועון זה, תוך חיקוי צורתו, סיגנונו ותוכנו. כולם קמו, מתו ונשכחו. מי זוכר כיום את דבר השבוע (לא המוסף השבועי של דבר, אלא השבועון העצמאי), חיי שעה, לגבר (שבועון של רענן לוריא), ועוד?

אך רק שבועון אחד נולד במטרה מפו־

שער „רימון"
פצצות ונייר משובח

רשת ובילעדית להביא לחיסולו של העולם הזה. זה היה רימון. הוא קם ביוזמת שרותי־הביטחון, שלא היו אז אלא אגף של צמרת מפא"י (הגילגול הקודם של מיפלגת־העבודה) ועוזריו של דויד בן־גוריון, ובראשם שימעון פרס, משה דיין ואהוד אבריאל. הרוח החיה של המיפעל היתה אישיות־מפתח: איסר הראל, הממונה על שרותי־הביטחון, שסיפק את סכומי־העתק שהיו דרושים ליוזמה זו. הכסף נלקח מקרנות סודיות שנועדו לביטחון־ישראל. (כעבור שנים, הודה הראל בכך בפה מלא).

לפני הופעת רימון נעשו נסיונותו רבים לחסל את העולם הזה באמצעים פשוטים יותר: שלוש פצצות שהוטמנו במערכת ובדפוס שלנו, נסיון־התנקשות בי שלא הצליח (אך שבו נשברו האצבעות של שתי ידי), הטלת חרם כלכלי על העולם הזה ואף נסיון למנוע בכוח את הפצתו. כשכל זה נכשל, הוחלט להוציא לאור שבועון שישים קץ ל„שבועון המסויים" (כפי שבן־גוריון התעקש לקרוא להעולם הזה).

באוגוסט 1956, כשלושה חודשים לפני מילחמת־סיני, הופיע בקיוסקים שבועון תמים מאוד, שנקרא בשם התמים רימון.

רימון התיימר להיות שבועון ניטרלי, בלתי־מיפלגתי, שכל כוונתו היתה לספק לקורא האינטליגנטי חומר־קריאה נאור. המערכת, שבראשה עמדו עיתונאים שגוייסו מדבר, כללה כמה מן השמות המצלצלים של העונה.

בעיקר סמך רימון על הכסף — הרבה־הרבה כסף. הוא הוצא בלי כל חשבון כלכלי. בניגוד להעולם הזה, שחי מן המפרוטות של קוראיו (כמות המודעות שלנו היתה קטנה), ושלא קיבל מעולם תמיכה מאיש, ביזבז רימון כסף בלי חשבון. הוא הודפס על נייר מבריק משובח ביותר, שעריו היו ציבעוניים. אך בעוד שהעולם הזה עלה בקיוסק 400 פרוטות (אלפית ממחירו כיום!) עלה השבועון החדש 350 פרוטות בילבד. התוכן היה חיקוי של העולם הזה.

במשך כמה חודשים שמר רימון על חזותו התמימה. אולם כאשר התלהט הוויכוח הציבורי בעיקבות מילחמת־סיני — העולם הזה היה כלי־התיקשורת היחידי בארץ שהתנגד למילחמה זו — נשלפו בהדרגה הציפורניים. בלית ברירה החל רימון להזדהות, ותוך זמן קצר התגלה כמכשיר עיוור (תרתי משמע) של השילטון. מדי פעם פירסם התקפות פרועות על העולם הזה ועורכיו, השמצות זדוניות שגברו משבוע לשבוע. היינו בוגדים, עוכרי־ישראל, סוכני מדינות זרות והעולם התחתון, ומה לא.

אלא ששום דבר לא עזר. הכספים שבוזבזו (מיליוני שקלים בערכים של היום) לא פתחו לפניו את לב הקוראים. הנייר המשובח, הצבעים, פילאי־הדפוס, החיקוי חסר־הבושה של העולם הזה, סיפורי־סבתא על הצלחותיו הדמיוניות, היומרות של בעלי השמות המצלצלים שהופיעו בו — הציבור התעלם מכולם. תפוצת רימון נשארה מבוטלת. ככל שגברו התקפותיו הגלויות על העולם הזה, כן פנה לו הציבור עורף. השבועון, שצעדיו הראשונים לוו בתרועה גדולה, שבק חיים לכל חי בקול דממה דקה. איש לא הספיד אותו — מילבד העולם הזה, כמובן. מעולם לא ניתן דו"ח על הכסף שהושקע בו — מניין נלקח, וכמה זה עלה.

שאלה מעניינת היא מדוע באו כל ההתנקשויות בקיום שבועון זה דווקא מצד מיפלגת־העבודה. לא רק רימון נולד ביוזמת הצמרת של מפא"י, אלא גם הפצצות שהוטמנו אצלנו, ההתנקשויות בי ובעובדי־מערכת אחרים, ההחרמות הכלכליות, התביעות הפליליות שהוגשו נגדנו, שלא לדבר כלל על חוק לשון הרע (חוליר"ע, כפי שקראנו לו בקיצור), אשר יוזמיו טענו שהוא

בכל השנים לא עשתה מפא"י (ומיפלגת־העבודה בעיקבותיה) דבר נגד תנועת־החרות, למשל. להיפך, היא הסתדרה עימה היטב, שיתפה אותה בחלוקת־השלל במדינה ובהסתדרות הציונית, הכניסה אותה לממשלת־הליכוד־הלאומי וביכלל פילסה לה את דרך־המלך לשילטון.

מאז קום המדינה ועד עצם ימינו אלה, היה כל הזעם והתוקפנות של צמרת מיפלגת־העבודה מכוון תמיד נגד הגופים שדגלו בשלום ובזכויות־האדם, ובראשם העולם הזה. רימון היה חלק מתסביך זה.

שלמה מרעי

כתבת השער הקידמי:
בחזרה לחרות?
מי דיווח מקוסטה־ריקה על כוונותיו של עזר וייצמן להקים מיפלגה חדשה? מי ירוויח מהדלפה? מה רוצה וייצמן? העולם הזה שוחח עימו.
7

כתבת השער האחורי:
יחסים בשירותי הכלא
„הריתי אחרי שקיימתי יחסי־מין עם שמעיה אנג'ל בשירותים של כלא רמלה," מספרת יפה מרדכי, אחת משלוש הצעירות שהסתבכו בעיסקי הרואין.
74

משני צידי המיתרס
הנרי קנטרוביץ היה איש־התביעה במישפטם של אברהם סטבסקי וצבי רוזנטל, שהורשעו ברצח חיים ארלוזורוב. אחיו הצעיר, מכם קנת, מונה השבוע כחבר הוועדה לטיהור שמם. לפני כן שוחח עם העולם הזה.
6

אבא שב הביתה
צוות העולם הזה ביקר במחנות הפליטים עין אל־ח'לוזה ומיר־מיה והיה עד למחזות אנושיים נתעים ללב. בין השאר: שיבת עצירים משוחררים.
12

„מוכן ללכת שוב לכלא!"
אמיר תדהר — סטודנט, נשוי טרי וילד־טוב־ירושלים, שסירב לשרת בלבנון, מתאר את 35 ימי מאסרו בכלא הצבאי, ואומר: צריך לעשות משהו כדי להפסיק את המילחמה!"
30

עוני הוא בעיה של נשים!"

ד"ר ניצה שפירא־ליבאי חושפת את דעותיה הפמיניסטיות, מספרת על עבודתה ועל חיי המישפחה שלה, וטוענת: „הנשים עצמן צריכות להבין שיש צורך בשינוי!"
43

אש בצמרת
בשעה שרפי שאולי שהה בחו"ל, ויומיים לפני שעמדו לחוק חיקופי גברי במקום, עלה המועדון התל־אביבי באש.
64

שבוי בכשפים
הצעיר התימהוני אשר רבו, המודה במעשי רצח רבים שטרם פוענחו, מכי תיב לחוקריו במישטרה פסוקי תהילים. לדעתו, הוא נפל קורבן לקיסמי מכשפה.
76

פיחאום קם אדם

שלמה ארצי — זמר, מלחין, מעורר, המרעין שהוא שתא להתראיין ולהצטלם ושישיריו מדברים למענו, משוחח עם העולם הזה על ביתו, משפחתו, שיריו ולבטיו.
52

ציונים עייפים
גדולי האומה ונציגי האירגונים הציוניים מרחבי העולם לחמו כחרוף־נפש על מקומות ישיבה — וכשהתיישבו סוף־סוף ותור הנאומים התחיל — נרדמו כולם.
32

ביקור ב„בר־בקר"
בית־המישפט ביקש להתרשם במו עיניו מזירת הפשע, וביקר השבוע במיפעל־הבשר בר־בקר, שם אירע הרצח הכפול של עמנואל אזריהן ויעזר כהן.
34

עסקים ונשים

הנרי זימנד — רווק, עשיר, אדיב ונדיב, מוקף תמיד בחתיכות, אך טוען שהעסקים קודמים לנשים.
54

מדורים קבועים:

תשקיף	4	נמר של נייר	56
במדינה	5	זה היה העולם הזה שהיה	58
אתה והשקר	10	יומן אישי — החיים זה לא גיאוגרפיה	63
הגדון — „מובאים" — מה זה?	11	שידור — הצלילה של שרה גינור	66
אנשים	16	מיבחר שידורי הטלוויזיה	67
בזונים	18	זיכות ישראל — אכול ושתה כי מחר נחיה	68
הזרוסקופ — יורי אנדרופוב	23	קולנוע — סרטיו של הבימאי פטר לילייניטאל	71
מיכתבים	24	מה הם אומרים — רוני רימון, שלמה להט, מינה צמח, שמואל להיס, אנדרו רובין ודויד מרגלית	72
תשבצופן	26	ספורט	78
אנשים בעולם	37		
חשבון עובר ושב	47		
רחל המרחלת	48		
עולם קטן — ארצות־הברית	51		

תשקיף

ארנס לארץ

שגריר ישראל בארצות־הברית, משה (״מישה״) ארנס, הודיע שאם יוקדמו הבחירות הוא ישוב לארץ.
ההנחה היא, שאז הוא יוכל לתסוס תפקיד מרכזי בהנהגת הליכוד, ולחזק את הקו הניצי. ארנס היה ממתנגדי הסכם קמפ־דייוויד.

פגישה בין קלוצניק וערפאת?

יתכן שבקרוב תתקיים בתונים פגישה בין העסקן הציוני פילים קלוצניק ובין מנהיג אש״ף יאסר ערפאת. רדיו מונטה־קרלו מסר על־כך בשידוריו השבוע.
קלוצניק, שהיה נשיא הקונגרס היהודי, פירסם לפני כמה חודשים הצהרה משותפת עם נחום גולדמן ועם פייר מנדס־פראנס (שנפטרו בינתיים) בזכות הכרה הדדית בין ישראל והפלסטינים.

השוטרים פרשו מהחקירה

בעת החקירה שניהלה יחידתו של ארמנד לוי בפרשת הסורקים, פרשו מהחקירה שניים מקציני־המישטרה שהשתתפו בה.
השניים הם רב־פקד אבי טרר, ורב־פקד אלי ביכלר. במישטרה מייחסים את פרישתם לאי־שביעות רצונם מאופן ניהול־החקירה.

שיא בהברחות מלבנון

סוחרים בשטחים ובעיירות־שדה מוצפים בסחורה מוברחת מלבנון, ומחירי מוצרי־החשמל ובלי־הבית המוברחים הוא בחמישית מהמחיר הרישמי.
הסחורה היא בדרך־כלל של חברות בעלות מוניטין, שיש להן סוכנויות שירות בארץ.

מיצפה של חרות בגליל

בתוך זמן קצר יוקם מיצפה חדש בגליל, בגוש שגב, על טהרת אנשי חרות מצפון הארץ.
פעילי מיפלגה בצפון התמרמרו שחבריהם במרכז הארץ זכו ביישוב כוכב יאיר, שנבנה על הקו הירוק ליד כפר־סבא. סגן־שר־החקלאות, מיכאל דקל, הבטיח שאם יתארגנו מאה מישפחות יוקם מיצפה גם עבורם.

מתנחלים רבים בפסח

בחג הפסח השנה יהיו מוכנים לכניסה מיידית 1400 דירות בגדה המערבית. באותו חודש יתוספו כ־6000 מתנחלים חדשים להתנחלויות שמעבר לקו הירוק.

בנו של בגין סירב

בנימין־זאב בגין, בנו של ראש־הממשלה, סירב לקבל לידיו את תיק העליה בסוכנות או את ראשות ״חרות הצה״ר העולמית״ בטענה שיש לו ילדים קטנים ושהוא רוצה להקדיש להם את זמנו.

תנועת המושבים לגדה

במיסגרת ההתנחלויות החדשות הרבות המוקמות בגדה יוקמו שם בקרוב שני מושבים חדשים של תנועת־המושבים.

עיצומים נגד לפיד

ברשת ב׳ של קול ישראל לא משדרים לאחרונה פירסומת בשעות־הבוקר — זאת במיסגרת עיצומים של עובדי התחנה.
העובדים טוענים, שמנכ״ל רשות־השידור, יוסף לפיד, מקפח את הרדיו לעומת הטלוויזיה. העיצומים האלה גורמים הפסדים כבדים לרשות השידור.

שבועון בלי עורך

כבל הנראה, לא ייבחר עורך חדש לשבועון הליכוד ״יומן השבוע״. במקום העיתונאי מאיר עוזיאל, שהפסיק את עבודתו בשבועון וחזר ל״מעריב״.
מועמדותו של עיתונאי אחר ממעריב, יאיר קוטלר, ירדה בינתיים מהפרק.

מישרד פירסום בגליל

מישרד־פירסום ויחסי־ציבור ראשון בצפון הארץ יפתח בקרוב בגליל. המישרד ייפתח בשותפות עם מישרד תל־אביבי ליחסי־ציבור.

פריאל לא מוותרר

אשת יחסי־הציבור סיגלית פריאל עומדת להגיש תביעה לבית־הדין של המיפלגה הליברלית, כדי לאלץ את מוסדות המיפלגה לבחור שר שישי.
לתביעה אין כל סיכוי להתקבל נגד דעתם של השרים יצחק מודעי ושימחה ארליך, שהחליטו שלא לבחור בשר שישי (תשקיף העולם הזה 2362).

זייגר נגד הקטינים

ח״כ הליברלים יצחק זייגר עומד להגיש לכנסת הצעת חוק, שתמנע מכירת משקאות אלכוהוליים ומטבק לקטינים עד לגיל 17.
זייגר עלול לעורר עליו את חמתם של רבים מבעלי הפאבים והדיסקוטקים, המוכרים משקאות אלכוהוליים.

מנחם ברגר ייבחר

מועמד חרות לתפקיד נשיא לישכת עורכי־הדין, מנחם ברגר, עשוי לגבור על יריבו, הפרופסור דויד ליבאי.
בלישכה מתארגנת קואליציה רחבה נגד בחירת מועמד העבודה.

וידיאו לקיבוצים

ועדת־התרבות של ההסתדרות עומדת לחתום על הסכם עם חברה המשכירה סירטי־וידיאו שיופצו בקיבוצים במקום סירטי־קולנוע.

בשר לבן ואסור

בהרצליה נסגרה חנות בשר אחרי שהוצא נגדה צו־סגירה.
שמה של החנות היה ״אדום־לבן״ וצו־הסגירה הושג אחרי שהתקבלה הטענה, שמשמעה של החנות ברור כי נמכר בה בשר חזיר.

אריק סיני אושפז

הזמר הישראלי אריק סיני, שעמד להופיע בניו־יורק, חש כאבים בביטנו ונותח השבוע במעיו. בגלל מחלתו בוטל גם ביקורו בקנדה.

אולם למופעי רוק

קולנוע דן בתל־אביב יהפוך בקרוב אולם למופעי־רוק, שיהיו בו גם מיסעדה ודיסקוטק. מנהל הפרוייקט ואחד השותפים הוא איש עיסקי־השעשועים שוקי וייס.

השחקנית תתחתן בישראל

השחקנית בלינדה מונטגומרי, המכוכבת בסרט הפופולארי האיש מאטלנטיס באה לישראל כדי להשתתף בהסרטת סרט אחר.
מונטגומרי תנצל את ההזדמנות כדי להינשא בירושלים לחבר שלה.

במדינה

העם

עניין פנימי

האם היתה ישראל מזכנה לקיים יחסים טובים עם הרייך השלישי?

ישראל אינה מתערבת בעניינים הפנימיים של מדינות אחרות, ו־היא רוצה לקיים יחסים טובים (כולל מכירת נשק, ייעוץ למישטרה החשאית ועוד) עם כל מדינה, בלי קשר למישטר שלה.

כך הודיעו השבוע יצחק שמיר וסגנו הדתי, יהודה בן־מאיר. מי שמתנגד לכך אינו אלא צבוע, אמ־רו.

לפי הגיון זה, צדקו כל המדינות אשר אמרו בשנות ה־30 כי הן מו־כנות לקיים יחסים טובים עם גר־מניה הנאצית, בלי קשר למישטר שלה. השמדת היהודים — שהיו אזרחי גרמניה — לא היתה, אחרי ככלות הכל, אלא עניין פנימי.

ההסתדרות

כסף - עכשיו!

„לכסף אין ריח!" אמר קיסר רומא, וגם לסוציאליזם אין.

„לכסף אין ריח!" פסק אספאסי־אנוס קיסר, כאשר ציווה על שריו להטיל מס על המחראות של רומא.

החברות הכלכליות של ההסתד־רות הכללית של העובדים בישראל דוגלות באימרה זו. אידיאולוגיה זאת אידיאולוגיה — אבל כסף זה כסף.

עסקים כרגיל. הדבר התגלה במפתיע, כאשר התברר כי החב־רות ההסתדרותיות לוקחות חלק פעיל מאוד בהקמת ההתנחלויות בגדה המערבית, אשר המיפלגה ה־שלטת בהסתדרות מיפלגת־העבו־דה, שוללת אותן, כביכול, מכל ו־כל.

בעוד שהמוני החברים של ההס־תדרות מפגינים ברחבי הארץ נגד התנחלויות אלה, במיסגרת שלום עכשיו ותנועות אחרות, עושים ה־מיפעלים הקאפיטאליסטיים של ה־הסתדרות הסוציאליסטית עסקים טובים מאוד בהקמתן.

„אם אנחנו לא נבנה, יבנו אח־רים," התנצל בטלוויזיה ח"כ רפי אדרי, האיש שנועד להוות את תשובתו של שימעון פרס לדויד לוי, מנהל שיכון עובדים — חברה שהוקמה בשעתו כדי לעזור לפו־עלים לזכות בשיכון זול. מטרה זו נשכחה מזמן.

המוסדות האחרים של ההסתדרות משתפים אף הם פעולה במלוא ה־מרץ בהגשמת המדיניות של אריאל שרון בגדה, בניגוד למדיניות המו־צהרת של המערך: פשרה טריטו־ריאלית ואופציה ירדנית.

פטריפ־טיז. גילוי חדש זה מוסיף שאלה לשאלות הרבות, המר־חפות מזה זמן רב על הגופים המ־כונים „משק העובדים." לשם מה הוא קיים?

כבעלי מיפעלי־ענק, הפכו ראשי ההסתדרות זה מכבר לגדולי הקא־פיטאליסטים במדינה. בתור שכ־אלה, יש להם עניין כלכלי ראשון־במעלה באי־עלייתו של שכון־העו־בדים — מטרה המהווה את בסיס־הקיום של האיגוד המיקצועי, שהוא עמוד־התווך של ההסתדרות.

סתירה מהותית זו מסבירה את העובדה שההסתדרות העניקה ב־מיקרה הטוב ביותר תמיכה פושרת למאבקי־עובדים. לעיתים קרובות יותר נעצה סכין בגב העובדים ב־סיכסוכים כאלה, או הופיעה כבו־ררת או כמתווכת בינם ובין מע־בידיהם.

עתה, עם הפיכת המיפעלים ההס־תדרותיים לגופים נחלנים בשרות הימין הקיצוני, נפל גם הצעיף ה־אחרון בריקוד ההתערטלות.

מינוטים

הטראומה הדרוזית

בחרי השוף נוצרת מכנה ביטחונית חדשה — הפיכת הדרוזים הישראלים ל„אויבי־ישראל."

„איך אני צריך להרגיש כאשר הידידים של ישראל הורגים את האחים שלי?" שאל הצעיר.

השאלה היתה חמורה שיבעתיים,

מפני שהשואל לבש מדים ישרא־ליים ושייך ליחידה מובחרת: מיש־מר־הגבול.

יתכן כי אל המחיר הכבד ששי־למה ישראל עבור מילחמת־הלבנון בשטחים רבים, יתווסף מחיר חמור נוסף: כריית תהום בין ישראל ו־הציבור הדרוזי שבה.

יחס מיוחד. בשביל דרוזים ישראליים רבים היה המיפגש עם הדרוזים הלבנוניים חווייה טראו־מטית.

מאז קום המדינה, ידעו הדרוזים להסתדר בישראל. הם התכחשו ל־השתייכותם לעם הערבי, הגדירו את עצמם כאומה נפרדת, וכך גם נרשמו בתעודות־הזהות. הם קיב־לו על עצמם חובות מיוחדות, כגון חובת־הגיוס, ותמורתן זכו במעמד מיוחד. השילטונות השתמשו בהם ברצון ככוח־מחץ נגד הערבים, מי־שמר־הגבול, הפועל בעיקר נגד ערבים בישראל ובשטחים הכבו־שים, מאוייש במידה רבה על־ידי דרוזים.

אמנם, היחס המיוחד לא התבטא גם ביחס החברתי והכלכלי אל ה־דרוזים. אדמות הכפרים הדרוזיים הופקעו כאדמות שאר הכפרים ה־ערביים, ודרוזי צעיר מתקשה ל־השתלב בחברה היהודית כמו כל ערבי אחר. אך עצם העובדה כי הדרוזים משרתים בכוחות־הביטחון העניקה להם תחושה של השתייכות.

רצח־עם. כל זה הועמד במי־בחן חמור במילחמת־הלבנון.

תחילה בא עצם המיפגש עם צי־בור דרוזי גדול וגא, והמזדהה עם הלאומניות הערבית דווקא. הדרו־זים הלבנוניים עומדים בראש „ה־חזית הלאומית," שכללה את הכו־חות המוסלמיים העיקריים ואת אש"ף.

בשבועות האחרונים, כאשר הת־לקחה שוב המילחמה הישנה־נושי־נה בין המארונים הדרוזים בהרי־השוף, לקו הדרוזים הישראליים ב־טראומה נוספת. האוייבים הגדולים של הדרוזים הם אנשי הפלאנגות, שאינם מסתירים כלל את כוונתם לשחוט את הדרוזים כפי ששחטו את הפלסטינים במחנות צברה ושא־תילא. הפלאנגות משתמשות בנשק ישראלי, הניתן להם בשפע, והן מ־קיימות מגעים הדוקים עם צה"ל.

הדרוזים הישראליים, שרבים מ־הם משרתים בלבנון, מקיימים מגע יומיומי עם הדרוזים הלבנו־ניים. הם הושפעו מעמידתם הגאה, היונקת ממסורת של יותר ממאה שנה של לחימה בלתי־פוסקת במ־ארונים, וגם מטענותיהם נגד מ־שלת־ישראל, המחמשת את אויבי־הם. אין להם ספק שכאשר תיסוג ישראל מלבנון, במוקדם או במאו־חר, ישתמשו הפלאנגות בנשק ה־ישראלי כדי לבצע מיבצע של רצח־עם כלפי הדרוזים, כדי לסלק חש־בונות של מאות בשנים.

התוצאה עלולה להיות תהום הרת סכנות ביטחוניות מרחיקות־לכת. אך ראיית סכנה זו אינה פותרת את הבעייה. התסבוכת הלבנונית היא כה איומה, עד שגם לבעייה זו אינו נראה שום פתרון.

קיבוצים

דובים בקיבוץ

„בכך אחד מאיתנו מסתתר בגין קטן," פיכח חבר־הקיבוץ את הדיון על הטבח.

טבח צברה ושאתילא עורר וי־כוחים להטסים בכל הארץ. הוא לא פסח גם על החברה הקיבוצית.

על אשר התרחש בקיבוץ אחד סיפר ניסן ברקת, חבר קיבוץ רמות־מנשה של הקיבוץ הארצי (מפ"ם) ב„דף הירוק" של על ה־מישמר, המביא חומר מן הקיבוצים, ואשר פירסם את הסיפור ללא פירושים.

סיפר ברקת:

הכל החל בבית־המעצר במישט־רת זיכרון־יעקב, בלילה כשכולם ישבו שם...

מאורעות הטבח בביירות עוררו אצלנו תהודה רחבה, אבל כמו ברוב הקיבוצים, חרדה אמיתית ות־חושה שיש לעשות משהו, מהר ועכשיו, התעוררה רק אצל מעטים בקרבנו, אצל אותם שתמיד יבואו לכל הרצאה, הפגנה, או פעילות פוליטית — „העסקנים הפוליטיים," כפי שהם קרואים לשימצה בקיבוץ.

מוזר? עובדה: באותו יום־שבת, שבו נודע דבר הטבח, הוצג סרט בקיבוץ, מסוג הסרטים המושכים קהל רב אל אולם־הסרטים שלנו. לאחר דקות אחדות הופסקה ההקרי־נה ואחד ה„עסקנים" קם בהתרגשות אמיתית, ותוך רעד קל בקולו בי־קש מהקהל לקום על רגליו לדקה דומיה לזכר הנטבחים.

רחש נשמע בקהל. ויכוחים שק־טים עלו מפינות שונות באולם. אחדים סירבו לקום והדומיה עברה. שבנו לשיגרה.

אולם באותו שבוע יצאה לה קבוצה קטנה, גם היא מקרב אותה „עסקונה," לצביעת כתובות על הכבישים הראשיים באיזור. הגורל לא שפר עימם, וג'ים צבאי אלמוני,

(המשך בעמוד 6)

ישראל: קובה הפוכה

אריאל שרון היתה סיבה טובה להיות מרוגז, אם כי התאפק מלהראות זאת.

היא עבר בארצות־הברית, השתהה שם כדי לקבל הזמנה להיפגש עם שרי הממשלה, וזכה בסטירת־לחי מצלצלת. איש לא היה מוכן להיפגש עימו. בוושינגטון של דצמבר 1982, השם אריאל שרון מעורר חלחלה.

היתה זאת דוגמה גסה של כפיות־טובה. כי אין אדם בעולם המשרת כיום את האינטרסים האמריקאיים יותר מאשר אריאל שרון. הוא מסמל את הקו של ממשלת־בגין, ההופך את ישראל במהירות לקובה הפוכה.

כשם שקובה היא המשרתת המערבית של הגוש המיזרחי, הופכת ישראל המשרתת המיזרחית של הגוש המערבי.

קבלן־מישנה

ש דמיון רב בין התפקידים המיועדים לשתי המדינות הקטנות.

קובה היא אי בים הקאריבי, והיא מהווה בסיס של ברית־המועצות. הצבא הקובאי נחשב ככוח לוחם מעולה, אחרי שהביס את סוכני ארצות־הברית כמה פעמים. כיום שולחים הסובייטים את החיילים הקובאים לכל מקום־תורפה שבו אין ברית־המועצות רוצה להיות נוכחת בעצמה.

ישראל היא אי בים הערבי, היא מהווה בסיס של ארצות־הברית. לצבאה יצא שם בעולם כולו, וכלי־הנשק שלה הוכיחו את עצמם במילחמה. כיום שולחים האמריקאים את ישראל לכל מקום שם יש למלא שליחות צבאית, ושבה אין ארצית־הברית רוצה להיות מעורבת בעצמה, מסיבות שונות.

לפני שנה בדיוק שירטט אריאל שרון מפה ביטחונית של ישראל. הוא אמר כי מרחב האינטרסים הביטחוניים של ישראל משתרע מפקיסתאן ותורכיה ועד מרכז אפריקה (העולם הזה 2312). בביקוריו בארצות־הברית הגיש לפנטאגון ולמישרד־החוץ האמריקאי מפות ותוכניות, שבאו להוכיח כי כוח המחץ של צה"ל יוכל, בעזרת אמריקה, להגיע בשעת־הצורך לכל מקום־תורפה

אולם בינתיים היתה המילחמה בלבנון, צה"ל השמיד את הטילים הסובייטיים בלבנון והביס את חיל־האויר הסורי, וגם לקח שלל גדול של נשק בלתי־משומש. התיאבון גדל.

כיום משתרעת המפה הביטחונית של אריאל שרון על פני העולם כולו. החודש הופגן הדבר בצורה מאירה־עיניים, כאשר הסריח שרון את עצמו להונדוראס, מדינת־עימות באמריקה המרכזית, הנמצאת במצב מעשי של מילחמה נגד ניקאראגואה השמאלנית. ואילו יצחק שמיר יצא השבוע לשתי מדינות רודניות אחרות, ארגנטינה ואורוגוואי, אחרי שהבטיח לרודן של זאיר אספקה של נשק וייעוץ באירגון המישטרה הפוליטית שלו.

עם כל המדינות האלה יש לארצות־הברית יחסים מעורפלים. אין וושינגטון רוצה להיות מעורבת יותר מדי עם מדינות שבהן שולטות עריצויות, שהעולם התרבותי כולו מתעב אותן. היא זקוקה לשרותיו של קבלן־מישנה, שיעשה את העבודה השחורה במקומה. הקבלן הזה הוא ישראל.

לפי ידיעות שפורסמו בבריטניה, סיכם שרון בהונדוראס עיסקת־נשק גדולה, שתמלא תפקיד חשוב בפלישה לניקאראגואה. שרון הכחיש שנחתמה עיסקה „גדולה", אך הודה כי מישלחת ישראלית עומדת לנסוע להונדוראס כדי לדבר על עסקות ביטחוניות.

ברור כי שום עיסקה גדולה כזאת לא יכלה להתבצע בלי אישור אמריקאי רישמי או בלתי־רישמי. ברור גם כי ארצות־הברית אינה רוצה להיראות בגלוי כספקית־נשק גדולה למדינה העומדת להשתתף בפלישה לשכנתה — מה גם שפלישה זו תעורר ביקורת חמורה ביותר לא רק באירופה המערבית, אלא גם אצל כמה ממדינות אמריקה הלאטינית, כגון מכסיקו וקולומביה. לא מכבר, בעת ביקורו של הנשיא רונאלד רגן בקולומביה, הטיף לו נשיא מדינה זו בפרהסיה מוסר בעניין זה. ממשלת־ישראל, לעומת זאת, משוחררת מעכבות כאלה, והיא שמחה למכור לכל דורש את הנשק שבידיה — נשק ישראלי ונשק־שלל.

שרון אינו פועל רק לפי האינטרסים האמריקאיים, אלא גם לפי הבינוח האמריקאי. לאחרונה יצר מישרד־החוץ האמריקאי הבחנה רישמית בין מישטרים „טוטאליטריים" ומישטרים „אוטוריטטיביים". ההגדרה: אם הם פרו־סובייטים, הם טוטאליטריים. אם הם פרו־אמריקאיים, הם „אוטוריטטיביים" בלבד. שרון אמר השבוע כי הונדוראס היא „ליברלית" — בהשוואה למדינות אחרות באיזור זה.

כך נוצרת באמריקה הלאטינית סימטריה חדשה. מצד אחד: ארצות־הברית, המשגרת את ישראל כדי לעזור להונדוראס, העומדת לקדש מילחמה חשאית נגד ניקאראגואה. בצד השני: ברית־המועצות, המשגרת את קובה כדי לעזור לניקאראגואה נגד שכנותיה.

(המשך מעמוד 5)

שעבר במקום דאג להסגיר את הקבוצה למישטרה. הם נעצרו ל־משך הלילה ושוחררו בבוקר המ־חרת.

באותו לילה נתגבשה ההחלטה בליבו של קרלוס, מיוצאי דרום־אמריקה אצלנו... היה לו ברור, שמכאן צריך לצאת משהו. תוך כדי הלילה הארוך על ספסלי המעצר המישטרתי, יצאה אל הכתב תוכנית להקים אנדרטה בעקבות המאור־עות. הוא גיבש את ההחלטה עם היושבים לצידו על ספסל־המעצר...

אושוויץ ואורוגואי. כשב קרלוס הביתה, התגבשה התוכנית במלואה: „אנדרטה לקורבנות ה־טרור בקרב שני העמים," שתוצב בכניסה למשק. האמן המקומי שלנו הכין אפילו סקיצה לתוכנית, נקב־עה כמות הברזל והבטון הדרושה, ונוסף לכך חשב קרלוס, כיצד ני־תן יהיה למלאה בתוכן אחר. מדי שנה, לדעתו, יש לערוך טקס לפני האנדרטה ולשתף בו כפר ערבי, ליצור יום של דו־שיח בין שני ה־עמים.

כמו שאמרנו, כשקרלוס רוצה, אז הוא דוחף. אם צריך, אפילו לבדו. ככזה אנו מכירים אותו כבר שנים רבות. מאז הצטרף אלינו עם הגרעין האורוגואי, תיפקד כרכז־משק, רכז ועדת־החברה ועוד כהנה וכהנה.

כאן יש להוסיף, כי מצויים בקר־בנו רבים מיוצאי השואה, כאלה אשר עברו בנעוריהם את התופת שבמחנות־ההשמדה. הרגישות היא רבה, ישנם בינינו אחדים שאף סב־לו מטרור ערבי.

דובים ישנים. ביום שישי, כ־שבועיים לאחר הטבח, הופיעה ב־דף־האינפורמציה השבועי „הצעת מיספר חברים להקים אנדרטה ל־קורבנות הטרור" נוסף על כך, הו־בא הנושא לדיון לאישור המזכירות. שמועה שעברה מפה לאוזן סיפרה על כאלה, אשר פרצו לחדר־המזי־כירות ודרשו להוריד את הנושא מעל סדר־היום. אחרים נשבעו, כי היה מי שאיים בעזיבת הקיבוץ, אם תתקבל ההצעה.

לאחר אותה שיחה עמד המזכיר לפני לחץ לדחות כל דיון בנושא ולהורידו מעל סדר־היום. השמו־עות עשו להן כנפיים ושיחת היום בחדר־האוכל, במועדון ובמקומות־העבודה היתה בנושא האנדרטה. רבים מיהרו לשאול אם מקימים אצלנו אנדרטה לפלסטינים. אפילו הצעירים החלו מתווכחים. מישהו אמר, שלא הקמנו אנדרטה לאותם שנרצחו בפעולות הטרור הפלס־טיני, אז למה דווקא עכשיו?

צעיר אחד מיוצאי היחידות ה־מובחרות בצה"ל הזהיר, שמייד כשיוחל בהקמת האנדרטה, הוא ידאג לפרק אותה. חיילת בשירות סדיר, העושה בתפקיד מורה־חיי־לת, אמרה שלכשתקום האנדרטה, לא תעז להיכנס לעיירה שבה היא משרתת. היא טענה כי הדבר עלול לעלות לה בבריאותה.

בכל מקום נשמעו שיחות על ה־נושא. „שידאגו לדברים אחרים, למה דווקא לאנדרטה?" רטנו אח־דים. היו שפנו לקרלוס להוריד את ההצעה, מתוך כבוד לאלה בי־נינו, אשר יחושו נפגעים. לאחר כמה ימי סערה, פנה אליו המזכיר וביקש כי יסיר את ההצעה: „למה לעורר את הדובים?" וככלות הכל, באמת למה?

לאחר מחשבה ולאחר שה„עס־קונה" המקומית התיישבה לדיון שני על נושא „האנדרטה והשלכו־תיה," נראה לכולם, כי העלאת ה־הצעה בשיחת־קיבוץ, כך שלמעשה תתרכז בוויכוח על רגשות זה או אחר, או הצעה שתזכה ברוב של 4 מול 104 היא חסרת טעם...

כשנפרדו הביתה, פלט מיגל, ש־היה שותף לדיון: „בסופו של דבר, הרי אצל כל אחד מאיתנו מסתתר בגין קטן כזה, שמדי פעם מזכיר לנו מי אנחנו."

חזרה לארלוזורוב

השופט מכס קנת
למי דמו הערבים?

כאשר יצא השופט מכס קנת לגימלאות, לפני כשלוש שנים, היתה פרשת רצח ארלוזורוב פר־שיה מישפטית פיקנטית אבל כמעט נשכחת. השבוע מונה השופט קנת כחבר בוועדת־החקירה שהוקמה כדי לטהר את שמם של אברהם סטבסקי וצבי רוזנטל, אשר נאש־מו את ברצח ארלוזורוב.

בראיון, שהעניק השופט להעולם הזה כאשר יצא לגימלאות, הקדיש מקום נכבד לזיכרונותיו מהמישפט המסעיר. למרות שהוא עצמו לא הופיע במישפט, היה לו קשר מיש־פחתי לפרשה. אחיו הבכור, הנרי קנטרוביץ, היה עוזרו של מוסה אל־עלמי, מי שהיה התובע במיש־פטם של סטבסקי ורוזנטל.

בזאת השלימה ההיסטוריה מעגל תעתועים משלה. האח הבכור עזר לתביעה, וניסה להביא להרשעתם של השניים. האח האחר ינסה, אח־רי 50 שנה, לטהר את שמם, למרות שזוכו כבר בתיק־הרצח.

מישפחת קנטרוביץ, שאחדים מ־בניה החליפו את שמם לקנת, היא משפחה מרובת מישפטנים. הותיק מכולם היה האח הנרי, שנולד ב־שנת 1900 בארץ. יחד עם הוריו היגר בילדותו בגלל רדיפות התור־כים לאנגליה, ושם למד מישפטים. כאשר חזרה המישפחה אחרי ניצ־חון האנגלים לפלשתינה־א"י, מונה הנרי כמושל נפת־חברון. שם פגש בבתו של הרב הראשי של העיר, שמחה מני, ונשא אותה לאשה.

הנרי עשה חיל, והיה לפקיד ה־חשובים. הוא ייצג את ממשלת פלשתינה־א"י באחד המישפטים ה־גדולים ביותר בעניין קרקעות ה־שולטן התורכי. המישפט התנהל גם בארץ וגם בתורכיה, וקנטרו־ביץ הופיע בשני המקומות. במיס־גרת תפקידו הופיע גם במישפט רצח ארלוזורוב, והיה היהודי ה־יחיד שהופיע במישפט זה מטעם התביעה.

הרשעה בדעת רוב

האח מכס קנת, היה אז איש צעיר ומישפטן מתחיל, ויש להניח כי התעניין מאוד במישפט, כאשר הסניגור הוראס סמואל חקר אותה ארוכות בנושא זה, עמדה בתוקף על עדותה.

הוא זכר את שני הערבים שהיו דומים במיבנה גופם לנאשמים ה־יהודים, ואשר נטען כי הודו ברצח ארלוזורוב. אך כאשר הציגום לפני האלמנה לא זוהה זו מעדותה הקו־דמת, שהרשיעה את סטבסקי ורוזנ־בלט. השיפטים, שני האנגלים ו־הערבי, קיבלו את עדותה ועדותו של מפקח המישטרה האנגלי רייס שחקר בפרשה, והרשיעו את השניים. רק השופט היהודי מואיס ואלירו, בדעת מיעוט. זיכה את הנאשמים.

גם את העירעור לבית־המישפט העליון זכר השופט קנת, מכיוון ש־זה היווה תקדים מישפטי. הנאש־מים זוכו שם, מכיוון שלא היה סיוע מספיק לעדותה של האלמנה.

כאדם זהיר ומישפטן מנוסה, לא הביע השופט קנת גם אז, לפני ש־לוש שנים, כל דיעה על המישפט. הוא לא סיפר מה היתה דעתו ה־אישית על אשמתם או חפותם של השניים. אך מעניין מה עובר ב־ליבו של שופט העומד בימים אלה לעבור שוב על אותו חומר עתיק־יומין, שבו עסק אחיו לפני 50 שנה.

זמן לא רב אחרי שהסתיים ה־עירעור במישפט רצח ארלוזורוב, מונה מכס קנת כשופט־שלום. ב־גיל 28 היה אחד השופטים הצעירים בארץ. בשלהי שילטון המנדאט ב־דצמבר 1947, מונה כשופט מחוזי בתל־אביב. מאז כיהן בבית־מישפט זה, ובשנים האחרונות לכהונתו שי־מש כנשיא בית־המישפט המחוזי. במלאות לו 70 שנה פרש לגימל־אות.

אחיו הבכור, הנרי, דבק בממ־שלת המנדאט. אחרי הקמת מדינת־ישראל עבר יחד עם שרידי הממ־שלה האנגלית לקפריסין, בתפקיד האחראי לפירוק ממשלת־המנדאט.

תמונה היסטורית

הנרי קנטו־רוביץ (באמ־צע), במישלחת של ראשי־הישוב ליד הכניסה לכנסיית ג'ורג' הקדוש בירושלים. משמאל: משה שרת, השופט משה זמורה וציפורה שרת. מימין לקנטרוביץ, אשתו. תמונה זו צולמה, כנראה, אחרי תפילה חגיגית.

שני דורות אחרי שהנרי קנטרוביץ הופיע כתובע במישפט נגד החשודים ברצח ארלוזורוב, מונה אחיו כחבר הוועדה הממלכתית לחקירת הרצח

יהודי הבכיר ביותר בממשלת־ה־מנדאט. הוא היה מישפטן מעולה שהתמחה בענייני קרקעות וחברות, וכתב כמה סיפרי־מישפט. בין תפ־קידיו היו תפקיד האפוטרופוס ה־כללי, רשם החברות והפטנטים, ה־מפרק הרישמי ולבסוף פרקליט־המדינה.

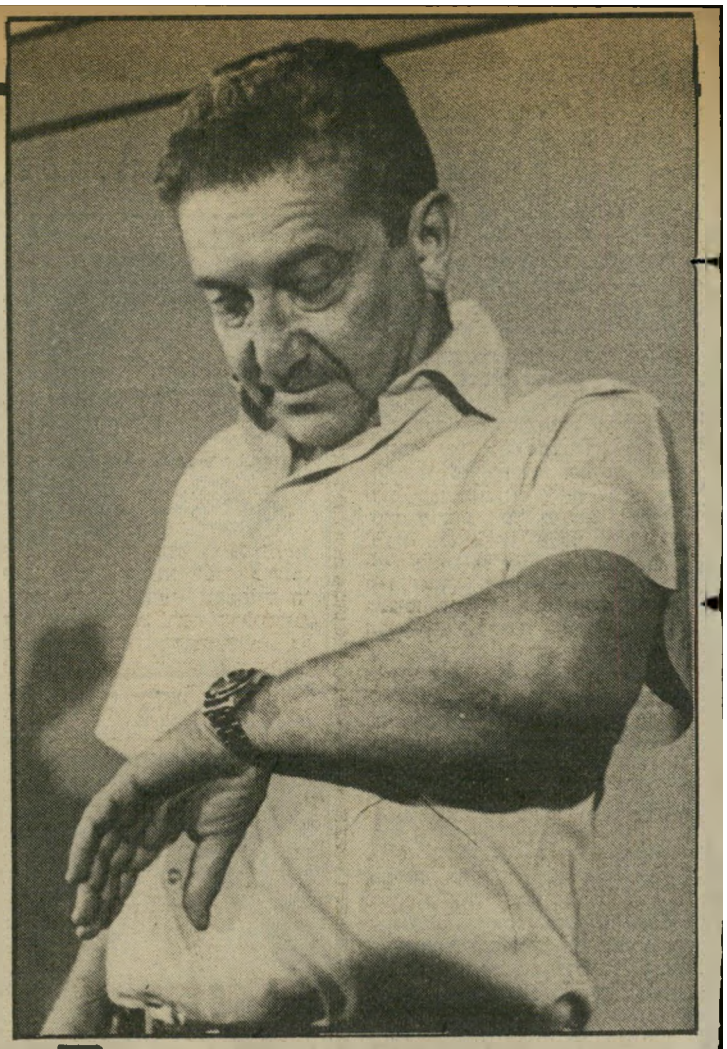
הוא הופיע במישפטים רבים ו־שהיה חשוב מבחינה פוליטית ו־חברתית, ואף יצר תקדים מישפטי.

את זיכרונותיו מאותו מישפט ה־עלה השופט קנת לפני העולם הזה לפני כשלוש שנים. הוא זכר ב־עיקר את עדותה של סימה ארלו־זורוב. כיצד זיהתה את סטבסקי על פי פסי מעילו, שאותם ראתה בחשיכה. הוא התרשם מכך שגם שנים אחדות עסק בסילוק חובות המימשל, תשלום פנסיות וסיומם של ענייניים אחרים. אז פרש לגימ־לאות ונסע להתגורר באנגליה. הוא נפטר לפני ארבע שנים. אשתו שי־מחה, מתגוררת בירושלים.

השבוע חזרה מישפחת קנת לע־סוק במישפט רצח ארלוזורוב מח־דש.

איקה אלון ■

זה נראה כמו עוד הדלפה תמימה - אך זה היה מעשה חבלה מחוכם

לחסום את הדרך לחרות

חמורים ביחס לאריאל שרון וג׳יצחק שמיר.

אף יותר ממה שמתרחש מחוץ לתנועת החרות, מדאיג את שרון ו־את שמיר מה שקורה בתוכה. הם יודעים היטב שהם לא יוכלו לטעון שאין להם תחליף. יש להם תחליף — עזר וייצמן. לעזר וייצמן יש עדיין תומכים רבים מאוד בתנועת החרות, המחכים רק לשעת הכושר, כדי להביאו בחזרה ולכפות אותו על בגין. די להזכיר את סגן־ראש־הממשלה דויד לוי, את השר יעקב מרידור, את שר־התיקשורת מרדכי ציפורי, את סגן־שר־האוצר חיים קופמן, את החי׳כים מיכה רייסר ומאיר שיטרית. תומכיו של עזר וייצמן נמצאים בכל המחנות בתנועת החרות.

לא נעלמה מעיניהם של שרון ושמיר גם העובדה שווייצמן עצמו לא עשה עד כה שום מהלך שיחסום את הדרך בפניהם.

עד־פני השטח זה נראה כהדלפה שאיש אינו יכול לרווית ממנה יותר מדי, ואיש גם לא יפסיד. יום או יומיים של כותרות בעיתונים, ותו־לא. השמועות על כוונותיו של עזר וייצמן להקים מיפלגת מרכז כבר מתרוצצות זמן רב. ואם הוא חזר על הצהרת הכוונות באוזני הנשיא של קוסטה־ריקה הרחוקה — אז מה?

אך העיתוי של ההדלפה, מקורה, והתנהגותו של עזר וייצמן בחודשים האחרונים, מצביעים על הכוונה האמיתית של המדליף.

מישהו ביקש לחסום את דרכו של וייצמן בחזרה לתנועת החרות.

מה השתנה?

לפני כמה שבועות — לא אמול, ולא לפני שבוע — היה פרטי השיחה, שהועברו בדו״ח לירושלים, היו גנוזים במשך כמה שבועות. ואז, לפתע, ביום השישי השבוע, הם מצאו את דרכם אל כתב־הרדיו שימעון שיפר.

מדוע הודלפה כוונתו של וייצמן להקים מיפלגה חדשה דווקא עכשיו? מה השתנה במהלך השבועות שחלפו בינתיים?

התשובה היא בת שתי מילים: ועדת־החקירה.

למרות השאננות שמפגינים שר־הביטחון אריאל שרון ושר־החוץ יצחק שמיר, הם חוששים מאוד מתוצאות החקירה של הטבח בצברה ובשאתילא. לפני כמה שבועות, קודם שנשלחו המיכתבים ל״רשימת ה־9״, נראו הדברים אחרת. אז הם לא העלו על־דעתם שיוסקו מסקנות נגד הדרג המדיני. היום ברור לשרון ולשמיר שהם נמצאים על הכוונת.

עזר וייצמן לא החליט להקים מיפלגה חדשה כי הוא מחכה עדיין להזמנה לחזור לליכוד

עזר וייצמן בוושינגטון. הוא סיפר שהוא פגש שם ידיד, שהזמין אותו לביקור פרטי בקוסטה־ריקה, המדינה הדמוקראטית היחידה במרכז־אמריקה. למרות שהביקור היה פרטי, הודיע עליו וייצמן לשגריר הישראלי באותה מדינה. השגריר, דויד תורג׳מן, המתין לווייצמן בנמל־התעופה של הבירה, וככל הנראה גם הודיע על ביקורו של ה־שר־לשעבר לנשיא קוסטה ריקה, מונחאס. השגריר היה בעבר ה־יועץ לענייני המיזרח־התיכון בשגרירות הישראלית בוושינגטון, והוא מכר ותיק של וייצמן. האורח הפרטי הזמין את השגריר לשיחה עם הנשיא.

הם מנסים לעורר דעת־קהל נגד ועדת־החקירה. הם מנסים לומר ש„עסקים כרגיל״ ועורכים מסעות תכופים לחו״ל, כדי לאסוף כותרות ולחזק את מעמדם. אבל כל זה רק מוכיח עד כמה הם חוששים. שרון ושמיר זוכרים יפה מה אירע ב־עיקבות פירסום מסקנות ועדת־אגרנט, למרות שאותה ועדה טיהרה את הדרג המדיני. דעת־הקהל טיאטאה את דיין ואת גולדה מאיר מן השילטון. דעת־הקהל — להבדיל מציבור הבוחרים — עלולה לטאטא גם אותם. שותפי תנועת החרות בליכוד ובקואליציה לא יוכלו לעמוד נגד דעת־הקהל הזאת, אם תגיע ועדת־החקירה למימצאים לקרוא לווייצמן, להתייצב לצידו בראש רשימת הליכוד.

מי הדליף?

עד־פני השטח, נראה, כאילו חייבת היתה ההדלפה לבוא ממישרד־החוץ. למעשה, אין זה כך. בשיחה שקיים השבוע עזר וייצמן עם העולם הזה הוא לא התעלם מן האפשרויות שהועלו כאן.

העולם הזה: מדוע לא הגבת על המילחמה בלבנון? על הטבח בצברה ובשאתילא?

וייצמן: תשמע, כל החיים שלי אני יורה כשאני רוצה לירות, ולא כשמישהו אחר רוצה שאני אירה. גם הירייה הזאת מקוסטה־ריקה לא היתה שלי. לא אני הדלפתי, אלא מישהו שצילצל אל מר שימעון שיפר מהרדיו.

העולם הזה: יש לך השערות איך זה דלף? מי במישרד־החוץ היה מעוניין בזה?

וייצמן: אני בכלל לא בטוח שזה היה ממישרד־החוץ. זה מיברק שהלך מהשגריר בקוסטה־ריקה לרבה אנשים, לא רק למישרד־החוץ. כשאני חזרתי משם, הרמתי טלפון לחנן בראון (המישנה למנכ״ל מישרד־החוץ) כדי לדווח לו, והוא אמר לי: לא צריך, הדו״ח נמצא לפני. כמו שזה היה לפניו זה היה לפני עוד אנשים. אתה בוודאי יודע שיש רשימת תפוצה לדו״ח כזה, אני לא בטוח שההדלפה הזאת באה ממישרד־החוץ.

העולם הזה: מדוע הזמנת את השגריר לשיחה? לא חשבת שזה צפוי, הדלפה כזאת?

וייצמן: אני בא למדינה זרה, אמנם בתור אזרח, אבל גם בתור שר־לשעבר. מזמין אותי הנשיא, אז הזמנתי את השגריר. אחרת, מי יודע מה היו חושבים על מה שדיברתי איתו שם.

העולם הזה: על מה עוד דיברתם?

וייצמן: את זה אני לא אגלה.

רשימת התפוצה של דו״חות כאלה, ששולחים שגרירים, היא רחבה למדי, אולי דווקא בגלל אותם עניינים שאינם קשורים בתוכניותיו הפנים־ישראליות של עזר וייצמן, ושעליהם דובר בשיחתו עם הנשיא הקוסטה־ריקאי. העתקים של הדו״ח נשלחים, והם מגיעים גם אל מישרד־הביטחון ואל מישרד ראש־הממשלה. מאחד משלושת המישרדים יצאה ההדלפה המכוונת. היא נועדה לסכל כל אפשרות שווייצמן יחזור לתנועת החרות.

היא נועדה לומר לעסקנים הקטנים המהווים את הגוף הבוחר במרכז תנועת החרות: בשעה שאנחנו, שר־החוץ או שר־הביטחון, עסוקים בהגנת המדינה ובדאגה לליכוד ולהמשך שילטונו, עסוק וייצמן בהקמת מיפלגה חדשה העלולה להוריד את הליכוד מן השילטון.

בדרכי שרון ודיין?

אד המדליף המיסתורי וגם אחרים במערכת הפוליטית אינם חוששים יותר מדי מכוונותיו של וייצמן להקים מיפלגת־מרכז ברא־שותו. למיפלגה כזאת יש סיכויים

(המשך בעמוד 8)

לקום מהכיסא או להישאר יושב?

לחסום את הדרך לחרות

(המשך מעמוד 7)

מצויינים להישחק עד תום במאבק לחיים ולמוות על השילטון, שיני־הלו שני הגושים הגדולים — הלי־כוד והמערך, בבחירות לכנסת ה־11. גם בליכוד וגם במערך סבורים כי מה שקרה לאריאל שרון ולמיפ־לגתו, שלומציון, בבחירות של 1977, ולמשה דיין ולמיפלגתו,

גם אריאל שרון ומשה דיין המנוח

הקימו לעצמם רשימות אישיות,

שהם ניסו למקמן בשטח ההפקר

שבין הליכוד והמערך - ושניהם

נשחקו בין שני הגושים הגדולים!

תל־ם, בבחירות של 1981, יקרה גם לווייצמן אם יקים לעצמו רשי־מה.

נקודות הדמיון הן רבות. כל השלושה — שרון, דיין המנוח ועזר וייצמן הם גנרלים לשעבר, שלא הצליחו לגבש לעצמם מרכזי־כוח במיפלגותיהם. שלושתם היו נוד־עים בכריזמה שלהם. לשלושתם היו תקופות המתנה. כאשר הם היו מחוץ למערכת הפוליטית, או ב־שוליה.

היום אריאל שרון הוא נץ קיצו־ני. אך בבחירות של 1977 הוא ניסה למקם את שלומציון אי־שם בשטח ההפקר שבין הליכוד והמערך. הוא ניהל רומנים פוליטיים עם יוסי שריד מחד ועם הפרופסור עזרא זוהר הימני־קיצוני מאידך. הדרך

וייצמן ובגין: עוד פעם

המדינית של שלומציון התאפיינה בזיגזגים מוזרים מאוד, והיא זכתה בשני מנדטים.

גם משה דיין, ארבע שנים אחר־כך, ניסה להתמקם בין הליכוד ו־המערך. תנועת תל־ם שלו הציגה תוכנית מדינית תמהה לא פחות מזו שהציגה שלומציון של שרון.

שרון ודיין התמודדו בבחירות ברשימה שיש בה חשיבות רק ל־אדם אחד — זה העומד בראש ה־רשימה. שרון החליף את הבאים אחריו ברשימה כמי שמחליף גר־ביים. דיין התייחס בזילזול מופגן לאנשי במה, שאירגנו למענו יגאל הורביץ וזלמן שובל, והרכיב ב־עצמו את רשימת המועמדים לפי ראות־עינו.

עכשיו עומד וייצמן לחזור על אותה דרך. גם הוא טוען כי אין לו כל קשר לנסיון ההתארגנות של הח"כים הליברליים המרדניים, יצ־חק ברמן ודרור זייגרמן, ואומר ב־גלוי כי יש בדעתו להקים רשימה אישית. כל זה, כמובן, אם הוא לא ייקרא להציל את תנועת החרות. הוא מתייחס בזילזול לדיבורים על איחוד בין המורדים הליברליים ו־בין תנועת שינוי של אמנון רובינ־שטיין ומרדכי וירשובסקי, ומכחיש את כל השמועות שהוא ירוץ עם תמ"י.

אין פירוש הדבר שעזר וייצמן אינו מגשש ובודק אפשרויות אח־רות, למיקרה שהוא לא ייקרא בחזרה לתנועת החרות.

עיסוקו המרכזי של עזר וייצמן היום הוא בניהול חברה חדשה, גלי־טכנולוגיות, שבידו 3% ממנ־יותיה. חברה זו עוסקת בפיתוח תוכניות להפיכת פסולת חקלאית למזון לבעלי־חיים, ציפוי מתכות על־ידי תמיסה חדשה, ופיתוח שי־טה להמסת פוספטים על־ידי חיידי־קים. גליל־טכנולוגיות היא חברת־בת של חברה אחרת, גליל־תעשיות, שרוב מניותיה נמצאות בידי איש־העסקים דב לאוטמן.

התעשיין לאוטמן היה סגנו של אברהם („בומה") שביט, כאשר בומה היה נשיא התאחדות־התעש־ייגים. וייצמן מרבה לשוחח עם לאוטמן — אך גם עם שביט, ובאמ־צעותם עם תעשיינים רבים. אלה אינם מוכנים לתמוך היום במערך, אך גם הליכוד איבד את מניותיו אצלם.

חוג אחר של אנשים שווייצמן משוחח עימם נמצאים בתמ"י, אף שאין להעלות על הדעת שהוא יצט־רף למיפלגה זאת. צעירי תמ"י, שהם בעלי קו יוני רדיקלי למדי, עשויים לראות בווייצמן מנהיג למ־רות שהוא אשכנזי. זהו כמעט הגר־שא היחידי שבו הם מוצאים שפה משותפת עם שניים ממנהיגיה ה־ידועים של תמ"י, השר אהרון אוזן ומזכ"ל התנועה בנימין („פואד") בן־אליעזר. שני אלה נמנים עם ה־אנשים שווייצמן שוחח עימם בחו־דשים האחרונים.

אך נראה כי לכל השיחות לא היתה מגמה מוגדרת. וייצמן לא עשה שום הכנות רציניות להקים מיפלגה חדשה. הוא לא עשה את הדבר החשוב ביותר לצורך זה: הוא לא הגדיר את עצמו מבחי־נה פוליטית. הוא לא אמר מה די־עותיו. יתכן שהוא מנהל את השי־חות רק כאמצעי לחץ על עסקני חרות. רק כדי להזכיר להם את קיומו, ואת האפשרויות שלכאורה הן עומדות לרשותו. משום כך הוא נזהר גם מפני הצהרה פומבית על כוונתו להקים מיפלגה חדשה, וגם עתה, אחרי שהודלפה השיחה ש־ניהל בקוסטה־ריקה, הוא נמנע מלי־המשיך את התהליך.

וייצמן רוצה לחזור לחרות, וה־דרך עדיין פתוחה לפניו, למרות ההדלפה המכוונת.

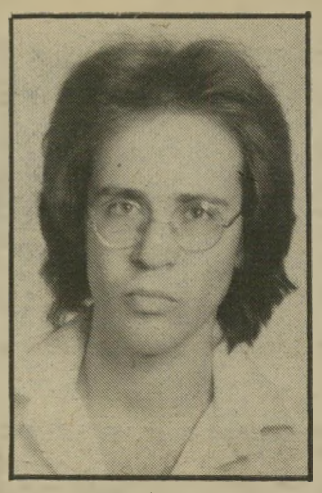
שלמה פרינץ

תקרית בקינשאסה

ד"ה התחיל כבר במטוס, ש־הוליך את המישלחת הענקית של מישרד־החוץ הישראלי ואורחיו בדרך אל קינשאסה, בירתו של הרוזן מובוטו ססה־סקו, שליטה של זאיר. עיתונאית לבושה לבן ובעלת שיער אדמוני לחלט, העיתונאי צעיר בעל רעמת שיער ארוכה, עסקו במה שאנשי מישרד־החוץ ראו כהסתה: הם סיפרו לחבריהם כמה עובדות על זאיר ועל טיב המישטר שהנהיג שם מובוטו.

החשש של אנשי מישרד־החוץ ואורחיהם, אנשי־העסקים, היה מובן, בהתחשב במה שהם ידעו על זאיר. שר־החוץ דל־ההישגים, יצחק שמיר, רואה ביחסים המתפתחים בין יש־ראל וזאיר פריצת דרך „היסטו־רית" ליבשת השחורה. אנשי־העס־קים רצו לקשור עיסקות ולהרוויח כסף. הם חששו שהעיתונאית ממעריב תמר גולן, והעיתונאי איש ידיעות אחרונות, יואב קרני, יקלקלו להם את ההצגה. הם ירעילו את נפשו־תיהם של העיתונאים שהתלוו ל־מישלחת, העיתונאים ישאלו שאלות לא־נעימות, מובוטו יתרגז, והמא־מצים הרבים שהושקעו באירגון ה־ביקור יירדו לטימיון.

אך החששות היו מיותרים. כל ה־עיתונאים הזרים הוטסו על חש־בון מובוטו. העיתונאים הישרא־לים, מלבד גולן וקרני, היו שימעון שיפר מקול ישראל, עוז פרנקל מ־גלי־צה"ל, ירון גונן מהטלוויזיה, אראל גינאי, שהוא עיתונאי של ידיעות אחרונות אך ייצג את ה־עיתון הצרפתי פראנס־סואר, זאיר כיסתה את הוצאות השהות של כו־לם במלון אינטרקונטיננטל המפו־אר שבקינשאסה הבירה. בין אנשי־העסקים היו נציגים של חברת־העובדים, של כור־סחר, של תה"ל ושל המיליארדר שאול אייזנברג. בה־במידה שהעיתונאים — מלבד גולן וקרני — לא גרמו לתקריות, כך גם אנשי־העסקים לא עשו עס־קים רבים.

עיתונאי קרני
ידע משהו

עיתונאית גולן
ידעה הרבה

מכירה היטב

את העסקים העיקריים עשה מובוטו עם הנספח הצבאי של המישלחת, האלוף אברהם („אבר־שה") טמיר, שנפגש עם השליט הזאירי לכמה פגישות בארבע עי־ניים. מובוטו רוצה מישראל שני דברים, שר־הביטחון, שמעיר הוא נציגו, יכול לספקם. מובוטו רוצה שישראל תקים לו מישמר נשיאותי שיגן על חייו מפני כל נסיון התנקשות או הפיכה; ושיש־ראל תקים למענו, תאמן ותצייד בנשק אוגדה שתשמור על הגבול הרגיש שבין זאיר ובין אנגולה.

כאשר פלשו מורדים מאנגולה למחוז קטנגה הסמוך לגבול, בסוף שנות ה־70, התנודד כיסאו של מו־בוטו. בקטנגה מרוכזים המיכרות העשירים של זאיר, ובלעדיהם לא יוכל מובוטו להחזיק בשילטונו.

ממישרד־החוץ רוצה מובוטו רק ש־יפעיל את השפעתו על חברי קונ־גרס אמריקאיים, ממוצא יהודי, כדי שאלה יגלו יחס חיובי יותר לזאיר כשמדובר בסיוע החוץ האמריקאי למדינה זו.

שום שאלות נוקבות של עי־תונאים ושום מאמצים כנים של אנשי־עסקים לקשור עיסקות, לא יכלו להזיז את מובוטו ממטרותיו.

גם לא השאלות של תמר גולן או יואב קרני. לתמר גולן אין זה הביקור הראשון בזאיר (לשעבר קונגו). אחרי שבעלה נספה באת־יופיה, היא היתה במשך תקופה ארוכה בקינשאסה בירת זאיר, שם לימדה באוניברסיטה. לגולן היתה אז פרשת אהבה סוערת עם השג־ריר הניגרי בקינשאסה.

השגריר היה מנהיג של אחד ה־שבטים החשובים והגדולים שבצפו־נה של ניגריה. הוא היה מוסלמי, והשילטון בניגריה התייחס לפרשת האהבה בין השגריר והמורה ה־ישראלית בחומרה מרובה.

הניגרים הפעילו לחצים דיפלומ־טיים אדירים על ממשלת זאיר — וגולן נאלצה לעזוב את המדינה. היא למעשה גורשה מזאיר.

כדי לא להתרחק מהניגרי, היא עברה למדינה סמוכה, חוף־השנהב, שם הפכה ידידה טובה לנשיא הו־פואה־בואני, ולימים היא היתה ה־מתווכת בינו ובין מדינאים ישרא־ליים.

כאשר היתה תמר גולן בחוף־ה־שנהב, היא ייצגה את הבי־בי־סי, תחנת השידור הממלכתית של ברי־טניה. מאוחר יותר, כשהיא עקרה לפאריס, היא המשיכה במיקצוע העיתונאות, ובין השאר היא נציגת מעריב באירופה וביבשת השחורה. גולן היא עיתונאית שאינה מסתפ־קת בדיווח. ביתה בפאריס הוא בית־ועד לגולים אפריקאיים, לאנשי שמאל רבים מהעולם השלישי, ו־שם הם נפגשים בפוליטיקאים אי־רופיים.

למסעה עם שר־החוץ הישראלי בזאיר באה גולן מצויידת בדו"ח האחרון של אמנסטי, החושף עוב־דות מדהימות ומזעזעות על מיש־טרו הרצחני של מובוטו. היחידי מבין הישראלים, מלבד גולן, ש־ידע משהו על זאיר, הוא יואב קר־ני בן ה־26, שהיה עורך חדשות־החוץ בגלי־צה"ל, עבד תקופה מסויימת במעריב, ואחר־כך עבר לידיעות אחרונות, שם הוא משמש ככתב של חדשות־חוץ.

מערכת הסתה?

חששות של מישרד־החוץ מחד, והתעקשותם של קרני ו־גולן לעשות את עבודתם מאידך, הביאה לתקרית שאירעה שעות ספורות אחרי שהגיעה המישלחת לקינשאסה. אנשי־העסקים אכלו ארוחת־צהריים במיסעדה שבה ארו־חה לאיש עולה מאה דולר — מחיר שיבעה חודשי עבודה של אזרח זאירי. העיתונאים ואנשי מישרד־החוץ התאספו בביתו של השגריר, מיכאל מיכאל, שהיה זה שהקים את השגרירות הישראלית בדרום־אפריקה הגזענית.

היה זה דווקא איש קול ישראל, שמעון שיפר, ששאל אם ישראל לא צריכה להביא בחשבון את או־פי המישטר בזאיר, כאשר היא מטפחת יחסים עימה. אנשי מישרד־החוץ ראו בכך הצלחה למערכת ההסתה של גולן וקרני. השגריר ושר־החוץ התחמקו מתשובה לי־שאלה. השגריר התחיל לספר על רשמיו משהותו בת ארבעת החוד־שים בזאיר. הוא אמר שגם לו היה רושם שלילי לפני שהוא הגיע ל־מדינה. אבל הרושם השתנה, ועתה הוא מעריך מאוד את העובדה ש־מובוטו הצליח להביא לאחדות לאומית, ותושבי זאיר מרוצים מ־מישטרו.

קרני שאל כיצד יודע השגריר, אחרי ארבעה חודשים, מה חושבים 30 מיליון הזאירים. השגריר עמד על כך שיש רק 27 מיליון זאירים. אך היה מוכן, לבסוף, להודות ש־הוא יודע רק מה חושבים תושבי הבירה, קינשאסה, שלושה מיליון וחצי במיספר.

עכשיו התערבה תמר גולן, ו־ביקשה כי השגריר יסביר מהי מהות היחסים בין זאיר וישראל. סגן־מנהל מחלקת אפריקה במישרד־החוץ, גדי גולן, אמר לה שאם

היא שבה לשם היתה החקרית בלחי־נמושת!

העיתונאית תמר גולן גורשה פעם מזאיר - וכאשר

קפה האג.

לאנשים שאוהבים הרבה קפה ביום וגם בלילה.

בשורה חדשה וטובה לאוהבי קפה - והרבה, עתה אפשר להשיג, לשתות ולהגיש לאורחים, קפה טורקי וקפה נמס טעים וארומטי ללא הגבלה ביום וגם בלילה.

קפה האג נמס נטול קפאין,
וקפה האג טורקי נטול קפאין.

קפה האג נטול קפאין מיוצר על פי התהליך החדש של חברת האג העולמית, תהליך המפריד באופן טבעי את הקפאין מהקפה ומשמר בקפה את הטעם המעולה והארומה הנפלאה, העושים אותו משקה אהוב כל כך.
קפה נמס האג או קפה טורקי האג 100% קפה טרי, ארוז ריואקום, לבחירתך ולטעמך.

קפה האג.
ליהנות בעיניים עצומות.

וימר יעקבסון טמיר

אתה והשקל
מאת מאיר תדמור

הבורסה

הקרנות משחילות זו לזו

שוב הקרנות. תצחקו, זה הדבר המעניין ביותר שקורה עכשיו בבורסה. נכון, גם פי־בי עשה היסטוריה ביום הראשון, אז מה? כמה חבר'ה ובעיקר שני דירקטורים של פי־בי עשו „בוחטה" של נגיח 10 מיליון שקלים כל אחד ביום אחד.

אני מקנא, אבל מגיע להם. הם עבדו קשה. ובכלל זה לא בושה להרוויח הרבה כסף בבורסה. לא נעים רק שהסיכון הוא אפס והסיכוי הוא מיליונים על בטוח. כשתפגשו את בינו צדיק תסירו את הכובע, כמוני. כשתפגשו את דוד גולן, ואם אין לכם במיקרה כובע, תשאלו יפה „מה שלומך מר גולן."

אגב, לצורך הזיהוי המלא: הראשון הוא מנכ"ל הבנק הבינלאומי, והשני הוא סגן יו"ר מועצת־המנהלים של פי־בי.

נחזור לעניין הקרנות. מאז שהמחזורים בבורסה הגיעו למיליארד וחצי שקלים ליום, כמחצית מסכום זה מגיע אל הקרנות. יפה. כמות הכסף כל־כך גדולה, שהדרך היחידה שנותרה לקרנות להילחם על הבכורה בתשואות, היא להשחיל אחת את השניה. כידוע, כל קרן בימי דצמבר אלה מטפחת מניות מסויימות ודואגת לעליית שערן. זה יפה, זה כדאי אבל גם מחייב. למה? או, לדאוג לכך להכניס לקרן מתחרה „סחורה" שלה, כדי לאלץ לקנות את המניות המסומנות שלה בכל מחיר, גם בירידה. גם בלי שינוי ולהקיז מדמה.

כך למשל קרנות הפועלים ובנק־לאומי עוד לא אמרו את המילה האחרונה. הם עושים מחזורים עצומים ועליות־שערים קטנות, עד ש... בינתיים הקרנות של פיא־בי"ל דוחפים לדיסקונט מניות של נכסים, דלק ודיסקונט השקעות. ושני אלה יחד משחילים לפועלים, טרומאסבסט וזיקה. ר־הפועלים עם דיסקונט משחילים לבי"ל, ים המלח למשל.

מאיפה בא הכסף?

שאלתי כמה חכמים מאיפה כל הכסף שנשפך לבורסה בשבועיים האחרונים. סיפרו לי כל מיני סיפורים. איש לא מבין, „יצרות" של 700 עד 800 מיליון שקל, הזורמים אליהם בשיטפון אדיר וחוזרים אל המניות המטופחות.

טילפן אליי אחד מעמודי־התווך של הבורסה ושאל, איך זה ששווי השוק של אתא אלרון וישפרו שוה, נו, באמת איך? לאתא וישפרו יש מה שאין לאלרון — ערך סמוי.

כותנה: מישחקים אסורים בבורסה

אם מישהו נכשל בעסק — ההפסד שלו. אבל מה דינו של מי שנכשל בעסקי ציבור? הציבור הפסיד. המיקרה שלנו עוסק בעניני כותנה, מגדלי־הכותנה, ובעיקר המועצה לייצור ושיווק כותנה, ועיקר העיקרים: במנכ"ל של המועצה, צבי נוימרק, חבר קיבוץ עין־הנציב.

הענף, כפי שהסבירו לי כמה מן המגדלים, נמצא במשבר רציני, בעיקר בגלל התחרות של מגדלי־הכותנה מהמיזרח הרחוק. המחירים יורדים ולעיתים יש הכרח למכור בכל מחיר.

מועצת־הכותנה היא גוף שהוקם על־פי חוק, ובראשה עומד מנכ"ל המתמנה על־ידי שר־החקלאות. פעולות המועצה מבוקרות על־ידי מבקר־המדינה ויש לה גם ועדת־ביקורת. עד כאן עובדות־יסוד.

בניו־יורק, כן, כאן עובר התסריט לעיר הגדולה, יש בין שאר הבורסות למניות, לזהב, לשאר מתכות וגם בורסה לי־מוצרים חקלאיים; שם סוחרים גם בכותנה; לא בכותנה עצמה, אלא במחיר העתידי שלה. הטכניקה אינה חשובה לענייננו; מה שחשוב הוא, שאפשר להרוויח הרבה וגם להפסיד הרבה.

מכאן חוזר התסריט ארצה. מנכ"ל המועצה לייצור ושיווק של כותנה, בצר לו, החליט „לשחק" בבורסת הסחורות העתידיות של ניריורק, וירוץ המזל הפסיד 5 מיליון דולר — לא הרבה, אבל בכל זאת מיליארד וחצי לירות מכספי המגדלים. מתברר, (ראה הפרטים) ש„השקעה" כזו נאסרה על מנהלי המועצה ומנכ"ל. עכשיו יש בעיה. ביום הרביעי הבא, ה־22 בחודש, מקיימת ועדת־הביקורת של המועצה את ישיבתה הבאה. המנכ"ל יצטרך להשיב על כמה שאלות מעניינות על מיסחר עתידי שנעשה בעבר.

כדי לא להקדים את המאוחר, רצוי שהמנכ"ל יצטייד בהרבה תשובות. כמה מן המגדלים טוענים, שבעיסקות העתידיות יש מי שלא ניזוק. הם כן.

מידע ודיווח

הועדה התיחזה לפרסומים בעתונות ובעלון המגדלים ולאמינותם. בנושא של בדיקת הפעילות בבורסה למשל, החליטה מועצת המנהלים לדווח לצבור המגדלים ונציגיו דיווח מלא, גלוי ונאמן על מה שקרה ועל המסקנות.

הדיווח על פי השתקפותו בפרסומים, מתעלם ומעלים חלק ממסקנות הועדה ומפחית מחומרת הארוע ע"י השוואה לא רלבנטית של הנזק בסך 7½ מליון דולר מול היקף "הפעולה השיווקית הכוללת" בסך ארבע מאות מליון דולר.

הועדה הכחינה בכרור כין ההפסד בסך 2½ מליון דולר שנגרם כפעולה לגיטימית בכורסה להבטחת מחיר בשיווק ביול 1980/81, לכין נזק שנגרם מפעולות "השקעה" שנאסרה על המנהלים במפורש. ושחוצאותיה הסחכמו בהפסד בסך 5מליון דולר, ללא קשר ישיר לפעילות השיווקית וללא ידיעת הועדה האחראית למדיניות השיווק.

הפרחים של „אל־על"

למה לא מבצעים את החלטות הכנסת? שואל צפריר נלקין, מנכ"ל קי־אי־אל, החברה שהוקמה להטסת מטענים חקלאיים לשוקי היצוא, בעיקר אירופה. משהו ניחם אותו ואמר שזו לא ההחלטה היחידה של הכנסת שאין ממלאים אחריה.

לעניין עצמו: קי־אי־אל חוכרת מטוסים מחברות שונות במחירים תחרותיים. אבל מה, זכות הסירוב הראשון היא של אל־על. שאגב, עדיין ממשיכה להטיס מיטענים חקלאיים, למרות השביתה, ההשבתה, הפירוק וכל היתר.

התרגיל של אל על הוא החכרת מטוסים במחיר נמוך לכאורה, כאשר הקיבולת שלהם קטנה יותר מאלה שניתן להשיג במחיר זהה. בשנה שעברה אומרים אנשי קי־אי־אל עלתה לחקלאים זכות הבכורה של אל על מיליון וחצי דולר. הם רצו לכנסת ושאלו בקול רם, אם הם שצריכים לסבסד את אל על, או אולי יותר טוב והגון ש־ארידור יסבסד את אל על ישירות.

ועדת־הכספים של הכנסת בדקה את העניין ומצאה שאכן החקלאים צודקים. אז מה? השנה למשל יסבסדו חקלאי ישראל את „אל־על" בשלושה מיליון דולר.

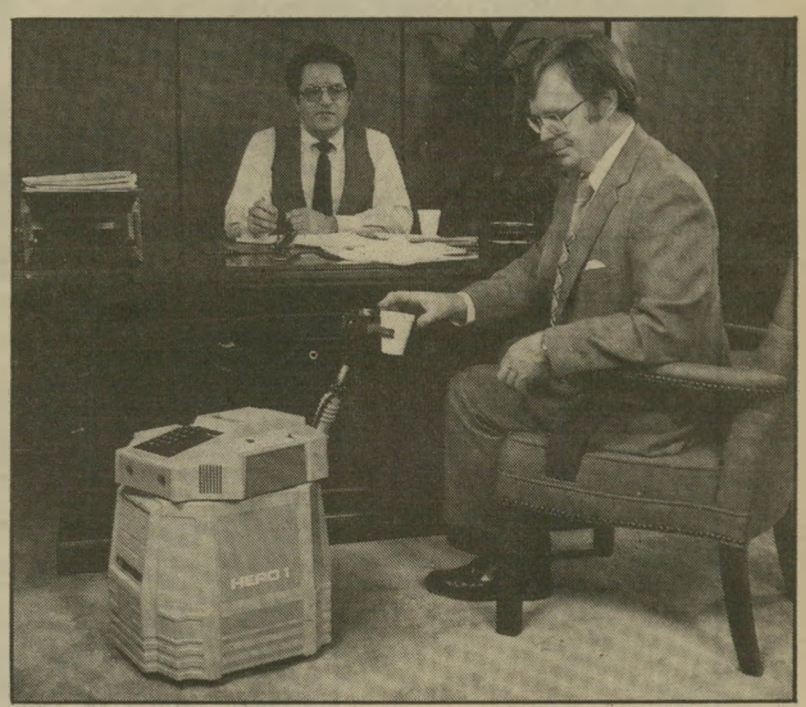
אומר חקלאי המייצא פרחים לקראת הכריסטמס של הגויים: לעזאזל, זה שאני מוכר פרחים יפים וזולים באירופה, זה חשוב לכלכלת ישראל. את אל על סגרו. אז מה פיתאום צריך לסבסד את החובות שלה לבנקים? שהבנקים ידאגו. למה על חשבוני?

ובאמת למה?

הרובוט שלא מגהק

הוא הולך, הוא מדבר, הוא שומע, הוא מרגיש; הוא מכין קפה עם חלב, תה בלי חלב, מעביר מיסמכים מחדר לחדר, מטלפן למישטרה בשעת שוד, אבל לא מתלונן על שעות עבודה, לא מגהק או משחק, אחרי או לפני האוכל, וזאת מהטעם הפשוט: הוא אף פעם אינו אוכל; כן, הוא לא אוכל, הוא באמת רובוט אישי, שזה עתה ירד מעל פסי־הייצור.

הרו 1, הרובוט האישי הממוחשב של חברת־בת של חברת זניט האמריקאית, יצא זה עתה

אל השוק, במחיר התחלתי מפתיע של 2500 דולר. את דרכו בין המיסדרונות של המישרד הוא עושה בעזרת מערכת של חיישנים על־קוליים וזיכרון מחשב.

יצרניו של הרובוט החדש טוענים, שיצליחו למכור ב־1983 25 אלף רובוטים. אולי.

וכרגיל בשוק של קונים, כמו השוק האמריקאי, כבר הספיקו המתחרים להודיע על רובוטים משלהם, שמחירם יהיה פחות מ־2000 דולר, עם אפשרות תיכנות לפעולות מסוגים שונים, כולל שמרטף, הכנת קקאו, תירגום שפות־התיכנות לקול־אדם, הגשת דו"ח יומי על שטח הרצפות שנוקו בכל יום בשבוע שעבר, מעשה־ידי הרובוטיות של הרובוט.

איך מממן „מעריב" את מוזס

המאבק בין ידיעות אחרונות ומעריב יהיה בקרוב ציבעוני מאוד. סיבוב נוסף הסתיים בימים אלה לטובת ידיעות. המערכת הראשונה להפרדת צבעים באמצעות מחשב נרכשה על־פי הסכם מכירת בתגאי־שכר על־ידי חברת סקנלי. המערכת שפותחה ומיוצרת בארץ על־ידי חברת סאי־טקס, ושכמותה נמכרו כמה מאות יחידות בעולם כולו, עולה כמחיר התחלתי 800 אלף דולר (כשליש מאות מיליון לירות). מילה אחת על המערכת: המערכת הממוחשבת, הקרויה רספונס 300, משמשת להפרדת צבעים של צילומים ציבעוניים לצורך הכנתם להדפסה ציבעונית, והיא נחשבת למתקדמת ביותר מסוגה.

ועכשיו, כרגיל, הגענו לעיקר: מה זה חשוב אם חברה בשם סקנלי רכשה מערכת? חשוב מאוד, אם ניקח בחשבון, שעניין הרכישה נשמר בסוד; ועוד יותר חשוב הוא, שהחברה הנ"ל, כפי שנוהגים לכתוב, היא בבעלותם של יצחק טרקאי ושל עודד מוזס, בעליו של דפוס מוזס ודפוס גרפוליט, ונוח מוזס, העורך האחראי של ידיעות אחרונות הוא דודו.

עוד ניחוש אחד לא יזיק. מי יודעתכם יהיה הרוכש הבא של מערכת „רספונס"? קרוב לוודאי שדפוס „לוין אפשטיין", שהוא כי בעלות „מעריב". ועוד פרט פיקנטי: רוב ההפרדות הציבעוניות של הירחון „את" של מעריב, נעשות על־ידי „סקנלי". וכך, בתנועה סיבובית, ממכן „מעריב" את חברת „סקנלי", שהיא כאמור בבעלות חלקית של „ידיעות".

מכיוון שעסקי הפרדות־צבעים משגשגים ככל הנראה, מתעניינים כמה פירסומאים ברכישת מערכת להפרדת־צבעים, כמובן. גם הם, ספקי מרבית עבודות ההפרדה, רוצים נתח מהשוק.

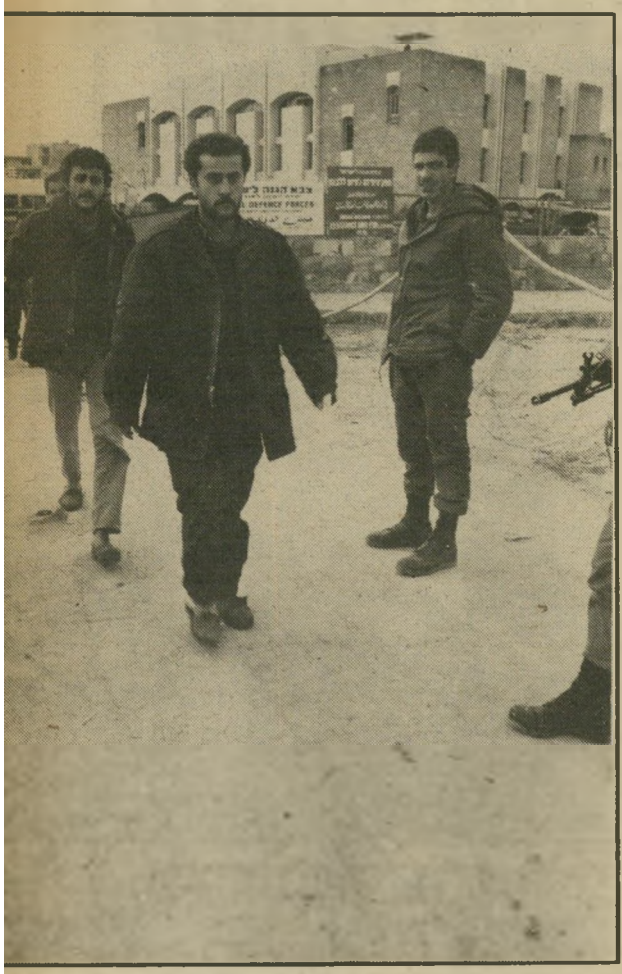
התוצאה המשוערת של קרבות הצבע תהיה יותר צבע במוספים ובמגזינים. כמעט כמו בחו"ל.

הנדון:

5500 איש כלואים במחנה. איש אינו יודע מדוע

אל-אנצאר

עצירים מאל־אנצאר משוחררים בצידון

ד מושג „מחנה־ריכוז", ששמו יצא לשימצה בעולם, ושנחרת באותיות של דם ודמעות בספרי־ההיסטוריה שלנו, נולד בצורה תמימה למדי.

במילחמת־הבורים. בראשית המאה, לא ידעו הבריטים כיצד לטפל באוכלוסיה הלבנה המקומית, שמוצאה היה מהולנד, ושלא קיבלה את עול השילטון הבריטי. אחרי כישלונות רבים, נקטו הבריטים בשיטה אכזרית: הם ריכזו את כל האוכלוסיה הלבנה במחנות, כדי למנוע ממנה את האפשרות לסייע ללוחמי־הגרילה, שפעלו ביחידות שנקראו „קומנדוס".

כך נולדו שני מושגים, שהטביעו את חותמם על המאה ה־20: „מחנה־הריכוז" ו„קומנדו".

כל מישטר, הכולא את יריביו הפנימיים והחיצוניים במחנות־כלא, כמו חיות בכלוב, משתדל להמציא להם שם חדש, תמים ככל האפשר.

לבן אין מחנה אל־אנצאר נקרא „מחנה־ריכוז". הוא נקרא „מחנה מובאים".

ההבדל הוא סמאנטי בלבד.

■ ■ ■

מ יהם 5500 הכלואים כיום במחנה־ריכוז זה?

בציבור הישראלי קיים הרושם שאלה הם „מחבלים", שנשבו במהלך הקרבות להריסת „תשתית המחבלים" בדרום־לבנון. כולם, או לפחות רובם, עסקו בפיגועים בישראל, והם טרוריסטים מסוכנים שאסור לשחררם. ויש אומרים: צריכים לטפל בהם ביד קשה.

לתמונה נוחה זו אין שום קשר עם המציאות.

עם כניסת צה"ל והשב"כ למחנות־הפליטים הפלסטיניים ולערים המעורבות, נעצרה למעשה כל האוכלוסיה הגברית המבוגרת, מגיל 14 או 16 ומעלה. אבות, בנים ונכדים. (מי שראה בטלוויזיה הישראלית את הכתבה של מרדכי קירשנבוים על כיבוש העיר צידון — כתבת־האמת היחידה ששוררה בכל מהלך המילחמה — זוכר את טור הגברים והנערים שהובלו למעצר, כשידיהם מורמות).

ביקרתי השבוע במחנות־הפליטים של צידון, והתמונה היתה ברורה וחד־משמעית: אין בהם גברים.

כמעט כל הגברים מגיל 14 עד 60 עצורים באל־אנצאר. הגברים המעטים הנראים שם שוחררו מן המעצר, אחרי שישבו במחנה ארבעה־חמישה חודשים. יש שנעצרו פעמיים.

יתכן מאוד כי מעצרים המוניים אלה, בימים הראשונים של המילחמה, נועדו להחיש את בריחת האוכלוסיה הפלסטינית מדרום־לבנון, דבר שהיה בגדר מדיניות מפורשת של ממשלת־ישראל.

הכוונה היתה „לנפנף" את הפליטים מיזרחה, לעבר הקווים הסוריים.

זה הצליח, במידה מסויימת. נראה כי בין 50 ל־100 אלף פליטים — גברים, נשים, זקנים וילדים — ברחו מיזרחה, והם רובצים עתה בתנאים בלתי־אנושיים במחנות חדשים בשטח הסורי. אך דווקא קרוביהם של עצורי אל־אנצאר — נשותיהם, בניהם, בנותיהם, הוריהם — לא ברחו, מפני שלא רצו לנטוש את הגברים שלהם.

מדוע הם כלואים עתה, חצי שנה אחרי המילחמה?

■ ■ ■

א ומרים שהם „מחבלים".

מי זה „מחבל"?

אפשר לשאול: מי זה יהודי? יהודי הוא מי שנולד לאם יהודיה, או מי שהתגייר. „מחבל זה מי שנולד להורים פלסטיניים והוא חבר או אוהד של אש"ף.

כרגע יש כארבעה מיליון באלה. 5500 מהם יושבים באל־אנצאר.

יש להבין כי אש"ף היה לפני המילחמה השילטון המעשי בדרום־לבנון בכלל, ובעיקר במחנות הפלסטיניים. המינהל בהם היה של אש"ף, בתי־הספר, בתי־החולים, המירפאות, המישטרה, מוסדות הכלכלה והסיוע. המיפלגות והאירגונים.

למשל: מכיוון שבראש מדינת־ישראל עומדת ממשלה ציונית, כל עובדי־המדינה בישראל הם „ציונים", וגם כל שאר היהודים בארץ מזדהים עם ה„ציונות". כל פלסטיני במחנות אלה היה עובר אש"ף, או חבר בגוף המסונף לאש"ף, או אוהד אש"ף.

אם כל פלסטיני הוא אוהד אש"ף, וכל איש אש"ף הוא מחבל, אפשר בהחלט להחזיק כל פלסטיני בכלא לעולמי־עולמים.

האם לא החזיקו בנשק?

יתכן מאוד שרבים מהם אכן היו חברים במיליציות של אש"ף. כיום, אחרי חצי שנה בלבנון, כבר יודעים כולנו שכלל אי־אפשר להיות בלבנון בלי מיליציות. מי שאינו מסוגל להגן על עצמו, נשחט.

הגברים במחנות היו מאורגנים במיליציה להגנה עצמית, בדיוק כמו עשרות המיליציות האחרות של הדרוזים, הסונים, השיעים, המארונים והאחרים.

(וכדאי להזכיר כי גם כל אדם בישראל מחזיק בנשק, ומשרת במילואים, כי זהו צו־הקיום. האם משום כך מותר לפגוע בכל אדם בישראל, כפי שטוענים אוייבינו?)

מי שעסקו בפועל בפעולות־פיגוע נגד ישראל וזוהו, אינם יושבים באל־אנצאר. הם יושבים אי־שם בישראל, ובין הפלסטינים מושמעים לא־פעם ספקות אם בכלל נותרו בחיים. אבל זהו סיפור אחר.

במחנה אל־אנצאר מרוכזים (סליחה, מובאים) הגברים הפלסטיניים, פשוטו כמשמעו.

היו מישטרים שעצרו יהודים מפני שהם יהודים. באל־אנצאר עצורים פלסטינים מפני שהם פלסטינים.

■ ■ ■

מ הם התנאים במחנה?

בזמן האחרון הם הוטבו בהרבה. אחרי צברה ושאתילא, הפכה ממשלת בגין רגישה מאוד לתגובות אפשריות של דעת־הקהל העולמית על פירסומי־זוועה אפשריים נוספים.

יתר על כן, מאז שיש שבויים ישראליים בידי כוחות־אש"ף שבצפון־לבנון, יש חשש מפני תגמול אפשרי כלפיהם, אם ייוודע חלילה שמתעללים בעצירים פלסטיניים שבידי ישראל.

(כאשר דיווחו כלי־התיקשורת הירדניים על התקרית שבה „גפלטו" כדורים ממיקלע של נגמ"ש ישראלי באל־אנצאר, ונהרגו שלושה „מובאים", הוסיף קריין: „גם מרובים פלסטיניים יכולים להיפלט בטעות כדורים...")

יתכן שהשפיעו לטובה גם הדיווחים החמים של הטייס אהרון אחיעז על היחס ההגון (והידידותי כמעט) שבו זכה כשבוי של אש"ף בביירות.

אך מכאן ועד לתיאור המצב כגן־עדן עלי אדמות המרחק רב. הצפיפות במחנה איומה. התנאים באוהלים קשים. הבטלה היא מוחלטת. הדאגה למישפחות רבה. רק המישמעת הפנימית, בהנהגת סגן־אלוף של פת"ח, מונעת התפרצות.

אך כמה זמן יכול מצב זה להימשך, לפני שתהיה התפוצצות?

הבעיה העיקרית אינה מה קורה במחנה עצמו. העיקר הוא כי כמעט לכל אדם במחנה יש אשה, שנותרה בלי בעל ובלי כל בניה הבוגרים. הגברים במחנה יודעים כי מישפחותיהם — הדבר היחידי שנותר להם בחיים — נותרו בחוסר־כל, לרוב בלי קורת־גג, וכמובן בלי פרנסה או אמצעי־קיום כלשהו, כשחייהן היומיומיים ממש תלויים בחסד כלשהו של אונרר"א או מוסדות־צדקה בינלאומיים.

אחרי ארבעה, חמישה ושישה חודשים של ניתוק מוחלט, כשאין ביקורי־מישפחות ואין כל מגע עם העולם החיצון, זהו מצב בלתי־אנושי.

הוא אפשרי רק מפני שרבים בישראל, שטופי־המוח של הליכוד, אינם רואים עוד את הפלסטינים כבני־אדם בשר־ודם, בעלי אמהות וילדים, אלא כתת־אדם, לפי הדוגמה המפורסמת.

■ ■ ■

ש וחתי השבוע עם איש המישטרה הצבאית, המוצב במקום.

הבחור הוא בן לאם שברחה בנעוריה מגרמניה הנאצית. היא דוגלת עתה בדיעה שיש „להרוג את כל הפלסטינים", או לפחות — וזה ערוץ — לתת לפלאנגות להרוג את כל הפלסטינים. הבחור עצמו מתון יותר. הוא ממלא פקודות.

נכנסתי עימו לוויכוח על הדברים הנאמרים כאן, בשורה של אימרות מדהימות.

למשל: „רוב האנשים במחנה הם בכלל לא פלסטינים. הם שכירי־חרב מבאנגלה־דש, מתימן ומאלג'יריה..."

או: „הם כולם מחבלים. אבל רובם עשו את זה רק בשביל כסף. רק למעטים יש אידיאולוגיה."

הוא הופתע כאשר הזכרתי לו שהוא מקבל שכר גבוה בשורות־המילואים שלו, ושאלתיו מהי האידיאולוגיה שלו.

וכמובן: „היחס אליהם הוא הרבה יותר מדי טוב. צריכים יד חזקה."

ובסיכום: „רוב החברה מוכנים לחתום על עצומה שינהיגו יד יותר קשה." שאלתי אותו מניין הוא שואב את הידיעות האלה. „האם דיברת עם העצירים?"

„לא."

„בכל החודשים שאתה שם, לא דיברת מעולם אף לא עם עציר אחד?"

„לא."

„זה לא מעניין אותך? אתה שומר על אלפי אנשים, ולא מעניין אותך מי הם?"

„לא מעניין אותי."

רק אחר־כך הסתבר כי הוטל על שומרי המחנה איסור חמור לשוחח עם העצירים.

נדמה לי שזוהי עובדה מרהימה, המלמדת הרבה על מה שקורה לצה"ל בשנים האחרונות, ובייחוד בחודשים האחרונים. ניתוק מלאכותי זה, שנועד לאפשר שטיפת־מוח שיטתית ובלתי־מופרעת של החיילים הוא דרך לברוטאליזציה, לטימטום, להפיכתם לרובוטים ולגייס קולוניאלי.

„אם לא דיברת מעולם עם עציר פלסטיני, איך אתה יודע מיהם, ומה הם חושבים?"

„אני קורא על זה בעיתונים."

„העיתונאי היושב בתל־אביב, ושהוא חסיד מיפלגה זו או אחרת, יודע יותר טוב ממך, כשאתה יושב שם במשך חודשים?"

„אני רק ממלא פקודות."

„פסוק זה מזכיר לי משהו."

„אני אדם פשוט. לא מבין. המנהיגים יודעים את הכל יותר טוב."

„גם פסוק זה מזכיר לי משהו."

„לולא היו צריכים להחזיק אותם שם, לא היו מחזיקים אותם. וחוץ מזה משחררים המון."

„משחררים עשרים־שלושים בשבוע, ובינתיים עוצרים עוד."

„בטח יש סיבה."

„אתה מעלה על דעתך שיש להם הורים, נשים, ילדים?"

„הם לא בני־אדם כמוני. הם רוצים לרצוח אותנו."

„איך אתה יודע את זה, אם לא דיברת מעולם אף עם אחד מהם?"

„אני יודע."

וכן הלאה וכן הלאה. מעגל סגור ומסוגר, ששום מחשבה עצמאית אינה יכולה לחדור בעדו.

הפלסטינים במחנה אינם מאבדים צלם־אנוש. ראיתי כמה מהם ששוחררו לאחרונה מאל־אנצאר, ושחזרו למשפחותיהם, והם שמרו על גאוותם.

השאלה היא מה קורה לנו במחנה, מה קורה לצה"ל, מה קורה לחיילים.

■ ■ ■

מ חנה־המעצר הזה הוא סרטן בגופנו, למרות שהוא קיים בנכר.

הוא הוקם על אדמת־נכר, כדי לעקוף את חוקי־ישראל ואת המישפט הבינלאומי כאחד.

במוקדם או במאוחר הוא יעורר שערוריה בינלאומית, שתתווסף על השערוריות הקודמות, שהפכו את שם ישראל לשימצה בעולם.

האנטי־שמים כבר התחילו לדבר על „מחנה־הריכוז היהודי". כהצדקה לזוועות העבר. כמה זמן יעבור לפני שתתמקד בו תשומת־לב הבינלאומית?

בשביל מה זה דרוש?

מדוע מוחזקים שם האלפים? מהי מטרת החזקתם?

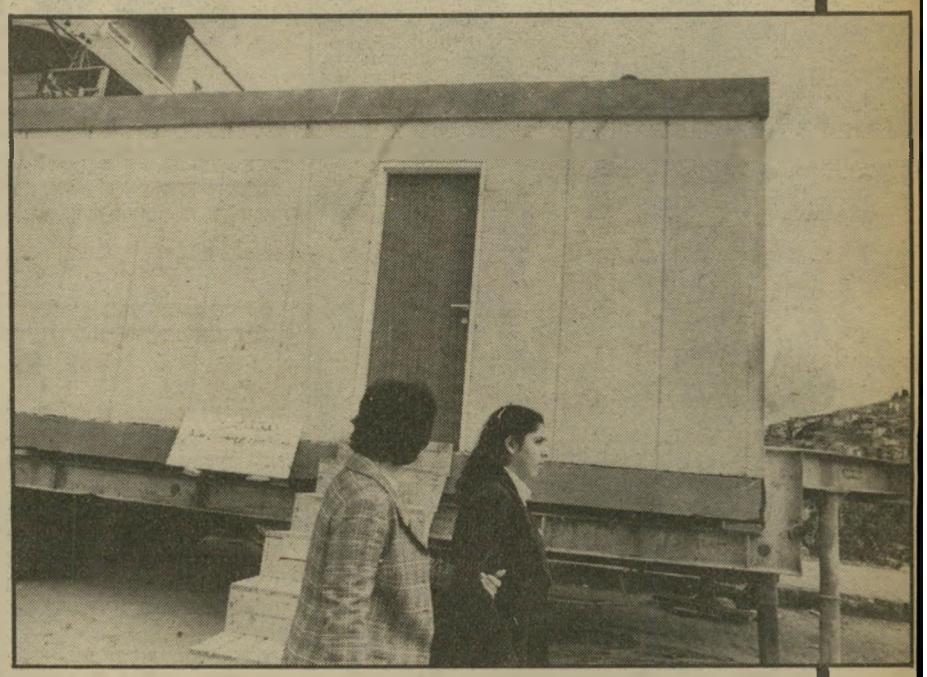
מה אנחנו עושים בלבנון ביכלל, ולשם מה קיים מחנה אל־אנצאר בפרט?

זהו כתם. יש למחוק אותו.

מיד.

הגברים אינם. הנשים והילדים נותרו לבדם. אבל החיים מתחילים מחדש

המעין המתוק

הבדיחה של מרידור

בית טרומי שהביא מרידור לצידון) לתצוגה לפני הפליטים. בית זה התפרק בחלקו בדרך, ופועל נאלץ לעבוד עליו מספר שעות ולסתום בו את החורים. הבית עולה 10 אלפים דולר, והפליטים עוברים לידו בכעס, מפני שלאיש איש כסף כדי לקנות אותו.

גים צבאי פתוח יצא משערי המחנה. נשמע קול מכתתי. שלושת החיילים ברכב דרכו את נישקם בו זמנית. מבטים של עירנות מוגברת, מעורבת בפחד.

נכנסו לחצר המימשל הצבאי בצידון. בפתח שלט גדול בעברית ובאנגלית: „ה־

מאת
עוזי סרגוסטי

יחידה לסיוע אזרחי בלבנון". בניין גדול ויפה, בגוי אבן חומה מסותתת. שלוש קומות. בצידו האחד מישרדים של צבא־לבנון ועיריית צידון ובצידו השני — צה"ל.

בחצר מונפים שני דגלים — דגל יש־ראל ודגל לבנון. שני פועלים ערביים הורו־ציאו את הזבל. כיבוש.

הבניין כולו, והרחובות הסמוכים, סגו־רים לתנועה ומוקפים בקונצרטינות של גדר־תיל. אפשר להיכנס למקום רק מפתח אחד.

מחוץ לשער המימשל, ובדיוק מולו, על הכביש, עומדים בשורה חמישה־שישה מיב־נים טרומיים. זהי תצוגת הבתים לפליטים. איש אינו מתעניין בהם. הבתים נעולים, ואין מי שיבוא לבקש מפתח. אנשים מע־טים, העוברים ברחוב הזה, משתדלים, באופן מופגן, לעבור מהצד האחורי של המיבנים.

„הבית של מרידור" עומד ראשון בשו־רה. בית פשוט, קטן, שלושה על שיבעה מטר, ללא חלונות, מילבד שניים קטנים בצידו האחורי. מחירו 10 אלפים דולר.

„הבית הזה בקושי הגיע הנה בחתיכה אחת," אמר לנו מישהו, האחראי לבית אחר בתצוגה. „התיקרה כימעט עפה ב־דרך. פועל עבד יום שלם כדי לסתום את כל החורים."

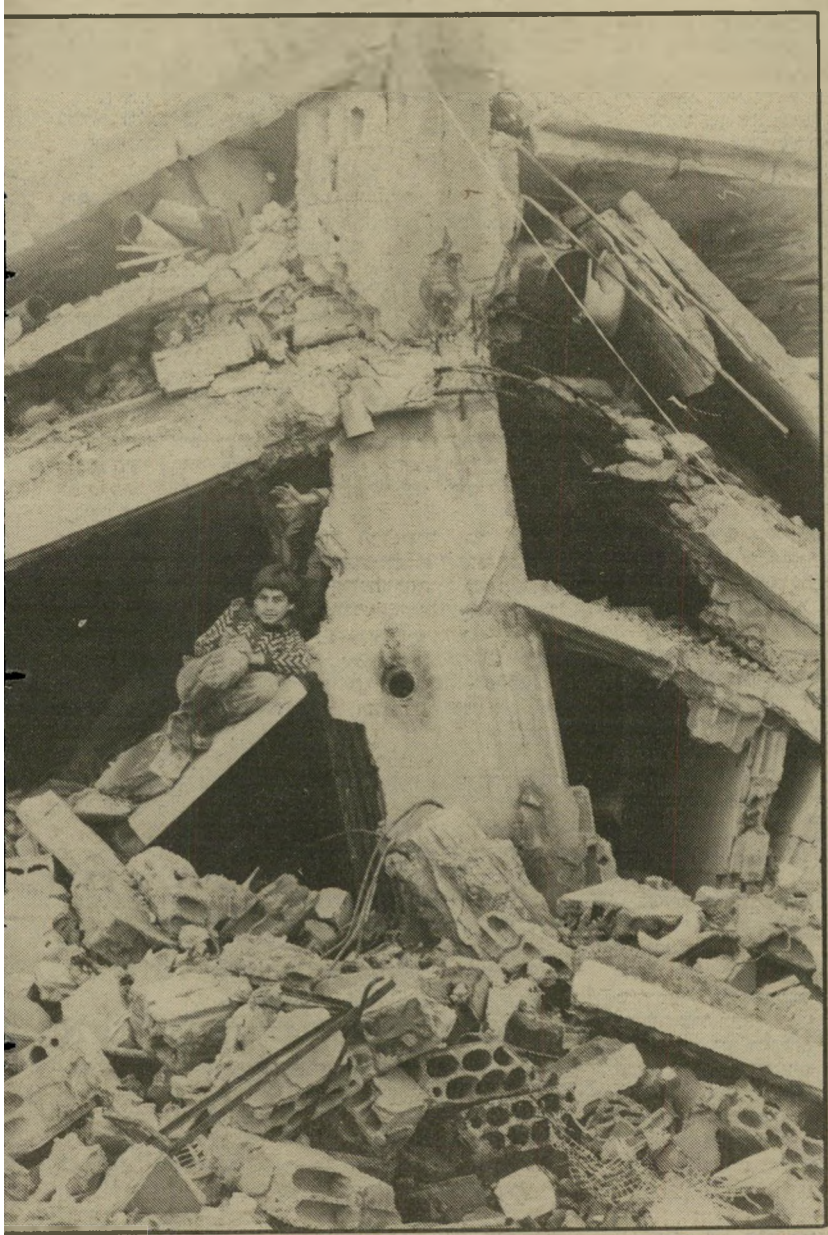
נכנסנו לאחד הבתים שהיה, במיקרה, פתוח. חדר קטן, עוד חצי חדר בעל חלון, אמבטיה מפוארת עם אריחי־חרסינה כחו־לים ובית־שימוש. מחירי הבתים מתחי־לים ב־2500 דולר לבית ומגיעים עד 12 אלף.

רצינו לצאת לסיור בעין־אל־ח'לווה, מחנה פליטים גדול בפרברי העיר צידון. קצין־הליווי שלנו, מאיר, סגן־מישנה במילואים, שהיה לבוש מדים מצוחצחים בים דרוכים ומכוונים החוצה. על כל מיק־רה.

האווירה כבר לא כל־כך סימפאטית. תקר־פת האורז חלפה, עברה ונשכחה. עכשיו זמנים חדשים. „אוכלוסיה עויינת." המוראל בין החיילים ירוד. רוצים הביתה.

נשים מברזל

הגענו לעין־אל־ח'לווה — „המע־יין המתוק." מחנה־פליטים. במרכזו דרך שהיתה בקיץ עפר, ועכשיו כולה בוץ ושלוליות. בכניסה למחנה בניין בן חמש

ילד קטן, כבן 9, עסוק בהוצאת ברזלים וחומרי־בניין אחרים

חומרי־בניין מן ההריסות

מבית שנהדם, כדי שישמשו לבניית בית חדש למישפחתו. הילדים אינם לומדים.

ומגהצים, אמר שיש הוראות לגבי יציאה לשטח.

צה"ל הוציא הוראות חדשות לתנועה באיזור לבנון. אחת ההוראות אוסרת תנו־עה בשטח שלא בשיירות. „אלה ההו־ראות!" מישפט שהושמע באוזנינו בכל אותו יום, מתרגע שיצאנו מגשר־הזיוו, בפי קצין, הליווי שלנו.

חיכינו כימעט שעה עד שהתפנה ליווי. יצאנו משערי המימשל הצבאי כמו אח"מ־ים. לפנינו ג'יפ חמוש ומאחורינו קומנדקר שופע־נשק, מישמר־הגבול מאבטח. הרו־קומות. על הגג תצפית של צה"ל. שני חיילים שנשקם בידם. כימעט אינם נראים, אבל בעלי נוכחות מורגשת. פעם היה זה בית־החולים של המחנה. עכשיו — כלום. חלונות מגופצים. צה"ל תפס את המקום. זה הבניין הגבוה ביותר בסביבה.

הליווי שלנו נכנס לחצר הבניין. „אל תיבהלו אם תשמעו קצת יריות מסביב," אמרו לנו אנשי מישמר־הגבול, לפני שעזו בו אותנו ונעלמו.

בפתח בית־החולים פגשנו בחורה אנג־ליה. צעירה, נחמדה, עיניים כחולות, ג'ינס ומגפיים מרוחים בבוץ. אחת מ־83 שלי־

אחת מאלפים

אישה שנולדה בציפורי ונמצאת עכשיו בעין אל־ח'לווה, נשארה לבד עם ארבעה ילדים. בעלה נעצר מאז תחילת המילחמה במחנה השבויים אל־אנצר. זה מצבן של אלפי הנשים במחנה.

אימאן על גג ביתה, במעלה ההר, המשקיף על עין־אל־ח׳לווה ההרוסה. מרחוק נראית העיר צידון והים

חים של המועצה העולמית של הכנסיות שבאו ללבנון. גוף שבסיסו בז׳נבה והנח־שב כפרו־ערבי. היא באה לעין־אל־ח׳לווה כאחות, יחד עם שלושה חברים נוספים.

היא באה לחודשיים, ונמצאת כאן כבר כמעט ארבעה חודשים. היא מתכוננת לע־זוב. „אם לא אתנתק עכשיו, אני בטח אשאר פה כמה שנים,״ אמרה, ושלחה מבט עצוב לעבר המחנה.

היא סיפרה לנו קצת על הנעשה במחנה־הפליטים. „יש מעצרים,״ אמרה, „לא המו־ניים, אבל בלילה באים, דופקים על ה־דלת, או שלא דופקים, ולוקחים את הגו־ברים.״ איש אינו מבין מדוע.

רצינו להמשיך אל תוך המחנה. קצין־הליווי נכנס לפאניקה: „אי־אפשר לנסוע בלי ליווי צבאי,״ אמר, „אלא ההוראות ז׳נו, ומה נעשה עכשיו, כשאנחנו כאן לבד, והליווי נעלם?

הוא רצה שנחזור מייד למימשל, לקחת ליווי אחר. הסברנו לו שזה טיפשי לנסוע כל הדרך חזרה, לבד. „אז בואו נחפש את אנשי מישמר־הגבול שהביאו אותנו,״ אמר לחילופין.

נסענו פנימה, אל תוך המחנה. את מישמר־הגבול לא מצאנו, אבל פיתאום ראינו מחזה כמו מתוך תמונה סוריאליסטית: ב־צד הדרך, ליד הריסות ושיברי־בתים, עמ־דו כמה עשרות של בסיסי־אוהלים חדשים מוקפים בלבנים, שניבנו זה עתה. אין איש לידם. ואין אף אוהל אחד עומד עליהם. איש אינו רוצה טובות כאלה. איש אינו מתכוון לגור באוהל, עם המישפחה, בחורף לבנוני קר.

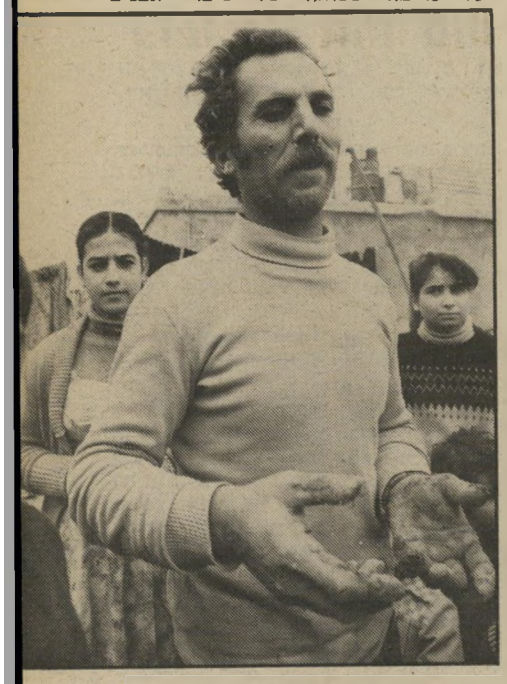
בצד החלקה הזאת פגשנו אישה כבת 40 מיטפחת קשורה על הראש. בעלה עצור מזה כמה חודשים באנצר. והיא כאן. עם הילדים. הבית נהרס ונשחק בהפגזות, אחרי הקרבות. עכשיו היא גרה עם הילדים אצל קרובת־מישפחה בחדר שגודלו שני מטר על שניים. כל המיזרונים מרנחים בערימה בצד החדר, במשך היום. הריצפה נקיה, ללא רבב. הילדים מתרוצצים סביב.

סיפור שחוזר על עצמו בכל בית: בעל, העצור כבר כמה חודשים. לרוב עצורים גם כל הבנים, בני 14 ומעלה. הנשים נשארו לבד עם הבנות והילדים הקטנים. הרבה ילדים בכל מישפחה. והן נלחמות לבד את מילחמת־הקיום. הן המחליטות והמבצעות. נשים עם הרבה כוח. כל המיל־חמה על האוהלים ושריפתם היא בעצם מילחמה של נשים וילדים — גברים כמעט ואין במחנה, מילבד המעטים שכבר שוח־ררו.

לביבות בחצר

ב סמוך עמד גבר גבוה, לבוש סודר חום ישן. דובר אנגלית. שוחרר לפני זמן קצר מאנצר — בפעם השניה. הוא היה עצור בסך־הכל במשך ארבעה וחצי חו־דשים. אישה וארבעה ילדים גרים בחדר קטן, שניים על שניים. בצד ערימת מיז־רונים, תינוק בוכה בעריסת־ברזל קרה.

„כאן היה הבית שלי,״ אמר, והצביע על ערימה שטוחה של שיברי אבנים

הצוחק ילד קטן שנותר נכה מהמילחמה האחרונה. לדיברי המטפלים בו הוא אינו פוסק לצחוק.

2 X 2 מישפחות רבות שנותרו ללא בית מתגוררות בחדרים קטנים ללא תנאים אנושיים. המיזרונים מונחים בערימה במשך היום ונפרשים עם ערב ומשמשים לשינה. משמאל: תינוק קטן בעריסת־ברזל כשלידו עומד אחיו הגדול.

המאושר גבר ששוחרר לפני זמן קצר ממוזנזה המעצר אל־אנצר, אחרי שנאסר פעמיים.

(המשך מעמוד 13)

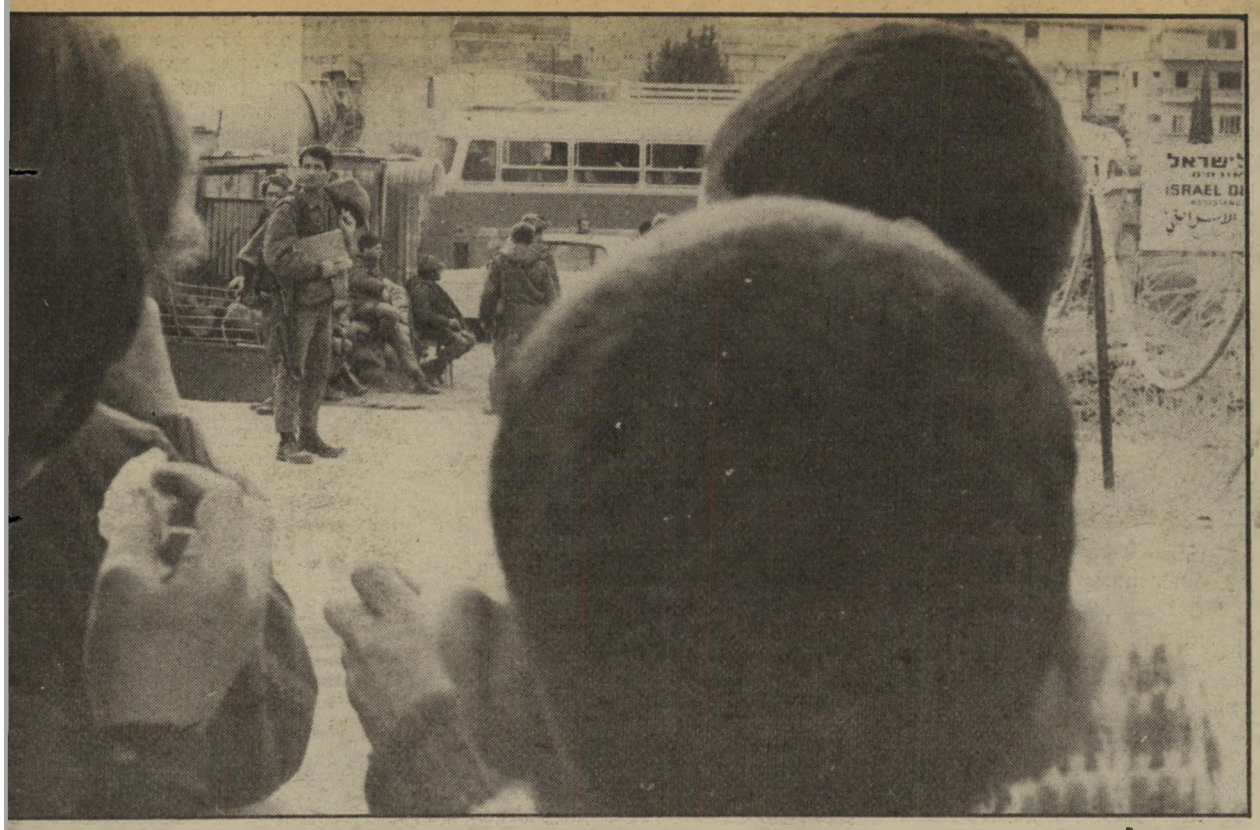
צבועות־תכלת. „וכאן אני אבנה לי בית חדש. חדר של שלושה מטר על שלושה מטר. שיהיה איפה לישון.“ מבט של כוח ותיקווה בעיניים שלהם. הרצון להמשיך לחיות ולנצח חזק מכל דבר אחר.

שאלנו אם קיבל מלט. אמר שלא. אמרנו לו ששמענו ברדיו שהם מקבלים מלט משילטונות־הצבא. הסביר שגם הוא שמע, אבל רב המרחק בין שמיעה לבין קבלת המלט.

לפני כשלושה חודשים, כשהיינו באותו מחנה עצמו, היו רוב הבתים הרוסים. הם נהרסו בדחפורים אחרי הקרבות. שרה אוירה של יאוש. עכשיו האווירה אחרת. חיוניות מדהימה ומעוררת־הערצה. בתים. שניתן להציל אותם, משופצים בקצב די מהיר. ואחרים, מי שנותרו חסרי כל, מתארחים אצל קרובים, חברים, שכנים. כרלם מאוחדים, דחוסים לתוך חדרונים ו־חלקי חדרונים.

עברנו לצד השני של המחנה, הבנוי על צלע ההר. אזור שלא נפגע כימעט. כביש צר. חנות מכולת קטנה פתוחה. ללא קרנים. בצד החנות, על הכביש, היו מונחים כמה שקי־מלט ישראלי. בנו של בעל המכולת ניגש אלינו. איש מלוקק בחליפה אפורה, שיער משומן ומסורק, מגולח למישעי. הוא מורה לאנגלית. כשראה את הקצין שלנו, חייך מיד חיוך מתוק של חנוסה. לדעתו הכל בסדר. הוא הסביר לקצין שבניין המימשל בצור פוצץ על־ידי הפלאנגות. „בכלל,“ אמר „כל היריות על חיילי צה“ל, זה מהפלאנגות. כך הם עשו גם לסורים. תחילה הזמינו אותם לבנון, ואחר־כך ירו עליהם.“ נפרדנו מהמנו. הוא נכנס לתוך מכונית ב.מ.וו. הלבנה שלו ונסע משם.

ירדנו לתוך סימטה. מעין מעבר צר בין

רגע לפני

שיחרור האסירים מן האוטובוס. בני־המישפחה עומדים מחוץ לשערי חמימשל הצבאי ומנסים לזהות את יקיריהם בתוך האוטובוס. ברקע: חיילים השומרים על שער הבסיס ומאחוריהם האוטובוס שהגיע ממחנה־המעצר אל־אנצר עם האסירים העומדים להשתחרר. המתח במקום היה רב. אף אחד לא ידע בוודאות מי משוחרר באותו יום

ילדה בין ההריסות

ילדה קטנה דוברת אנגלית (מימין), מסתובבת בחסרת־מעשה בין הריסות־הבתים. הילדה אמרה שהיא מהכפר סמריה, דור שלישי לפליטים. נולדה בעין אל־ח'לווה וחולמת על פלסטין. בית־הספר הרוס, והילדים לא לומדים כבר חודשים רבים.

שני בתים. הכל מלא הריסות, שיברי בתים, צבועים בדרך כלל בתכלת או בירוק. בסוף הסימטה, בחצר, נצמדו אלינו שתי ילדות. אחת מהן דיברה אנגלית. אמרה שהיא בת 11, נראתה כבת שמונה. נמוכה, עיניים חומות צוחקות, משקפיים, שיער אסוף, לבושה סודר חום וסנלדים מפלסטיק.

שאלנו מאיפה היא „מסימרייה!“ אמרה בגאווה. (זה היה כפר ליד עכו, שנמחק מזמן.) היא רצתה להדריך אותנו. נכנסנו לתוך חצר של בית קטן. שם, על הריצפה כרעו שתי נשים. אחת בשימלה ורודה, כמו כותונת, השניה, אמא שלה, אולי החותנת, בעלת מיטפחת לבנה קשורה על הראש. הן טיגנו בתוך מחבת, על אש פתוחה, לביבות של תפוחי־אדמה.

כשראו אותנו, קמה הצעירה מיד כשהמגש בידה, והציעה לנו לאכול. קשה לקחת אוכל מפליטים, אבל ההצעה היתה מאוד כנה ולבבית. אי־אפשר לסרב. לקחנו חתיכה קטנטנה. היה טעים.

שאלה מאיפה אנחנו. „ישראל!“ תרמה, חשש. אבל החיוך מכניס־האורחים לא מש מפניה. גם היא מסימרייה, ואילו הקשישה היא מטירה, שליד חיפה.

חשבנו איזה מין מצב אבסורדי. האנשים האלה יושבים כאן, בתוך בתים־לא־בתים, וחולמים על הבית שלהם שהשאירו שם, מרחק כל־כך קצר. לנסוע מעין־אל־ח'לווה לסימרייה, זה כמו לנסוע מתל־אביב לחיפה. ועם זה, נמצא המקום מעבר להרי־החושך.

בחורה בשם אימאן

הילדה הקטנה הובילה אותנו הלאה. שאלנו אם אינה הולכת לבית־הספר. „אין בית־ספר, מאפיש!“ אמרה, והצביעה לעבר מיגרש גדול שטוח, שנראה כמו מיגרש־חניה. שם היה בית־הספר, שנמחק על־ידי דחפורים, אחרי שפוצץ באמצעות מיטעני־חבלה שהונחו במיקלט. עכשיו רוב הילדים מסתובבים בטל. חלק גדול מן המורים־הגברים עצורים באנצאר.

ברחוב הראשי ראינו משאית, עמוסה בשקי־מלט מתוצרת לבנון. מלט שמופק ליד ג'וביל (ביבלוס), מצפון לג'וניה. בחור צעיר ושני פועלים עסקו בהעברת המלט אל תוך חנות ריקה. זהו מלט למכירה, למרות שלרוב התושבים במחנה אין כלל כסף לקנות מלט זה. הבחור הוא פלסטיני מעכו.

בעודנו עומדים ברחוב, ראינו מולנו בחורה צעירה הולכת. רזונת, לבושה במיכנסיים כחולים צמודים, סודר כחול, תסרוקת שנעשתה במיספרה, נעולה נעלי־סירה עדינות, נראתה כאילו מרחפת בין השלוליות. היה לה הרבה אור בעיניים השחורות והקרינה סימפאטיה. הסתכלנו בה והיא בנו. ראיכשהו, כאשר הגיעה אלינו, התחילה שיחה. לא ברור לגמרי מי, בעצם, התחיל בשיחה הזאת. כאילו פגישה שהיתה צריכה להיות.

שמה אימאן, והיא בת 20. נולדה בעין־אל־ח'לווה. לפני המילחמה עבדה כעובדת סוציאלית בסהר האדום הפלסטיני. ומאז המילחמה אינה עובדת. היא מקווה להתחיל לעבוד כפיסיותראפיסטית במירפאה הגורווגית הקטנה הנמצאת במחנה.

שאלה אם אנחנו רוצים לעשות סיור במירפאה. הצטרפנו אליה. שם פגשנו בחור צעיר, אמריקאי מוזקן מכת הקווייקרים, העוסקת בעבודה פילנטרופית בלבנון ובגדה. הוא סיפר לנו שמתהלכות במחנה שמועות שונות על מעצרים שנעשו לילה קודם לכן בעיר צידון, בעיקבות יריות על רכב של צה“ל. דברים שלא היו, כנראה, והמבטאים אולי משאת־נפשם של הפלסטינים במחנה.

נפרדנו מאימאן וירדנו במורד הגיבעה. ופיתאום, היא שוב אחרינו. נעצרנו והצטרפנו אליה שנית. שאלה אם נרצה לבקר בביתה. היא גרה בפאתי־המחנה, בראש גיבעה, במקום שנפגע פחות, הן מהקרבות, הן מהדחפורים.

בדרך שאלה אותנו מאיפה אנחנו. אמרנו: „ישראל!“ ראינו איך הדם אוזל מפניה. אחזה בה בהלת־מה. היא לא ביטלה את ההזמנה, וכששאלנו סענה שלא נבהלה מזה שאנחנו ישראלים.

הגענו אליה הביתה. בית יפה, בן שלוש קומות, משקיף על נוף משגע של העיר צידון וחוף הים. הבית כימעט ולא נפגע. נכנסנו פנימה. אמא שלה קיבלה אותנו בחיוך. אישה קטנה וכיסוי לבן מסורתי לראשה. לא הושיטה יד לאורי אבנרי. לא נהוג שאישה תלחץ ידו של גבר. אך היא לחצה את ידי שלי. ישבנו. אמא של אימאן הלכה לעשות קפה. אימאן הביאה מהחדר השני קופסה גדולה מלאה חפיסות סיגריות מכל הסוגים — כ־20 סוגים שונים, ערוכים בשורה.

השיחה התגלגלה לנושאים פוליטיים. ואז, כשאמר לה אורי אבנרי שהוא פגש את יאסר ערפאת, שאלה „רגע, איך קורה

לביבות בחצר

שתי נשים, הימנית מטירה ליד חיפה והשמאלית מסמרייה, מבשלות בחוץ. מישפחות מאותו כפר בפלסטין גרות עכשיו בשכנות במחנה־הפליטים. המישפחות עוזרות האחת לשניה.

גישה מדעית להשקעות בבורסה

קרנות לאומי

קרנות הנאמנות של קבוצת בנק לאומי, בניהול "לאומי-פיא" וחברות בת נוספות מקבוצת בנק לאומי.

בבנק לאומי מאמינים שרק גישה מקצועית ומדעית מביאה, בטווח ארוך, לרווחים.
הנסיון הוכיח זאת מעל לכל ספק.
קרנות הנאמנות של קבוצת בנק לאומי מנוהלות ברובן על ידי "לאומי פיא" - חברת ניהול מיוחדת הידועה בנסיונה העשיר ובגישתה המדעית, או על ידי חברות מקצועיות המתמחות בתחומיהן.
מומחי הקרנות עוסקים באיסוף יומיומי של נתונים על כל נייר ערך, ובניתוח מדעי של המידע המעודכן.
150,000 משקיעים בישראל כבר משקיעים בקרנות הנאמנות של קבוצת בנק לאומי. אחת מהקרנות האלה בודאי תתאים גם לצרכיך הספציפיים. בסס את תיק ההשקעות שלך על יחידות של "קרנות־לאומי", ותגלה גם אתה שהגישה המדעית משתלמת...

מודעה זו אינה מהווה הזמנה לרכוש יחידות בקרנות הנאמנות.

בנק לאומי

אנשים לשרות אנשים

פלנל להב

החולצה לעכשיו

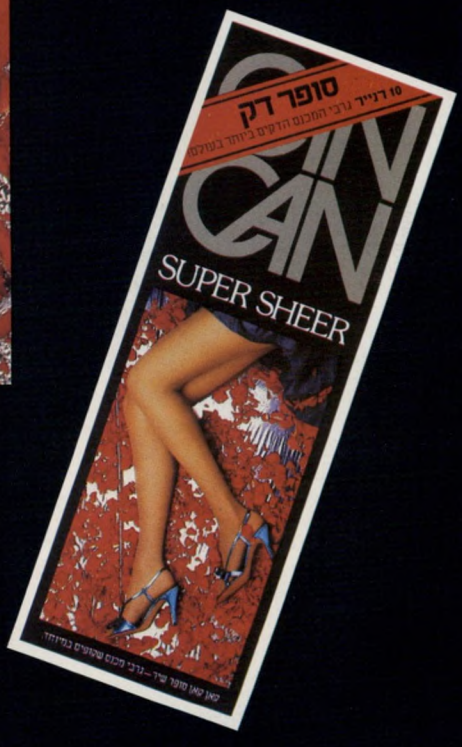

POP SUN
POP CORN
POP
1983
Lahav
להב האופנה המלהיבה
לגברים נשים וילדים.

סופר דק.
גרבי מכנס שקופים כמו אויר.

כשאת יוצאת לאירוע מיוחד.
כשאת יוצאת עם שמלה מיוחדת,
עם מישהו מיוחד — לבשי את גרבי המכנס סופר שיר.
גרבי המכנס הדקים ביותר והשקופים ביותר בעולם (10 דנייר).
הם מלטפים כמו מגע המשי על הרגל, ואת מרגישה כאילו רגליך יפות יותר. ארוכות יותר.
סופר שיר. גרבי המכנס של גבור.

קאן קאן סופר שיר
עכשיו לשרותך בחנויות.

CANCAN

קאן קאן סופר שיר. יופי של רגלים.

הורוסקופ

מרים בנימיני

מזל החודש: קשת

יורי אנדרופוב, הבוס החדש בקרמלין, יעשה הכל כדי לבנות את עצמו

נולד ב־15 ביוני 1914 — השמש במזל תאומים וחירח במזל דגים. שעת הלידה אינה ידועה, לפיכך ניתנת כאן מפת־השמש בלבד.

מתוך מפת הלידה שלו קשה לגלות מיהו האיש האמיתי, ומה טיב אופיו ואישיותו. השמש וחירח ממוקמים ב־מזלות הכפולים, ומספרים על אדם בעל פנים רבות. אם ננתח את המסתתר ב־פנים ואת מה שמתגלה בחוץ, נוכל ל־התקרב ליורי אנדרופוב עצמו.

כלפי חוץ נראה יורי אנדרופוב הפיקח, החריף, העירני וזה היודע למצוא חן בעיני הבריות. הוא בעל מרץ רב ורוח צעירה. אופקיו רחבים ותחומי התעניי־נותו מרובים. איש לא יאמר שחסר לו ביטחון עצמי. להיפך, לעתים הוא מגלה ביטחון מופרז ומסוגל להרחיק לכת ב־נטילת סיכונים. הוא גמיש, חלקלק ו־בעל תכונות נחישות, וכאשר הוא מת־רחק מן האמת הוא עושה זאת בצורה כל־כך מתוחכמת ומבריקה ועם תעוזה כה עצומה, עד שהוא מסתכן בכך שיגלו את מזימותיו ותיכנוניו. לעתים הוא לוקח סיכון כל־כך גדול, עד שאיש לא מעלה בדעתו שמישהו ירחיק לכת בצורה כזו.

כשמנסים לחדור לשכבות יותר עמוקות באישיותו, מגלים אדם שונה לחלוטין. קר ומחושב ובעל אמביציה מאוד חזקה. את צעדיו הוא מתכנן בקפדנות כשכל האמצעים כשרים בעיניו. כלפי חוץ הוא מופיע כישר, חביב, גמיש ומתחשב ב־ידידיו ובמקורביו, אולם הוא אינו מת־עניין באחרים. הוא יעשה הכל כדי לב־נות את עצמו. עליו אפשר לומר שהוא אכן בנה את עצמו במו ידיו, והדרך לא היתה קלה.

מפת הלידה מצביעה על סבל רב ב־ילדות. מרגע בואו לאוויר העולם, הוא חי בהרגשה של מחסור כלכלי וריגשי. כילד הוא חש את עצמו ביישן וחסר־ביטחון, אולם אם בסביבתו הקרובה לא האמינו שילד זה עשוי לצאת מהשקט והביישנות שאיפיינו אותו, הוא עצמו חש שיש בו די כוח לצאת ממצבו הקשה ולהגיע לעמדה חזקה.

אולי כאן המקום לציין שבמפות לידה של פוליטקאים ניתן להבחין בתופעה החוזרת על עצמה, וכלל לא משנה אם המפה שייכת לפוליטיקאי בארצות־הברית בברית־המועצות, בישראל או במצריים. תכוונה היא למצב שבו חירח נמצא בהיבט דיסהרמוני לשבתאי. על פי רוב, זה מעיד על חוסר־בטחון, בדידות וחס־תגרות, ובעיקר מצביע על ילדות שבה ניכר חוסר באהבת אם, או קשיים ביח־סים עימה.

אדם כזה חייב לפצות את עצמו, ו־דורש שהעולם יכיר בו. הוא רוצה לה־יות מנהיג. הוא מתייחס אל עצמו מאוד ברצינות, וכדי לממש את שאפתנותו ח־חזקה, עליו לעבוד קשה כל חייו ול־השקיע מאמצים מרובים כדי להתקדם. ככל שאדם כזה מתבגר, מזדקן, הוא מרגיש נוח יותר עם עצמו ועם סביבתו. אולי זו הסיבה שפוליטקאים מסוג זה מצליחים להגשים את עצמם בתקופה מאוחרת, או כמעט ברגע האחרון.

מפת־הלידה של אנדרופוב מראה את המצב שהזכרנו כאן, ומצב זה מקבל חיזוק נוסף בגלל מצבה של השמש ש־נמצאת בצמידות לכוכב שבתאי. מי ש־מתמצא מעט, יודע ששבתאי בונה את עצמו לאט ובהתמדה, וגם אם הוא מגיע מאוחר, הרי שכאשר תפס עמדה, הוא

אינו נשאר, אלמוני ופושר. הוא מטביע את חותמו אם לטובה ואם לרעה. אדם זה ניחן בכוח־סבל וביכולת לעבור תנאים קשים וכמעט בלתי־אפשריים. הוא בעל מישמעת עצמית חזקה, נוקשות וחוסר־פשרנות כלפי עצמו. שיפוטו מצטיין ב־חגיון בריא וכושר ניתוח מבריק, תפיסה מצויינת וגישה רציונלית.

הוא חושב בגדול והולך בגדול, אינו מתעכב על מיכשולים קטנים בדרך. הוא יודע לנפות את העיקר שבדברים ולהוציא עיקר מתפל. צורת המחשבה שלו מוש־פעת מחינוך קפדני ונוקשה. את עיסוקו בפוליטיקה אי־אפשר לשייך רק לשאפ־תנות. במפת הלידה שלו רואים אהבה אמיתית לעם ולמולדת.

הוא ניחן במוח מבריק ובזיכרון מ־צויין. הוא אוסף ואוגר אינפורמציה בכל שטח ועל כל אדם, ובעת הצורך הוא נעזר בידע שצבר. הוא זוכר כל דבר לפרטיו, פרטים חשובים יותר או חשו־בים פחות, כל דבר עוזר לו. כשמגיע הז־מן הוא משתמש בהם לתועלתו ותת־קדמותו ולהפלת מתנגדיו ואויביו.

יש לו טבע חקרני והעבר משמש לו מישענת והצדקה לכל מעשה. הוא לומד משגיאותיהם של האחרים, והלקחים ש־הוא מסיק עוזרים לו בהתקדמותו. הוא ער לסכנות ואי־אפשר לטשטש אותו ו־להסיטו מנושא שבו הוא עסוק. למרות שמוחו מבריק, הוא אינו ממהר להשיב ומעדיף להצטייר בעיני הבריות כאדם בעל מחשבה איטית וכמי־שאינו די ער למה שקורה סביבו. למעשה הוא מח־ליט במהירות עצומה, ואינו מבזבז זמן על התלבטויות.

די מעניין ומפתיע שלאדם כל־כך נוק־שה חשוב להיות מקובל על סביבתו חק־רובה וחרחוקה. הוא רגיש ופגיע, וקנאי לשמו ומעמדו. כשפוגעים בו ומבקרים את מעשיו, הוא אינו שוכח ואינו סולח. יש לו זמן, ואורך־רוח להמתין לנקמה, וזו תצא לאור במוקדם או במאוחר.

הוא רגיש מאוד ליופי ולאמנות, וב־עצמו ניחן ביכולת ביטוי טובה. נוסף ל־חן ולקסם שבהם הוא משופע, חשוב לו להגיע לעמדת־כוח. הוא עקשן ודורש שיתנו לו להיות עצמאי. הוא אינו מוכן לקבל פקודות מאיש, ובתיחכומו הוא נו־תן את הרושם שהוא מקבל וממלא פקו־דות. למעשה, הוא זה הקובע מה ייעשה בסביבתו הקרובה. הוא יודע להסתיר את חולשותיו וחסרונותיו, אך את מעלו־תיו מכיר כל אחד. גם אם אינו מצטיין יותר מהיתר, הוא יודע להביא את הא־נשים לידי כך שיאמינו שהוא עולה על כולם.

תוכניות חדשות נתקלות במיכשולים קטנים ומרגיזים, קשה למצוא דרך שוט־פת וזורמת, ואתם מאבדים סבלנות. תוך כמה ימים תוכלו לשוב ולהתלהב מכל מה ש־תוכנן. ביחסים עם בני־הזוג אתם נוטים להט־תיר דברים שבדרך־כלל נאמרים על ידיכם בגלוי, עדיף להמשיך בחרגלים הישנים כדי למנוע מתיחות. בעניי־נים כספיים עדיין דשושה זהירות. אל תמהרו לחתום על מיסמכים חשובים.

* * *

המצב הכספי עדיין ממשיך להעיק עליכם, ידידים או בני־זוג שהיו אמורים לבוא לעזרתכם מאכזבים, ו־אתם חייבים להתמודד עם הבעיות בכוחות עצמכם. אל דאגה — הדברים מסתדרים, אם כי ברגע האחרון וכמ־עט לאחר יאוש, אך בסוף תצאו מהמצב ה־קשה. ידידים וקרובים מחו"ל יפתיעו בבשורה טובה. בשטח הרומנטי התפתחות חיובית, תפגשו אנשים חשובים שלא תארתם לכם שהם מתעניינים בכם.

* * *

בעיות בריאותיות מציקות לכם. אפילו אם אתם חשים בטוב, בני־המישפחה מעוררים דאגה, וכל הזמן אתם מוצאים את עצמכם בביקורים ב־מרפאות ואצל רופאים. המצב הכספי עומד להשתפר, בקרוב תוכלו לבצע שותפות שתכניס לכם רווחים, אולם השבוע עדיין מוקדם לסכם עניינים. רצוי להמתין עד שבוע הבא — אז הדברים יתבהרו. היזהרו מאוד בנהיגה, אתם נוטים להתבלבל השבוע.

תביעות כספיות, שתגענה אליכם במפתיע, יכניסו אתכם למתח. כספים שמגיעים לכם בוששים לבוא, בגלל רשלנות של בן־הזוג, על רקע זה צפוי מתח עימו. הילדים גורמים לדאגה ודורשים תשו־מת־לב יותר מאשר אתם מסוגלים להעניק להם. כדאי להצטייד ב־מירב הסבלנות השבוע, היכרויות חדשות עומ־דות להביא שינוי לחיים ולהכניס אופטימיות לשיגרת החיים. בינ־תיים עליכם לדאוג לקרובים מבוגרים.

* * *

אם תכננתם מעבר לדירה אחרת, או שחשבתם לשפץ את מקום־המגורים, השבוע אתם עלולים להתקל בבעיות שתע־כבנה את ביצוע ה־תוכנית. אל תדאגו ואל תוותרו על התוכנית, משום שתוך ימים ספורים יתברר שה־עניינים בכל זאת מס־תדרים. ימי השישי ו־השבת יהיו קשים ובלתי־נעימים במיוחד. סיכסוכים עם בני־משפחה עלולים להביא לרצון להסתלק. אל תמהרו להחליט.

* * *

עבודה רבה מוטלת עליכם בתקופה זו. אתם מגלים מרץ, יוזמה ורעיונות מקו־ריים, אולם אינכם שב־עי־רצון ממקום העבודה ומוצאים שם המון חס־רונות, שנעלמו מכם עד כה. מריבות עם אחים ואחיות מתישים אתכם ואתם מעדיפים להתרחק ולהסתגר בביתכם. ה־שבוע תוכלו להנות מ־חיי־אהבה מלאים ו־מספקים, תהיו מבוקשים ופופולאריים יותר. אורחים יפקדו את ביתכם, אולם בדרך־כלל באופן מפתיע.

השבוע תעדיפו להשאר בבית ולוותר על בילויים הקשורים ביציאה החוצה. אלה מביניכם הקשורים ו־מסוכבים בפרשיית־אהבה שנמשכת שנים, יופתעו מהמפנה שיחול ביחסים. הדברים סוף־סוף מסתדרים, שיחות גלויות יקרבו אתכם ו־יביאו בסופו של דבר לתוצאות מקוות. עניי־נים כספיים עדיין מעוררים דאגה ואי־שקט — תוך שבוע המצב יהיה יותר קל. בינתיים כדאי לכם לחסוך בהוצאות.

* * *

בתקופה זו אינכם מרגישים כל־כך טוב. מחלות מרגיזות גורמות לעיכובים — גלו־קצת סבלנות ואורך־רוח, לקראת השבוע הבא תרגישו יותר טוב. בינתיים אל תתכננו לצאת לטיולים בסוף השבוע, עדיף להשאר בבית. בשטח הכספי כדאי להיות יותר ער־ניים. אחים ואחיות עלולים לפגוע אליכם בבקשה להלוות להם מ־כספכם. סטודנטים ותלמידי בית־ספר יזכו בשבחים מפי המורים, ולהצלחה בבחינות.

* * *

קשתים נהנים השבוע משינויים משביעי־רצון. ההצלחה מאירה לכם פנים. בשטח העבודה אתם עומדים לפני התקדמות. בתחום שבו אתם עוסקים יכירו בכם ויהיו מעון־יינים לפרסם את ה־הישגים שאליהם הגע־תם. בעניינים כספיים אתם ממש בני־מזל — כל העיכובים והקשיים שנערמו בדרככם בשנה האחרונה, מתחילים להיעלם. זה הזמן לשנות את הגישה. אומץ והעזה יוכיחו לכם שכדאי להסתכן.

* * *

בימים הרביעי והחמישי אתם עלולים להרגיש עייפות ונטיה להתכנס בתוך עצמכם, אך מיום ה־שישי ואילך תחושו שוב רעננות והתלהבות. תוכלו לעסוק בפעילו־יות ספורטיביות ואף להגיע להישגים לא מבוטלים. במקום ה־עבודה יהיו הזדמנויות לפגוש באנשים חדשים ומעניינים. חיי־החברה יפרחו וחלומות כמו־סים עשויים להתגשם. המצב הבריאותי דורש השגחה יום יומית וטיפול נכון.

* * *

השבוע שחלף היה אחד מהקשים שידעתם השנה, והיומיים האחרונים עלו על כולם. השבוע תרגישו הקלה מסוימת, אך עדיין אינ־כם מרגישים שישמחת־החיים שבה אליכם. סיבוכים כספיים מטרי־דים אתכם — אל תכנ־סו לבהלה, גישה שקטה וניתוח הגיוני יראו שיש מוצא מהסבך, ותוך זמן קצר תוכלו לנשום ל־רווחה. נסיעה קצרה בעניינים־עבודה עלולה להתעכב, אל תצט־ערו, השטח הרומנטי יפצה אתכם מאוד.

* * *

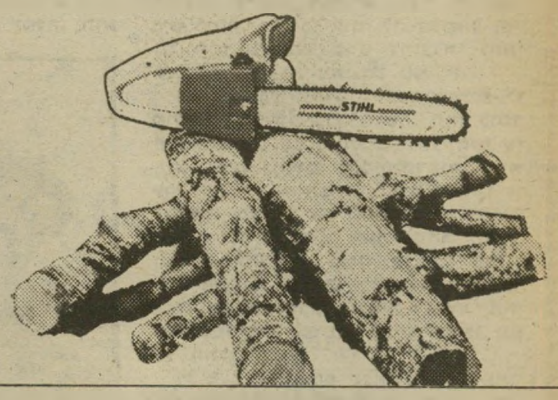
השבוע אתם נוטים להיות שכחנים ומבול־בלים, כדאי שתהיו זהירים שבעתיים ב־עניינים כספיים. אנשים זרים ומוזרים עשויים לפגוש אתכם השבוע, ולעבור יחד אתכם חוו־יות מיוחדות ובלתי־שיגרתיות. חוויות רו־מנטיות תיזכרנה עוד זמן רב לאחר שהתקופה תחלוף. בשטח העבודה תוכלו למצוא כיוון חדש לגמרי, אך כל רעיון חדש ומלהיב רצוי לשמור בסודיות ולהמנע מלהתייעץ או לשתף ידידים.

אם בביתך בוערת אח

יש לנו עבורך
משור "כיני"
-STIHL

משור האיכות STIHL
קל במשקל בעל עוצמה
נוח ופשוט להפעלה
לחיתוך וגיזום עצים
וקורות בשיטת עשה
זאת בעצמך.

ש. ונציה ובניו בע"מ
ת"א הגדוד העברי 2 (ליד ככר המושבות) 612553
הפצה לצפון: מ. רוזנבלום בע"מ
חיפה דרך העצמאות 49, טל. 728215, 661985, 04-664891

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים לחדברת תיקנים
(ניוקים), תולעי עץ, חרקי
ספרים ובגדים.
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' נ"ז עסק 481/75
שמירה על בריאותך ורכושך

אפשר להשיג את

השלום הזה

ביום שלישי בערב,
בתחנת "פז",
ביריד המזרח

קבל מודעות
לכל העיתונים
בתחילת המקצוע
• שורות ת.ד
ללא חשלום
• מכנדים
צרטיסי אשראי
פרסום אידיאל
אבן גבירול 58
טל: 227117

תן טרמפ לחייל

מכתבים

פשעי בירות

עניינים שבחקירה.

פרופסור דויד ליבאי יגוייס ב־מיוחד לצה"ל, כדי לייצג את ראש אמ"ן, האלוף יהושע שגיא, לפני ועדת־החקירה הממלכתית לעניין פישעי ביירות. עד כה היה מקובל בצה"ל לגייס פרקליטים אזרחיים רק לשירותם של חיילים הנאשמים בפשעים חמורים. האם מכאן ניתן להבין שהאלוף והפרקליטות רואים במיכתב־האזהרה מעין כתב־אי־שום?

שימשון אברהם, יפו

כמה קלה עבודתם של שופטים! כשחבורת שודדים אינה שומרת על „אחוות יחידה" והיא מתפרקת כאשר מובילים אותה לספסל־הנאשמים, אין איש מהם יכול להסתיר את האמת. כל אחד מהם משקר, אך שקריו סותרים את שיקרי חבריו. לשופטים לא נותר אלא

טעות לשולם צודקת

כותרת בהארץ (22.10):

מורואה יבקר בצרפת
מאת ניסן טלמון,
כתב „הארץ"
בכירושלים

לונדון, 21 (מיוחד ל„הארץ"). ראש מטשרת צרפת פייר מירואה, יבקר בהודש מארס בישראל כאורח עירוית צפת, לרגל החגימת הסכם

אם כך, לא נופתע לקרוא כותרת בנוסח:

בגין יבקר בישראל!

מישקה פימנטל, תל־אביב

לערוך בדיקה צולבת של העדויות, לשקול את מידת אמינותן וכך לשחזר את הפשע.

כדבר הזה בדיוק קורה בוועדת־החקירה הממלכתית. העדים שהר־פיעו לפניה איבדו את עשתונו־תיהם, לא תיאמו מראש את גיר־סותיהם. כל שנותר לשופטים לע־שות הוא מה שיכולים לעשות קוראי העולם הזה: לקרוא בעיון את הטבלה המעמתת את דיברי העדים השונים (העולם הזה 2361) ולשפוט בעזרת השכל הבריא מי שקרן ובאיזו נקודה.

חיים וולפוביץ, תל־אביב

● ● ●

לשנם מזתונים

למען העם

הקורא נתקל בכרוז תע־מולה דבילי, ומוסיף רעיו־נות (ראה גלופה בראש העמוד).

סבא ודני הלכו לים, בדרך פגשו בבעיה הדמוגרפית. יש להם חשבון ארוך עם המירשעת הזו, המסרבת למלא את מיצוות פרו ורבו. „אולי תואילי בטובך לשפר את מאזן הילודה של העם היהודי?" ניסו איתה בטוב. אך היא קיללה אותם ברוסית, שלחה אותם ליישוב־הספר העמוק ביותר.

חשבו וחשבו, עד שהחליטו: סבא יגרש מביתו את סבתא, יקח לו בתולה חסודה בגיל הפיריון, ישנס את חלציו הבלויים ויעמיד דודים יהודיים כשרים לדני. אחר־כך יעברו סבא, הסבתא החורגת והדודים להתנחלות זוקף־כפופים שבצפון השומרון.

התוכנית לגבי דני הולכת ככה: בעוד שש שנים, כשיגיע לגיל

גם סבא וגם דני ל... למען הילודה!

סבא: הנתונים הדמוגרפיים מדאיגים אותי, אך מה אני כבר יכול לעשות למען חילודה?

דני: לתרום לאגודה לעידוד הילודה!

סבא: ומה תוכניותיך האישיות בשטח זה?

דני: להנשא מהר ככל הניתן — ולעבור לעיירת פיתוח בה הדיור זול — והתעסוקה רבת אפשרויות.

סבא: יפה, אך אל תאמר מחר — פן יהיה מאוחר!

דני: אני יודע... הלואי וגם אחרים ידעו!

מוגש לציבור ע"י אגודת:
„אפרת הזכות לחיות" לעידוד חילודה בעם היהודי
ת"א, החשמונאים 53 ת.ד. 1929, טל. 767198, 621695
מזדהה! — לא די בכך. שלח תרומתך להדפסות נוספות!

מודעת תעמודה של „אפרת"

דמוגרפו־דבילי

מיצוות, הוא ישא את התינוקת של השכנים, שאגודת אפרת מכרה השבוע למישפחה בברזקלין. היא תחזור לישראל על תקן של עולה חדשה ותביא מכונית אמריקאית ענקית. בהיותם מודעים עמוקות לשאלות פיזור האוכלוסיה, יתייש־בו השניים עם צאצאיהם במיצפה מפי־עוללים שבגליל. בינתיים, עד שיגיע דני לגיל הפיריון, הוא

להשתמש באימרה בשפת־האם שלך ושלי, אשר מאפיינת את המעשה האמור טוב מאלף מילים. מסתבר, שהפולקלור יודע לעתים לשים את האצבע על הנקודה טוב יותר מ־קהל שלם של פילוסופים.

והרי האימרה:

Wenn ueber eine dumme Sache mal endlich Gras gawachsen ist, kommt sicher ein *kamel* gelaufen, das alles wieder runterfrisst.

(כאשר על ענין טיפשי / צמח סוף־סוף העשב / יבוא לבסוף גמל / ויאכל את הגיבעולים.)

מנחם אפרתי, קיבוץ משברות

● ● ●

מדיניות השמנר

סערה בכוס מים סביב ח־מאמר ב„ניו־יורק טיימס".

למרות שהאליבי שלו הוכח, יצא יו"ר מיפלגת העבודה משורו כדי להוכיח את חפותו.

אך על מה הצעקה? כל פטריוט, אשר נפשה של אומתנו יקרה לו ועתיד המדינה הוא עיקר מעייניו, חייב לצאת חוצץ נגד מדיניות־השנור.

אם רוצים אנו לצאת אי־פעם לעצמאות כלכלית ולא לפתח חיים טפיליים, חייבים אנו להטיף להס־תפק במועט ולדרוש מהממשלה צימצום הוצאותיה הכספיות.

דן יהב, תל־אביב

● ● ●

יקי - החפטר!

תשובה לקורא ששלח את מיכתבו ותמונתו ממיאמי הרחוקה („העולם הזה" 2357).

יקי היקר!

לרגע שמחתי לראות פנים מוכ־רות מביטות בי מעל דפי העולם

פאשיזם

חזק ואמץ לעורך העולם הזה על כתבתו בעניין המזימות נגד עובדי אל־על „הפלאנגות הכל־כליות" (העולם הזה 2361). הכותרת היתה קצת מתונה ל־טעמי. הייתי מציע: „הפאשיזם בשער".

עובד „אל־על"

הזה. אך לא הבנתי מה לך ולכות־רת זו, שבה כובד מיכתבך — „גבלה בישראל".

זוכר? היינו יחד בשלב הראשון של קורס צבאי מכובד ויוקרתי. שם הכרנו זה את זה ושם למדתי לדעת מי אתה — אותו אחד ש־כאשר כל המחלקה יוצאת לריצת־בוקר, אתה עומד בצד מתפרפר מהריצה „הקשה" ומשתין על ידי־עת־האוהל של חבריך...

מכאן, למיכתבך. אתה כותב ש־

(המשך בעמוד 26)

בעוד כמה שבועות יחולקו העיטורים השונים לחיילי צה"ל, שהצטיינו במילחמת הלבנון ו־בספיחיה. יזכו בהם בוודאי גם כאלה אשר נהרגו בה ולא יזכו לראותם. להם, לאותם שלא יזכו, מוקדש השיר.

עיטורים

נניח שנותנים לך עטור־המופת ואתה כבר מת
– למי זה יכול להועיל
ולאן זה יכול להוביל?

נניח שנותנים לך עטור־העוז וחיוכך מכבר נגוז
–איזה פצע יכל להגליד
אצל מי שלא יוכל דבר
עוד להגיד?

נניח שנותנים לך עטור־הגבורה לאחר שהנורא מכל לך קרה
– גם אם תקום מקבר
כבר לא תהיה אותו גבר.

והבקרים יחיו בלעדיך
וברקים יחלפו מעליך
ורק אתה אינך
בארץ־החיים...

זמיר בן־דויד,
לוחמי הגיטאות

יכוכוש לו מיקצוע בחוג לסטטיס־טיקה באוניברסיטה העברית, וינהל חוגי־בית לעידוד הילודה.

משה רדום, רמת־גן

● ● ●

הפולקלור טוב

מפילוסופיה

בעיקבות הכתבה על זיעית יתום („העולם הזה" 2359).

לא ברור לי מה טעם ראיתם לפשפש ולחטט מחדש בפרשה עגומה שהתרחשה לפני 27 שנים, ובעיקר לאחר שהפרוטגוניסטית הלכה לעולמה.

איזה עניין ציבורי גיליתם ב־פתיחת פצעים ריגשיים של הנס־געים יבל"א, שמהלכים בינינו, בני־מישפחה וקרובים? הסיבות לכך בוודאי שמורות עימכם.

הרשה לי רק, מר אבנרי הנכבד,

כשהבורסה סוערת רק מי שיש לו מח נשאר שליו!

כשהבורסה סוערת היא מסוכנת.
מסוכנת מאד.
אתה יכול להכנס עם הרבה כסף ולהשאר עם מעט מאד...
זה לא עסק לחובבים.
מה שאתה צריך זה מומחים!
מומחים שיעבדו בשרותך, שידאגו לאינטרסים שלך.
מומחים שיהיו המח שלך בבורסה.

מאחרי השם „אילנות דיסקונט" עומדים מוחות כאלה של מומחים פיננסים.
הם מנהלים את כל קרנות הנאמנות של דיסקונט בדרך שתביא לך פירות נאים וברמת סיכון נמוכה.
ל„אילנות דיסקונט" יש מבחר גדול ומגוון של קרנות נאמנות, המיועדות למשקיעים מסוגים שונים ולמטרות שונות. אחת מהן, או צרוף מעניין של כמה, בודאי יתאים לך.
הכנס לסניף הבנק שלך ובקש להשקיע בקרנות נאמנות של „אילנות דיסקונט". המח שלך בבורסה עובד, אתה ישן בשקט ובינתיים כספך מצמיח פירות נאים.

חברה לניהול קרנות נאמנות של דיסקונט בע"מ

אילנות דיסקונט

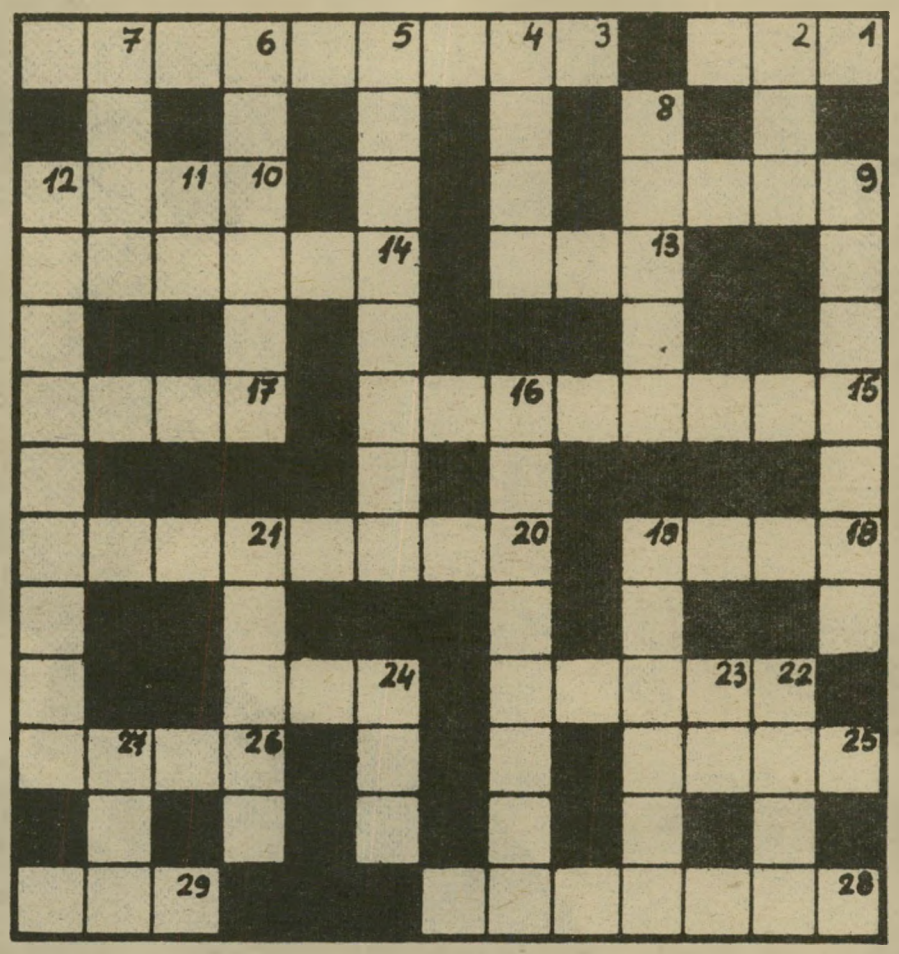
המח שלך בבורסה

וימר יעקבסון טמיר

משבצות

2363

מאת נדיב אבידן

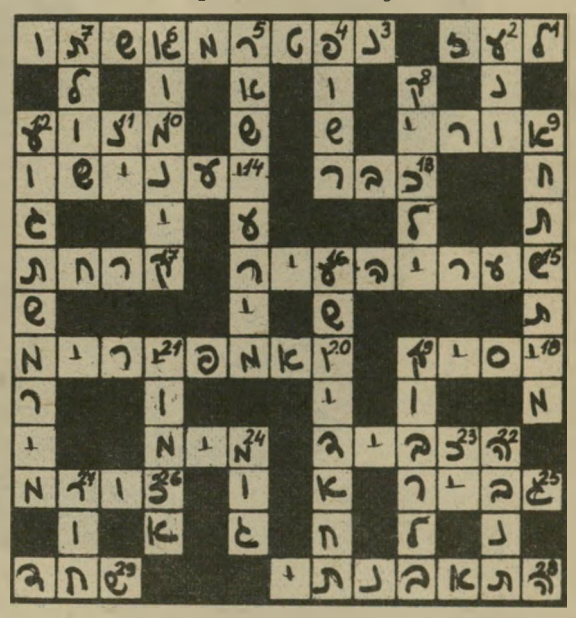
מאוזן

1. ששים כבר נפלו במלכודת הרגל (3)
3. הגם בנושאי־מים הוא נוהג כסנוב? (3, 6)
9. בסוף שנת תשמ"ד יתברר שהוא לא אשם שהוא הכוח המניע (4)
10. לא נותר דבר משירי קמסוטרה (4)
13. למי שמופיע בדמות של קיסר בטלן, יש סיכוי להיהפך לסמל (3)
14. נהג כגורילה בסגנון עתיק יומין (6)
15. על דלת הרופא מוצהר בגאווה: „מופרע כמו בן־גרא (8)
17. ביקשת פיצוי לאחר הטראומה שעברת בים — כך שמענו (4)
18. אוי ואבוי! רמת־גן זה כמו ימית (4)
20. המכשיר קבע את מעמדו של אחד מאבותינו (8)
22. הפרשה עשויה להתגלות בסיון (5)
24. זו המטרה בשימוש במשי עדין (3)
25. במשפחת מזרחי דקדקו בעניני מחלות (4)

מאונך

2. קשה מאוד לשמור עליו בגת (3)
4. המציא נשק למלחמה ב־שריון סביב המתנים (4)
5. צריך לשנות טרוף בטור באופן יסודי (8)
6. האם הבחנת סוף סוף ב־איומה הזאת? (6)
7. יאסוף חומר בשביל קטלוגים (4)
8. ההוא שנשבר בקלות מצא סתירות (5)
26. יהלום במשקה? רק לבעלי אמצעים (4)
28. הנפטר לא דיבר אמת — כך נודע מפעילת הברנדס הידועה (7)
29. אומרים שהיא אינה קשה רק בחתונה (3)
9. הענקת מלכודות לאלה שקיבולם גדל (7)
11. אצלי זה עולה רק בסוף התיכון (2)
12. לקוי מוחי אופייני, אולי, לשחקנית כדורסל (4, 5)
16. אמנם, סבלי נגרם מהופעת קבוצות כאלו בצותא (8)
19. לאור מצב היחסים בתחנה הצבאית, זו הצעתי לשמה החדש (מ) (3, 3)
21. לישיבת ממשלה כזאת לא מומלץ להכניס יין (5)
22. בכיו של הקרוב מעיד על כך שהוא התחרט (מ) (4)
23. גם באמריקה אומרים, שזה עצוב שהוא גורם ליסורים (2)
24. אם אין לה זמן היא יודעת לטפל בפציעה (3)
27. קח את בעל הנציב הידוע בעליה! (מ) (3)

פתרון תשבצופן 2361

מכתבים

(המשך מעמוד 24)

חברים וידידים שם, בארצו של סם, שואלים אותך ואתה „נאלץ להודות לפניהם שאכן מחדל נורא אירע בישראל". מי שמך שופט עלינו? מהיכן הידיעה הרבה שאתה מפגין? היכן היית כשהכל קרה?

אתה קורא למר בגין להתפטר — זו לדעתך היתה צריכה להיות פעולתו הבלתי־נמנעת לאור הסבת הנורא.

אולי, אולי לא. נשמע מה תאמר החקירה. אבל אני וחבריי מאותו קורס יודעים כבר את כל העובדות לגביך. לאור עובדות אלה קורא אני לך להתפטר מייד מהמישרה שנטלת לעצמך בעוזת־מצח: להיות שגריר־ההסברה לנו ולפעולתנו בישראל ובסביבותיה!

שימעון רותם (פיינזונט),
חולון

● ● ●

„העולם הזה" – יוק

חקורא חיפש את השבר עון, מצא את „המודיע".

על מדפי ספרית העיון בבית־העם בירושלים אין למצוא את העולם הזה.

כשהערתי את תשומת־ליבו של מנהל הסיפריה, נעניתי כי „אין לספריה עניין לרכוש כל עיתון המופיע בישראל." אך השבועון הרי אינו „כל עיתון". הוא מבטא דיעותיו של מיגזר רחב בציבור, הוא מאוד פופולארי, ובכל סיפריה ציבורית יש עליו מאבקים בין הקוראים.

העולם הזה הוא בוודאי יותר מעניין מהצופה או המודיע, שלגביהם אין לסיפריה בעיות תקציב.

רמי דיצני, ירושלים

● ● ●

שרטה בעלת זקן

הערות הקורא לידיעה בדבר „אתה והשקל" („העולם הזה" 2356).

הפיתרון של חברת תבל אינו חדש, והוא פיתרון שנמצא בשימוש כ־50 שנה בארץ. בתל־אביב עצמה יש כ־10 מחסנים כאלה, הקרויים מחסני ערובה.

מחסנים אלה פועלים כגאמני־המכס ותחת פיקוחו הקפדני, מאגדים תחת קורת־גג של איגוד־מחסני־הערובה. התגלית־כביכול אינה תגלית, כי־אם שיטה ידועה ו„בעלת זקן" של היבואנים בארץ, משום שבצורה זו של אחסנה היבואן חוסך רבות.

מכיוון שהמחסנים פועלים כגאמני־המכס, עדיין הבירוקרטיה והניירת של המכס היא המכבידה, ואין זה משנה אם מ"ן תל־אביב, אילת או חיפה. כבכל מוסד ממשלתי הבירוקרטיה היא המורטת עצבים, ולא המיקום.

אבי שמואלביץ, יפו

מישחק

בשחור־לבן

מובוטו נחשב רודן אכזר ומרשחת / אך אל תסתכל מבחוץ אלא בתוך הקנקן / כי יצחק שמיר התבקש להלבין את האיש / אשר הסובייטים השחירו — עסק בייש! / (שים לב שלא מדובר פה על צבע העור / אלא על להפוך ללבן את השחור).
תמורת זה גם מובוטו יתן הכשר לשמיר / שבעניין ביירות הוא בהחלט כשיר.
ד"ר ה' רוטמן, חיפה

תן טרמפ לחייל

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

קורסים מקצועיים נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור
הוצאת שיער בחשמל (אפילציה)
* סלון ומכון יופי
תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעה, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער בשעווה
* מגוון גוונים *
• מחירים עממיים • שירות מעולה •
תל־אביב יודפת 4 ליד דיזנגוף 190 229388 226066
דמת־גן הרצל 86 מול בנין אואזים "סלון אוה"

העסק הובחר 1982

תקשורת זה לא מה שהיה פעם

תקשורת זה עצמה.
זה טכנולוגיות מתקדמות,
ציוד מתוחכם, מערכות מחשבים,
מאגר של ידע מקצועי נרחב
וצוותי הפעלה מיומנים.
חברת ביפר אמנם
לא גילתה את ה"סוד" הזה
אך היא מיישמת אותו מאז הקמתה.
זו גם הסיבה שחברות, מוסדות
ומפעלים רציניים המבינים בתקשורת,
מעדיפים לעבוד
◆ עם ביפר.
ביפר —
כל העצמה,
לשרותך.

ביפר BEEPER

משרד ראשי: מלון שרתון, רח' הירקון 115 ת"א, טל. 03-288247

ADMARK

מכחכים

ואנסה רדגרייב והטרוצקיזם

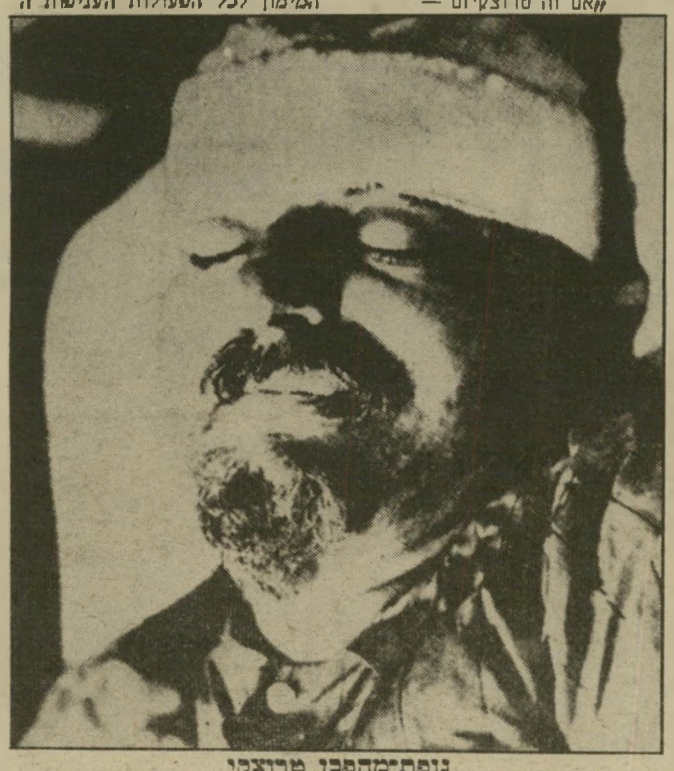
על מיפלגתה של השחק־נית הבריטית („חעולם הזה" 2355).

נוכחותו הצמודה של מנהיג מיפלגת הפועלים המהפכנית הטרוצקיסטית, ג'רי הילי, ליד ואנסה רדגרייב מוכיחה עד כמה הדוקים קשריה של השחקנית עם מיפלגתה, אשר רואה בה נכס תעמולתי־ציבורי.

לא במיקרה משתייכת ואנסה רדגרייב לפלג זה של התנועה ה־

שחקנית רדגרייב
„אם זה טרוצקיזם —

גופת־מהפכן טרוצקי
— אני לא טרוצקיסט!"

טרוצקיסטית באנגליה, שכן כגודל קנאותה האנטי־ציונית והאנטי־ישראלית, כן גודל הכיתתיות ה־מדינית והדוגמאטיות הרעיונית של מיפלגתה.

בין ארבעת הפלגים הטרוצקיס־טיים הגדולים באיים הבריטיים — וכחצי תריסר קבוצות קטנות ש־פרשו או הוצאו מהפלגים הגדולים — מיפלגתו של הילי היא הסק־טאנטית והדוגמאטית ביותר. אין היא משתפת פעולה עם אף גורם אחר בקרב השמאל, בשום נושא. היא תמיד עורכת את עצרותיה והפגנותיה בנפרד.

הביטחון העצמי בצידקת הדרוג־נחות שלה, ההתנבאות כל יום שני וחמישי על „המשבר האחרון של המישטר הרכושני" ועל „הסיטר־אציה המהפכנית" העומדת מעבר לדלת, כשההמונים יקראו להם, ל„אוונגרד המהפכני" להתייצב ב־ראשם בקרב האחרון על כיבוש השילטון — כל אלה הם סימני־היכר ותכונות־אופי של התנועה הטרוצקיסטית. אך במיפלגה זו הם חזקים עשרת מונים.

נוסף לכך, שורר במיפלגתו של הילי מישטר סטלינסטי חמור, אשר אינו סובל ביקורת. הירהורי־כפירה, שמא השתנה משהו בעולמנו המודרני ואולי יש לעדכן את ההלכה המרכסיסטית, אסורים בחלט. בוודאי שלא השתנה דבר מאז שנות ה־30', כאשר ניסח ליאון טרוצקי את הגדרותיו ביחס לברית־המועצות בתור „מדינת פועלים מנוונת, בעלת מיבנה־על מדיני ביורוקראטי", שיש להגן עליה בכל התנאים, וכאשר הגדיר את הסטליניזם בתור „כת ביורוק־ראטית שלטת בעלת זכויות־יתר" ומיאן לראות בו מעמד חדש.

ג'רי הילי ועוזריו משתמשים נגד החולקים על עמדותיהם הפסקניות במיפלגתם לא רק באמצעים אד־מיניסטרטיביים. הם אינם נרתעים להשתמש נגדם ונגד מתנגדיהם מהמחנות הטרוצקיסטיים היריבים בכוח־הזרוע. אין למי שמעז לחלק כרוזים ליד האולם שבו עורך הילי את אסיפותיו, ואבוי למי שמעז לשאול אותו שאלה שאינה לרוחו של המנהיג!

המיפלגה מצליחה זה כמה שנים לקיים עיתון יומי שאינו רב־תפו־צה והעולה הון־תועפות. היא מק־יימת גם הוצאת־ספרים, המוציאה לאור בעיקר את כיתבי טרוצקי וקלאסיקה מרכסיסטית אחרת ו־ספרים וחוברות של ראשי המיפ־לגה. קיימת סברה באנגליה, כי המימון לכל הפעולות העניפות ה־

אלה בא לא רק מהתרומות הצנו־עות למיפלגה ומהתמיכה הנדיבה של השחקנית בעלת המוניטין ה־הבינלאומי. בין שאר המקו־רות האפשריים מוזכר גם שמו של מועמר אל־קד'אפי.

אפשר לחלוק על תורתו של ליאון טרוצקי, מבלי לגרוע מה־הערכה שרוחשים לו, לאיש שהיה יד ימינו של לנין במהפכת אוק־טובר, שאירגן את הצבא האדום ושהתייצב בראש המאבק נגד ה־ניתוח הסטליניסטי, עד שנרצח על־ידי סוכנו של סטלין במכסיקו־סיטי. אך מה שנותר בשנים ה־אחרונות מהתנועה הטרוצקיסטית היא אפיגונית גרידא. אני משוכנע שאילו טרוצקי היה קם מקיברו היה מכריז בעיקבות מרכס — שאמר דבר דומה בעודו בחיים: אם זהו טרוצקיזם, אינני טרוצ־קיסט!

נחום סנה, באר־שבע

הצרבת נעלמת במהירות הטאמס

אתה מרגיש בה בדרך כלל לאחר הארוחה,
ההרגשה המציקה והמטרידה הזו של צרבת ואז
טאמס נכנס לפעולה
טאמס - טבלית קטנה וטעימה הפועלת במהירות מפליאה.
תוך מספר שניות תרגיש הקלה. טאמס ונעמר.
לנוחיותך טבליות טאמס בחפיסה אישית קטנה ונוחה לנשיאה.
טאמס ב-2 טעמים: מנטה ופירות.
כדאי תמיד שטאמס יהיה לידך וכשתגיע הצרבת,
היא תעלם במהירות הטאמס.
להשיג בבתי המרקחת.

טאמס... ואין צרבת.

מבצע חנוכה של „גארלי"

GARELLI

ספורט סופר

* מגיל 16
* נפח מנוע 49 סמ"ק
* שני נוסעים
* מד סיבובי מנוע
* גלגלי אלומיניום
* בלמי דיסק קדמיים

שלשה תשלומים ללא ריבית

גרוץ

מרכז רכב ואחד בע"מ

יבואן בלעדי ומוסך מרכזי. אזור התעשיה, קריית ביאליק. ת.ד. 2108 מיקוד 29100 טל. 04-887111

בואו לראות את „גארלי" אצל אחד הסוכנים המורשים:

חיפה י.א.ב. 521813, יהודה ושות' 665388 ת"א מוסך הונדה 613879, מוסך מהיר 253641, אילן מוסך המהיר 252891, ע.ב.מ. 834105, **נתניה** אביב ציון 053-31500 **ירושלים** נתן מוסך הונדה 713748 **רחובות** פריצל 053-52072 הוד השרון מוסך דאום 052-24295 **חדרה** פלדמן 063-22670 **באר שבע** החלק 057-36663, מלכה 057-31614 **חולון** רונקו 845743

קרם פנים לאדם עם רגישות יתר

הרגע לפני השינה

מרכיבים עיקריים לכל יום שבועי:

- מים מזוקקים 100 מ"ל
- גליצרין 50 מ"ל
- אלוורה 2000 מ"ל
- שמן שקדים מרים 100 מ"ל
- שמן אגוז-פיקן 100 מ"ל
- שמן קוקוס-זית 100 מ"ל
- שמן אבוקדו 100 מ"ל
- שמן חמניות 100 מ"ל
- שמן קנבוס 100 מ"ל
- שמן אגוז מלך 100 מ"ל
- שמן שקדים מרים 100 מ"ל
- שמן חיטה 100 מ"ל
- שמן ג'וג'ובה 100 מ"ל
- שמן אבוקדו 100 מ"ל
- שמן חמניות 100 מ"ל
- שמן קנבוס 100 מ"ל
- שמן אגוז מלך 100 מ"ל
- שמן חיטה 100 מ"ל
- שמן ג'וג'ובה 100 מ"ל

הוראות שימוש: מרחו שכבה דקה של המרכיבים על הפנים לפני השינה. שמרו במקום קריר ויבש. אל תשתמשו אם יש גירוי.

ד"ר רות לוגלו קוסמטיקה לוגלו

מה מוביל ילד־טוב־ירושלים לסירוב ולכלא?

זאת היתה החלטה משפחתית

אמיר תדהר הוא בן 26. הוא גבוה, ממושקף ומתולתל. הוא שנה הוא התחתן, עם אשתו, שרה, הוא גר בדירת־סטודנטים בירושלים. הוא נראה והוא מדבר כמו ילד־טוב־ירושלים. הוא גם אומר על עצמו שהוא ילד־טוב־ירושלים. „יותר נכון, הייתי,“ הוא מוסיף אחרי מחשבה שנייה.

ארבע שנים הוא כבר אזרח. ב־משך שנה, אחרי שרותו הצבאי, הוא היה בצבא הקבע, והשתחרר בדרגת רב־סמל. הוא גוייס בתחי־לת המילחמה בלבנון, והגיע עם יחידתו בשיריון עד לבחמדון. „לא עשינו כלום, רק חטפנו קטיושות,“ הוא אומר. כאשר קיבל צו־מילו־אים נוסף, הוא לא הגיע שנית ל־לבנון. הוא הגיע לכלא 6 הצבאי. אמיר תדהר, ילד־טוב־ירושלים, סי־רב לשרת בלבנון.

הוא מספר: „זה היה באמצע אוקטובר. הגעתי לבסיס. הלכתי ל־מפקד הישיר שלי, רב־סרן צביקה. אנחנו מכירים כבר שלוש שנים, מהמילואים; הוא איש־קבע. אמר־תי לו שאני לא רוצה לשרת ב־מילואים האלה. בהתחלה הוא חשב, שזה בגלל הילמדים שלי. אמרתי לו שזה לא בעניין הילימדים. זה בעניין לבנון. אמרתי לו, שאני מבקש לא לשרת מסיבות מצפוניות, שאני מתנגד למילחמה. מקומנו לא שם. צה“ל לא צריך להיות מכשיר פו־ליטי לכל מיני הסדרים בלבנון.

„הוא אמר: ‚זה בלתי־אפשרי. אתה חייב לשרת. אין אפס.‘ הוא אמר גם, שעקב הכרתנו הממושכת, הוא ממש משתומם על מה שאני עושה. ‚אתה בחור טוב,‘ הוא אמר לי, ‚אתה בחור נחמד, למה אתה עושה את זה?‘ הוא נתן לי זמן לשקול שנית. שקלתי שנית על המקום.“

השלב הבא היה מישפט לפני קצין־שיפוט־בכיר. רב־סרן צביקה סירב לשפוט את אמיר תדהר, מ־שום שהוא, כקצין שיפוט זוטר, רשאי לפסוק רק 14 ימי־מחבוש.

למחרת נשפט אמיר תדהר לפני אלוף־משנה משה, סגן־מפקד ה־אוגדה. „הוא ניסה לשכנע אותי לחזור בי. זה היה כבר באמצע המישפט. הוא אמר לי שברגע ש־אני חוזר בי — הכל יהיה בסדר. הוא גם אמר לי ‚תדע לך שברגע שאתה מסרב, זה אומר בית־סוהר.‘ הייתי מודע לזה. השאלה היתה רק כמה. חיכיתי ל־28 יום. זה היה הממוצע שקיבלו אלה שסירבו לפניי.

„קיבלתי 35 יום. זה עשה לי משהו. בסך־הכל זה נשמע נורא מצחיק, אבל לחטוף את השבוע הזה, שבין הציפיות ובין מה ש־קיבלתי, זה היה קשה.“

וכך הגיע אמיר תדהר לכלא, ב־פעם הראשונה בחייו. כשהוא מספר על עצמו, על מישפחתו ועל עברו, הוא נשמע כאילו הוא עצמו אינו מאמין שזה היה יכול לקרות.

אביו הוא יליד כפר־סבא, אמו מרחובות. הם נפגשו בגרעין נח“ל שהלך להתיישב בקיבוץ גבים ש־בנגב. האב בא מהנוער העובד. האם — מהתנועה המאוחדת. כש־היה אמיר בן תשע, עזבה המיש־פחה את הקיבוץ ועקרה לרחובות. האב עוסק במכירות של ציוד חק־לאי.

אמיר למד בבית־ספר תיכון בר־חובות, ואחר־כך למד תיכנות־מחשבים. הוא מדריך בצופים, ו־היה בגרעין נח“ל שהיה מיועד לקיבוץ אשדות־יעקב. אמיר תדהר אומר, שהוא מעולם לא היה מעונ־יין בפוליטיקה. האב, הוא אומר, היה מפא“יניק. „דייניסט,“ הוא מו־סיף.

אחרי שהשתחרר אמיר תדהר מ־הצבא, הוא עבד במקומות שסטו־דנטים עובדים בהם: במכון וייצ־מן, בגמל־התעופה בן־גוריון, כ־איש־ביטחון. שם הוא הכיר את שרה אהרון מרמת־אפעל, שלימים היתה לאשתו. הוא למד באוניבר־סיטה העברית סינולוגיה, אבל הפ־סיק, ויש בדעתו ללמוד מינהל בתי־מלון. אשתו למדה בבצלאל.

„משהו מלוכלך“

ה החלטה שלא לשרת בלי־בנון לא היתה פיתאומית. זה היה תהליך.

בדירת מישפחת תדהר בירושלים דיברו הרבה על המילחמה בלבנון, בשבועות שחלפו בין שיחרורו של אמיר משרות־המילואים הראשון ש־לו בלבנון ובין גיוסו השני. כא־שר התגייס, היה סירובו לשרת בלבנון תוצאה של החלטה מיש־פחתית.

שרה: עד ההתחלה, כשהתחלנו להבין שיש משהו מלוכלך בכל ה־עסק הזה, היתה הסכמה שבשתיקה לעצם הרעיון שלממשלה יש זכות לעשות מילחמה כדי לשמור על ישובי הצפון. אבל אחר־כך הענ־יינים התגלגלו. פיתאום אנחנו רו־צים לסחוט שלום מלבנון, לעשות סדר בין הכפרים. אין לי מילה אחרת לזה, רק חוצפה. בשביל זה אנשים יוצאים למילואים?

אמיר: אני יודע שהתיכנון לא היה ל־40 קילומטרים. אותי לא יכולים לסבן. זו היתה שרשרת של כל מיני עניינים. חשבתי שצריך לעשות כל דבר כדי למנוע את המשך המילחמה. ההפגנות לא מס־פיקות. זה לא מציל חיילי צה“ל מלמות שם.

כך הגיע אמיר תדהר לכלא 6, ליד עתלית. הוא מספר:

„תיכף בקבלה מתחילים לצעוק: תהיה בשקט! לא לעשן! תעשה מה שאומרים לך! אתה מפקיד את כל החפצים האישיים שלך, ומקבל קיטבג, לוקחים אותך לאהל שלך, ובפתח האהל אתה שופך את ה־קיטבג ובודקים לך בכיסים אם לא הברחת משהו.“

אמיר שוכן באוהל עם תישעה חיילים אחרים, מהמעמד העליון ב־כלא: קציניים ורבי־סמלים. היו שם שני טייסים שהפילו עמוד חשמל, ואנשי מילואים שנכלאו בגלל אוב־דן נשק או נפקדות מיחידותיהם. אמיר תדהר מספר, ש־80% מן ה־נמצאים עתה בכלא הגיעו אליו בגלל המילחמה בלבנון, והם יוד־עים זאת.

היו הרבה שיחות פוליטיות על משמעות המעשה של אמיר. היחס אליו, הוא אומר, היה „נייטראלי עד אוהד,“ לפחות בשבועיים ה־ראשונים. אחר־כך הגיעו רבים מ־„סיירת וידיאו“ — זה הכינוי ש־הודבק בכלא לחיילים שנשפטו ב־גלל עבירות־שלל והברחות, וכמה מהם קיללו אותו.

אבל בכלא, הוא אומר, לא יוש־בים 35 יום וחושבים על מה ש־מביא אותך לשם. מה שמטריד אותך ומעסיק אותך הם הבעיות הקטנות של הקיום היומיומי.

סדר יום: „היו שתי תקופות. בשבתעיים הראשונים לא היתה השכמה מוגדרת. היו מעירים אותנו בין 4 וחצי ל־6 בבוקר, ועשו לנו מיסדר־השכמה כשאנחנו עוד ב־מיטות. בין 8 ל־9 יש מיסדר בוקר. מדריך־הכלואים — ככה קוראים שם לסוהרים מהמישטרה הצבאית — עובר על המיסדר, ותמיד הוא לא בסדר, וצריך לעשות מיסדר נוסף, שאף פעם לא באים לבדוק אותו. בין 7 ל־11 בלילה יש ספירת קציך־תורן. אחר־כך, בשבועיים האחרו־נים, זה השתנה. הביאו עוד אסי־רים, והסדרים נעשו פיתאום קשר־חים יותר.“

מזון: „ארוחת־בוקר אוכלים בין 6 וחצי ל־7. מקבלים תה דלוח, ביצה קשה, פרוסה בעובי מיקרוס־קופי של גבינה צהובה, רבע עגב־ניה או שמיגית מלפפון — אף פעם לא שניהם ביחד. מה שכן — לחם, מרגרינה וריבה — חופשי על ה־בר.

ארוחת־צהריים — מידגם של ב־שר, תפוחי־אדמה או אורז, או פתיתים, רבע עגבניה, ולחם חופ־שי. פעם בשבוע יש דגים. הטעם סביר, הכמות — מיזערית. בערב זה כמו בבוקר, אבל במקום ביצה קשה מקבלים תפוחי־אדמה. לא הית־תה ארוחה אחת שאחריה יצאת שבע.

צנזורה פנימית

„אני הייתי המתלונן הרא־שי על האוכל. פעם לקחתי את המגש עם מה שקיבלתי אל המס־פה, כדי שיראה. היתה שם חתיכת בשר בגודל של קופסת גפרורים, אבל פחות עבה. המס־פה בדק את המנה. הוא הסביר לי שאני זכאי לקבל 170 גרם בשר, לפי המישקל לפני הבישול. בבי־שול הבשר הצטמק. אמרתי לו ש־

אמיר תדהר ואשתו שרה
שתי האפשרויות לא התאימו

במנה שקיבלתי יש 30 גרם. הוא שאל אם יש לי מישקל. הוא אמר שזה מה שמגיע לי, ואם יש לי תלונות, אפנה בקבילה רישמית. אחר־כך, כשהגיעו עוד חיילים למאהל שלנו, היו כמה ימים שהביאו אותה כמו מזון."

סיגריות: „מקבלים 10 סיגריות מדי יום. אלה סיגריות בלי פילטר. לפחות פעם בשבוע לא קיבלנו סיגריות בכלל, או שקיבלנו רק חמש. כולם לקחו סיגריות, גם אלה שלא עישנו, ונתנו לאחרים. היו כאלה שהמסיקו לעשן, כי זו סיגריה שממש קשה לעשן אותה. מי שעובד בקבלה יכול לקבל סיגריות ‚לבנות' מהכלואים שמשתחררים, אבל השוטר הצבאי שעובד שם מחרים לעצמו חלק ממה שאנחנו היינו מקבלים, למרות שהוא יכול לקנות סיגריות חופשי בקש"ם."

מיקלחות: „אצלנו היה מיתקן חימום שלא עבד במיקלחת. בשבועיים הראשונים לא לקחו אותנו למיקלחת שבה מיתן החימום עבד. אני הייתי מתגנב לשם כדי להתקלח."

ביקורים: „לפי החוק יש 20 דקות ביקור, פעם בשבועיים. אבל הסתדרנו. שרה הגיעה כל שבוע. תהביקור נמשך תמיד יותר מ־20 דקות. היא ידעה שאני רעב, אז היא הביאה לי סנדוויצ'ים, קפה וסיגריות לבנות. כל הדברים האלה אסורים, אבל אני אוכל, שותה ומעשן בזמן הביקור, הם מעלימים עין."

מיכתבים: „אין הגבלות על דואר. אפשר לשלוח מכתבים ולקבל מכתבים בלי הגבלה — אבל לא כולם מגיעים. יש צנזורה על המיכתבים בשני הכיוונים, פנימה והחוצה. יש גם צנזורה רגילה, של הצבא, וגם צנזורה של הכלא. נדמה לי שזה מנוגד לחוק, שמישהו שמכיר אותך אישית, כמו הסוהר שלך, יוכל גם לקרוא את המכתבים שלך. לא מגיעים כל המכתבים, ולוקח המון זמן עד שהם מגיעים. אני יודע שמקבוצת יש גבול שלחו לי לפחות 50 גלויות עידוד, אבל הגיעו רק 12."

שירותים: „כשהוסיפו אוהלים וחיילים במיכלאה שלנו, בנו שירותים חדשים. הלכתי לשם, ומי שבנה את השירותים אמר לי לא להשתין בהם עדיין. הסתובבתי והשתנתי על הגדר. עבר שם סוהר ותקע לי תלונה על זה. הוא היה סאדיסט קטן שקראו לו בני. אחד מהכלואים באוהל שלי סידר את העניין עם הרס"פ, וביטלו את התלונה."

רפואה: „הרופא הוא סנדלר. היה לי פצע זיהומי במיפסעה. כשהגעתי אליו הוא הסתכל, הסתכל, ולא ידע מה לעשות. החובשים, מאחוריו, סימנו זה לזה וגם לי שאין מה לעשות. הוא כזה. הוא רצה לגלח לי את כל האיזור, יו־מיים לפני השיחרור, וגם להפנות אותי לחדר מיון בבית־חולים אחר־השיחרור."

סוהרות: „היתה שם סוהרת שהלכה במגפיים, וזה נראה כמו בסטלב, אבל בלי המכות. פעם שתי סוהרות לקחו אסיר אחד לתוך חדר, ושטפו אותו בצעקות במשך שעה. הוא יצא קצת מזועזע מהעסק הזה. זה היה דני טימרמן, שגם הוא היה אסיר מסיבות מצפוניות. היה שם עוד אסיר־מצפון אחד, מקבוצת יש גבול. ככה קראו לנו, אסירי מצפון. אחרי שטימרמן השתחרר, הגיע עוד אחד, מידחנה."

ויכוחים: „בשבועיים האחרונים היו כאלה שהאשימו אותנו ישירות בטבח, אבל החברים שלי אמרו להם לעוף מהאוהל. הטענות העיקריות נגדנו היו שאנחנו הורסים את הדמוקרטיה, שבצבא צריך למלא פקודות, ומה יהיה אם כולם יעשו כמוני?"

סרבן שירות תדהר
מוכן ללכת שוב לכלא

במדינה

עיתונות

קצת להלשין

כתב ישראלי קורא לכומים היהודיים בהוליווד להחרים סרט של איש־המצפון

קוסטה גאברס הוא אחד מאנשי המצפון של הדור. החל בסרט Z, על מישטר־העריצות במולדתו היוונית, וכלה בסרטי נעדר, שעוררו את מצפון העולם למתרחש במישטרי־העינויים בדרום־אמריקה, הוא הקדיש את כישרונו הרב להגנה על מדוכאים ונרדפים.

עיטור גלביץ הוא כתב של בידורון ישראלי, וגם משמש כמדווח ליומון בבירת־הסרטים האמריקאית, הוליווד רפורטר.

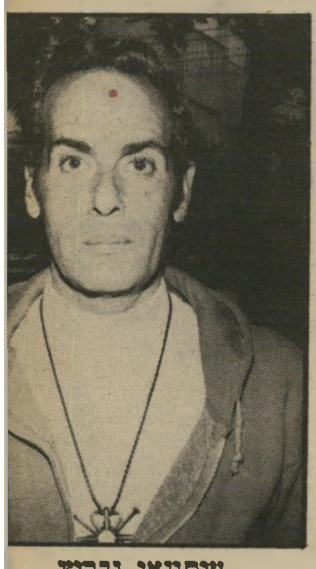
כל עוד הפעיל קוסטה גאברס את המצפון שלו כלפי אחרים, הוא זכה גם בישראל בשבחים בלתי־מסוייגים. אולם עתה השתנה הכל. קוסטה גאברס החליט להפעיל את המצפון גם כלפי ישראל.

זה הדליק את כל הנורות האדומות — אותן שלא נדלקו לפני הטבח במחנות־ביירות. הן נדלקו גם בראשו של עיטור גלביץ. הוא נחלץ למילחמת־מנע. העשויה להעניק לו את עיטור־המלשינות של ממשלת־הליכוד.

נאום רמזוני. בדיווח לעיתון ההוליוודי גילה עיטור לצמרת הידיעות של עיר־הסרטים כי הביאי היוזמי מתכוון לטפל ב„בעיה הפלסטינית" — המרכאות במקור.

מדווח עיטור באנגלית עילגת: „בעת שהותו בארץ נפגש קוסטה גאברס עם שחקנים ישראליים, יהודים וערבים, כדי למצוא שחקן מקומי שיגלם את דמות הערבי. כמעט כל השחקנים שהוא נפגש עימם אמרו את אותו הדבר: עם כל ההערכה שיש לי לכישרונו של קוסטה גאברס, אני מפקפק אם אני שמח על ההזדמנות הבינלאומית להופיע בסירטו. (הלשון המסורבלת — במקור). כאן בישראל אנחנו, האמנים, לוחמים כולם למען פיתרון צודק של הבעיה הפלסטינית, כך שהערבים והישראלים יוכלו לחיות בשלום ביחד. אולם הצורה שבה מציגים כלי־התיקשורת הבינלאומיים את הבעיה גורמת לגל של אנטי־שמיות והתקפה על יהודים חפים־מפשע בארצות אחרות, כמו ההתקפות הטרוריסטיות שבהן נהרגו יהודים בבית־הכנסת בפאריס ועכשיו ברומא. יש חשש שהצורה שבה יציג סרטו של קוסטה גברס את הבעייה הפלסטינית, עלולה לגרום לגל חדש של אנטי־שמיות בעולם."

זהו קטע מאלף ביותר. לא שחקן אחד אמר את הנאום הארוך הזה, לדברי גלביץ, אלא „כמעט כל השחקנים" חזרו על אותו הטקסט.

עיתונאי גלביץ
— מילחמה מונעת

קוסטה גאברס מביים בסרט „נעדר"
נגד איש־המצפון —

תית, לשם הפצתו בארצות־הברית על־ידי חברת יוניברסל, הוא הגיע ‚אנחנו יכולים רק לקוות שמר ואסרמן וידידינו ביוניברסל יקחו את התסריט בקפדנות רבה לשישפכו מיליוני דולרים לתוך סרט העלול לגרום לגל אנטי־שמי עמי."

הכתובת ברורה: „ידידינו" הנדים, השולטים בהוליווד, ובראש לו ואסרמן, ‚המנהל היהודי יוניברסל. פקיד ישראלי עלום־שם במישרדו של השר גידעון פת הזיר באמצעות גלביץ את יהוליווד מפני סרט שעדיין לא הורט, ושהפקיד כלל לא קרא תסריטו, מאחר שקוסטה גאברס טרח לבוא אליו לסחוט טובות הנאה.

„חשבתי שצריך לעשות כל דבר כדי למנוע את המשך המילחמה. ההפגנות לא מספיקות. זה לא מציל את חיילי צה"ל מלמות שם!"

חאפלה באוהל

„היה שם צ'רקסי, סגן במילואים, שסירב לשרת ביחידה קרבית מטעמי־מצפון. הוא סירב להילחם נגד אחיו המוסלמים. הוא נשפט לשנת מאסר, מתוכה חמישה חודשים בפועל.

„לעומת זאת היו כאלה שנתפסו על עריקות מהמילואים וקיבלו שטויות. היה אחד שהיה עריק במשך שש שנים וקיבל 28 יום. מישהו אחר, שהיה עריק 10 שנים, קיבל 14 יום בכלא."

הווי: „במישרדים שכבו הרבה מישחקים, שלא נתנו לחתום עליהם. שח־מט, דומינו, שש־בש. דרווי אחד שהיה שם עשה חליל מצינור ברזל, ועשינו חאפלה עם גרעינים ופיסטוקים. באו הסוהרים והחרימו את החליל. הם אמרו שעשינו יותר מיד רעש. אחר־כך שיכנעתי אותו לעשות עוד חליל, וניסינו לשמור על השקט. בשבוע האחרון באו כמה ‚יאמנים' ועשו חאפלה שרו ותופפו. הפסיקו גם אותם."

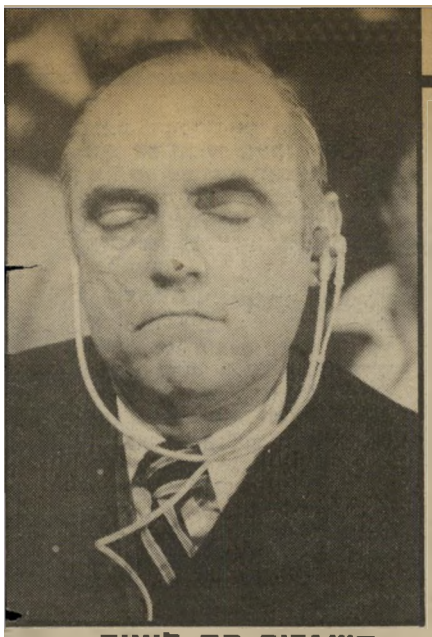
אמיר תדהר אומר שאם יהיה עליו לצאת שוב ללבנון, הוא ישוב ויסרב, גם כאשר הוא יודע את המחיר. שרה מחזקת אותו. היא מספרת על אביה:

„אבא שלי הוא ליכודניק. עוד מבית"ר. הוא מסיבעו בן־אדם שותק. אבל הוא כואב את הדברים, איכפת לו.

„הוא עכשיו כל־כך מאוכזב. הוא לא מאמין במה שעושים בלבנון. הוא חושב שלא צריכים להיות שם. כשסיפרתי לו על מה שאמיר עשה, אמר: ‚כל הכבוד שהוא מוכן ללכת לכלא. לא נעים — אבל צריך לעשות את זה.' הוא לקח אותי לכלא, לביקורים שלי אצל אמיר."

הם לחמו בחירוף־נפש על מקום

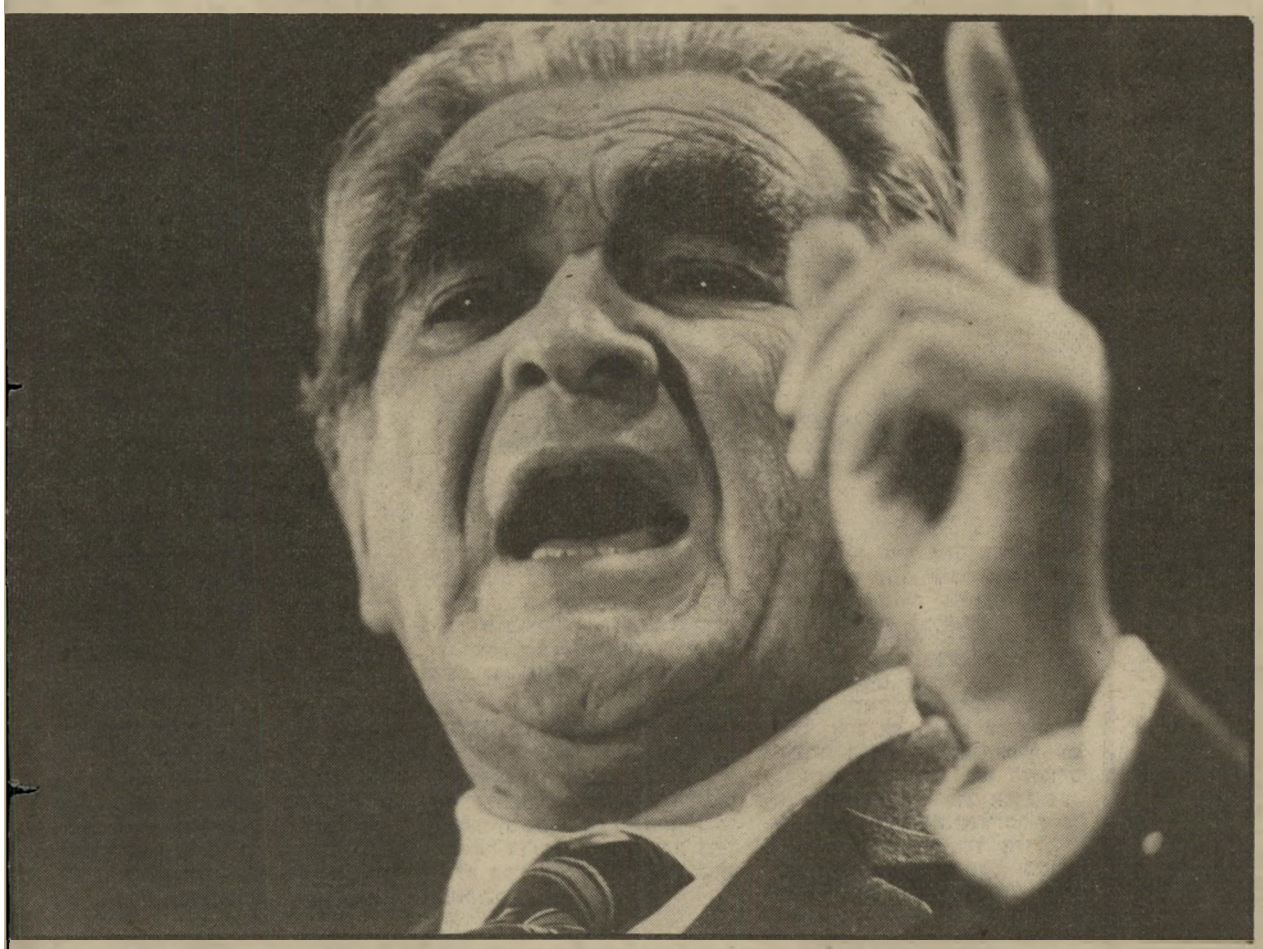
הקונגרס ישן...

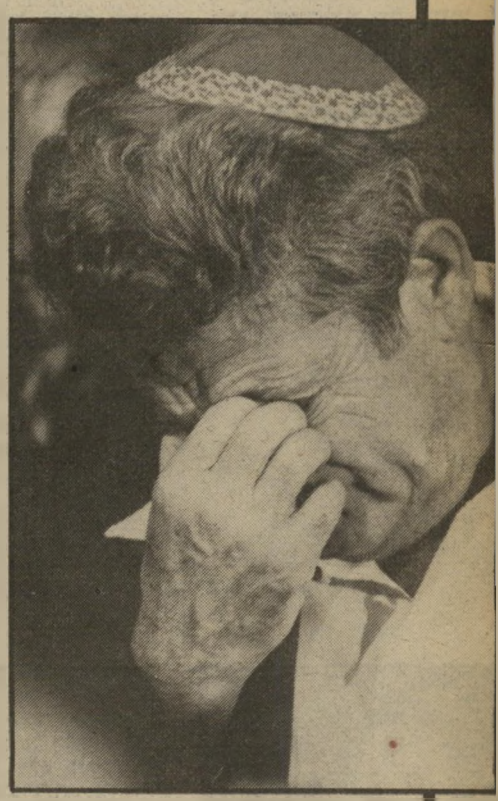

השגריר סם לואיס

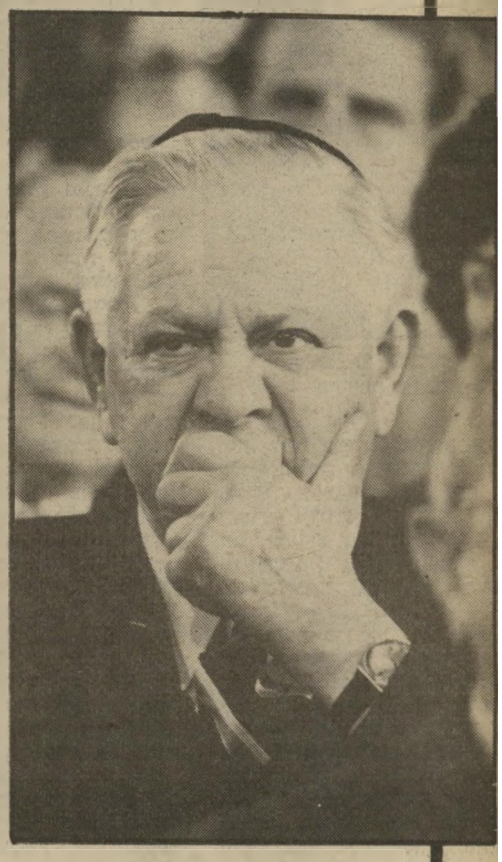

המבקר יצחק טוניק

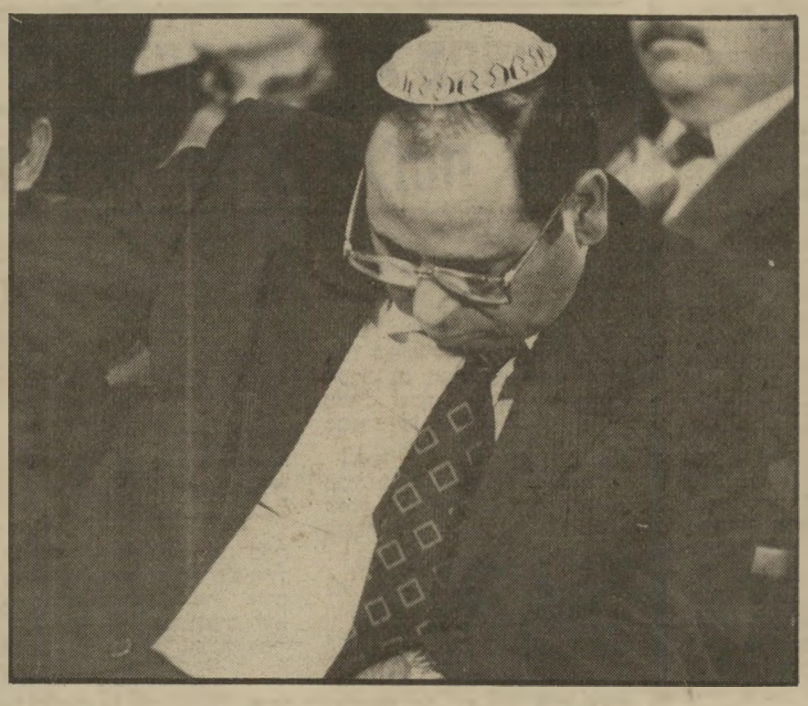

השר משה נ'סים

יצחק רפאל

ר"ר הנהלת הסוכנות נואם בהתלהבות על תפקידי הציונות בששה זו, והמאזינים...

ח"כ בן־ציון רובין

ל רגע היה נדמה שהקונגרס הציוני ה־30 לא יפתח כלל. השעה היתה 7 וחצי בערב. במקום שנשמר עבור נשיא־המדינה ורעייתו התיישב ציר מארצות־הברית. את מקומו, באחת השורות האחוריות, תפס מישהו אחר, והוא סירב לפנות את המושב המכובד עד שיימצא לו מקום. סדרניות חיננויות ניסו לדבר אליו בנועם, אך הוא בשלו. לבסוף, כעשר דקות אחרי שהקונגרס היה אמור להיפתח הוא קם ועזב בהפגניות את האולם, לא לפני שסיפר את סיפורו ליצחק רבין, שהאזין משתומם לסיפור.

אך הנשיא עדיין לא נכנס. השטח שבין השורה הראשונה והבימה היה מלא באורחים שחיפשו מקומות ישיבה ולא נמצא מעבר ליצחק ולאופירה גבון.

לבסוף, באיחור של יותר מ־20 דקות, נכנס הנשיא והטקס התחיל.

קשה לישון

ע ד אותו רגע חיפשו כל גדולי האורמה, שרים, ח"כים ואנשי־ציבור, מקומות ישיבה. באולם היו כאלפיים איש יותר ממיספר הכיסאות. חלק, כמו השרים יצחק מודעי, גידעון פת וחיים קורפו אף יצאו בהפגניות את האולם. מודעי דאג לצאת כך שיציאתו תשודר כעבור שעתיים בקול־ישראל.

ישיבה - וברגע שישבו, הם נרדמו

כך החלו הנאומים, וכולם התחילו לנוע בכיסאותיהם בחוסר־סבלנות. הנשיא האריך בנאומו, והגדיל לעשות יו"ר שב־ראש הנהלת הסוכנות, אריה דולצין, שרק מחיאות־כף סוערות של צירים שעדיין לא נרדמו הורידו אותו מהבימה.

רבים פיהקו, עצמו עיניים ונרדמו ממש. אחרים הצליחו, ברגע שהחל דולצין לדבר, להתחמק החוצה. כשהודיע המנחה, עודד בן־עמי, שהאירוע מצולם בטלוויזיה במעגל סגור וניתן לחזות בו באולם שוורץ שבבנייני האומה, יצאו רבים מהאולם, בטענה, שהם מפנים מקום לצירים שהגיעו שעות אחדות קודם לכן מחו"ל.

אך מזלם של היושבים בשורות הראשונות לא שפר עליהם. הם לא היו יכולים לצאת, וכך הם נאלצו לשבת במקומותיהם ולשמוע נאומים ארוכים ומשעממים על עתידו של העם היהודי. סיבלם היה רב משום שהם גם לא היו יכולים להירדם כראוי מחשש מה יגידו היושבים לצידם. ברגע שסיים דולצין לשאת את נאומו הארוך והמעייף, התחילה התזוזה הגדולה החוצה. בעוד הבימה מוכשרת לקראת חזיון אור־קולי על מאה שנות התיישבות, החלו המכובדים לנוע לכיוון הדלתות. הרבנים הראשיים, שלמה גורן ועובדיה יוסף, שישבו זה לצד זה בשורה הראשונה, יצאו עוד לפני שיצא הנשיא.

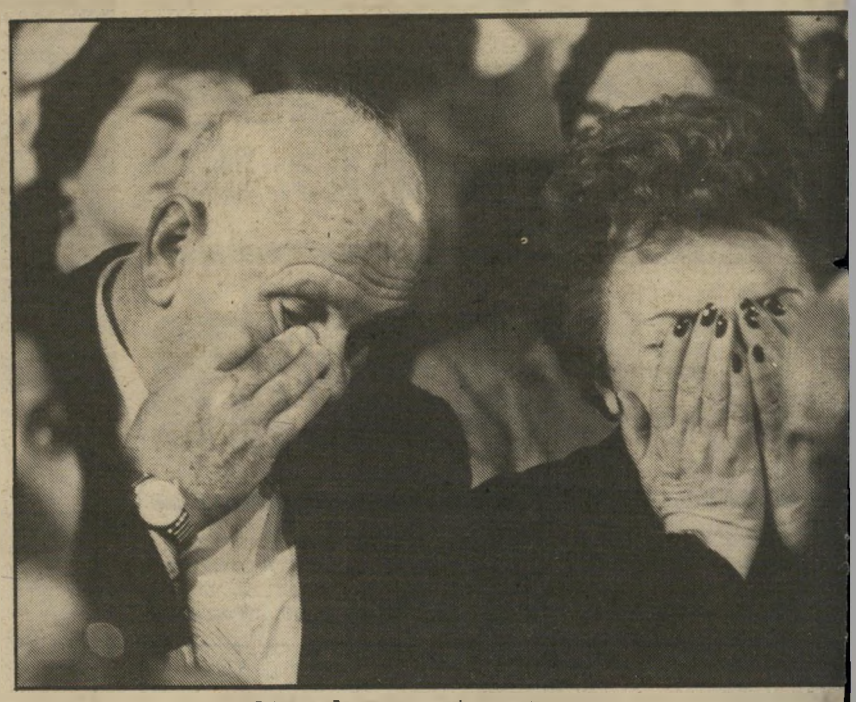
השרים נדחקו בפתחים השונים, כשכל־אחד מנסה להסתיר את פניו, כדי שלא יזהו אותו כשהוא עוזב באמצע. הקהל קם על רגליו, ונבון יצא מהאולם, כמעט בחשיכה מוחלטת, שבחסותה נמלטו רבים נוספים.

אם רצה מישהו הוכחה לכך שהקונגרס הוא אנכרוניסטי, הוא יכול היה למצוא זאת במוסיקת־הרקע. תיזמורת צה"ל ניגנה את על הדבש ועל העוקץ של נעמי שמר, יותר מחצי שנה אחרי הריסת ימית.

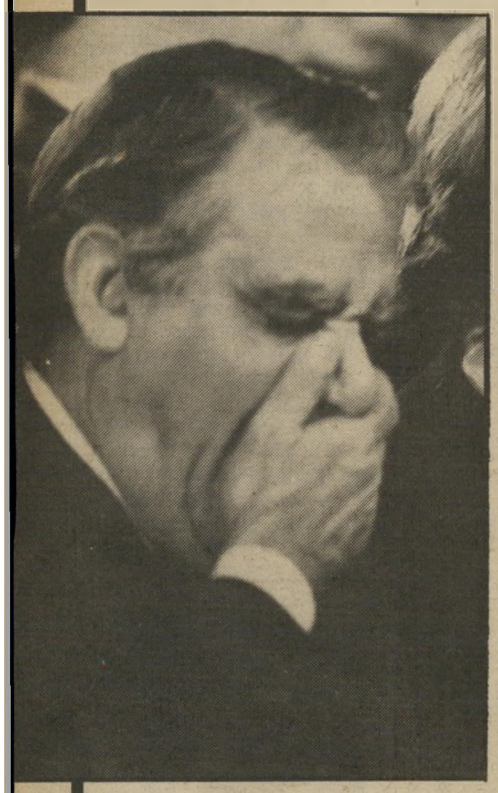
צילומים: ציון צפריר ■

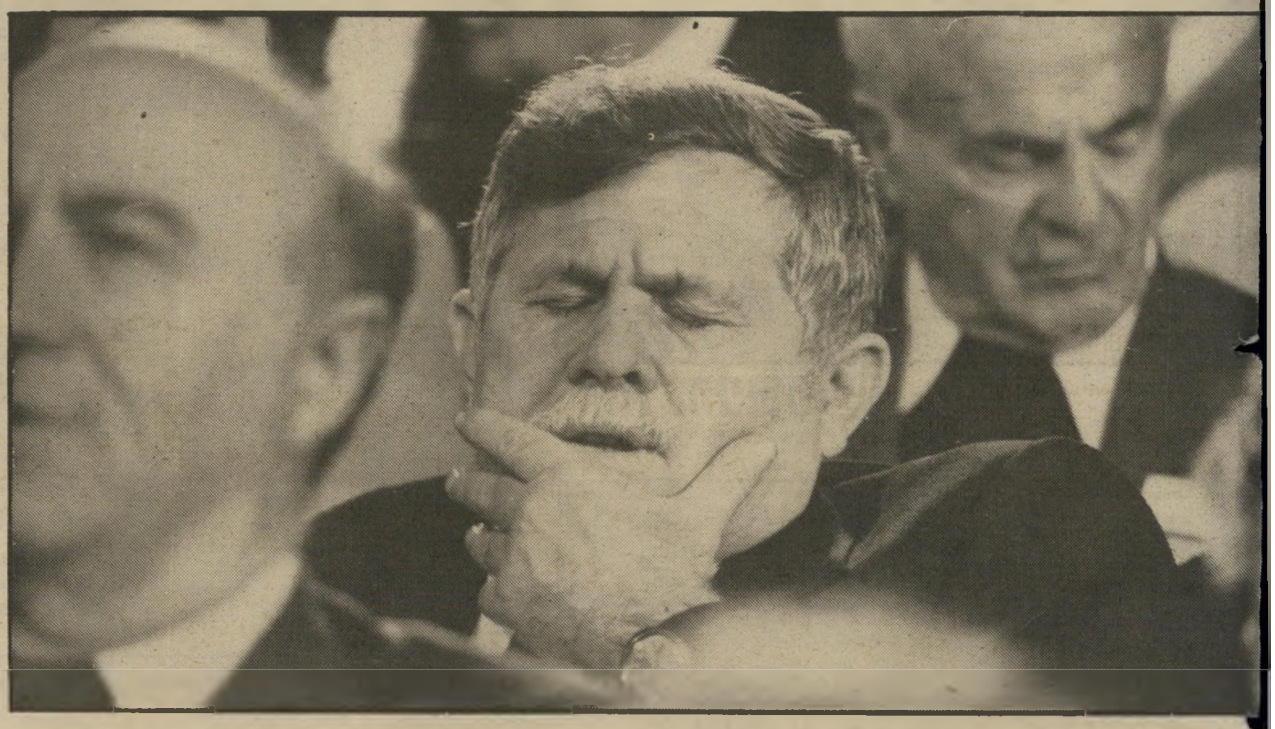
ת"כ יוסף רום

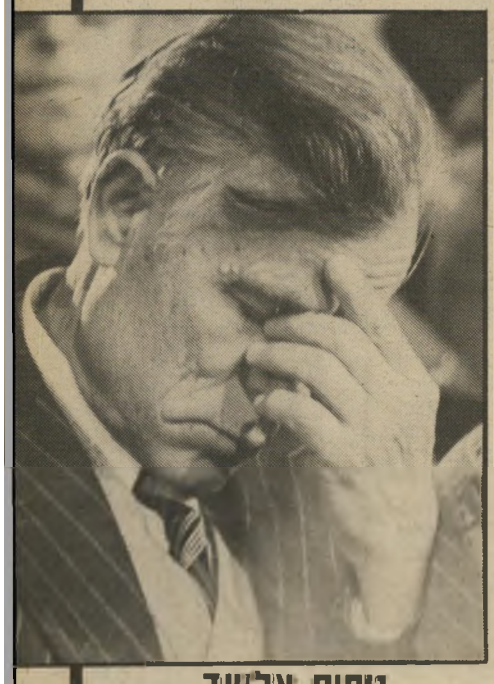
סגן־שר מיכאל דקל

ח"כ מאיר כהן

סגן־שר פסח גרופר ויצחק בן־אהרון

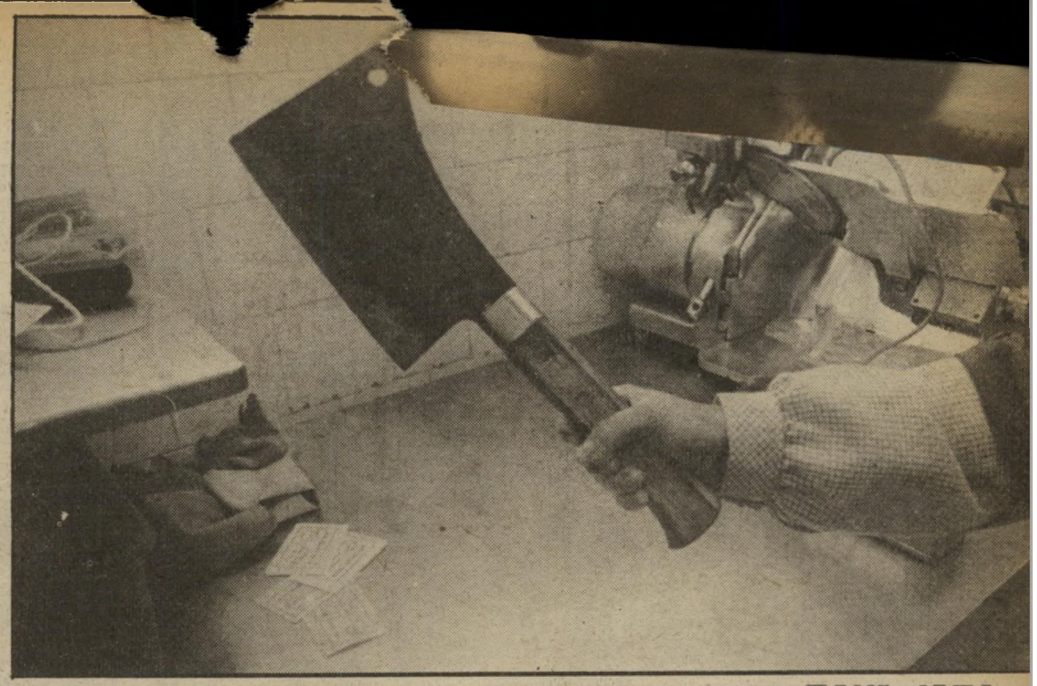
נ"מ אל"ד

השר יורם ארידור

השופטים ביקרו במיפעל „בר־בקר"

חזרה למקום הפשע

גרזן מונף פאתולוג מומחה שהצטרף לסיור בית־המישפט במיפעל קרפלוס טען שאם בוצעה כריתת־רגל של אחד הנרצחים, היא היתה חייבת להיעשות בגרזן ולא בסכין־חיתוך.

בעלי־המיפעלים ובתי־החרושת שברחוב היוצקים בבתים נדהמו. הם יצאו ממיפעליהם כאשר ראו שיירת מכוניות אזרחיות וניידות מישטרה שהגיעו למיפעל בר־בקר הסמוך אליהם. הם חשבו לרגע כי שוב התרחש משהו יוצא־דופן במקום שבו אירע הרצח הכפול, של עזר כהן ועמוס אוריון, לפני כשנתיים.

בערך בשעה 1 בצהריים הגיעו לרחוב שלושת השופטים: אליהו וינוגרד, אברהם מישר ועדנה שצקי. כל הכבודה הזאת הגיעה למקום לפי בקשתה של הד"ר עדנה קפלן, פרקליטתו של הנאשם רחמים („גומדי") אהרוני. היא הסבירה לשופטים שלא יוכלו להבין במה הדבר מדובר אם לא יוכחו בעצם ויתרשמו בעיניהם ממקום האירוע.

ד"ר עדנה קפלן ביקשה באותה הזדמנות מבית־המישפט לצרף את גומדי לסיור במיפעל בר־בקר, אך

הפיילה קערות פלסטיק שבהן אורזים בשר. על־פי טענת התביעה, בקערות דומות נמצאו חלקי הגופות.

התובעת ליאורה גלאס־ברקוביץ צועדת למיפעל־הבשר.

השופטים התנגדו. הם הסבירו, כי ביקור זה מיותר, ויצריך כוחות־משטרה רבים כדי לאבטח את המקום.

ד"ר קפלן הסתפקה, אם כך, בנוכחות של אהרוני, בת־שבע, שהצטרפה לסיור.

התובע במישפט, אהרון שדר, לא הגיע, ואת מקומו ייצגה סגניתו לשעבר העוזרת לידו, ליאורה גלאס־ברקוביץ. גם העיתונאים והצלמים הגיעו למקום.

איש מהם לא הורשה להכנס למיפעל וכולם חיכו בחוץ לבוא השופטים.

צלם המערכת, ציון צפריר, אילנה אלון ואני, הגענו ראשונים למקום.

אני הכרתי את מיפעל בר־בקר מקרוב וביקרתי שם פעמים רבות בעבר. כיום שוכרים את המקום אנשי־עסקים אחרים. הם שכרו אותו למשך חמש שנים ומשלמים אלפיים דולר לחודש. הם גם שינו את שמו של המיפעל. אני מכירה אותם מאילת, שם היו מלונאים במשך 20 שנה.

ביקשתי להכנס ולצלם, והם הסכימו.

המיפעל נראה בדיוק כמו אז.

אתר הפשע החדר שבו בוצע רצח עמוס אוריון ועזר כהן לפני כשנתיים. על־פי העדויות ב־מישפטו של סוביה אשרי, נוקה ושופץ מיד אחרי הרצח הכפול.

שמירה מוגברת איש־מישטרה חמוש בתת־מקלע עמד בפתח מיפעל בר־בקר, כדי למנוע כניסת זרים בזמן ביקור השופטים, התובעת והפרקליטים של גומדי במקום. אהרוני לא הובא למקום, בטענה שהמישטרה תצטרך כוחות רבים לטבחה.

אחר הרצח הכפול

כשהיה בבעלותם של רחמים (״גו־מאדי״) אהרוני וטוביה אושרי, ה־סכינים מונחות בדיוק באותו מקום, הקערות הגדולות מהפלסטיק, אשר שימשו לאריזת הגופות, נמצאות גם הן שם. בתוך אחת מהן נקטעה רגלו של עזר כהן.

המישרד שבו ישב רחמים אהרו־ני לא השתנה במאומה. באותו מי־שרד עצמו נורו היריות שהרגו את עזר כהן ועמוס אוריון. זהו חדרון קטנטן שבמרכזו שולחן עגול, ו־דלת הזזה בכניסה אליו.

מיבחר סכינים

דומה השתמשו לפני כשנתיים לחיתוך גופותיהם של שני הנרצחים. שלל הסכינים שבהם משתמשים עובדי המיפעל כיום. בחלק מציוד המיפעל שינה כיום שם ובעלים, אך נשאר כשהיה — אותה התוצרת, אותו הציוד. בית־המישפט זכה בהסבר מלא ומפורט איך התנהל הרצח, איפה נחתכו הגופות, כיצד נארזו ואיך הן הוצאו מחוץ למיבנה.

האשה

בת־שבע אהרוני, אשתו של גומדי, שניהלה את המיפעל במשך שנה וחצי, סמוך לחדר בו בוצע הרצח.

שלושת השופטים

השופטים אליהו וינו־גרד ואברהם מישר ומאחוריהם עדנה שצק׳, במקום הרצח. הם צולמו לפני שנכנסו למיפעל. לעיתונאים ולצלמים שהמתינו בחוץ לא הותרה הכניסה למיפעל בזמן הסיור. אנשי־מישטרה רבים שמרו על המקום.

פרקליטת גומדי

עורך־הדין מרדכי גירון, ליד מקום ההתרחשות ומסבירה לו מה קרה. הד״ר עדנה קפלן, פרקליטתו של רחמים אהרוני, עומדת עם סגנה,

שבע אהרוני מובילה בראש. הם נכנסו לחדר־ההכשרה של הבשר, התעכבו במקום שבו עומדות קע־רות הפלסטיק. אחר־כך עלו לקו־מה השניה. לקומה זו מובילות מד־רגות־ברזל צרות, והשופטים טי־פסו בהן. למעלה, כך טען אחד הנאשמים במישפט הקודם, אבנר מעודד, ניסה רחמים אהרוני את העוזי עם משתיק־הקול.

כשירדה כל הכבודה, היא התעכ־בה בחדר שבו אירע הרצח.

ד״ר עדנה קפלן הסבירה להם היכן ישבו הנרצחים והראתה להם את הכיסא שעליו ישב אהרוני ו־כיצד השליך את עצמו הצידה.

השופטים לא החליפו מילה בי־ניהם במשך כל הסיור, והאזינו בדריכות רבה להסברים של הפר־קליטה.

אחר־כך הובלו השופטים לדלת האחורית של המיפעל, משם הוצאו הגופות אחרי שנארזו במיכלים מ־פלסטיק הוכנסו למכונית פולקס־ווגן מיסחרית שבה נהג רמי ערי־סי. ערוסי הפך במשך החקירה ל־עד־מדינה והעיד נגד אהרוני ואו־שרי.

השופטים גמרו את הסיור, שנמ־שך בסך־הכל כ־45 דקות ונסעו מ־המקום כשניידת מישטרה מלווה אותם בדרך.

הפרקליטה של הנאשם, הד״ר עדנה קפלן, נשארה להסביר לעי־תונאים, שלא הורשו להכנס פנימה בזמן הסיור עם השופטים, כמה פרטים.

נעמי אדווה ■

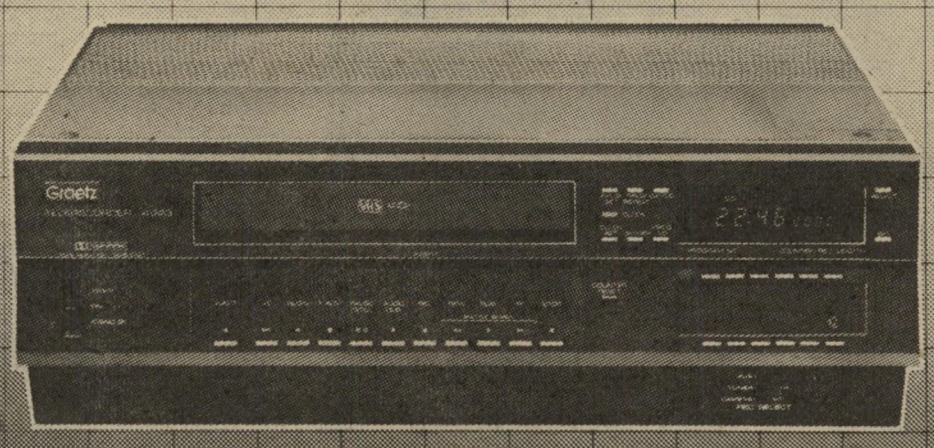
לפי גירסתו, טוען אהרוני, כי השליך את עצמו הצידה ונפגע בידו מהמזגן. השופטים רצו לראות היכן בדיוק זה התרחש.

עם הגיע השופטים תוגברה השי־מירה במקום. חבלן עמד במשך כל הזמן בחוץ ושמר על השופטים. לעיתונאים לא ניתנה רשות להי־כנס פנימה, לתוך המיפעל, והם נשארו בחוץ.

השופטים החלו את הסיור במיפ־על כשד״ר קפלן מנחה אותם ובת־

עשיר בארץ!

וידאוטייפ גרץ 4943
עם ה"שלט" האלחוטי

*בשיטת ה-VHS, השיטה הנפוצה בעולם.
*אפשרות להדלקה, כיבוי, הקלטה, עצירה,
העברת התמונה קדימה ואחורה
בהילוך איטי באמצעות השלט האלחוטי.
*אפשרות לכוון מראש ל-8 הקלטות שונות.
*יכולת קליטה ל-12 תחנות.

רטפון מביאה את הדברים הטובים

אימפורט בע"מ

רטפון אימפורט בע"מ - שד' יהודית 35, תל-אביב טל: 03-251176-8. להשיג בחנויות החשמל המובחרות, במשביר לצרכן ובמת"מ.

פול מק־קארטני: לינדה העדיפה את ג'ון לנון

"לינדה העדיפה את ג'ון לנון," אומר בחיוך פול **מק־קארטני**, אך למרות הכל כבר 13 שנה חיים **לינדה איסטמן** ופול מק־קארטני בנישואים מאושרים, אולי אחד הנישואים היציבים ביותר שידע עולם הפופ מעודו. לינדה, שבמיקרה זה לא צילמה בעצמה את התמונה, היא צלמת מיקצועית, ורק לאחרונה הציגה תערוכה מעבודותיה באולם התערוכות של קנון בפאריס. חוץ מתמונותיו של פול בחיי יום־יום, כללה התערוכה גם מי ומי אחרים בעולם הפופ, כמו **ג'ימי הנדריקס, ריי צ'ארלס, ג'ים מוריסון**, וכמובן, **ג'ון ויוקו** — שאת מעטפות תקליטיהם קישטו צילומיה בשעתו.

ליידי די: הריון זו גם מחלה?

כתף חשופה קצת יותר מדי בשימלת־ערב וצלחת עמוסה בכל טוב שנשארה מלאה, עוררה שמועות מדאיגות בממלכת בריטניה. האם הרזון הבולט שמפגינה הליידי **דיאנה**, אשתו של **צ'ארלס**, הוא סימן מבשר רעות, או שמא זהי הוכחה לכך שהנסיכה בהריון מס' 2? דוברי הרישמי של ארמון באקינגהאם טרם הגיב. השמועות מדברות על אנורכסיה נרבוזה (חוסר־תיאבון חולני) עקב לחץ ציבורי, שאין היא יכולה להתמודד עימו.

פטי דיוויס: בת הנשיא במירוץ נגד אבא

ערוץ הירחון פלייבוי ערך פגישה של מסיבה נגד הפצצה האטומית, והזמין אליה כמה פצצות, כמו אלה הנראות בתמונה: מימין **מארגוט קידר**, כוכבת סופרמן, שהביאה את בתה **מאגי**, בידיעה שמסיבה נגד המירוץ הגרעיני עשוייה להיות אירוע חינוכי ביותר לבת 7. במרכז מחייכת השחקנית **פטי דייוויס**, הידועה גם בשמה האחר, **פטי רגן**, שאינה נהגנת, לדבריה, להשתתף באירועים המת־נגדים לדעותיו הפוליטיות של אביה. הפעם שיכנעה אותה (משמאל) **גודרי חן**, שכדאי לה להתנגד.

גלן קמפבל: שגת חתונה מס' 4

רק לפני שנתיים חשבו שדכני עולם־הפופ כי הנה צמח זוג מוסיקלי למהדרין: הצמרת **טניה טאקר** הראתה סימנים ברורים לכוונתה להיות גברת גלן קמפבל מס' 4. אבל מאז ירדו הרבה טיפות גשם על גבם של השניים, והרומן התפוגר ברוח.

1981 הביאה בכנפיה רומן צמוד עם רקדנית הרדיו־סיטי לשעבר, **קימברלי וולן** בת ה־24, וגם 20 שנים של הבדלי גיל לא קיררו אותו. בחודש שעבר האכילה קימברלי את החתן קמפבל עוגת חתונה. כשצלם־עיתונות ביקש מן השניים תמונה מצחיקה, הציע לכלה לשלח את העוגה הישר בפרצופו של החתן, הגיב גלן: "ניסיתי את הדבר הזה בפעם שעברה, והאמינו לי — זה לא עבד." מאמינים.

אנשים בעולם

שריל לאד: זו תהי שחקנית והפכה לנסיכה והשחקנית שתהיה הנסיכה

היה מי שהגה את הרעיון עוד בטרם קרה האסון, **וגריים קלי**, נסיכת מונאקו, מצאה את מותה בתאונת מכונית. כבר בחייה היתה גרייס לאגדה — שחקנית־קולנוע שנסיך התאהב בה ונטל אותה לארמונו עד קץ הימים. אבל קץ ימיה הגיע טרם עת, ורשת הטלוויזיה איי־בי־סי החליטה לסיים מיבצע שהחלה בו עוד כשהיתה הנסיכה ממונאקו בחיים.

שנתיים לפני מותה של גרייס, התחילה רשת הטלוויזיה להכין סרט על חייה. גרייס הסתייגה מן הרעיון: חיי הפרטיים הם ענייני בלבד, התגוננה. היום כבר אין צורך לקבל רשות ואישור ממקור ראשון, אפשר לשלב תעודה ודימיון, ונראה כי **שריל לאד** בת ה־32, מי שהיתה מלאכית של צ'ארלי, תגלם את דמותה של גרייס המנוחה. השתיים אמנם נפגשו לפני שנה (בתמונה מימין) כששריל השתתפה בפסטיבל לסירטי טלוויזיה שנערך במונטה־קארלו, ואם כי בתמונה המשותפת נראית שריל צעירה הרבה יותר מגרייס (הבדל הגילים ביניהן הוא 15 שנים) הרי ששני הדיוקנאות (גרייס מימין, שריל משמאל) מוכיחים כי כאשר מחקה שריל את תסרוקתה של גרייס ומסיסה את שערה לאחור, היא דומה בתווי פניה הקלאסיים המעדנים לנסיכה האמיתית.

הנסיך טלאל: הילדים הם תיקוות העולם

„נסיך הילדים" הוא הכינוי שבו זכה **הנסיך טלאל**, בנו של **עבד־אל־עזיז אל־סעוד** בן ה־51, אחיו של **פאהד**, מלך סעודיה. וואת בגלל עזרתו הממשית לילדים בני כל הגזעים, הזקוקים לקורת־גג או לבית מאמץ. לבד ממחוות פרטיות שעשה, גייס בשנה האחרונה בלבד 10 מיליון דולר ליוניצ"ף, ועליהם הוסיף מכיסו הפרטי עוד 6 מיליון דולר. „איני יכול לראות ילדים חולים או מורעבים, הרי הם תיקוות העולם." טרזן טלאל.

רזק האדסון:

שנה אחרי

המשבר הגדול

רזה ומאושר

בגיל 57, שנה אחרי מאבק עם המוות, נראה **רזק האדסון** מצויין ומרגיש טוב מאד. היה זה רק לפני שנה, כשהיה בעיצומם של צילומי סידרת הטלוויזיה קשר דוולין, כשהחל מרגיש כאבים עמומים ומחורים באיזור החזה. ליבו ניבא לו רעות. הוא ידע מדוע: מסור מאוד לעבודתו, שותה יותר מדי ומעשן יותר מדי, זה היה שילוב הרסני מדי לגבר שעבר את גיל ה־50.

הוא נכנס לבדיקות בבית־החולים בטעס רב. אחרי שה־עברה כבר התעכבה דיה בגלל שביתת הסריטאים. צינתור ב־עזרת עורק שהושתל מרגלו, הציל את חייו, ואחרי שלושה ימים של טיפול נמרץ יצא רזק המחודש לטיול של 24 יום באיים הקאריביים. בינואר 82' חזר להסריט.

היום הוא רזה יותר, תגיע כמעט למישקלו כשהיה בן 30. נוסף לכך הוא משתדל לשמור על שקט נפשי, שבוודאי לא היה מנת חלקו באותו גיל, וואת בעזרת כמה ידידות ותי־קות (הוא לא התחתן שוב מאז גירושיו מאשתו, **פילים גיי־טס** ב־1958), בית רחב־ידיים בבוורלי־הילס וארבעה כלבים.

איכות שהיא תמיד באופנה

אופל — תכשיטי פליז בע"מ

מרכז השיווק: רח' רבי"ג 12, תל-אביב, טל. 335271, (03) 334062

סריגי אומן – איכות שהיא תמיד באופנה

7461

7257

Angora

7371

Lady Lena

8812

Lady Cuman

6661

7901

דוגמנית: מעון גלר • צילום: יח"צ • עיצוב: DIMENSION TIMY

ד"ר ניצה שפירא־ליבאי יועצת ראש־הממשלה בענייני מעמד האשה מגלה שב'שראל לא נעשה כמעט דבר כדי להשוות את מעמדן של הנשים, וטוענת כי הפיתרון הוא בכך שהנשים עצמן ידרשו בכך

ראיינה שרית ישי

בשנת 2000 תהיה מרבית אוכלוסיית־העולם בעולם מורכבת מנשים וילדיהן

פחות מדי אנשים ערים לעובדה שעוני הוא בעייה של נשים. מישפחות שבראשן עומדות נשים חיות מתחת לקו־העוני

אני לא מייצגת את המימסד. דעות" הן פמיניסטיות. המימסד אינו מגביל אותי, חוץ מתחומים שונים

נשים משתכרות הרבה פחות מגברים עבור אותה העבודה

בגין נותן לי חופש־פעולה די נרחב. הוא מודע לבעייית מעמד האשה. כשיש בעיה לוחצת, אני באה אליו

כשהיה סגן ראש־הממשלה, תרם הפרופסור ידין רבות לעניין מעמד האשה. אמו היתה פמיניסטית ידועה

„הנשים הן השפחות של העולם!"

עמד האשה הוא נושא כאוב ומוזנח. גם בחברה המודרנית של שלהי 1982, כאשר נשים נושאות בתפקידים ציבוריים אחראיים, משמשות כמדעניות, רופאות, ראשי־ממשלות, נשיאות, שגרירות, חברות פרלמנטים ושרות, עדיין אין הנשים שוות במעמדן לגברים. הדבר מתבטא במשכורת, בעובדה שגם כאשר עובדות הנשים בתפקיד אחראי בחוץ, הן מתפקדות בו זמנית כאמהות וכעקרות־בית, בעוד שלגברים יש את כל הזכויות.

הבעיה הולכת ומחמירה, במיוחד נוכח ריבוי הנשים הבוחרות לעצמן קאריירה. האידיאל הוא שהזכויות והחובות יתחלקו שווה בשווה בין נשים וגברים, ולא צריך להיות חברה בתנועה הפמיניסטית כדי להאמין בזה או לרצות שזה יקרה. הבעייה היא שדווקא אנו, הנשים, לא רוצות בזה. אנחנו מאמינות שמן הטבע הוא שאנחנו נגדל את הילדים, נבשל את הארוחות, נוריד את האשפה ונרחץ את הכלים. לכן, קודם כל אנחנו צריכות לשכנע את עצמנו שאין זו דרך הטבע, אלא דרך חשיבה של החברה, שצריכה להשתנות. זו העבודה שלנו.

העבודה האחרת צריכה להיעשות במישור המימסדי, התחוקתי, וכאן עומדת לצידנו הד"ר ניצה שפירא־ליבאי, יועצת ראש־הממשלה בנושא מעמד האשה.

ניצה ליבאי היא אשה עצמאית מאוד. נשואה לד"ר דויד ליבאי, המישפטן ו־פרקליט, ואם לשני ילדים בני 13 ו־10, דני ודפנה. היא בוגרת האוניברסיטה העברית ויש לה מאסטר ביחסים בין־לאומיים. היא עורכת־דין במיקצועה, ו־מחזיקה בתואר דוקטור למישפט השוואתי, שאותו קיבלה באוניברסיטת שיקגו.

היא מייעצת לראש־הממשלה שלוש פעמים בשבוע, בלישכתה הנמצאת בבנין ראש־הממשלה בירושלים, מלמדת על מעמדה המישפטי של האשה וזכויות החשוד, הנאשם והעבריין בחוג למישפטים באוניברסיטת תל־אביב, יושבת־ראש הסניף הישראלי של „אמנסטי אינטרנשיונל" חברת הוועד־המנהל של האגודה הישראלית למען האו"ם וסגן־נשיא אגודת המישפטנים בישראל.

„הנשים הן השפחות של העולם!"

(המשך מעמוד 43)

הד"ר ניצה ליבאי משתדלת ליישם בחייה הפרטיים את אמונתה במעמד שווה לגבר ולאשה. עשרות הצעות בנושא מעמד האשה הוצעו לכנסת — מעטות מהן בוצעו. אחת מהצלחותיה של ניצה ליבאי היא העובדה, שנותני עבודה חויבו על־פי חוק הזדמנויות שוות, להציע אותה עבודה לגבר ולאשה ולהצהיר על כך במודעות בעיתונים. היא מאמינה בעבודתה, היא בקיאה בנושא וערה ל־מחקרים ולעבודות בתחומה, והיא אומ־רת: „אם אנחנו, הנשים, לא נבין שמגיע לנו, איך נוכל לשכנע את הגברים?"

■ ■ ■

● מהו תפקידה של יועצת־ראש־הממשלה למעמד האשה?

מבחינת המילה: לייעץ בנושא מעמד האשה לראש־הממשלה. מבחינת הגדרת ה־תפקיד זה הרבה יותר רחב. זה כולל, למעשה, טיפול בכל נושא מעמד האשה במדינת ישראל והעלאת הצעות־חוק ופעו־לות מדיניות לפני גורמים ממשלתיים ומ־חוקקים; טיפול בתלונות בנושא מעמד האשה. אפליה מטעמי מין; קשר והופעה בפני גורמים רבים וקבלת מידע, ובמידה רבה העלאת המודעות הציבורית לבעיה. וכמו כן קשר עם ארגונים בארץ ובעולם וייצוג ישראל כלפי חוץ.

● זהו תפקיד חדש.

פרופסור רבקה בר יוסף שימשה בתפ־קיד זה חודשים ספורים לפניי.

● מי העלה את הרעיון שראש־הממשלה זקוק ליועצת בעניין מע־מד האשה?

התפקיד נוצר כתוצאה מהמלצת הוועדה למעמד האשה, שהוקמה ב־1975 — שנת התפקיד היה סגן־ראש־הממשלה דאז, ה־פרופסור ייגאל ידין.

● הפרופסור ידין הכין בנושא?

ועוד איך! הוא היה פתוח מאוד לענין. אמו היתה אחת הפמיניסטיות הראשונות בארץ, שתי בנותיו מאוד פמיניסטיות. אז יש לו רקע טוב. מעבר לזה, הוא היה פתוח מאוד. הבין ונתן לי תמיכה לפעול.

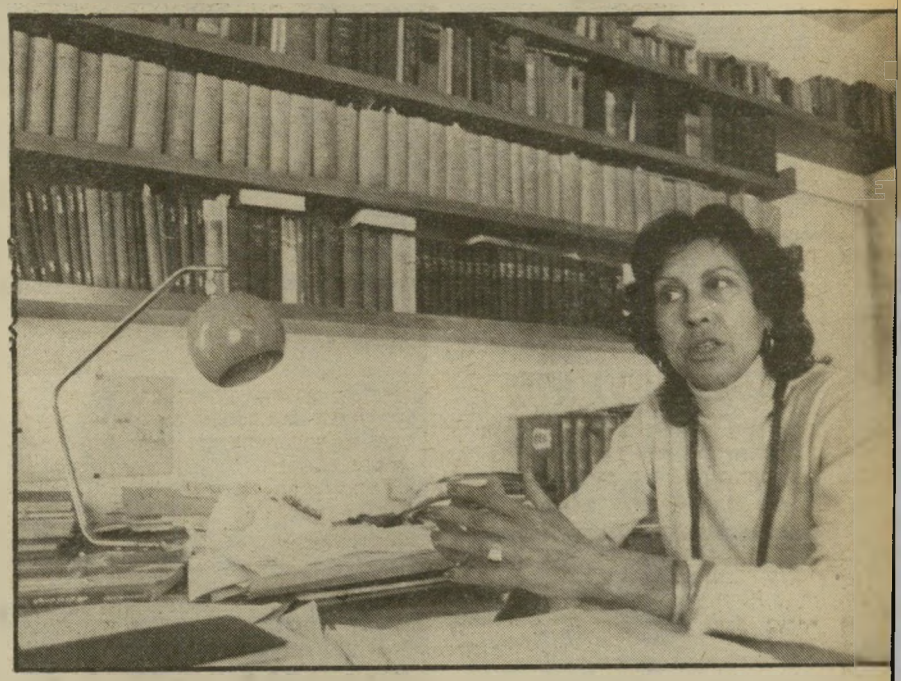
אחרי שידין עזב את התפקיד, נשארתי יועצת לראש־הממשלה מנחם בגין.

● ובגין, הוא פתוח ומזדע־ק עניין?

הבה נאמר, כי הוא נותן לי חופש־פעולה די רחב. הוא יודע מה אני עושה, הוא מתודע לחלוטין, וכשיש בעיה לוחצת אני באה אליו.

● את, בעצם, מייצגת את ה־מימסד.

לא, בהחלט לא! דיעותי הן פמיניסטיות, אך המימסד מאפשר לי לפעול על־פי דיעו־תי ודרכי שלי, ואני חושבת שזה הרבה.

ניצה ליבאי בחדר־העבודה המשותף לה ולבעלה
„הוא יושב בצד אחד של השולחן, ואני בצד השני..."

● המימסד לא מגביל אותך?

הדרך שלהם היא לאפשר לי לפעול ולא להגביל אותי.

● וכאשר מתעוררת בעיה קוא־ליציונית?

כן, יש תחומים מאוד מצומצמים, שבהם מבקשים ממני להתחשב ברגישות מסויימת.

● מרכיב חשוב מאוד בקוא־ליציה הן המיפלגות הדתיות. הן בוודאי מעוררות בעיות.

אם קיימת בעיה קואליציונית קשה, צריך להביא אותה בחשבון. אך אני בהח־לט לא מוגבלת מבחינת הסעולה במימסד הדתי. היה לי מיקרה מאוד קשה של ישי־

נשים מהוות 50% מאוכלוסיית העולם הבוגרת, שליש מכוח העולם הפורמלי ושני שלישים מכוח־העבודה הלא־פורמלי, ומקבלות רק עשירית מההכנסה, כשהן מחזיקות בסך־הכל ב־10% של הרכוש בעולם

בה, שאחת הנערות שעבדו בה הוטרדה מינית על־ידי ראש־הישיבה. אף אחד לא אמר לי: הסירי ידייך. להיפך, המימסד הדתי היה מאוד בתמונה.

פניתי למוסדות הדתיים בתלונה נגד ראש־הישיבה. הם היו מודעים לבעיה, וכ־תוצאה מכך מונתה במישרד־החינוך ועדת־חקירה. אני כמובן לא יודעת מה היה ב־דיונים, אך התוצאה היתה שהרב התפטר מתפקידו, דבר שגרם למשבר גדול בכל הישיבה והיא בסופו של דבר נסגרה.

המעניין הוא, שגם המימסד הדתי הגיב, ושלישכת ראש־הממשלה לא מנעה ממני להיכנס לעניין. אגב, היו אלי פניות של דתיים מאגודת־ישראל.

● באיזה נושאים?

היתה אליי פניה להקמת מיפעל שיאפ־שר לבנות דתיות לרכוש מיקצוע במחש־בים. עד עתה היה נהוג באגודת־ישראל ש־מכשירים רק מורות, כדי שהבנות לא תצאנה מתחום ההוראה במיגזר הדתי.

● עבודה במחשבים מצריכה עבודה עם גברים.

הם הקימו בבני־ברק בית־ספר ומיפעל. נכון, המורים היו גברים. הרעיון היה בהח־לט נועז, ולא בנקל הם הגיעו לכך. אבל בהיבט של חינוך אותן נערות, זו תפיסה מתקדמת, כמו שהמילחמה שלהן באותו ראש־ישיבה היתה מתקדמת. הם פנו אליי למרות שאני רשות חילונית.

באו אליי גברים שתמכו באותה נערה ש־הוטרדה מינית. בתחילה פיטרו את הנע־רה ומועד־העובדים באו אליי וטענו שהפי־טורין היו לא־חוקיים. אני חושבת שזו התקדמות גדולה, ואני רוצה להגיד שאני מכירה אישים במערכת דתית, שמקובל עליהם שוויון במעמד האשה.

■ ■ ■

● מהם, עד עתה, הישגייך?

זהי שאלה ערכית. נדמה לי שלפחות מבחינתי, מעמד האשה קיבל לגיטימציה. בזמנו, זה היה נושא שזיהו אותו עם קבו־צת נשים מתוסכלות ולא ייחסו לו חשיבות. טענו שזה ייבוא מחו"ל ושזו אינה בעיה ישראלית. גם צורת הכיסוי העתונאי לא היתה מכובדת, וגם הגורמים שפעלו לטו־בת העניין לא היו גורמים מרכזיים בחברה הישראלית.

היום התמונה שונה. אנחנו רואים נשים בעלות עמדה מזדהות עם הבעיה. באוניבר־סיטה העברית בירושלים נפתח חוג במסלול לתואר ראשון לילימודי־נשים, בתל־אביב קיים קורס בין־תחומי בנושא מעמד האשה במיסגרת לימודי החוץ של האוניברסיטה, ואילו באוניברסיטה בחיפה קיימים חוגים מיוחד למעמד האשה.

● חיפה, כמדומני, היא עיר בע־ת מודעות גבוהה לעניין הפמי־ניסטי.

בחיפה יש מודעות גבוהה מאוד לעניין. בעיר יש ועדה למעמד האשה, הקשורה עם מועצת־העיריה. כל זה חדש. הנושא הפך לבעיה לגיטימית של מדינת ישראל. מתייחסים אליו ברצינות, ואני סבורה כי תרמתי למתן הלגיטימציה הזו.

■ ■ ■

● מהי ידיעתך הבעייה המרכזית של מעמד האשה בישראל?

לפני זמן מה היו שואלים אותי אם ב־אמת יש בעיה למעמד האשה. ובכן — יש. למעשה, פתוחות לפני האשה כל האפשרו־יות, אבל צריך לראות את הבעיה לא ב־ראי של אשה אחת בודדת, אלא בראי של קבוצה. למיספרים יש כוח־שיכנוע מעבר לרגשות ותפישות. אחת הסטטיסטיקות ש־היכו אותי בתדהמה מבטאת בצורה חריפה את מעמד האשה. נתקלתי בה במיסמך של אירגון העבודה הבינלאומי, שנתן פרופיל עולמי של נשים, המתאים במידה זו או אחרת גם לישראל.

אותו מיסמך מציין, שבעוד שנשים הן 50% מהאוכלוסיה הבוגרת של העולם, שליש מכוח־העבודה הפורמאלי וכמעט שני־שלישים מכוח־העבודה הלא־פורמלי, הרי שהן מקבלות רק עשירית מההכנסות העו־למית, ויש להן בעלות על פחות מ־1 אחוז של הרכוש בעולם. המיספרים האלה משק־פים את מצבה של הקבוצה.

עוד מחקר מעניין שנתקלתי בו פה, בארץ, בינואר שעבר, כאשר נערך כנס בינלאומי של מעמד האשה: אחת האור־חות היתה פרופסור דונה שאללה, יועצת לנשיא קארטר למחקר ופיתוח, וכיום מנהלת קולג' בניו־יורק. היא קבעה בדו"ח שלה, כי פחות מדי אנשים ערים לעובדה שעוני מהוותה בעיה של נשים. וכי מישפחות שב־ראשן עומדת אשה חיות מתחת לקו־העוני.

● ידוע כי נשים משתכרות הרבה פחות מגברים העובדים ב־אותה עבודה.

נכון. ממחקר שנערך לאחרונה עולה, כי נשים מרוצעסקות ישנות פחות מכל קבר־צת אוכלוסיה אחרת, וכי בשנת 2000 תהא מרבית אוכלוסיית העוני בעולם מורכבת מנשים וילדיהן.

● זה מזעזע.

כן, אין ספק שאנחנו רואים מאפיינות

נשים מרוצעסקות ישנות פחות מכל אוכלוסיה אחרת

של מעמד האשה המצביע על נחיתות.

● גם בישראל העוני הוא בעיי־תן של נשים?

הנשים בישראל מהוות 37% מכוח־הע־בודה, שזה קצת יותר משליש. הן מבצ־עות כשני־שלישים מכל שעות־העבודה. זאת אומרת, שלמרות שהן 50% מהאוכ־לוסיה, הן עובדות יותר. הדיעה שאשה נשואה אינה עובדת — אינה נכונה. וזה מאשר את המחקר של שאללה, שהנשים ישנות פחות.

● נסייר בין נשים עובדות ולא עובדות.

עבודה בבית זה הרבה שעות־עבודה. אם אשה עובדת גם מחוץ לביתה, במרבית המיקרים קיים אי־הצדק, שבנוסף לעבודתה נופל עליה אם לא כל נטל־הבית, אז לפ־חות מרבית הנטל, כמו טיפול בילדים, אח־זקת־הבית. 39 עד 40 אחוז מהנשים הייהו־דיות בישראל עובדות. 60 אחוז מהנשים בכלל לא משתכרות, אין להן הכנסה כי הן לא מקבלות משכורת מהבעל, למרות שהן נשים עובדות. יותר מכך — אלה שכן עוב־דות, משתכרות פחות מגברים. למה?

● באיזה מיקצועות עובדות הי־נשים בארץ?

בעיקר בשירותים: הרבה מאוד מורות, מזכירות, אחיות.

● כלומר, במיקצועות נשיים מזהקים.

כן.

● כלומר, הנשים עצמן מעדי־פות לעסוק במיקצועות נשיים.

לאו דווקא. השאלה היא אם פותחים לפניהן מיקצועות אחרים.

● איזה מיקצועות בארץ אינם פתוחים בפני נשים.

אפשר לפתוח את לוח־המודעות בעיתון ולראות מה מציעים לנשים. ברוב המיק־רים מבקשים מזכירה ולא מזכיר, רוצים מנהל, אף לא פעם מנהלת.

● אם כך, יש גם הפליה ביחס לגברים. המודעות אף לא פעם אחת מבקשת פקיד או מזכיר.

זה נכון, אבל ההפליה היא בכך שהרבה מאוד תפקידים אינם פתוחים לנשים. הבעיה היא יותר קשה, כי אותם התפקידים המיר־עדים לנשים הם כאלה שהמשכורת בהן נמוכה, וזה לא עומד תמיד ביחס לכישר־רים.

● ניקח למשל את מיקצוע הי־פרקליטות. בעבר היה זה מיקצוע גברי מובהק. היום שולטות בפרק־ליטות מחוז־תל־אביב הנשים.

למה? כי עורך־דין בשוק הפרטי מרוויח פי־כמה מאשר בפרקליטות, ולכן מרבית הגברים אינם הולכים היום לפרקליטות והמקום פתוח לנשים. ברגע שהמיקצוע הור־סך נשי, רמת השכר שלו אינה עולה.

יש מחקר של יהודית בובר־אגסי, שאחת ההשוואות הבולטות שבו היא עבודה סר־ציאלית ומהנדסים. בשני המיקצועות יש צורך באותו מיספר שנות־השכלה. אולם עובדת סוציאלית מרוויחה בשערות־המדינה 67% מהשכר של המהנדסים.

● מדוע הנשים לא מקדמות בעצמן את עניינן, מדוע למשל הי־מישפטניות אינן פותחות מישרדים פרטיים ומעדיפות להסתופף ב־פרקליטות?

משום שפה אנו באות לצד השני של הנושא. לאשה החיה במיסגרת מישפחתית, עם בעל וילדים, אין כל אפשרות להקדיש את חייה לעבודתה. מכיוון שכל מעמסת חיי־המישפחה נופלת עליה. מיקצוע ערי־כת־הדין הוא מאוד־מאוד תובעני מבחינת כוח־העבודה, אנרגיה נפשית ואינטלקטו־אלית. קשה מאוד לשלב אותו עם עוד מעמסות. כאן, למעשה, אחת הבעיות ה־מרכזיות, מדוע מצבן הכלכלי של הנשים נראה כפי שהוא נראה. אני לא מתייחסת לעבודה רק כביטוי עצמי. קשה מאוד לאשה להיכנס לעבודות הדורשות שעות־עבודה ארוכות ומאמץ נפשי ושיכלי, ב־נוסף לעומס של הבית.

יש הרבה נשים הלוקחות על עצמן את העומס ועומדות בתחרות. התוצאה: נשים ישנות פחות, אורח־חייהן הרבה יותר קשה, וזה מאוד לא צודק. ועל זה אני מאוד מת־קוממת.

● **מה את מציעה?**

כדי שתהיה לי מישפחה ושאוכל גם לת־פקד ולפרנס את עצמי ואת ילדיי בכבוד, אני משלמת מחיר הרבה יותר גבוה. מדוע גבר המקבל את אותם תמלוגים נפלאים של חיי־מישפחה אינו צריך לשלם את אותו המחיר?

כאן שורש הבעיה, וכאן מישרד־ראש־ה־ממשלה לא יכול לעזור. זה עניין מאוד אישי. קודם־כל, צריך לשנות את המוד־עות.

● **איך?**

סיפרה לי חברה, שדיברה על זכותה של אשה לצאת לעבוד, שהיא יודעת שחיי־המישפחה שלה ייפגעו. אז אם כך היא חושבת, אז יש הרבה מאוד עבודה: קודם כל לשנות את תפיסתן של הנשים. חינוכו אותן לחשוב שהן צריכות לדאוג לבדן למישפחה.

זה תהליך של סוציאליזציה. מהיום שה־אישיות. קשה להן להשקיע את הכוחות הדרושים. וגם אם הן מתגברות על הקו־שי, החברה חושבת שיש להן קושי, ולכן לא נותנת להן למלא פונקציות מסויימות.

● **למשל?**

למשל: כשאת רוצה לקבל תפקיד בכיר, הגישה היא שאשה לא יכולה לעמוד במה שכרוך בתפקיד כי יש לה מישפחה וילדים. כלומר, מראש את נתפסת כאחת היכולה להשקיע פחות, ולכן לתת פחות, אפילו אם יש לך את כל הכישורים.

ניצה עם דפנה, דויד ודני ליבאי
„אצלנו בבית התפקידים מתחלקים שווה בשווה...“

„פונים אלי אנשים מהמימסד הדתי. לא מזמן פנתה אלי נעדה שהמפרנסת על־ידי ראש הישיבה שבה עבדה. המימסד הדתי שיתף פעולה, והרב פוטר מעבודתו!“

● **אבל זה נכון, שאשה שהיא גם אם וגם עקרת־בית לא יכולה למלא תפקיד מינהלי בכיר. כאשר שימשתי רכזת־מערכת, נאלצתי לוותר על התפקיד כי לא היה לי הזמן והכוח למלא תפקיד שכרוך בפיקוח ובהדרכת אחרים, ובו בזמן לעשות את עבודתי העיתונאית, להיות אם ולנהל את משק־ביתי.**

זה נכון לעכשיו, אבל אם החברה תתרגל לרעיון שהבית והילדים הם אחריות משו־תפת של שני הצדדים, היא תתאים את עצמה לתופעה, שלאנשים יש התחייבות שמעבר לתחום העבודה. מיסמכי אירגון־העבודה־הבינלאומי מדברים על המושג „עובד בעל אחריות מישפחתית.“ אין יותר מושג של „אם עובדת.“ כיום מדברים על „הורים עובדים“ ואז החברה מתאימה את עצמה. אז יבנו מעונות, ואז יהיו שעות לי־מוד ארוכות והזנה בבתי־ספר, ואז יהיו שעות עבודה גמישות, או יום עבודה מקו־צר להורים, כפי שזה קיים בשוודיה.

בשוודיה כשנולד ילד, בני־הזוג יכולים להתחלק בתישעה חודשי חופש, ובמשך תקופה מסויימת יש לשני בני־הזוג זכות לקצר את שעות העבודה שלהם. ואז לא האשה נעדרת מעבודתה בגלל הבית וה־ילדים, אלא שני בני־הזוג נעדרים, ואז הבעיה היא לא של הנשים אלא של העוב־דים — זכרים ונקבות — ומקום העבודה והחברה צריכים להתאים את עצמם, כי המיגבלה של לידה, או ילד חולה, או בית, היא לא של האשה אלא של ההורים. מכיוון שהחברה תומכת במישפחה, היא צריכה להתחשב בה.

אם בעיית הילדים היתה בעית הגברים באותה מידה שהיא בעיית הנשים, כבר מזמן היו מוצאים פיתרונות. כי גבר היה יודע שהוא לא יכול לעבוד עד 4 כי אין סידור לילדים שלו, או מהר מאוד היו מוצאים כספים ליום־חינוך ארוך, ושוקלים את עניין שעות העבודה הגמישות. באוס־טרליה, למשל, יש שעות עבודה גמישות.

● **למה את קוראת שעות עבודה גמישות?**

החברה שלנו הולכת לקראת מיכון, שיר־ביל לאבטלה. אם התפיסה לגבי העתיד היא שהאנשים יעבדו שלושה־ארבעה ימי עבו־דה, ועל אותו תפקיד יתחלקו שני אנשים, בכלל לא תהיה בעיה להתחלק באחריות המישפחתית.

● **וגם לא יהיה מה לאכול.**

בכלל לא בטוח.

● **אני רוצה להתעכב על ה־עובדה המדהימה, שגילה המחקר של ד"ר דונה שאללה — העובדה שרוב המישפחות שבראשן עומדת אשה, חיות מתחת לקו העוני.**

אני לא מבינה למה זה מדהים אותך. הרי נשים משתכרות מעט מאוד, הן לא מתקד־מות וחלקן לא עובדות כלל, אלא במשק־ביתן ללא משכורת. את יודעת שיש בארץ אירגון של אלמנות שארים, וכי 38 אחוז מכלל האלמנות האלה חיות מתחת לקו העוני, בהשוואה ל־19 אחוז מכלל המישפ־חות החד־הוריות ובהשוואה ל־7 אחוזים שיש בכל אוכלוסיית המדינה.

בתקופה שבה המחקר הזה נעשה, 41 אחוז מהאלמנות עבדו. קרוב ל־60 אחוז מהאלמנות חיו ברמת־חיים שבה חי העשי־רון הנמוך באוכלוסיה. זה פער נוראי. שלא לדבר על קבוצת הגרושות, שחלקן אינן מקבלות דמי־מזונות, וכמובן קבוצת האמ־הות הלא נשואות. זהי קבוצה עצומה של נשים, החיה או מתחת לקו העוני או בע־שירון הנמוך ביותר מכלל האוכלוסיה. במ־דינת ישראל עוני הוא בעיה של נשים.

„בחיפה יש מודעות גבוהה מאוד למעמד האשה, יותר מאשר בכל מקום אחר בארץ“

● **זהו כתב אישום נגד המוסד לביטוח לאומי.**

אני לומדת עכשיו את הנושא. יש לי מחקר עצום. אני הייתי רוצה שמס־ההכנ־סה יהיה אינדיווידואלי להכנסה האישית של אשה וגבר, ושתהיה התחשבות הרבה יותר משמעותית בהוצאות על הילדים בגיל מסויים. צריך לדעתי לנכות אחוז ריאלי עבור ילדים, ולדעתי זה ישפיע על עניין המישפחות החד־הוריות. כשיש ילדים צעי־רים, ההוצאות יותר גדולות, וצריך לנכות את זה מהמס, כי זו לא הכנסה שחייבת ב־מס.

● **את מדברת על מס־הכנסה, שזו בעיה בפני עצמה, ואני הזכרתי את הביטוח הלאומי.**

הביטוח הלאומי נועד לאנשים עובדים, אך אלמנות וגרושות מוכרות על־ידי הבי־טוח הלאומי גם אם אינן עובדות. האשה היחידה שאינה מוכרת היא עקרת־הבית.

● **במעונות של נעמ"ת נקבע התשלום על פי משכורת האם, וכך קורה שאשה עובדת שבעלה הוא אדם אמיד משלמת שכר נמוך בהרבה מאם לא נשואה, אלמנה או גרושה, שיש לה רק מקור הכנסה אחד.**

היום זה שונה. מישפחה חד־הורית קיב־לה זיכוי יותר גבוה, משום ההתארגנות של נשים העומדות בראש המישפחה החד־הורית. תמכתי בהן, דיברתי עם הגורמים שהנושא היה בתחומם. הבעתי את דעתי, וכך תוקן העוול, שאשה המשתכרת מעט אך לבעלה יש הכנסה גבוהה משלמת פחות מאשה המשתכרת יותר אך אין לה בעל בכלל.

כאן באה לידי ביטוי הטענה שלי, ש־אחת הבעיות של מעמד האשה בישראל הוא שאין מספיק לחץ של נשים. כדי שאשה תלחץ ותתארגן, היא קודם כל צריכה להיות מודעת לבעיה ולהאמין שאפשר לשנות.

לפני כמה ימים התבקשתי להופיע בהר־צאה לפני עובדות. הן ביקשו הרצאה על זכויות הנשים בעבודה. אמרתי שאני לא בעד זכויות־יתר לנשים עובדות. אני בעד זכויות־יתר להורים עובדים. אז הן ענו „אבל כל הנטל נופל עלינו.“ הסברתי להן שאת זה צריך לשנות. אז תשובתן היתה „ככה זה. זו דרך הטבע.“ „ככה זה“ זו לא תשובה. זו אינה דרך הטבע. זהו תהליך חברתי מסויים, שאפשר לשנות אותו. אין „ככה זה.“ פעם היתה עבדות, וחשבו שככה זה. יש שני סוגי אנשים: כאלה שנולדו להיות עבדים, וכאלה שנולדו להיות אדו־נים. אנחנו, הנשים, איננו שפחות של ה־עולם. אין ככה זה.

● **האם את מרגישה שחלה איזו שהיא תזוזה בנושא? שקיים סיכוי שנשים יתארגנו כדי לשפר את מעמדן?**

היום, במידה מרובה, נעמ"ת נתפסת ל־עניין, ומבינה שהורות הוא עניין של גבר ואשה. אולם אל תשכחי שהחלטות פוליטיות עומדות ביחס ישיר ללחץ דעת־הקהל, ו־נשים מהוות 50 אחוז מהאוכלוסיה. ברגע שהאשה תבין שזו תופעה חברתית, יהיה לה הכוח הנפשי לדרוש לשנות, ובמקביל לפתח את ההבנה והמודעות של הגברים.

● **וזו בעצם תהיה העבודה ה־קשה.**

בהחלט, ואני מבינה אותם. להם נוח מאוד במצב הנוכחי. הם לא רוצים שינוי.

ניצה ליבאי מנגנת
„אני מחלקת זמני בין בית ועבודה...“

משר בראשות

גן־הברושים

5 חדרים, 2 מפלסים, צמודים ל־7 דונם גן.

אברהם גינדי

בלבה של שכונת היוקרה בראשון־לציון — שכונת אברמוביץ, הולך וצומח פרוייקט מגורים חדשני ומרהיב של אברהם גינדי. "גן־הברושים".
5 חדרים, 2 מפלסים, צמודים ל-7 דונם גן.
בשכונה, הקרובה אל הכביש לתל-אביב, אשר מעניקה שרותים ציבוריים וקהילתיים מעולים ומרכז מסחרי, עומד הבית הבא שלך. הוא נבנה עפ"י הסטנדרטים הגבוהים ביותר, טובל במשטחי דשא, עצים ופינות חמד המשתרעים על-פני 7 דונם. מראה מרהיב.
בוא אל הלב היחק של ראשון לציון — אל גן הברושים.

דירה בלי מזומנים

60% ממחיר הדירה באמצעות הלוואה שתוחזר עד 12 שנים. היתרה בתשלומים נוחים. אפשרות ל-TRADE IN

- זרמים תת מימיים באמבטיה בשיטת הג'אקוזי.
- טלויזיה במעגל סגור לזיהוי מושלם של אורחיך.
- 3 כיווני אויר לכל דירה.
- דירות דו מפלסיות.
- חדר ארונות.
- 2 חדרי רחצה עם ריצוף קרמיקה.
- ארונות מטבח בסגנון אמריקני (6.80 מטר רץ).
- שיש גרניט איטלקי.
- מרצפות שיש גדולות בסלון (3 דוגמאות לבחירה).
- שטיחים מקיר לקיר בחדרי השינה.
- אפשחת 2 כניסות לכל דירה (מתאים לחפא או לבעל מקצוע חופשי).
- לובי מפואר עם חדר מדרגות רחב במיוחד.
- חדר תרבות וספורט הכולל ציוד ומכשירים.
- תאורה דקורטיבית בחוץ.

קנו דירה באחד מהמקומות הבאים ותהנו מדירת נופש חינם באילת ובטבריה לכל החיים!

בטחון מלא לכספי הרוכשים באמצעות ערבות בנקאית 3 מודה

כאשר אתם קונים דירה אצל אברהם גינדי, אתם משנים את סגנון חייכם ועוברים לדירת פאר בסטנדרט עילית, כמקובל אצל אברהם גינדי.
בנוסף לכך, תזכו ללא הגרלה בשתי דירות נופש — באילת ובטבריה.
דירות הנופש המרוהטות תעמודנה לרשותכם שבועיים בשנה — שבוע באילת ושבוע בטבריה — במשך כל החיים.

תל־אביב

- בנין יוקרתי במיוחד ברח' לסל 22 בבנין בן 8 דירות בלבד. דירות בנות 3½ ו-4 חדרים עם גג + חדר על הגג.
- בצפון תל-אביב, אזור ל', נותרה דירה אחת דו־מפלסית בת 5 חדרים.
- בצפון הסולידי, ברח' חתם סופר 9. דירות דו־מפלסיות בנות 4 חדרים בבנין בן 8 דירות בלבד.

רמת־השרון

- דירות בנות 3 חדרים ±גג + חדר על הגג.
- קוטג'ים מפוארים על קרקע של כ-400 מ"ר מ־160,000 דולר.

נתניה

- ברח' דיזנגוף 16-18, בבנין יוקרתי במיוחד, דירות בנות 3 חדרים הכוללות שכלולים לרוב.
- ברח' ראשון לציון דירה בת 6 חדרים

פתח־תקוה

- **פנטהאוז — רק 85,000 דולר**
  הצעה חד פעמית! פנטהאוז יוקרתי בבנין מפואר עם מירב השיכלולים.
- ברח' דגל ראובן, 3 חדרים + גג + חדר על הגג ו-4½ חדרים + גג + חדר על הגג ושכלולים לרוב.
- דירות משוכללות דו-מפלסיות בנות 4 חדרים. ברח' כץ, ל-2 בנינים בני 9 דירות בלבד.

ראשון־לציון

- דירות בנות 3½ חדרים במרכז השקט.
- דירות בנות 4 חדרים במערב העיר (גם לכניסה מיידית).
- **למהירי החלטה ואניני טעם!**
  פנטהאוז יוקרתי בשכונת אברמוביץ, רק 110,000 $. אפשרות להלוואות גדולות.
- "גן הברושים" פרוייקט יוקרתי ומיוחד צמוד ל-7 דונם גן בשכונת אברמוביץ'. דירות דו־מפלסיות בנות 5 חדרים עם כל השכלולים.
  * עדיין במחירי מבצע מ-$75,000.
- **דירת עם קרקע וקוטג'ים**
  באיזור יוקרתי והירוק ביותר במערב ראשון-לציון בקרן הרחובות ארלוזורוב גולומב (ע"י בי"ס בארי), החל מ-$110,000 במקום $130,000.

בתים פרטיים וקוטג'ים
בלב חדרה
בפרויקט "לב השחון".
שכונה בת כ-120 בתים פרטיים וקוטג'ים על 250 מ"ר אדמה פרטית מ-69,000 דולר.
(לא נכלל במבצע הנופש)

המחירים אינם כוללים מע"מ
דירת הנופש בהתאם לתקנון החברה.

אברהם גינדי

תל־אביב	פתח־תקוה	רמת־השרון	נתניה	ראשון־לציון
ככר הסדינה ה' באייר 10	חיים עוזר 28	סוקולוב 84	הרצל 18	הרצל 62

העסק התיירותי המוביל 1982
הכניה המובה ביותר 1982
1982

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

קוד

קודי ביותר

בתנועת־החרות מילחמת־הירושה היא ב־עיצומה, בעוד הגורש עצמו חי וגם נושם (קוליגה אחת שלי אומרת: לא נמאס לו? כל הזמן לנשום?) עובדה זאת — הנשימות האלה — מכבידה במידה מסויימת על היורשים, כי בכל זאת, מה, לא נעים.

אבל מה, כמו שהגורש לא יכול להפסיק לנשום לכמה דקות, כך גם היורשים אינם יכולים להפסיק במילחמת הירושה. זה שהגורש עדיין בחיים זה אומנם לא נעים, אבל גם לא נורא. וחוץ מזה — זו הבעיה שלו. לא הוא מסריד את היורשים. מסריד אותם קהל־הבוחרים של תנועתם, שעלול לראות בעין ביקורתית מילחמת־ירושה רע־שנית מדי דוחקא בשעה זו, כי בכל־זאת, מה, לא נעים.

כשמדובר בכלי־התיקשורת, אין צורך לומר, אף אחד מהיורשים אינו חושב כלל על הגושא. כל העניין רחוק מהם מאוד־מאוד. וזה ההסבר שלהם: מר בגין, כך הם קוראים לו, לגורש, יאריך ימים. ויש האומרים: חייו עוד לפניו.

בתחום עדין זה יש הערכות שונות. נתחיל בשר־הביטחון. ובכן, מר שרון סבור כי מר בגין יחיה עוד 34 שנים. למר שרון, כמו שאתם רואים, לא בוער כלום. שר־החוץ, מר שמיר, אמנם אינו ילד עוד, אבל גם לו לא אצה הדרך. הוא נותן לבגין עוד 50 עד 51 שנות־חיים, כך שראש־הממשלה יגיע ל־120. זה, לפי דעתו של שר־החוץ, בהחלט יספיק. סגן־ראש־הממשלה ושר־השיכון מעניק לבגין עוד 64 שנות חיים. מר לוי תמיד היה לארג' על־חשבון אחרים.

לשר־האוצר, לעומת זאת, יש גישה חד־שה ורעננה לנושא. הוא מוכן ללכת על כל סכום, משוחרר ממס. ולמה? כי הוא בשום מיקרה לא רואה עצמו כמועמד. לא צריך לומר שהמילים בשום מיקרה אינן כוללות את המילים דין התנועה. דין התנועה זה כבר משהו אחר. ואגב — צוות מדענים במישרדו של שר־העל לענ־ייני כלכלה, מר מרידור, עובד על המצאה חדשה לגמרי, שתעניק למר בגין חיי־נצח, ולמר מרידור 15% קאש מאני. עכשיו מבקש מר מרידור שעל המצאה הזאת לא יחולו תקנותיה החמורות של ועדת־אשר.

אלא מה? לכל אחד מן היורשים יש נושא־כלים — שזה כינוי חיבה שאני בעצ־מי המצאתי למישהו שהוא בדרך־כלל סטר־דנט־לשעבר עם קופה נאה של שרצים וחיות אחרות מאחוריו, ולפעמים גם סביבו. תפקידם של נושאי־הכלים האלה הוא פשוט בתכלית הפשטות: הם צריכים להב־היר לכל מאן־דבעי שאין צורך לקחת בר־צינות רבה מדי את ההצהרות של היורשים, ותוחלת־החיים של מר בגין היא בכל מיק־רה תוחלת־החיים של מר בגין, ואחר־כך נראה. נושאי־הכלים, באותה הזדמנות, פש־נגים יפה־יפה את ההצהרות של אדוניהם היורשים; כל נושא־כלים נושא בכליו את שרביט היורש.

מילחמת־הירושה, אם כך, מתנהלת ב־עיקרה בין נושאי־הכלים, ואף זאת בח־שאיות גמורה. תתארו לעצמכם, דרך־משל, איזה אסון גורא היה קורה אילו היה מחלק התה במצודת־זאב מוצא על שולחן הנשי־אות פתק נשכח וזה לשונו: „שוחחתי אתמול עם הדוקטור גוטסמן (...)"

ההודעות המועברות במיסגרת מילחמת־הירושה, כולן מוצפנות בקוד קודי ביותר. אחת מהן נפלה זה לא כבר לידי, וזה לשונה:

„מיל פתח סוגריים חמת סגור סוגריים שין פתח סוגריים מיר סגור סוגריים בשין פתח סוגריים רון סגור סוגריים מית פתח סוגריים חדשת סגור סוגריים ורק פתח סוגריים — מקף — סגור סוגריים יר פתח סוגריים ביח סגור סוגריים.

ומי שתהה על הכיתוב העיברי המוזר של המילה ירוויח, מוטב יזכור מיהם בדיוק נושאי־הכלים, ובמה הם עסקו כשחבריהם לספסל־האוניברסיטה עסקו בלימודים.

חלליות

קראתי ששר המדע והטכנולוגיה ומה לא, רוצה כבר לסדר לנו איזו התגחלות על חללית בחלל. נו־נו, באמת הגיע הזמן. סוף־סוף חללית יהודית ראשונה בחלל. סוף־סוף אסטרונאוט יהודי ראשון בחלל. תגחשו מי זה יכול להיות, האסטרונאוט?

מגורים

סעם שני זקנים (מענף הזקנים, הנשים והטף) היו גרים במחנה הפליטים צברה. לא רחוק מבית־הקברות הגובל במחנה. ואילו עכשיו הם גרים ליד הבית.

התלוי והחבל

בחוות־השיקמים של שרון לא מדברים על צברה ושאתילא: אין מזכירים את התלוי בביתו של החבל.

מההגדה של גרופר

בשלושה בנים דיברה תורה

אחד

אחד

אחד עם

חשבון פת"ם

שאלה איך לגמור

מן העיתונות: „מישלחת של קצינים בכירים בצה"ל, אשר נטלו חלק במילחמה בלבנון, יוצאת לארצות־הברית ותיפגש עם פקידים בפנטאגון ובנראה גם עם שר־ההגנה האמריקאי כספר ווינברגר, כדי להסביר את מהלכי הקרבות ולהציג לק־חים, שהופקו על־ידי צה"ל."

נחמד לדעת שלא לשווא נפלו בחורינו בלבנון, וחוץ מכל המטרות שכבר הושגו במילחמה וממהן רק אנחנו הרווחנו, גם לאמריקאים יצא משהו מההשקעה. הקצי־נים הבכירים שלנו — אתם שלא יצטרכו להופיע לפני ועדת־החקירה, אני מניח — יסבירו אם כן לאמריקאים איך התחילה המילחמה, איך פרצו הכוחות על הצירים, איך רוכך האוייב, איך הבקיעו כוחותינו את המערכים, ואיך, ואיך, ואיך. רק דבר אחד לא יוכלו להסביר הקצינים הבכירים שלנו לאמריקאים: איך תיגמר המילחמה.

דווקא זאת, אולי, יוכלו האמריקאים להסביר לקצינים הבכירים שלנו, שהרי ויאט־נאם שלהם היא כבר מאחוריהם.

שמיר בזאיר:

נתבשרנו כי השר שמיר יצא בשליחות חצי־חשאית לזאיר בשעה שהשר שרון מב־קר בהונדורס, ידידתנו ההיסטורית. אין בכך כדי להפתיע, ששר־החוץ מבטיח הקמת שירות־ביטחון בזאיר, בעוד ששר־הביט־חון מתארח במדינה שאין לנו קישרי־חוץ עימה. המסקנה ההגיונית היחידה היא, כי מחמת החשאיות יוקם שירות חשאי של הונדורס בזאיר.

הכחשה:

אישיות בכירה מחוג מקורביו של אפס־נאי קבוצת הכדורגל של שימשון תל־אביב מסרה כי אין כל קשר בין הנשק והרימונים ובין הפלאנגות, למרות שיתוף הפעולה.

„כל מה שרצינו היה לדאוג לביטחון שחקנינו בביתם הם. הדעת איננה סובלת כי יהיו חשופים להתקפות נפשעות. הנ־שק שנמצא הוא נשק הגנתי מובהק ונועד להרתיע את אוייבינו. שימשון חזקה היא ערובה לביטחוננו," הבהירה האישיות.

מישרד העליה והקליטה:

מישרד עתיר־פעילות זה סובל מזה מס־פר שנים מבעיות קליטה (קליטוטים) בשל פליטה מוקדמת (וינה). לא מפליא שמת־גבשת החלטה לשנות את מעמדו של השר לוי, שיהיה לשר העליה והפליטה.

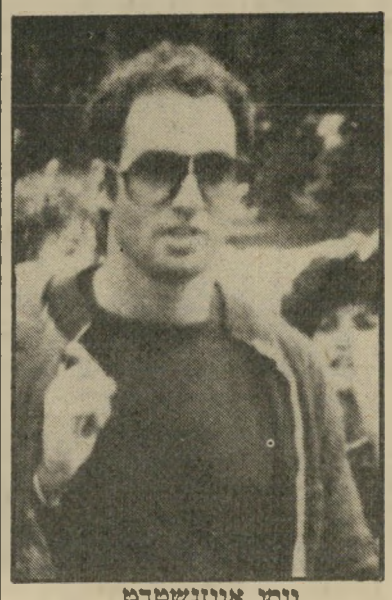
השר לוי, שהוא כידוע גם חבר בוועדת־השרים לענייני־התיישבות, עוסק כרגע ב־פרוייקט שינוע השכונות: מוסררה — מעלה אדומים, למשל, או סלמה ג' — ניו־יורק. השר הנ"ל הגה לאחרונה רע־יון ציוני במיוחד, והוא רעיון הפיכתה של ישראל למדינה אוטרקית. הוא אף זכה בבירכת שר־התיירות, אברהם שריר. כך תהיה לנו, על־פי החזון הזה, מדינה של עליה פנימית ותיירות־פנים, יהד הגליל באמצעות השפלה, איכלוס הגדה באמצעות בני־ברק, וכן הלאה.

ומכאן גם שחוק „מיהו יהודי" לא בא לשמש אלא לצורכי־פנים: באמצעות ה־מיש התנצלה בשם ראש העיריה, כי הוט־עתה בשל השם בעל הצילצול הערבי של המקום, ונשענה על תקדימים.

סרם השבוע:

„אוכלים את רפול" יוקרן באולם פא־פיק, בבעת־רם.

בשעות הפנאי

יוסי אייזנשטדט
משורר

יש לי חבר אחד, יוסי שמו, שאני חושב שכבר הזדמן לכם פה ושם לשמוע על חלק מעלי־לותיו במדור הזה. יוסי זה הוא משורר, ובשעות הפנאי הרבות שהעיסוק הזה מותיר לו, הוא עובד למחייתו בזיפות גגות. עכשיו כיודע חורף, ובימי ה־חורף, ביחוד כשיורד גשם, קשה לזפת גגות, אז ליוסי יש שעות פנאי גם מהעיסוק הזה. כלומר: עכשיו יש לו שעות־פנאי מ־עיסוקו כמשורר, וגם שעות פנאי — אם כי מעטות יותר, מעיסוקו כזפת.

במקום לעשות מה שאנשים הגונים עושים בשעות הפנאי מהסוג הזה, ישב יוסי ועבד בשבילי. מה שיצא לו, לפי דעתי, הוא פשוט יוצא מהכלל. טוב, אבל תשפטו בעצמכם. רשות הדיבור ליוסי אייזנ־שטדט המספר על שמיר בזאיר ועוד.

חוק הזה אפשר יהיה לערוך מיון הולם בין עולי־פנים שיזכו בזכויות עולה על־פי חוק השבות, ובין נזקקים אחרים.

תקדימים:

בסיסמת „פליטי עירך קודמים" נתקבל מר ציק (דד) בשכונת שייח־מוניס. עם סיום המיבצע „שכח מביתך". חברת חל־

צברה ושאתילא (סיכום):

לאריק שרון אירעה תאונה, כי הוא איבד את הפליטה על ההגה, הפעיל את הפלאנגות בפלס־רחוק. עצה רפואית: ש־ישתמש באי־פלטן, בשביל הראש, כמובן. גם לבן־גוריון זה לא עזר.

המפד"ל לאן?

יש לי יחסים מאוד מאוד מוזרים עם בניין הקסטל בתל־אביב, מעוז המיפלגה הדתית־לאומית. הם שונאים אותי, אומרים שבעיקרון הם לא רוצים לקרוא את המדור שלי, אבל מספרים שהם בולעים בשקיקה כל סיפור שמפורסם בו. למה לא בעצם, הם הרי דוסים כמו שאני גבר. אבל נגיח לזה וניגש לעניין.

לפני ארבעה חודשים התגרשו **דני ורמוס**, מזכיר המפד"ל ואשתו **נעמי** (ה־עולם הזה 2346). מישפט הגירושין שלהם היה רצוף בהשמצות הדדיות, עד כדי כך שהשופט הציע לשני הצדדים שהוא יגנוז את התיק בארכיון בית־המישפט, רק שהילדים לא ישמעו מה אמרו ההורים שלהם. האחד על השני לפני שהתגרשו. אני אפילו הכתרתי את הסיפור כשערוריית השנה (העולם הזה 2350).

והנה התבשרתי לפני ימים אחדים שהמזכיר הדינאמי, איש סיעת הצעירים במיפלגה, כבר נרשם לנישואים עם אלמנה העונה לשם **אילנה גלזמן** והיא בת 38, ועובדת כפקידה במישרדי האשה הדתית הלאומית בקסטל. בקיצור, רומאן באותו בניין, שנדמה שגם יביא שלום־בית במיפלגה. כי חדרה של אילנה סמוך לחדרו של האיש החזק במפד"ל, **רפאל בן־נתן**, איש קבוצתו של הד"ר **יוסף בורג**. להזכירכם יש מתח גדול בין הצעירים ובורג. מרוב שדני בא לבקר את כלתו מבני־ברק, הוא כבר לחץ כל כך הרבה פעמים את ידי בן־נתן, שהם עוד יהיו ממש חברים.

נעמי ודני ורמוס
מי יהיה הראשון

אבל השאלה ששאלו כל הדוסים בקסטל, אחרי שהם ראו את הסיפור לראשונה (העולם הזה 2362), היתה מה בער לו להתחתן כל־כך מהר. גם אני שאלתי, ומסוקרנת קפצתי לבניין. הם לא ידעו מי אני ולכן ריכלו איתי כאילו אני משלהם.

בקיצור, הסיפור הוא כזה. נעמי, שעזבה את ביתם המשותף של הורמוסים ברעננה, עומדת על־פי השמועות להינשא. כן, גם היא. הבעל הגרוש לא יכול היה לסבול שאשתו תתחתן לפניו והוא רץ להקדים אותה.

עד כמה שאני מבינה, הוא אכן הקדים אותה. ניסיתי לדלות עוד פרטים אך לא הצלחתי. ניסיתי לטלפן לביתו של דני, אך הוא היה עסוק בענייני הקונגרס הציוני ולא יכולתי לאתר אותו. בעצם זה לא כל־כך חשוב. אני בטוחה ש„ידידי" בקסטל ימהרו ללחוש לי, בהסתר, מתי ועם מי תתחתן נעמי ורמוס.

חברות לדירה משותפת

קלרה חורי ואילנה שושן הן חברות טובות כבר איזה חצי יובל. אילנה שושן היא מלכת־היופי לשעבר, וקלרה

קלרה חורי
רוצות —

היא מזכירתו של **שמואל פלאטו שרון**. בקרוב מאוד עומדות השתיים לשכור דירה במרכז תל־אביב וקלרה תעזוב את בית הוריה ברמת־גן ותעבור להתגורר עם המלכה היפה.

התעניינתי מיהי קלרה וגיליתי כמה פרטים מעניינים. היא בת 25, בעלת גוף חטוב, בוגרת תיכון חדש בתל־אביב, מאחת המישפחות העשירות ביותר בארץ. היא כמובן רווקה, כמו חברתה, אך יש לה חבר מעבר לים. היא הסכימה לומר לי ששמו הפרטי הוא **רובר**, ומייד הבנתי שהוא צרפתי. היא סירבה לפרט מיהו ומהו ורק ציינה שזוהי האהבה הגוכחית שלה.

אבל כשחבר נמצא כל־כך רחוק, הוא יכול לפקח מעט מאוד, אם בכלל, על ה־

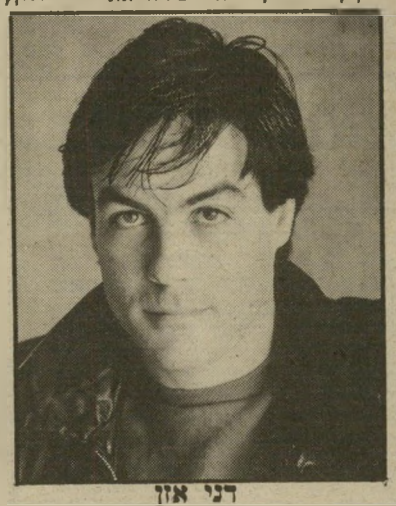
אילנה שושן
— להתפרפר

נעשה אצל קלרה. כששאלתי אותה מה גורם לה לעזוב את הקן המישפחתי החם ולהתגורר בדירת רווקות היא ענתה לי: „אילנה ואני חברות כל־כך טובות, כמעט אחיות. שתינו החלטנו קצת להתפרפר ולכן החלטנו לגור לבד."

מה אני אגיד, תשובה לעניין. ומאוד אמיצה. אני כבר רואה את העשן שייצא מדירה הזאת. לא, כתובת עדיין אין לי.

הישראלי החסכן

הדוגמנית **סימונה בלומנפלד** היתה בטוחה שהיא מצאה את אביר חלומותיה. בקיץ האחרון היא הכירה את **דני אזן**,

דני אזן
פירוד —

ישראלי שהוריו מתגוררים בחו"ל. גבר יפהפה, שכאילו צוייר על־ידי צייר איטלקי. השניים התיידדו, התחברו, ודני הזמין אותה לבוא אליו לאיטליה, שם הוא מתגורר. במילנו.

סימונה היפה ארזה את חפציה, נטלה סכום כסף לא גדול במיוחד ונסעה. אם גבר מזמין אותה אליו, מה כבר צריך חוץ מהוצאות נסיעה פה ושם לביזבוזים?

או, פה היא טעתה. היא לא מכירה את הישראלים. גם כשהם גרים כמה שנים בחו"ל, הם עדיין נשארים ישראלים, אין מה לעשות.

באה לאיטליה וגילתה שהבחור הוא מאוד חסכן. אם אפשר לומר כך בלשון המעטה. אבא של הקמצנים, סליחה החסכנים. ולסי־

סימונה בלומנפלד
— במילנו

מונה המסכנה, שבאה עם מעט מזומנים, התברר שלא רק שאין אצלו מה לאכול בבית, אלא שהוא מזמין את עצמו על חשבונה לאכול בחוץ.

הרבה יותר מהר מכפי שחשבה היא חזרה לארץ, לא כל־כך מאושרת. אני חושבת שעכשיו היא למדה להיזהר מהישראלים, גם כשהם מחופשים לתוצרת חוץ.

נישואי המורד

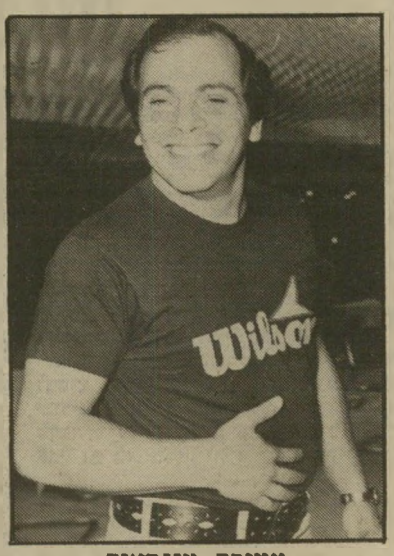
כן־ציון („בנצי") **מוניץ**, אינו מופיע בדרך־כלל בטורי הרכילות. תאורן התיאטרון, ומרצה בחוג־לתיאטרון באוניברסיטת תל־אביב, הוא פעיל באירגוני המרצים, שאינם מוכנים לשתוק מול הנעשה סביבם בגדה, בלבנון וגם כאן.

אני זוכרת כיצד הוא לא היסס וצעק בוז ארוך וברור לחברו לשעבר, **עודד קוטלר**, כאשר זה הודיע בכינוס בתיאטרון הקאמרי נגד הצנזורה, שהוא מפסיק להציג בתיאטרון שלו את הפטריוט עד לבדיקה מחודשת של הצנזורה.

מוניץ בן ה־39 הוא גרוש ובשבוע שעבר הוא התחתן עם צעירה חמודה בשם **קוקי**, סטודנטית לפסיכולוגיה. אם אני לא טועה. הם גרים בתל־אביב, ומכירים כבר זמן רב. קוקי צעירה מבנצי ב־11 שנים.

משולם המוסיקה

עמירם טננבאום, בעלה לשעבר של הזמרת **חווה אלברשטיין**, עבר הרבה בחודשים האחרונים. אשתו עזבה אותו. הוא נכנס כשותף במועדון גדול ביפו, שבהתחלה קצת צלע ועכשיו מספרים לי ש־

עמירם טננבאום
שהבעל לא ידע

הוא על המפה. היה זה רק טיבעי שהוא יחפש משהו לנשמה.

הוא באמת מצא **מישהי**, אך היא נשואה, ולכן לא נעים לי לספר לכם מיהי, כי גם לבעלה לא יהיה נעים, כי הוא לא יודע על־כך. כל מה שאני יכולה לומר הוא שהיא שייכת לעולם הבימה. איך זה יתפתח אני לא יודעת, אבל הם מספיק מבוגרים כדי שלא נראה שם סצינות אלימות.

רחל מרחלת על כל העולם

עירית והפרקליט

עירית בוקא
משוטר לעורך־דין

זוכרים את שערוריות הזמרת **עירית בוקא**, שהשכירה חלק מדירה שלה — רחמנא לצלן — ללסביות. הסיפור שהיה סביב הוצאתן מהדירה, באמצעות צו של בית־משפט, זכה לכותרות רעשניות ואף לטיפול אצלנו (העולם הזה 2354 ו־2355). בין השורות התברר שלעירית יש חבר, השומר עליה מכל משמר, בבית־ובבית־המישפט, **אילון שחר** שמו, והוא שוטר בדרגת קצין.

הרבה נעשה כדי שהדירה מס׳ 5 ברחוב כיכר מלכי־ישראל 13 תפונה מהדיירות המסוכנות. חשבתי שזה אולי כדי שעירית והקצין שלה יוכלו לגור שם בשקט.

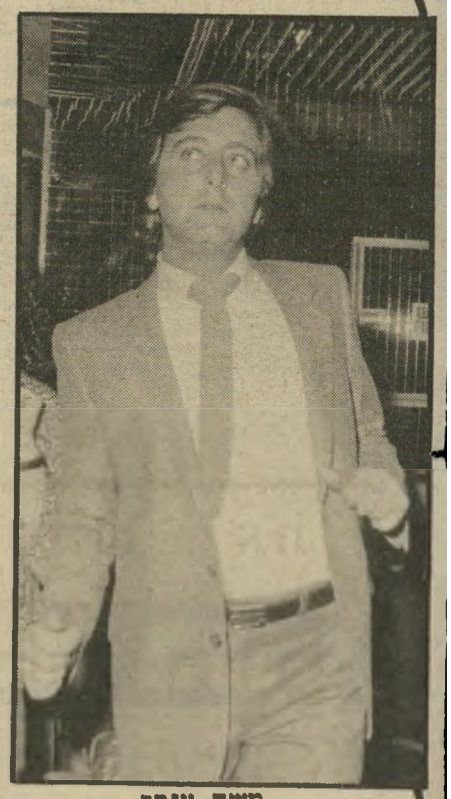
אבל, כבר יותר מפעם אחת ראיתי אותה מבלה עם מישהו, אך לא עם קצין־המישטרה. ניגשתי לבדוק והתברר לי שהוא פרקליט, **דניאל וקס** שמו, רווק בן־39, שמישרדו נמצא בכיכר מלכי־ישראל. כנראה שבגלל מיקצועו הוא מאוד זהיר, וכך לא הצלחתי להוציא ממנו יותר מאשר את שמו. הוא הדביק בזהירותו הרבה את עירית, וגם היא אינה מדברת על הרומן החדש. מה שחשוב הוא, שעירית אינה לבד ושיש לה הגנה מישפטית צמודה. גם זה משהו בימינו.

היפה מחיפה

משה („מושון היפה") **ענבר** נחשב כבר שנים לחתיך של חיפה. וכמובן לשובר לבבות קבוע.

הוא היה נשוי כבר פעמיים, כמעט התחתן פעם שלישית ואולי יתחתן שוב.

נישואיו הראשונים היו ל**מירי ענבר**, נישואים קצרים, שלא הצלחתי לברר את הסיבה לסיומם. מה שאני כן יודעת, זה שאחרי שהיא התגרשה ממושון היפה היא

משה ענבר
עסקים ויופי

התחתנה עם הזמר **גבי** (בראשית) **שושן** ונסעה איתו לחו״ל, ארצות־הברית אני חושבת.

נישואיו השניים של מושון היו עם **ריקי**: גם הם לא החזיקו מעמד. הם התגרשו אחרי שנולדה להם בת.

הבאה בתור, שאני יודעת עליה, ותחשבו על כמה אני לא יודעת. היתה חיילת. חתיכה העונה לשם **נעמה**. כל החברים חשבו שאו־טו־סו הם מתחתנים, אבל לא.

מה שקרה היה מאוד משונה. מושון נסע לטיול באירופה, וכשחזר פתח בבת־אחת שני בוטיקים ומועדון־פאב. החנויות במרכז העיר חיפה, והפאב במרכז הכרמל.

אם מישהי עוד חשבה שכשהוא יחזור מאירופה הוא יחזור לנעמה, אני חייבת לעדכן אותו.

בין יתר המקומות שבהם ביקר מושון באירופה, היתה איטליה. בעיר מילנו הכיר מושון חתיכה שיש לה גם כסף וגם שם מפוצץ — **גרציאלה די־רוסו**. והיא התאהבה בו.

גרציאלה זו עוסקת באופנה ויש לה רשת של בוטיקים במילנו. היא נתנה עצה מיקצועית למושון, והוא נכנס לעיסקי הביגוד.

מושון חזר לארץ, עם סחורה מאיטליה ופתח את שתי החנויות במימון איטלקי כמובן. גרציאלה, שלא הכירה מעולם את ישראל, עומדת לבוא לכאן בקרוב מאוד, לכאורה כדי לראות איך הולכים העסקים, למעשה כדי להיות קרובה למושון.

לאן זה יתפתח אני לא יודעת. מושון הוא כבר בעל נסיון מר בנישואים, אבל הדיווחים שהגיעו אלי מאיטליה מלמדים שבמיקרה זה הוא יפסיד הרבה אם יתן לה להתחמק ממנו.

נשארים חברים

עוד זוג עשה את זה. נפרדו ונשארו חברים. והשבוע אלה **גילי**, בתו של **אפרים** („פרוייקה") **פורן**, שלישו הצבאי לשעבר של ראש־הממשלה, **וירון כהן**.

לפני שבועיים נפרדו בני־הזוג רישמית. גילי בת ה־22, העובדת בחברת־תקליטים, עזבה את הדירה המשותפת ושכרה דירה לה ולבתה הקטנה.

ירון המוסיקאי, אילתי לשעבר, נותר בודד, והוא מחפש כל הזמן דרכים להגיע אל גילי. למרות שהם חיים בנפרד, מנצל ירון כל הזדמנות לראות את גילי. שמעתי שהוא נורא־נורא רוצה בקירבתה, ושאין לפירוד ביניהם שום קשר לרגשות שהם חשים האחד לשני. הוא בא לבקר את הבת לעיתים תכופות, עושה בייבי־סיטר כשיש צורך, ותמיד מוכן לעזור.

אז הנה, עוד הוכחה למה שאני אומרת תמיד: ממהרים להיפרד, רק אז מגלים שביחד היה הרבה יותר טוב. שוב נפגשים שוב מתקשרים — ואחר־כך?

בשקט, בשקט, כמעט בסוד

מעצבת־האופנה הכי־הכי בעיר, **דורין פרנקפורט**, התחתנה בשקט־בשקט, כמעט בסוד, עם חברה ושותפה לדירה מזה שנה, **גרי קורן** בן ה־34, מהנדס במיקצועו.

השניים, שכבר היו נשואים בעבר, כל־אחד עם מישהו אחר, החליטו לקיים את הטקס ללא כל החברים והחברות הרבים שלהם. אפילו לבני המישפחה נודע העניין רק שעתיים לפני הטקס.

דורית פרנקפורט
נישואין משפחתיים

בדקתי ולא היתה כל סיבה לסדריות מלבד העובדה שהם החליטו שאת הצעד הזה הם יעשו רק בקירבת האנשים הקרובים אליהם באמת, כדי שהחופה תהיה שונה מכל האירועים שהם נמצאים בהם כל הזמן.

פגישות אסורות

הזמר, המוכר לרבים, ישב בבית־קפה ברחוב דיזנגוף, לבדו. הוא ישב בפנים, כדי שלא יראו אותו. הוא חיכה, בחוסר־סבלנות, מנצל את הזמן בקריאת עיתונים ובהצצה חטיפה לצדדים. הוא חיכה למי־שהו, למעשה, **למישהי**.

לפתע הוא קפא במקומו. **אשתו** נעצרה מתחת לגגון בית־הקפה, כדי למצוא מחסה מהגשם. היא לא זיהתה אותו, והוא הכניס את ראשו עמוק־עמוק בתוך העיתון, אבל זו שהוא קבע איתה, אמורה היתה להיכנס כל רגע.

מה עושים?

לזמר לא היה הרבה זמן לחשוב. צריך להחליט ומהר. הוא יצא החוצה ובישר לזוגתו החוקית שהוא יושב בפנים ומחכה למישהי לצורכי־עבודה.

האשה הנרגזת שכחה מהגשם ועזבה בכעס את המקום, כשהיא בוודאי חושבת מה היא תכין לו בבית. הזמר חזר למקומו, ממתין בסבלנות לאורחת.

המועד כנראה כבר עבר מזמן, והיא לא הגיעה. הוא חיכה כמעט שעה, ולבסוף ויתר, קם בחמת־זעם, שילם טיפ שמן ועזב את המקום.

מזל רע, באמת מזל רע. האשה השניה לא באה, ואת אוזנה של אשתו הוא כבר גילה. יצא קרח משני הצדדים.

הוא טילפן לנערה וביקש לדעת מדוע לא הופיעה לפגישה. היא היתה מאוד ישרה ואמרה לו: „שמע חביבי, אתה בחור נהדר אבל אני לא רוצה גם את אשתך. אם אתה קובע איתי למטרות־רציניות, איך אתה מופיע עם הגברת שלך?"

למכירה

גורים נדירים
ומקסימים
מגזע

סאמוייד

(כלב מזחלות סיבירי לבן)

צאצאים לאלוף ישראל ולכלבת
יבוא מקנדה, עם תעודות.

להתקשר לטלפון 03-751525

אפשר להשיג את

השולחן הזה

ביום שלישי בערב,
בתחנת "פז",
ביריד המזרח

תן טרמפ לחייל

כן, אתה יכול להרשות לעצמך Nikon

5 דגמים לבחירתך
להשיג גם משקפות "ניקון"

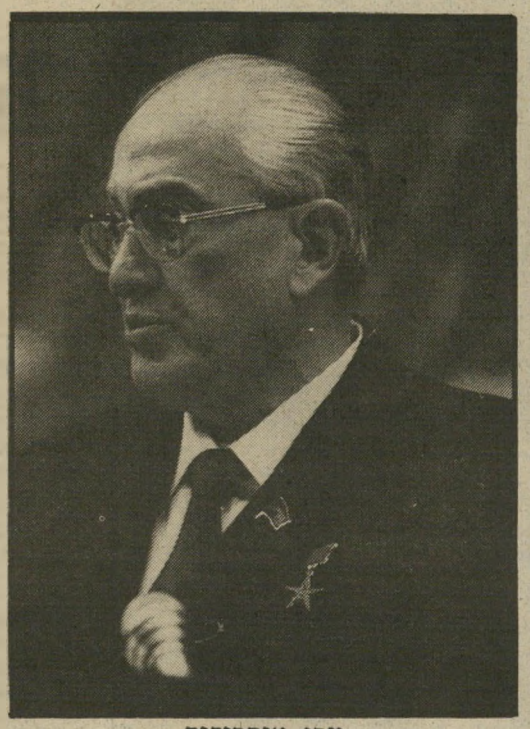
בואו
"הדר" אחד העם 36 ת"א

HADAR הדר

תנופה

ארצות־הברית: השיגעון הגדול

עשרה וחצי מיליון מובטלים והידרדרות כללית בהיקפם של השירותים הסוציאליים בארצות־הברית הפכו לסמל המיסחרי של ממשלת רונאלד רגן. מי שציפה למסקנות כלשהן ממצב דברים זה, התאכזב. ממשלת רגן החליטה להקציב 26 מיליארד דולר (!) כדי להקים מערכת חדשה של 100 טילי MX. סכום־עתק זה מוצא למטרה שאין לה כל קשר עם ביטחונו של „העולם החופשי", אין בו הגיון צבאי ומדיני כלשהו. משקיפים מעריכים, שתפקידו של הנשיא עצמו בהליכים שקדמו לקבלת ההחלטה היה מיזערי. הנשיא הוא בור כמעט מוחלט בנושאי חוץ וביטחון, ותלותו ביועצים, מומחים ועוזרים

יורי אנדרופוב
אין כסף למילחמות

למיניהם היא מוחלטת. עם זאת הוא פתוח מאוד מבחינה אידיאולוגית לכל טיעון ניצי. ההסלמה ביחסים בין ארצות הברית ובריית־המועצות היא עבורו מצב טיבעי, אולי אפילו רצוי. בכך ניתן להסביר את העובדה שנשיא כילי מאין כמוהו, בכל מה שקשור להשתתפות פדראלית במימון הוצאות חברתיות, הוא נדיב כל־כך בהקצבות שלו לצרכים צבאיים.

רש מי שמרוויח. לכל הנושא הזה יש, כמובן, גם היבט כלכלי ברור. מזה שנים רבות קיימת קונונייה מש־תלמת היטב, שלה שותפים מישרד־הביטחון האמריקאי (הפנטגון) ותעשיות־הענק לטילים ביניבשתיים. ההסבר של השבועון הבריטי ניו־סטייטסמן נראה הגיוני למדי. הוצאות־הביטחון אינן אלא סובסידיה מוסווה לתעשיות האלה. התומכות מצידן באורח נדיב ביותר במנגנון המיפלגתי של הנשיא רגן. אינטרס צר זה, והאינסטינקט הניצי הנלווה לו, חברו יחד ויצרו בסיס פוליטי למדיניות אווילית, מסוכנת ובזבזנית.

אין הגיון צבאי. הצבת 100 טילי MX על אדמת מדינת וייאומינג בארצות־הברית משוללת כל הגיון מיב־צעי. אם נכונה הטענה האמריקאית שאין בדעת וושינגטון ליזום מילחמה גרעינית, אין ספק שכל הטילים יוצאו מכלל פעולה במכה גרעינית סובייטית ראשונה. מבחינה זאת לא יביאו טילי ה־MX כל תועלת. אם, לעומת זאת, רוצים האמריקאים להרתיע את הסובייטים מהתקפה, באמצעות האיום במכת־נגד, אין שום צורך בטילים החד־שים. ברשות ארצות־הברית כמות מספקת של טילים גרעיניים על צוללות — שאינם ניתנים לאיתור ולהשמדה במכה ראשונה — כדי להשמיד את כל ברית־המועצות עשרות פעמים. אפילו הארסנל הקיים הוא מיותר ובזבזני. כמה פעמים, אפילו לפי הגיונו המטורף של ד"ר סטריינג־לאב בפנטגון, יש להשמיד ציוויליזציה שכבר אינה קיימת?

גם המומחים הדוחים את הטענה, המקובלת בדרך כלל אפילו על סובייטולוגים אנטי־קומוניסטיים, שאין פני הקרמלין למילחמה אלא לשמירת הסטאטוס־קו, אינם מוצאים כל צידוק להחלטתו החדשה של רגן.

עיתוי רע. באירופה רוטנים על העיתוי הגרוע של הודעת רגן על פרוייקט טילי ה־MX. חילופי־השילטון בבריית־המועצות לא הביאו לגל חדש של ציחצוח חרבות מצד ראשי־הקרמלין.

במקומו היה העולם עד להצהרות מתונות, סופר־זהירות, שאישרו את כל ההנחות בדבר אופיו השמרני ביותר של השילטון הקומוניסטי בבריית־המועצות. יורי אנדרופוב היה אומנם ראש הק־ג־ב, ואין לצפות ממנו לרגישות יתרה לזכויות־האדם (מבחינה זאת יש דמיון מפתיע בין ראשי שתי המעצמות הגדולות היריבות). אבל אין ספק שהוא שואף לדטאנט ולפירוק־נשק. את הסיבות לכך אין לחפש בהחלטות המליציות של מועצות־השלום למיניהן שהוקמו על־ידי התומלגים הסובייטים ברחבי העולם. קיימים כאן שני מניעים ברורים ושקופים: בריית־המועצות מסוייטת ממילחמות, והעם הסובייטי מת־ייחס למילחמה גלובאלית בזוועה כנה, המבוססת על נסיון מר במילחמה נגד היטלר. והמניע הנוסף הוא משכנע אולי עוד יותר. לבריית־המועצות אין כסף למירוץ חימוש. מוסקווה פשוט איננה מסוגלת לעמוד בו מבחינה כלכלית. כל זאת, בנוסף לפיגור העצום של הטכנולוגיה הסובייטית אחרי המערב בכל הנוגע למערכות אלקטרו־

ניות ומחשבים (הקשר בין אלה לבין מערכות נשק מתוחכמות הוא מובן מאליו), מוביל את הקרמלין למסקנה נחרצת שמוטב לו להגיע לשולחן־הדיונים על פירוק נשק, ולהשיג שם תוצאות של ממש.

למרבה הדאגה, בחר רגן דווקא בעיתוי זה של חילופי־השילטון בבריית־המועצות להכריז על האצה ניכרת במירוץ החימוש. חרף תגובתו המתונה יחסית של אנדרו־פוב יש לראות בחומרה רבה את השלב המסוכן הזה במירוץ החימוש.

אמריקה הלטינית:
השקרים של שרון

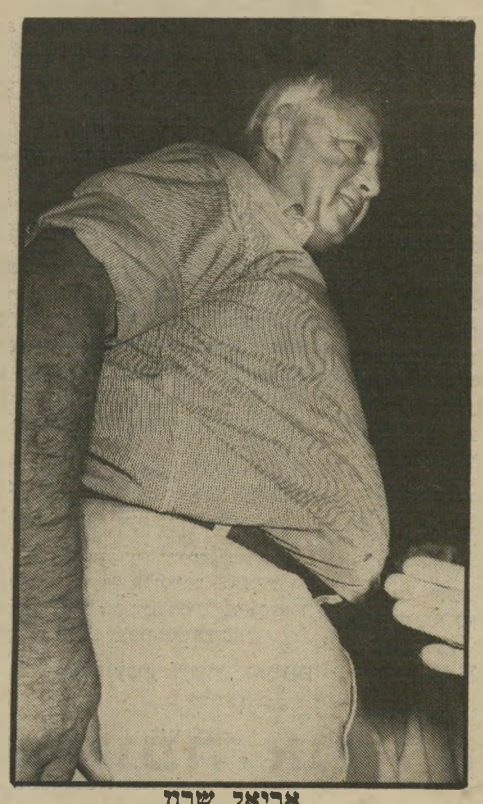
מאז קבע בן־גוריון שאריאל שרון אינו אלא שקרן חולני, עברו שנים רבות ועקובות מדם. בן־גוריון עצמו לא הסיק מסקנות מקביעתו הקולעת, עשה רבות כדי לקדם את הקאריירה של שרון, מחל על פשעיו ועל מחדליו. על „הזקן" רובצת אחריות היסטורית לעובדה שאיש כזה עומד כיום בראש הצבא, ומנהל את מערכת־הביטחון האדירה.

הוכחות מתועדות. לפני שבועיים, ערב ביקורו בהונדורס, השמיע שרון הצהרה, שלמרבה הפלא היתה אמיתית. הסגולה השרונית המובהקת, שיש שיקריות אפילו באמת שלו, מופיעה כאן ממש במלוא הדרה. אמר שר־הביטחון: „מכירת נשק שלל איננה נושא לשיחות עם הונדורס, כשם שלא היתה נושא כזה בשיחות שלנו עם מובוטו, נשיא זאיר."

משקיפים בינלאומיים טוענים שהנושא הועלה בשני המיקרים, עובדה ההופכת את טענתו השיקרית של שרון לנכונה מבחינה לוגית.

כל העניין הזה אינו מבדח במיוחד. בשבוע שעבר רואיין נציג המחתרות של אמריקה הלאטינית בשטוק־הולם, דניאל מור, בטלוויזיה השוודית. מור, הנהנה ממעמד דיפלומטי ומיוקרה רבה במערב־אירופה, האשים את ממשלת ישראל בהשתתפות פעילה בכל ההכנות להתקפה על ניקרגואה, המתארגנת על אדמת הונדורס. במדינה זו מכינים כיום את התשתית לפלישה לניקרגואה, ולהתערבות צבאית אמריקאית באל־סלבדור, ואולי גם בגוואטמאלה. לדברי מור, התחיל כבר מישלוח של ציוד שלל מלבנון להונדורס. המימון הוא אמריקאי, ושרון מבקש לנצל את המצב במרכז אמריקה כדי לשפר את מעמדו הרופף בוושינגטון.

מור טוען, שבידיו הוכחות מתועדות היטב על היקף מכירות נשק למישטרים פאשיסטיים באמריקה הלאטי־

אריאל שרון
שיקריות אמיתית

נית. ראשי הסאנדיסטים בניקרגואה, ומיפלגת השמאל בגוואטמאלה, פנו באמצעות מור לאינטרנציונל הסוציא־ליסטי, וטענו שמיפעלים שבהם שותפת ההסתדרות הכללית, וכן קונצרנים כמו כלל, שותפים בייצור ובשיווק נשק ומערכות אלקטרוניות מתוחכמות לצרכים צבאיים, לממשלות ימניות ביבשת.

ביקורו של שרון בהונדורס היווה את הפגיעה המר־חצת הסופית בשאירית מעמדה של ישראל בקרב עמי אמריקה הלטינית. כל המחתרות בחלק זה של העולם משוכנעות עתה שישראל היא אוייב מושבע, ועושות כמיטב יכולתן להדק את הקשרים עם אש"ף.

בשיחה עם עולם קטן הצביע דניאל מור על העובדה, שגופים ישראליים נאורים אינם מוחים ברצינות נגד המדיניות הישראלית באמריקה־הלטינית ובדרום־אמרי־קה. ביקורו בישראל של חוזה אנטוניו אגילאר, נציג המחתרת של אל־סלבדור, הרשים את מור ואת חבריו, אך הם מצביעים על העובדה שרק השמאל הישראלי שמחזק למערך שותף למאבק למען מדיניות אוהדת לעמים בדרום אמריקה.

גרשפנקא רישמית. בינתיים הודיע בי־בי־סי על שיתופם הפעיל של סוכנים ישראליים, לצד אנשי סי־אי־אי, בהכנות הצבאיות בהונדורס. ביקורו של שרון שם נראה כמתן גושפנקא רישמית למעורבות הישראלית במילחמת־החורמה של ממשלות אל־סלבדור, גוואטמאלה והונדורס נגד בני עמם, ובנסיון להחזיר את הרודנות הפאשיסטית לניקרגואה.

איראן: הקרב על הירושה

גם הדיקטטורה הדתית המזוועת של האייתולה רוח־אללה חומייני, אינה מצליחה להשיג בקלות את כל מטרותיה.

הסיהורים הגדולים בצבא ובמנגנון הממשלתי, ואפילו ההצלחות היחסיות במילחמה נגד עיראק, עדיין אינם מאפשרים לחומייני לכפות את סמכותו ללא התנגדות. כיום הוא נתקל בהתנגדות עזה דווקא מצד תומכיו המסורתיים, בנסיונו לאכוף את מיגוי יורשו.

טורבן לבן. 80 אלף המולות השמרניים, המהווים את הרוב בקרב אנשי־הדת השיעיים באיראן, מסרבים לקבל את חביבו של חומייני, האייתולה חוסיין עלי מונטאזארי, כיורש. חומייני בן ה־84 מעוניין לפתור את בעיית הירושה במהירות האפשרית. מונטאזארי, לעומת זאת, מקובל אומנם על כוהני־הדת הצעירים והראדיקאליים יותר, אך אין בכך די.

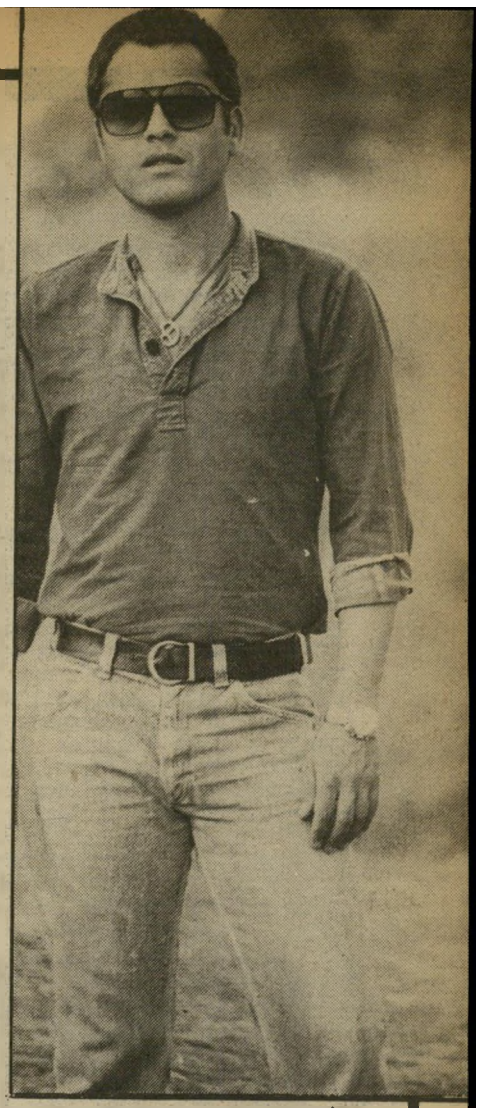
כתב סאנדיי טיימס, אמיר טאהרי, מסביר שמונ־טאזארי חובש טורבן לבן. כלומר, הוא אינו נחשב כצאצא ישיר של הנביא מוחמד. לעומת זאת חובשים חומייני וחמשת עמיתיו במועצת־גדולי־התקוראן בקום טורבנים שחורים, המאשרים את קירבת הדם שלהם לנביא.

משקיפים פוליטיים יותר סבורים שהסיבה העיקרית נעוצה במתינותו היחסית של מונטאזארי בן ה־62 בנושאים דתיים ופוליטיים. מונטאזארי הביע התנגדות לכמה ממעשי־הזוועה של הממשל החדש, כולל ההר־צאות המוגזמות להורג. גם בעניני־חוץ מגלה היורש המיועד מתינות, שעוררה את חמתם של השמרנים.

2000 מולות נכלאו בחודש האחרון, ובאירופה סבורים שרבים מהם יוצאו להורג. סאנדיי טיימס מציין, שהמיעוט הסוני הגדול באיראן — מדובר ביותר מ־4 מיליון בני אדם — מחרים את הבחירות. הם רואים בהם נושא שיעי פנימי, ואינם מכירים בסמכות הדתית של המימסד החומייניסטי בקום. מנהיגם הגולה בפאריס, השייך מוחמד עוסמן, קרא באורח פומבי להחרמת הבחירות.

פתאום קם ארצי

ב־4 לפנות בוקר

שלמה ארצי. משורר, מוסיקאי, שחקן, פובליציסט, שדרן רדיו, בן *33*, בעלה של מילכה, אבא של שירי ובן.

האהבה הגדולה והישנה היא כדור־רגל. תמיד שיחק והרבה פעמים נראה כך אחרי המשחק.

בטלפון, כשביקשתי ראיון, היסס. אמר שרק השבוע רחה שני עיתונאים שביקשו לראיין אותו, כבר דיבר המון, אמר הרבה דברים, לא רוצה להצטלם, לא רוצה לומר דברים בנאליים והרי את הדברים החשובים הוא אומר בשירים. לבסוף הסכים. קבע את מקום הפגישה, קפה שטרן — בית־קפה לגילאי *60* ומעלה.

„מדוע?"

„זה טוב. הזקנים לא מבלבלים את המוח, אגב, תזכירי לי בעוד חצי שעה לקחת כדור."

נולד בעמק. אפשר להרגיש שהוא נהנה להגיד את זה. בקיבוץ אלוני־אבא, שהיום הוא כבר לא קיבוץ. גדל בשכונת רמת־ישראל ואחר־כך עברה המישפחה לצפון תל־אביב.

אבא היה תמיד עסקן ציבורי. סגן־עורך שייצר כדי להגן על עצמו. העיקר הוא, בעצם, מה הוא חושב על עצמו. והוא חושב הרבה פעמים שהוא ילד קטן ונבוך.

כמעט זמר

דברים של באב ושל חשיפה. הוא מרכז מבט על הגיירות שלי ומחליט לשנות כיוון. כשהוא קורא למלצרית ומבקש עוד ספל קפה, אנחנו מבינים שצריך פסק־זמן בחיטוט הזה בתוכו. הגענו לזה מוקדם מדי. רק רבע שעה שאנחנו מכירים.

תיכון עירוני ר'. תלמיד רגיל. משחק בהצגות בית־הספר. החלומות נעים בין מישחק וכדורגל, שני האהבות הגדולות. אחר־כך צבא. קודם יחידה נבחרת, אחר־כך תותחנים ובסוף להקת חיל־הים. פתאום כולם שומעים על שלמה ארצי. כמעט זמר. אחרי הצבא הוא עוד לא יודע מה לעשות. אין החלטות. מציעים לו *1500* לירות כדי לשחק בסרט חסמב"ה. אולי שחקן־קולנוע?

„הייתי בן *21*, שיחקתי ילד בן *16* ושמו לי בפה טכסטים של מג"ד בן *33*. לא ידעתי מימיני ומשמאלי. כל העניין היה איום. בעיקר היחסים בין האנשים. נבהלתי מזה וברחתי לפני סוף הסרט." הוא נשבע לעצמו שלא להשתתף עוד בשום סרט שמישהו אחר עושה.

„ואתה בעצמך, כן תעשה סרטים?"

„תגידי, למה לא הזכרת לי לקחת כדור?"

כל הזמן הוא כותב. קודם מילים ואחר־כך את הלחנים. אם מכריחים אותו לדרג, הוא ידרג את המילים כ־א' ואת המוסיקה כ־ב'. לא חושב שהוא משורר. בכל פעם ששואלים אותו אם הוא משורר, הוא אומר ,לא' גדולה. המילה משורר בות גדולות. כשהיה צעיר. היה הפרס פיסגת ההר, ולא השיר עצמו. היום הוא חושב שפרס שווה דקה ושיר טוב הרבה מעבר לזה. אבל אז נראה הכל סוגה בשושנים. המון פרסים, המון שירים. הצלחה גדולה.

מחתימים אותו על חוזה עם חברת־תקליטים גרמנית ידועה. אבל כל העניין עם גרמניה היה סבל גדול. הקליט ארבעה תקליטים בגרמנית, שר כמו תוכי, דברים לא ברורים ולא אהובים. „לקח לי זמן להבין שבאירופה אני לא מרצדס. רק מיני־מיינור קטן. אני טוב בשביל לנסוע מטבריה לתל־אביב ובדרך לעצור בעפולה ולקנות גרעינים." הבין שהוא מארץ־ישראל ולא יכול לשחק סוכן־כפול. הפר חוזה וברח ארצה, נקי מחלומות של חו"ל.

רק פה הוא שר ומרגיש שהוא שר בצופים. גם כשהוא עומד על בימה לפני אולם מלא. לפני־מים, כשהוא עומד על הבימה, הוא נראה שקט כזה, ילד־טוב־ירושלים, קצת מבוייש, לא מתאמץ. שאלתי אותו כמה מאמץ השקיע כדי להיראות כל־כך טבעי.

מחייך חיוך קטן, מתקרב אלי ואומר בשקט „כמו בזיונים. בהתחלה זה רק רגש וזה גמלוני וכבר. אחר־כך לומדים את הטכניקות והפטנטים. לוקח זמן ללמוד את זה. אבל ההנאה לא נפגעת גם כעת."

בגיל *28* פרש. חשב שזה הסוף. אמרו לו שהקהל לא רוצה אותו עוד. האיש בתחנת־הדלק שאל אותו „איפה אתה?" „לא שומעים עליך." באותו זמן עשה את המחזמר מישחקי *26* שהיה פלופ אדיר.

משבר גדול. לא נעים לסיים קאריירה בגיל *28*. פתח חנות־ספרים. התקיים מקיצבה קטנה של הד ארצי וקיצבה קטנה של אבא ארצי.

„באירופה אני לא מרצדס, אני מיני־מיינור... אני לא יכול לשחק סוכן כפול... אני נקי מחלומות של חו"ל..."

זמנים. מזכיר של הפרוגרסיבים כשזו עוד היתה מיפלגה עם *12* מנדטים, ראש עליית הנוער, איש עסוק. הבית היה בית של עסקן ציבורי ואם ניצולת שואה. מדבר על האם ברכות מהולה בטענה, על שלא הצליחה להשתחרר מעברה והביאו אותו הביתה. עננה כבדה של שואה ריחפה על הבית ועל הילדים, הוא הבין את זה רק מאוחר, כשכבר לא היה בבית. פעם אמר בראיון לעיתונאי: „אבא שלי מסתכל אחורה ורואה פוגרום ואמא שלי מסתכלת אחורה ורואה מחנות־מוות."

„חיינו בצל החשש שיקרה משהו רע בכל רגע. השאיפה הכמעט היסטרית לביטחון גרמו לחוסר־ביטחון. אמא ניסתה ליצור בסיס, אבל זה היה בסיס היסטרי, כי היא באה ממצב היסטרי."

בגיל *28* הבין, שחוסר־הביטחון שינק ליד אמו, יוצא היום החוצה בשירים מסויימים, והוא אינו יודע אם להצטער על זה או לא. „אני ילד שואה, עכשיו כשאני גדול."

כן. הוא חושב שהוא חסר־ביטחון, נבוך לפעמים, אפילו ביישן. אנשים אומרים עליו שהוא שחצן ומתנשא. אולי הם רואים את המעטה מתחברת אצלו מייד עם אלתרמן, והרי אלתרמן הוא לא. היה מת להיות. אולי אפשר להשוות אותו עם ניל סיימון? „לא בכישרון, אלא בסוג הדברים — תכתבי שאמרתי ,לא בכישרון', שלא יגידו שוב שאני מתנשא."

גם פיזמונאי הוא לא. הוא לא יודע בעצם מה הוא, אולי איש שכותב מילים למנגינות של עצמו ולהיפך.

משה רור אמר פעם שיש שירים, יש פיזמונים ויש פיזמורים. אולי זה? המילים הן הכי חשובות. כפי שהוא שר בשירו של משה בן־שאול:

מהן המילים אם לא שתיקה
תמיד נוסעים איתן לארץ רחוקה...
מה הן המילים אם לא לזכור
אתמול ועוד אתמול הזמן שיעבור איתך
תמיד הולכת לפניך שתיקתך...

כמו בזיונים

התחלה שר שירים אחרים. עבר את הדרך בין הפרסים בריצה מראתונית. פסטיבל הזמר, כינור דויד, אירווייזיון. הפרסים היו אכזי התביישתי בכישלון, אשכרה." חלק מהחינוך של הבית היה שצריך תמיד להצליח. היתה בושה גדולה, היו אכזבות יומיות. הופעות קשות מאוד, שהוא לא רוצה להיזכר בהן. הופעות בריסק־וטקים. „אנשים קנו כרטיס לערב והכריחו אותם לשמוע את שלמה ארצי."

אחר־כך הפריצה המחודשת. הוא לא יכול להצביע על הזמן המדוייק. גבר הולך לאיבוד היה מאוד במקום והצליח. אחר־כך היו דרכים וחצות שהיו לשלגרים. מכר *90* אלף תקליטים. הצלחה אדירה. אולמות מלאים לגמרי.

לא קוראים עליו במדורי־הרכילות, כי הוא לא נמצא במקומות המתאימים. לא הולך למסיבות, לא אוהב את זה. היום הוא במצב שאפשר לדחות דברים יותר מכובדים מאשר שורה בעיתון.

אין לו חברים. הוא בנוי לבד. נע בציר של עצמו. חברים באים והולכים. הוא מתעייף מהם. „כל מה שאת חושבת עלי שאני כן — אני לא!" בטח שהוא יודע שמדברים עליו שיש לו רומאנים בלתי־פוסקים. „שידברו. עובדה שאני חי עם אשתי מילכה כבר *12* שנה, ובעצם היא תמיד גם קינאה. שיקנאו. גם הוא מקנא. מקנא בטוריים. בלי שמות. יש כמה שהוא אוהב במיוחד, והם השפיעו עליו מאוד. בלי שמות.

מוכן להרפתקות

מה בן־אדם בשיא הקאריירה שלו הולך להיות שדרן רדיו לשעה ביום? מבט מהיר על השעון מזכיר לו שעור מעט הוא צריך לקום. הוא לא יודע בדיוק למה הוא הסכים לקחת את התוכנית *707* על עצמו. „הציעו לי ואני תמיד מוכן להרפתקות. אם הייתי יודע מה זה לקום כל יום בארבע בבוקר לא הייתי מסכים. אבל מאיפה שאדע איך זה לקום בארבע בבוקר? גם בשבע בבוקר אני אף פעם לא קם. לא שמעתי אף פעם את אלכס אנסקי עושה את התוכנית. הביאו לי קאסטה."

אבל הוא אוהב את העבודה הזאת. „השעה הזאת שאתה נמצא עם כל עם ישראל, במיטות שלהם, ואחר־כך עוברים ביחד למיטבה, להכין קפה. צריך להיות חם ולשמור על דיסטנס. לדעת להיכנס ולצאת ברגעים הנכונים." אני

במדינה

מישפט

הנאשמת שחיפשה את גזר־הדין

בית־המישפט גזר דינם של שודדים ושכח את הנאשמת הנוספת בתיק.

השופט אליהו וינוגרד גזר את דינם של שני הצעירים שנאשמו בשוד. הוא הטיל שנתיים מאסר בפועל על המבוגר שביניהם ושנה מאסר על־תנאי לחברו. השניים ישבו במקומם, כאשר צעירה שחרחורת קמה מ־בין הקהל היושב באולם, ניגשה לדוכן ה־שופטים בצעדים איטיים, ושאלה: „מה אתי?"

השופטים הביטו בה בחוסר־הבנה, והיא הסבירה כי גם היא היתה נאשמת בתיק זה. היא נאשמה על־ידי התובעת דבורה חן בכך, שקיבלה שעון זהב, שהיה חלק מ־שלל השוד, ומכרה אותו לצורף. אחיה ה־צעיר היה אחד משני החשודים שהורשעו, והוא גרר אותה לעבירה.

מצב מביך. בתמיהה בדקו השופטים את התיק העבה שהיה מונח לפניהם וגילו כי אמנם, בכתב־האישום המקורי שהוגש לפני יותרם שנה, היתה גם נאשמת, סמדר עטיה. אך לשווא חיטטו בין המיסמכים המגובבים בתיק כדי למצוא אם גזרו את דינה בעבר. הצעירה פשוט נשכחה.

המצב היה מביך למדי, ומיכוון שסמדר לא היתה מיוצגת, והיה צורך בטיעון לעו־נש, שאל אותה אב בית־הדין אם היא תו־כל לבוא למחרת שנית. „איני יכולה, יש לי ילדה קטנה והיא חולה." הסבירה הנאש־מת.

בית־המישפט דחה את הדיון לשעה, ו־אחר־כך הגיע תורה של התובעת לטעון. עורכת־הדין חן הסבירה לבית־המישפט כי לסמדר אין עבר פלילי, תפקידה בעבירה היה שולי ביותר, ואין היא מבקשת גזירה שוה בעונש לשני העבריינים האחרים. אך היא מבקשת מבית־המישפט להטיל קנס משמעותי על הנאשמת.

סמדר אמרה לבית המשפט כי ביקשה רק לעזור למישפחתה: „רציתי רק לעזור להר־רים שלי ולעשות טוב," אמרה, „יהיה לי נורא קשה מבחינה כספית אם תטילו עלי קנס כבד."

תוך דקות גזר עליה בית־המישפט עונש מאסר על־תנאי של שלושה חודשים, ושלח אותה לביתה.

אקדח בכלא

באיומי אקדח שיחרר אב את בנו מבית־מעצר צבאי.

למשה קסנטיני יש חיים קשים. מגיל 15 הוא מנהל את עיסקי־המישפחה ומפרנס את אביו הנכה, אמו ואחיו הקטנים.

עד אז היה אביו גבר בריא וחזק, שפירנס בכבוד את כל המישפחה מקבל־נות־טיח רעיסקי שיש למצבות. אולם כאשר היה משה תלמיד הכיתה החמישית נפגע אביו במחלה קשה, שגרמה לו לעיוורון חלקי. גוש־שיש, שנפל על רגלו של האב, עשה אותו לנכה מוחלט.

משה, שהיה הבן הבוגר בבית, התגייס לעזרת המישפחה. עד לגיוסו פירנס את שמונה הנפשות. צה"ל לא התחשב במצבו וגייס אותו בגיל 18, כמו כל אזרח אחר. אולם בני מישפחתו של הצעיר התנגדו לכך בכל תוקף. הם לא הסכימו לחיות במצוקה כלכלית, ולחצו על משה לברוח מהצבא.

הבן ברח כמה פעמים ונפקד מצה"ל, ולאחרונה הסתלק מהצבא לעשרה חוד־שים. לבסוף הגיעה אליו המישטרה הצב־אית, עצרה אותו, ולקחה אותו לכלא צבאי. אביו ואחיו עקבו אחרי המכונית הצבאית. נכנסו למחנה ובאיומי־אקדח הכריח האב את המ"צ לשחרר את בנו. האב דחף את משה למכונית, ויחד נעלמו מהמקום.

הבן נעצר שנית על־ידי המישטרה ר־הועמד לדין על נפקדות של 10 חודשים הבריחה ממישמורת צבאית. הוא ניתן על־ידי בית־הדין הצבאי ביפו ל־14 חודשי מאסר בפועל. לא עזרו לבן פחדו של האב, והראיות שהביא סניגורו, עורך־הדין דרור מקרין, על מצוקת המישפחה. אולם בעיר־עור על פסק־הדין החליטו השופטים כי יש לחקור כיצד הצליח האב, שהוא אזרח, לחדור במכוניתו למיתקן צבאי שמור היטב, לאיים על מ"צ בנשק ולהבריח משם את בנו העציר.

הד של ארצי הוא מצליח גם כזמר על הבימה וגם כמוכר תקליטים. תקליטיו „דרכים" ו„חצות" נמכרו ביותר מ־90 אלף עותקים ועשו אותו לאיד משמונת מוכרי התקליטים הגדולים בארץ. כאן במסיבה שערכו לו חבריו להצלחת תקליטו „חצות". לאחרונה הוציא תקליט פופולרי חדש בשם „מקום".

אומרת לו שאנשים רבים מתלוננים על העברית שלו והוא תיכף מסכים: „אף פעם לא טענתי שאני מדבר עברית תקנית, אבל כשלקחו אותי לתוכנית ידעו איך אני מדבר. בכל זאת נראה לי יותר חשוב מה אומרים מאשר איך אומרים."

אני שואלת על המישפחה שלו ולמה לא הסכים להזמין אותי הביתה. למה הוא לא רוצה בשום אופן להצטלם עם הילדים.

„עזבי את זה. רצית לראיין אותי. המישפחה שלי זה לחוד לא מצטלם עם הילדים ולא מוכר אותם. מה את רוצה לדעת: יש לנו בית רגיל, עם שניצל בצהרים ואשה שעובדת בחוץ".

הוא אינו יודע אם הוא אבא טוב לפעמים יש לי יסורי־מצפון שאני לא מבלה איתם מספיק. לא תמיד יש לי סבלנות. אבל בקיץ אנחנו הולכים ביחד לים ואז אנחנו שלושה ילדים. אני מעביר אותם לטריפים שלי וחי איתם את הילדות שלי מחדש."

הוא קורא הרבה. הכל. ספרות יפה, בלשים, הרפתקות ושירה. אוהב את חלפי, את נתן יונתן, את רוני סומק, ואלתרמן, כמובן. אלתרמן זה לאורך כל הדרך, תמיד, בהרבה לילות, בין ספרים אחרים. אהבה ישנה ומתחדשת.

כתב ספר־שירים. מילים מתחברות לאיש. אומר בצער „היה ספר לא־טוב. מה לעשות?" לא תמיד זה יוצא טוב. בחצי השנה האחרונה יצאו לו רק שלושה שירים טובים — כך הוא אומר — אבל כל הזמן כותב, על הוספה בדרכים, בשפת־הים, בתחנות־הדלק ועל הטוסטר בבית. לא דיאלוג רצוף עם המוזה. עבודה.

צעירה יפה יושבת בפינת בית־הקפה. הוא מגניב לה מבטים ושואל אותי אם היא יפה. רווקא מכוערת אחת ניגשת אליו ואומרת לו: „זיהיתי אותך!" גורל. שתי הנשים יוצאות. כל אחת לחוד. נהיה מאוחר ומדברים קצת על אהבות. מוריד לי את היד מהניירות, שלא אכתוב. את מי אתה הכי אוהב בעולם? אני שואלת. חיוך כזה של ילד, שמנסה להיות שוויצר. רק מנסה. מצביע על עצמו. „תכתבי שאמרתי את זה בשובבות." מזמין תה עם סוכרזית ואומר: „תראי, אני בעצם די מרוכז בעצמי. קשה להגיד שאני מקשיב לסביבה. בשביל מה אני מתראיין עכשיו, אם לא כדי לדבר על עצמי? זה לא אומר שאני לא אוהב אנשים אחרים, אבל רובם מתחלפים ובעצם אני תמיד אוהב את מי שאני זקוק לו." הוא לא בטוח שטוב להגיד את זה, אבל זה נאמר כבר והוא לא חוזר בו.

„וחוץ מעצמך, מהשירים שלך, מהמוסיקה שלך, מה המעורבות שלך במה שקורה לכולנו?"

מנסח מישפטים קצת מבולבלים, קשה לו להסביר, לנקוט עמדה תקיפה, אולי בגלל הקהל שלו, אולי בגלל אבא שלו. אין לו אפילו עמדה ברורה בקשר למילחמה האחרונה. „במיבצע־סיני התקיפו אותנו? בששת־הימים התקיפו אותנו?" הוא שואל. הוא שונא מלחמות. רק שיר אחד יצא לו, וגם הוא לא בדיוק שיר מילחמה:

ברדיו הודיעו שיש מילחמה / והעסק נראה רציני / רציתי לברוח אבל אני מעולם לא חציתי את הים / לא עברתי גבולות / אז הפעם בכוח שכבתי איתך / עד שבא השלום.

„כשיש מילחמה אני רוצה לתקוע את הראש שלי בין שדיים של אשה, עד שזה יעבור." מישהו כתב בעיתון שהמיספר 433 רודף אותו. מיספר ההרוגים של המחלחמה האחרונה. „זהו. זה מה שחשוב ה־433 ולא כל הבכל"ת מסביב. הזכות להיות אחראי על חיי־אנשים ניתנת תמיד לאנשים קטנים מדי." לא רוצה לפרט. שלמה ארצי הוא זמר, לא פילוסוף.

שאלתי אותו איך הוא רואה את עצמו בגיל 60, אבל כבר היה מאוחר וקמנו ללכת. בדרך הסביר לי את הסירוב העקשני להצטלם לראיון זה.

„בכל פעם שיוצא תקליט אני מתראיין שש פעמים. לפחות בארבע מהן אני סובל. בכל פעם הם מביאים צלם, שרוצה שאני אעשה לו פוזות. לא רוצה! תארי לך שכל ראיון היה מותנה בריצה של שני ק"מ. לא רוצה! יש תמונות טובות שלי בהד ארצי, אפשר לקחת אותן. אני לא משתנה כל יום."

כשהלכתי לראיין את שלמה ארצי אמרו לי שהוא שחצן, לא־טיבעי, מתנשא. לא הרגשתי בכל אלה. שלמה ארצי, זמר, אליל־נוער, כוכב, נראה לי כמו כל בחור בן 33 הנוסע מטבריה לתל־אביב ועוצר בעפולה כדי לקנות גרעינים.

החבר הכי טוב שלי היא עדיין אשתו מילכה. למרות כל השמועות והדיבורים. בתמונה שלמה ומילכה ארצי בערב חתונתם, שהיה גם ערב זכייתו בפעם הראשונה בפרס „כינור דוד"

שותפות עלידה

יש להנרי זימנד עם האופנאית ליזה בוקר. „אנחנו פיפטי פיפטי בעסקים ומקימים בית אופנה בתל אביב, ליזה מתכננת ואני ממנן,“ סיפר הנרי.

עסקים ותחיבות

הוא נראה בכך? האירועים הנוצצים, הוא חוגג בכל המסיבות, הוא אורח קבוע בהילטון, הוא אדיב והוא נדיב. הוא דובר אנגלית, צרפתית, ספרדית גרמנית ועברית. מיהו? הנרי זימנד. רווק, בן 34, כסוף שיער, בעל קומה ממוצעת.

הנרי, בעברית חנוך, הוא יליד בריסל, בן להורים יהודים ואמיחזהו לפנימיה בלונדון, שם למד עם ילדיהם של השיכבה העילית הבינלאומית.

אחרי סיום בחינות בגרות הוא למד מינהל־עסקים וכלכלה באוניברסיטה בלונדון, והתגייס לצבא הבלגי, לשנת שרות חובה. אחר־כך עבר לצירייך התמחה במשך שנה וחצי בבנקאות, ואז עבר לעבוד בעיסקי המישפחה, בנכסי דלא ניידי. לפני ארבע שנים הגיע הנרי זימנד לארץ.

למה ישראל?

„מאז ומתמיד אהבתי את ישראל וביקרתי בה רבות לפני כן. לפני ארבע שנים קנה אבי חלק מהחנויות הפטורות ממכס בנמל־התעופה בן־גוריון, וביקש ממני לקחת את העסק לידיי, לנהל אותו וליישם את הידע שלי בנושא העסקים. קיבלתי את הרעיון. באתי לארץ ונגרתי כהרצליה במלון השרון במשך שנתיים וחצי. הייתי מסודר מבחינת אוכל, נקיון, והיה לי מאוד נוח.“

מרגיש עשיר

עד אותה תקופה היה הנרי בחור שקט ודי נחבא אל הכלים. לפני שנה, בעיקבות סיכסוך מישפחתי בינו ובין הוריו, החליט הנרי שעכשיו עליו להוכיח למישפחתו ולעולם כולו שאין הוא זקוק לאביו ולעזרתו, ושהוא יכול להצליח בכוחות עצמו. הוא התחיל להיראות באירועים שונים, ולחיות באור הזרקורים.

איך התחלת את דרכך לאחר הפיצוץ המשפחתי?

„התחלתי לייבא מוצרי קוסמטיקה, שלא היו מוכרים בארץ. היו לי שתי אפשרויות: להיכנס לשוק לאט ובשקט, או בבום אדיר ורעש כביר. בחרתי בדרך השנייה, שהיא הדרך האירופאית והאמריקאית של ביזנס. ערכתי אירועים מפוארים, הזמנתי אנשים מפורסמים וכך הכירו אותי יותר ויותר.“

אתה אוהב נשים מפורסמות ויפות?

„נשים מפורסמות לא. יפות — כן! אני אוהב נשים יפות. אני אוהב כל דבר יפה — בית, ציור, רגע יפה, בגד יפה. אני אוהב אסתטיקה. אם אלוהים נתן לנו אפשרות שיהיו לנו דברים יפים, צריך לדעת להעריך אותם, לטעום מהם ולהנות מהם. לגביי אין אשה מכוערת. יש יפות ויש יפות פחות. אני אף פעם לא אומר על אשה שהיא מכוערת. אני אומר שהיא אשה לא יפה. אשה מפורסמת לא מזיזה לי במיוחד.“

אילו תכונות חשובות לך אצל אשה?

„אני אוהב אשה שאוכל להתגאות בה. היא צריכה להיות אינטלגינטית ואשת שיחה. אני אוהב אשה שאוהבת לחיות טוב ושמעריכה חיים טובים. אשה זה משהו שמשלים גבר. אשה זאת שותפות שצריך לחלוק בצורה שיוויונית. הבסיס לכל מערכת היחסים הוא כבוד הדדי, אמונה, יושר, גמישות, הבנה ובגרות. איני פוחד מאשה חכמה או מתחרות, זה רק יכול לתת לי אתגר נוסף בחיים. היא לא צריכה להיות עשירה. זה הצד של הגבר. אי־אפשר לדרוש מאשה הכל בחיים.“

האם אתה מאמין באשה האידיאלית?

„אין אשה אידיאלית. לכל צד, לגבר ולאשה, יש את צדדיו הטובים והפחות טובים. אין שלמות, לכן צריך לשים את התכונות על המאזניים ולשקול מה עדיף על מה.“

איך זה שאתה רווק עד היום?

„זה ישמע אולי מצחיק, אבל פשוט זה עדיין לא יצא לי. בחיים לא צריך לדחוף ולהילחם. כשהזמן יגיע, זה יקרה לי. הרגע יגיע.“

למה לדעתך נשים נמשכות אליך?

„כל אשה נמשכת אלי בגלל סיבה אחרת. בגלל אדיבותי, קיסמי, השארם המסויים שלי, התנהגותי, דרך חיזורי ומפני שאני בא ממישפחה מכובדת, מפורסמת וידועה.

אין לך הרגשה שנשים רוצות אותך בגלל כספך?

„אולי כמה מהן, אך לא כולן. אם אשה רוצה אותי בגלל כספי, אני מרגיש בזה בקלות. כסף ללא ספק נותן לאשה הרגשת ביטחון, ולדעתי חשוב שלגבר יהיה כסף. אך גבר שראשו פתוח יכול להבחין אם על אף העובדה שהיא מחפשת כסף היא גם מעוניינת בו ומוכנה להיכנס לעומק מערכת יחסים. אהבה לא באה מהרגע הראשון. זה דבר שגדל ומתפתח עם הזמן, והשאלה היא אם אותה אשה יכולה לאהוב או ללמוד לאהוב אותך.“

אתה נשמע כגבר רומנטי.

„כן, אני מאוד רומנטי. אני אוהב ארוחת־ערב לשניים. עם נרות דולקים ומוסיקה ברקע.“

איך אתה מחזר אחרי אשה?

„אני שולח לה פרחים, או נותן לה מתנה קטנה ויפה. לגביי לא הכמות חשובה ולא המחיר, אלא הדרך שבה זה נעשה. זה יכול להיות פרח שקטפתי בגינה או שוקולדה שנה או סחלב. הדבר הכי חשוב הוא לתת לה הרגשה שהיא רצוייה ואהובה בזכות עצמה. לתת לה הרגשה שהיא אשה. כל השאר בא באופן טבעי.

אתה חושב את עצמך לחתיך, יפת גברי?

„לא. כדי להכיר אותי צריך להכיר אותי מקרוב.“

ומה בקשר לגובה שלך? אין לך רגשי נחיתות?

לא. גובהי 176 סנטימטרים ואין לי רגשי נחיתות מפני שאני לא יותר גבוה. בכל מיקרה איני יכול לשנות את זה. לא בחרתי בזה ואין לי שליטה על זה. אני יכול לבחור להיות שמן או רזה, אך גובהי לא ניתן לשינוי ואני מרגיש טוב מאוד עם זה. אני דווקא אוהב נשים גבוהות ולא מפריע לי אם הן יותר גבוהות ממני.

האם אתה באמת עשיר כפי שחושבים?

„עשיר זה דבר יחסי. אני מרגיש את עצמי עשיר, כי אני נהנה ומעריך את החיים. אני קורא ספרים והולך להצגות וזה נותן לי את העושר. מבחינת הכנסותיי אני מעל לממוצע, ואני יכול להרשות לעצמי דברים מסויימים אולי קצת יותר מאחרים. התחלתי לפני שנה מרוהטת לטעמו והעדיף להתראיין „בביתו השני“, שבו הוא נמצא באופן קבוע — בלובי של מלון הילטון, שם הוא עורך את פגישותיו. שם הוא לא צריך לשלם מייד — חתימתו מספיקה, כי כולם מכירים אותו.

למה בחרת בהילטון „כבית שני“?

„הלובי כאן הוא מקום אקזוטי ונעים, ליד הים, והאווירה. כאן לטעמי. מכיוון שאין לי בית עם גינה, אני מעדיף להיות פה. אני נפגש כאן באופן קבוע ויום־יומי עם אנשים, ועורך כאן את מרבית אירועיי. בדרך טבעית הפך המקום לביתי השני.“

נכון שאתה אוהב לעשות הצגות?

„זה די נכון. לדוגמה, אם אני עורך מסיבה, אני עושה אותה גרנדיוזית ומפוארת, ממש שואו אמיתי. בחיי הפרטיים, עם חבריי, אני לא כזה. אני לא עושה הצגות.“

אתה אוהב שכותבים עליך בעיתונים?

„אני חי בעולם של קוסמטיקה. לפני שנכנסתי לזה, ידעתי שכדי להצליח היטב אני צריך להיות במקומות הנכונים ולכן יהיה זה שקר אם אומר שאני לא אוהב שכותבים עלי או על מוצרייי. זה הולך ביחד. בעולם בכלל, ובישראל בפרט, מה שאנשים קוראים היום בעיתונים זה רכילות. ואם אפשר לערב את שמי ומוצרייי ברכילות, אין לי התנגדות. למדתי עוד דבר בחיים — כל זמן שכותבים עליך, לטוב או לרע, זה טוב. ברגע שמפסיקים לכתוב עליך, זה רע.“

יש לך תדמית של פלייבוי?

„אני יודע שאני לא פלייבוי, אבל אנשים חושבים כך, כי אני נראה הרבה בחברת נשים.“

מרננים אחריך שאתה רק נראה איתן אבל בעצם אתה מעדיף גברים.

„עדיין לא. עד היום הזה לא אהבתי גברים. אולי בעתיד, אבל אני לא מאמין שזה יקרה לי. אנשים מרכלים כך, אולי מפני שאני מתלבש יפה, בצורה אלגנטי־ספורטיבית. יש כאלה החושבים עדיין, שמי שעוסק בקוסמטיקה צריך להיות הומוסכסואל. אנשים אהבים לדבר, אולי זה גם מפני שלפעמים אני נראה בחברתם של גברים כאלה. אני מעריך גבר נאה, אך זה חלק מהיופי הכללי.“

אתה נראה בהרבה מסיבות ואירועים ליליים. איך אתה קם למחרת לעבודה?

„הסוד שלי הוא, שכמעט איני שותה אלכוהול, ולכן אין לי בעיות לקום מוקדם. אני קם מוקדם.“

אתה מוכר כגבר מאוד נדיב. האם זה נכון?

„כן, זה נכון, וכנראה נובע מהחינוך שקיבלתי ממישפחתי ומאבי. אני אוהב להזמין אנשים ולתת להם את המכסימום. אני נותן מכל הלב. אני אוהב שטוב לאנשים. אני נהנה מזה.“

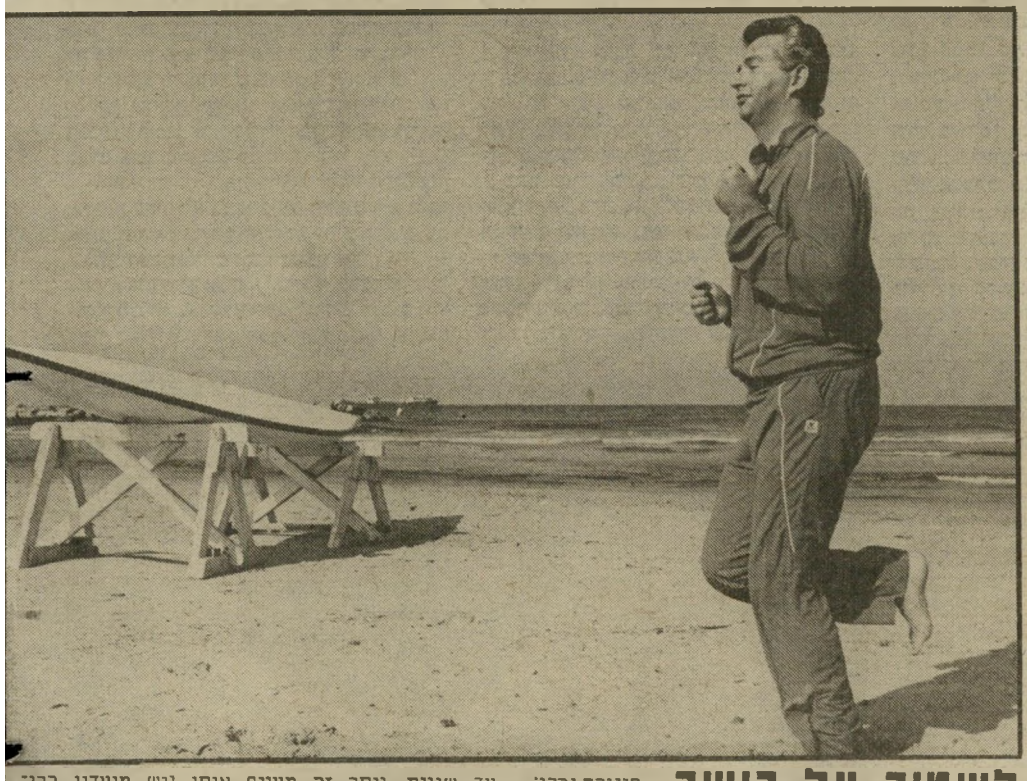
יש האומרים שאתה קונה כך חברים.

„קורה מדי פעם, שאני מזמין כמה אנשים למיסעדה ואני משלם. וזה נובע מהסיבה הפשוטה, שאני לא מזמין לארוחות בביתי. אני מעדיף, ויותר נוח לי, להזמין בחוץ. אלה סתם דברי בלע, ריישעות וקינאה.“

האין הנדיבות שלך גובלת בפראיירות?

„אנשים קוראים לי פראייר מחורי גבי, אך אני לא שם לב לכך, כי אני רוצה ליהנות מחיי בדרכי שלי. אך אני יודע את הגבולות. אנשים יכולים לנצל אותי פעמיים־שלוש. מה הם כבר יכולים להרוויח? ארוחה חינם במיסעה? אבל עד כמה שאני שקט ועדין, אני קולט וחותך.“

באחת מתצוגות־האופנה שבהן

לשמור על כושר

פיגורה וברי־אות הנרי רץ, אמנם לא כל יום, אבל כל פעם שמזדמן לו. קילומטר עד שניים. יותר זה מעייף אותו ויש מועדון ברי־אות אז למה להתאמץ יותר מדי. משמאל עם מכוניתו האמריקאית המפוארת שקנה רק לאחרונה.

מאפס. כשעזבתי את עסקיו של אבי בנמל־התעופה לא היה לי כסף. היו לי 1000 דולר והייתי חייב 400 וזה רק מוכיח שאם יש מרץ וכוחרצון אפשרי להצליח. נכון, צריך גם קצת מזל.

„הפירסומת חשובה“

נרי התעשר דיו במשך שנה כדי לקנות לו מכונית ביואיק אוטומטית חדשה, בצבע קפה, שמושביה עשויים מין עור בצבע בז' תואם. אך בשביל דירה הוא לא הרוויח דיו, והוא גר בדירה שכורה בנווה־אביבים. כשרצינו לבוא לצלמו בדירתו, הוא העדיף שנוותר על הרעיון משום שהדירה אינה נכחת, אמרה לך אחת הדוגמניות „הנרי, תקנה לי פרווה.“ מה הרגשת?

„זה דווקא גרם לי הנאה. אני משחק את התפקיד. הן אומרות את זה בצחוק, הן לא חברות שלי. אנחנו רק ידידים, וטיבעי שמאחרי כל בדיחה יש אמת קטנה, אך בין לומר ולבצע יש הבדל תהומי. אנשים יכולים לבקש ואני יכול להיענות או לא. עם נשים שאני ערבד איתן אני שומר על ידידות ומרחק.“

מה דעתך על הישראליות בנושא ה„תן לי תן לי“?

„באופן טבעי, כל אשה רוצה לקבל, בפרט כשהיא יוצאת עם מישהו עשיר. זה בכל העולם, ולא רק בישראל. זהו אופיה של האשה. אני מאמין שאם גבר נותן

הוא תמיד מוקף בחתיכות, אך הוא עדיין רווק, והעסקים קודמים לנשים

את עצמו יותר מדי, או עושה בשבילה יותר מדי, היא מפסיקה להעריך אותו."

הגינונים שלך מאוד יוצאי דופן — אתה מנומס ואדיב, קם וקד, האם כל זה טיבעי?

"את יושבת איתי כבר שעתיים. לשחק אפשר במשך רבע שעה, מכסימום חצי שעה. אחרי כן מתעייפים, ואז יוצאת האמת ומתגלה אם האדם טבעי ואמיתי או משחק. התינוק מתחיל בבית, אבל הבסיס הטוב צריך להיות בדם וטמון עמוק. כמובן, צריך קצת ליטוש, ללמוד, לקרוא בספרים, וגם לראות מסביב."

אתה בעיסקי הקוסמטיקה. מה פתאום נכנסת לעסקי אופנה עם המעצבת ליזה בוקר?

"רציתי לייבא לישראל את בגדיו של המעצב האמריקאי ראלף לורן. חיפשתי קניינית מתאימה, המליצו לי על ליזה וכך הכרתיה. כשראיתי את הקולקציה שלה ואת היכולת הטמונה בה, החלטתי שעדיף לתת לה דחיפה ולבנות אותה. נסענו לפאריס ולמילנו, קנינו בדים ואבזרים. היא נותנת את הידע שלה ואני ממן אותה. אנחנו בדרך להקמת בית־אופנה ואנחנו שותפים פיפטי־פיפטי."

יש לך עסקים נוספים?

"כן, לאחרונה נכנסתי לשותפות לחברה להפקת סרטים דקומנטריים, עם המפיקה האנגלית אמינה, שהיא גיסתו של המעצב עודד גרא. היא אחות של אשתו."

איזו תדמית אתה רוצה ליצור לעצמך בארץ?

"אני כמו שאני, איש־עסקים רציני ומצליח, שהמילה שלו היא מילה ואנשים שעובדים איתי — בנקאים וסוחרים — יודעים זאת."

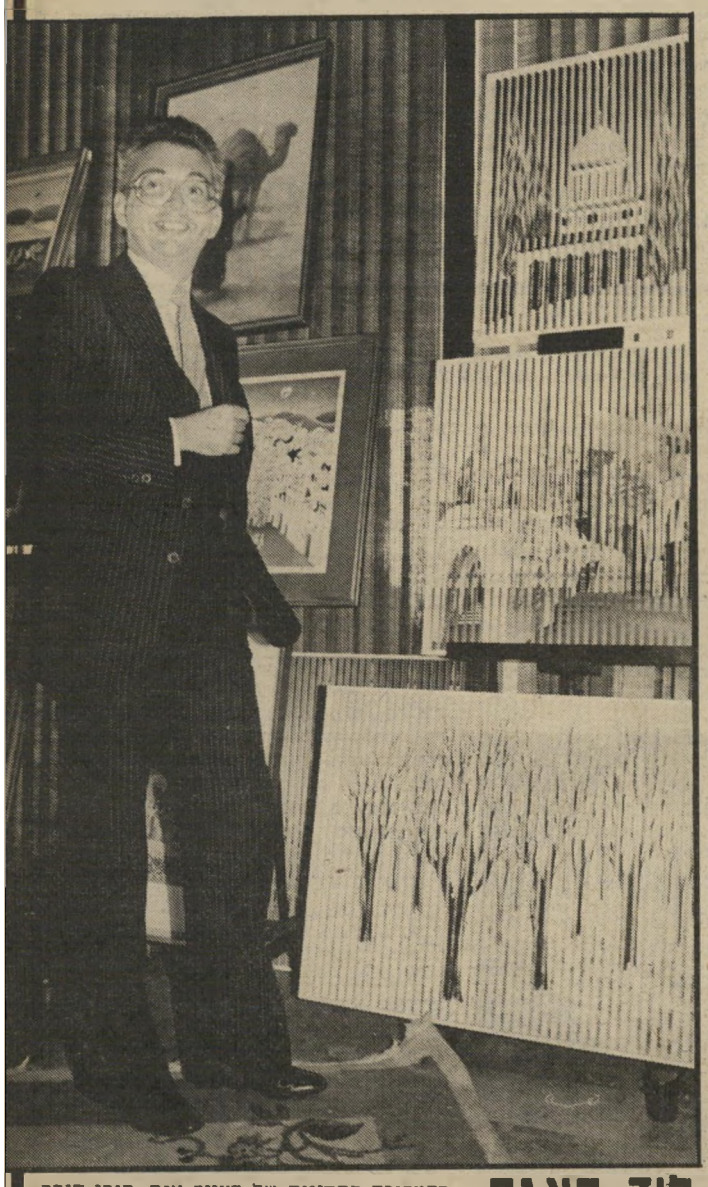
מה הן תוכניותיך הפרטיות ו־העיסקיות?

"תוכניותי הן לבנות בישראל בסיס יציב לעסקיי, לפתח אותם ולהגדיל גם בשטחים אחרים, להתחתן ולהקים משפחה. אני אוהב ילדים."

והורין, מה הם אומרים על בנם המוזר שפנה לדרכו ללא עזרתם?

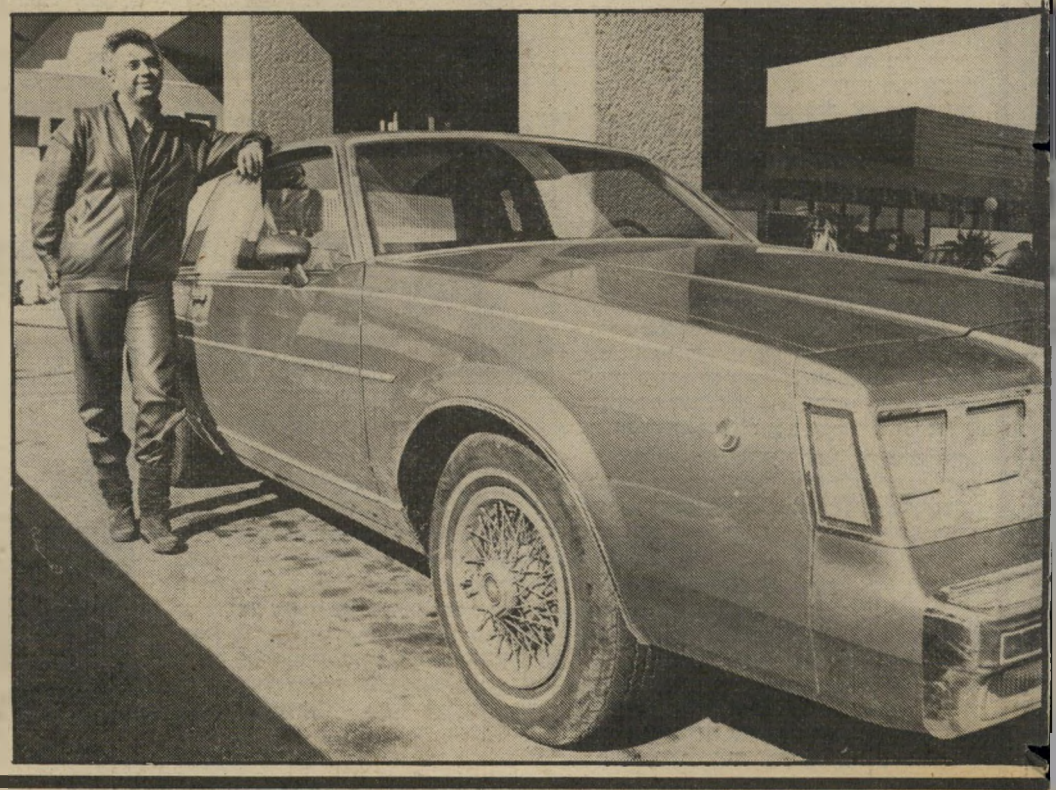
"אני בטוח שהורי לא הכי מרוצים ממני. עזבתי את עסקי המישפחה והצלחתי בזכות עצמי, אבל באיזה שהוא מקום בליבם, ואפילו אם לא יודו בכך, אני בטוח שהם גאים בי ובהצלחתי. אני נוסע פעמיים בשנה לבקר אותם, במקום מגוריהם במונטה קרלו. לא, אני לא מהמר בקאזינו, כי אני תמיד מפסיד."

אורנה גלזן

ליד האגם

בתערוכת התמונות של הצייר אגם. הנרי חובב אומנות. "היות שאני גר עדיין בדירה שכורה אני לא קונה הרבה תמונות." טיפר. **צילומים: דרורה זכרוני**

נמר של עיר

השומר התימני הראשון ★ מילחמת העט והמיספריים

★ „ממזרח שמש וממערב ארי שבחבורה..." ★ פוגרום בדולייא

★ סגולות וקמיעות נוסח ספרד ★ אל ג'ודיאו־אספניול

פתיח

המנוחשלים

הסוציולוג החיפאי **שלמה סבירסקי** טבע בסיפרו „...לא נחשלים אלא מנוחשלים את מטבע־הלשון מנוחשלים, שהיא צירוף של שתי מילים: מנושלים ונחשלים, כהגדרה למצב הסוציולוגי־תרבותי שבו נתונות עדות־המיזרח במדינת ישראל.

מתוך רגש־אשמה של ישראל־הראשונה, רגש המתלווה ליצרים פוליטיים הרווחים ברחוב הישראלי (ראה: החוויה הישראלית), מושקעים בשנים האחרונות סכומי־עתק בשימור ובשיחזור מורשת יהודי ארצות־המיזרח, באמצעות מוסדות, כתבי־עת, עידוד הוצאה־לאור של ספרים, סיבסוד הצגות־תיאטרון וסירטי טלוויזיה (מישל עזרא ספרא ובניו של **אמנון שמוש**) ועוד. בנוף התרבותי הישראלי, שבו רואים־אור ארבעה כתבי־עת העוסקים בספרות, רואים־אור יותר מחצי־תריסר כתבי־עת המתמקדים בשימור ובחקר מורשת יהדות־המיזרח.

מדור זה מוקדש כולו לספרים, מחקרים וכתבי־עת בנושאי שימור מורשת יהדות־המיזרח, שראו אור בשנה האחרונה.

מקור

אהבת הדסה

סופר מרתק למרי, החי בצילם של החיים הספרי־

סבתות מרים נדב + מרים בסין
נידוי־כפול שהאהבה יכלה לו

תיים במדינה הוא **שלמה טבעוני**, שפירסם עד כה כחצי תריסר ספרים. טבעוני, יליד תימן, גדל בכרם־התימנים וחי יותר מארבעים שנה בקיבוץ אלונים. באחרונה ראה־אור סיפרו השישי, אהבת הדסה", שכותרתו לקוחה משירו של המשורר **שלום שבזי** („אהבת הדסה על לבבי נקשרה / ואני בתוך גולה סעמי צוללים...). ספר זה מביא את

---

* שלמה טבעוני – **אהבת הדסה**; הוצאת הקיבוץ המאוחד; 175 עמודים (כריכה רכה).

סיפורם של בני מישפחת נדב מתימן ובני מישפחת בסין מרוסיה, כפי שאלה נארגו האחת בתוך רעותה בארץ־ישראל.

אהבת הדסה הוא בבחינת סאגה של בני שתי עדות. סאגה הנפתחת בניצולם של התימנים בידי העולים מרוסיה. קונפליקט שלמרות מרירותו מוליך לקראת נישואין ופיוס. ראשון השושלת התימנית הוא **שלום בן־יחיא אלנדאף (נדב)** שעלה ירושלימה לפני מאה שנה, הפך לסתת ופגש בחלוצים הציוניים. בנו, **יצחק נדב**, מתלהב מהחלוצים הציוניים ועד מהרה הוא מצטרף להשומר והופך לאחד מגיבורי אגודה זו, שהניחה את הבסיס להגנה.

בפרק השומר מובא יומנו של השומר יצחק נדב והרפתקותיו עד לסוף מילחמת־העולם הראשונה, כאשר חבריו עברו לעמדות מנהיגות של הישוב בארץ והוא נותר בודד: „יצחק, הגיע הזמן שתבין שחסרונך במוצאך." עד מהרה הוא הופך למנהל־עבודה במחלקת עבודות ציבוריות ובשנת 1924 נושא לאשה את **זהבה מישקוב**, עולה מרוסיה, שעימה הוא עובר לחיפה, ושם מתחיל לעבוד בחברת כימיקאלים בריטית. מאוחר יותר מקים יצחק נדב חנות למימכר חומרי־נפץ ונשק. בימי מילחמת־העולם השנייה הוא מסייע לאנשי הלח"י. אחרי קום המדינה שוקע יצחק נדב בזיכרונותיו, והוא מספר לבנו, **יגאל**, את דברי החרטה שלו על נטישת עברו התימני בנעוריו. בשנת 1964 מת יצחק נדב. מריר ושבור־לב.

הפרק כור היתוך מספר על עליית ענף אחר של מישפחת **אלנדאף (נדב)** מתימן וניצולם בידי האיכרים במושבה רחובות. בתו של **דויד אלנדאף (נדב)**, **שושנה**, מכירה בשנת 1920 בבן־שמן את החלוץ **קלמן בסין** שעלה מרוסיה הלבנה, וליבה נקשר בשלו בעבותות של אהבה. תחת הכותרת הניצולים מובא ספר זיכרונותיו של קלמן בסין, המתאר את הפוגרומים, שנערכו ברוסיה ביהודים בימי המהפכה הרוסית, ואת מליטתו לארץ־ישראל, ופגישותיו בשדות בן־שמן בשושנה נדב. בעוד אביה רוחה את אהבתם. שושנה עוברת חוויות של נידוי בשעריים ובבן־שמן, והוריו של קלמן בסין, המנדים אף הם את בנם, מאיימי לשוב לרוסיה.

אלא שבסופו של דבר נישאו קלמן ושושנה, למרות מאבקי מישפחותיהם. אחרי עוד תקופה של חרם מצד בני מישפחותיהם אוחו הקרעים, ובהדרגה נעלמה התהום שבין הסבתות, **מרים נדב ומרים בסין**. סיפור חייהם, מאבקיהם וניצחונותים של

החוויה הישראלית

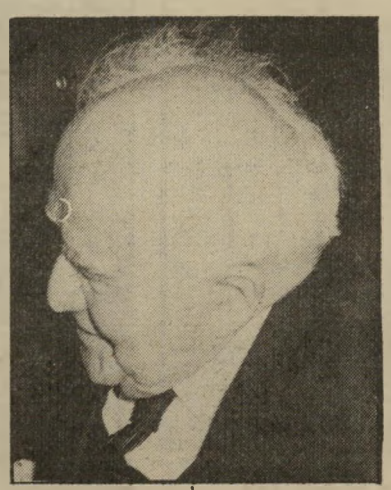
טרמפ כוזב של פוליטיקאים על פער מלאכותי

שורש הרע בשסע העדתי, העובר על החברה והתרבות בישראל בשנים האחרונות, נעוץ באותה מדיניות של ממלכתיות, שאותה טבע ראש־ממשלת ישראל הראשון, **דויד בן־גוריון**. עוד בטרם נדמו הדי הירייות של מילחמת תש"ח, התחיל בן־גוריון להטיף „להפיכת אבק־אדם לעם!" במילים אחרות: יהודי הפזורה, שהגיעו והובלו לישראל העצמאית, נחשבו בעיני בן־גוריון לאבק־אדם.

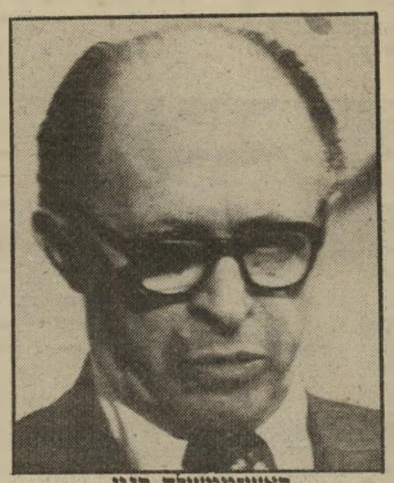
העולים החדשים ממרכז־אירופה וממיזרחה נשאו עימם את מורשת התרבות המערבית, את רקע החינוך החילוני, שהיה מבוסס על התרבות המערבית, שהמדינה הצעירה ראתה עצמה כאחד מנידבכיו. כוונתו של בן־גוריון היתה לעולים שהגיעו מארצות־המיזרח. מדיניותו היתה למערב אותם בהקדם האפשרי, ולהפכם להעתקת־שמש של התרבות־המערבית. סמליו של בן־גוריון, שההיסטוריה טרם שפטה אותו כהלכה, היו אי־שם בין הטייס התימני הראשון לרמטכ"ל תימני, כמילים מהלב אל החוץ.

במקביל סייעו למגמה זו של בן־גוריון תלאובות־הזמן של ימי ראשית המדינה, המחסור הכלכלי, הכלכלה הרעועה והמערכת השתלטנית תרבותית וכלכלית של ארץ־ישראל־העובדת. החברה הישראלית של ראשית שנות ה־50, התייחסה אל העולים מארצות־המיזרח כאל אזרחים משוללי תרבות, כאזרחים מדרגה שנייה. המערכות השילטוניות עשו כל שביכולתן על מנת לשחוק את המורשת התרבותית של העולים מארצות־המיזרח, במטרה להתאימם לתקן הישראלי של אותה תקופה. הספרות הישראלית של אותם ימים סייעה בכל יכולתה למגמה זו, והגדילו עשות סופרים כ**משה שמיר ואהרון מגד**, שבני־עדות המיזרח הופיעו ביצירותיהם בתיאורים שגבלו בגיזענות מהסוג המזוהם ביותר (הגדיל לעשות משה שמיר, שבסיפרו פרקי אליק ת'אר בשאט־נפש ציפורניים מגודלות ובגילנטין על השיער, באותה מחלקת חיילים שכונתה „השחורים של אליק").

אלא שברומה לחברות־הגירה אחרות, השכילו עד מהרה ילדיהם של העולים מארצות־המיזרח לטפס בסולם החברה הישראלית ולמצות את עצמם, לא פחות מצאצאיהם של „המייסדים". אמנם, תחושות עמוקות של תיסכול על רקע עדתי המשיכו לקנן בלב בניהם של העולים מארצות־המיזרח, תיסכול שתרם את חלקו למהפך

ראש־ממשלה בן־גוריון
להפוך אבק־אדם לעם

ראש־ממשלה בגין
תרבות הככרות

הפוליטי שעבר על ישראל בשנת 1977 והעלה את **מנחם בגין** לשילטון.

שתי מערכות הבחירות האחרונות התמקדו בהסתה גלוייה של פוליטיקאים, בעיקר מהימין, על הרקע של הניחשול. הפוליטיקאים האלה, שכל עניינם הוא בהצבר כוח פוליטי בלבד, ליבו את מרורת הניחשול, זיבלוה וקצרו את יבולה בבחירות. תרבות הכיכרות של מנחם בגין, אותה תרבות של רמגוגיה בסיגנון הפאשיסטי המכוער ביותר, הניבה תוצאות אלקטוראליות מחרידות ביותר מאותו טרמפ כוזב של פוליטיקים על הפער העדתי המלאכותי שהם צרו.

אלא שכמינהג טרמפים של פוליטיקאים, הרי שגם טרמפ זה הינו בעל משך־חיים קצר, ברומה לטרמפ שהוליך את שילטון בן־גוריון בשנות ה־50 על הניסיון „להפוך אבק־אדם לעם!". הפער והקרע המלאכותיים, שהפוליטיקאים מהליכוד ומהמערך טיפחו (את תרומת המערך לפער זה, ניתן ללמוד מתוך ההרכב המלאכותי של רשימת חברי־הכנסת שלו, העוברת בפופוליזם שלה, אף על רשימת חברי־הכנסת של הליכוד).

כוזב הפער המלאכותי של הפוליטיקאים מתבהר בשנים האחרונות בחיים הממשיים של המדינה. הקיפוח של העבר נותר כמילת־קסמים בהווה. במדינה הולך וגדל דור חדש, דור שייחודו בסתירה הטוטאלית ביותר לפער העדתי. כוונתי לדור חדש של בנים לנישואי־תערובת בינעדתיים, דור שתרבות הכיכרות בעל הגוון העדתי תהא חסרת־פניה אליו. דור שתרבותו היא ישראלית — לא מיזרחית ולא אירופית. דור שתרבותו תבוא מה־מזיגה היונקת לא ממעיין האכזב והכזב של „הפיכת אבק־אדם לעם", אלא מתוך מעיינות המורשת, של יהדות המערב ומורשתה האירופית ויהדות המיזרח.

הפוליטיקאים, שירצו לתפוס טרמפ על הדור החדש, שמיספרו הולך וגדל, הדור שבניו הינם בני־תערובות עדתיים, יצטרכו להיות מתוחכמים, משכנעים ואמיתיים יותר מהפוליטיקאים חניכי אסכולת תרבות הכיכרות של מנחם בגין.

אין ספק, כי הכמויות העצומות של פירסומים הרואים אור בשנים האחרונות, והמתייחסים למורשת של יהדות המיזרח, הינם בבחינת עזרה ותמיכה לתהליך עלייתו של דור חדש זה, שעד מהרה ניתן יהיה לראותו בכל שטחי החיים הישראליים, תוך שהוא מותיר את הפער העדתי המלאכותי שהפוליטיקאים רוקדים לאור מדורותיו הרועכות להיסטוריה ההולכת ומתרחקת.

שושנה וקלמן וסיפור תבוסתו של השומר יצחק נדב — הם הם הסאגה שהיה על הטלוויזיה הישראלית לצלם. זה סיפור של אמיתות מרגשות. סיפור עתיר מהילת הערות בישראל.

מחקרים

יהודי מקנאס

תחת הכותרת יהודי מקנאס מביא **גבי לוי*** מחקר ובו קווים לדמותה של קהילה יהודית במארוקו. הספר נפתח בשירטוט הישוב היהודי במקנאס. תולדותיו ומעמדו החברתי־חוקתי. בהמשך מובא תיאור אירגון חיי הקהילה ומוסדותיה, אירגונים ולונטריים. הווי, אמונה ומינהגים.

תחת הכותרת חיי הכלכלה מובא תיאור חיי המיסחר של יהודי מקנאס והמלאכות שבהם עסקו. בפרק המסכם מובא סיפור העליה והזיקה של יהודי מקנאס לארץ־ישראל. הקשרים בין מקנאס ופאס, והסיפור המופלא אודות ההתעוררות השבתאית במקנאס.

יש ביהודי מקנאס משום חיבור מדעי נקי ומרתק. המצליח להציג פורטרט של קהילת עיר אחת במארוקו, על עולמה.

שורשים

ארדוטיאל

תחת הכותרת מעשה הרב (מילחמת העט והמיספריים)** מאת ר' **שם טוב בן יצחק ארדוטיאל הוא דון סנטו דה־קריון**, ההדירו והביאו עם מבוא ופירושים **יהודה ניני** ו**מאיה פרוכטמן**. יצירה זו, שנכתבה בראשית המאה ה־14 בספרד, היא אחת מיצירותיו העלומות (עד כה) של חכם ומלומד יהודי זה.

מעשה הרב מכיל 13 עמודים הכתובים ביד על־ידי סופר־אומן, בכל עמוד כ־22 שורות. היצירה נכתבה עקב גל קור עז, אשר מנע מן המשורר אפשרות של פגישות עם רעיו, והיא בבחינת מהתלה נאה, שרוח עליצות וצחוק עולים ממנה. מעשה ברב עוסקת בכתיבה במיספריים במקום עט שהכזיב, והיא בנוייה מדיאלוגים בין אדם לדומם ובין הדוממים ובינם לבין עצמם, כעין ויכוח בין ספרא וסייפא.

כבר בשורות הראשונות כותב המחבר: „**ולא בדיתי וקולמוס כי / בציר חרב שתי פיות, / להעמידן לדור הדים / ולתהילה ושם להיות...**" מעשה הרב הוא כתב־שירה מרטיט ומרתק, השב ומעיד על המתירנות הלשונית של משוררי ספרד. או כמאמר המחבר: „**בולה יפה ומים אין בה — והוות אין בקרבה; — ולה תהילה נאוזה — איך יפתיירה כמסתיר / ערווה? — ואם אין בה דיפי יכישלון — היכפוה / בכופה קלון...**"

מעשה הרב היא יצירה בעלת מיבנה יצירתי שלם, החל בפתיחה, דרך סיפור עלילה, שבמהלכו מובא תיאור אותו יום קור, תיאור העט, ניסיון הכתיבה והוויכוח בין הסופר ולבין העט, הקול המיסתורי המציע את המיספריים, מלחמת העט במספריים, המישפט — ההסכמה להכרעת צד שלישי, הסופר המספר את תהילת העט, הסופר המודה למיספריים על עמדם לו בשעת דחקו והחתימה. אין ספק, שזו יצירה בעלת כל המרכיבים של יצירה קלאסית מהשורשים, וטוב עשו יהודה ניני ומאיה פרוכטמן, שהדירו וביארו אותה, והביאה לקורא בן ימינו את יופיה ואת האוצרות התרבותיים שהיא חובנת בקירבה.

כתבי־עת

מקדם ומים

מקדם ומים*** הוא קובץ של מחקרים ביהדות

---

* **גבי לוי – יהדות מקנאס**; הוצאת אל"ף; 144 עמודים (כריכה קשה).

** ר' שם טוב בן יצחק ארדוטיאל הוא דון סנטו דה־קריון – **מעשה ברב (מילחמת העט והמיספריים)**; ההידרו ופירשו יהודה ניני ומאיה פרוכטמן; הוצאת אוניברסיטת תל־אביב.

*** **מקדם ומים** – מחקרים ביהדות ארצות האיסלאם; הוצאת אוניברסיטת חיפה; 295 עמודים (כריכה רכה).

ארצות האיסלאם של אוניברסיטת חיפה. בחוברת הראשונה, בעריכת **יעקב ברנאי, צבי יהודה בוסתנאי עודד, יוסף שיטרית ועליזה שנהר**, מובאות רשימות המחולקות בכמה שערים.

השער הראשון, מקורות, מביא את רשימתו של **חיים גרבר** ארכיון בית־הדין השרעי של בורסה (העיר) כמקור היסטורי לתולדות יהודי העיר. **אמנון כוהן** מביא את סיפור הארכיונים התורכיים וערביים כמקור לתולדות יהודי ארץ־ישראל. השער השני, חברה וכלכלה, נפתח במאמרו של **יעקב ברנאי** על קווים לתולדות קהילת קושטא במאה הי"ח. **אליעזר בשן** בוחן את חלקה של האשה היהודייה בחיי הכלכלה של יהודי צפון־אפריקה. **אברהם דויד** סוקר את מעמדם הכלכלי של יהודי מצריים במאה הט"ז לאור תשובות הרדב"ז (**רבי דודי בן שלמה אבן אבי זמרא**). **מינה רוזן** משרטטת את הפטוריאה – פרק בתולדות המסחר היהודי־הנוצרי במאות הט"ו־י"ז. **עזריאל שוחט** מביא הערות לסוגיית האירגון הקהילתי של היהודים באיפריה העות'מאנית במאה הט"ז.

השער השלישי מתייחס לספרות ולשון. **אבנר ניני**, מביא כרוניקה חדשה על עליית תרמ"ב (1882) מתימן ו**אמנון נצר** על עליית יהודי פרס והתיישבותם בארץ־ישראל משלהי המאה הי"ט עד הכרזת בלפור.

ממיזרח וממערב ג'

הכרך השלישי של ממיזרח וממערב – מחקרים בתולדות היהודים בארצות המיזרח ובצפון־אפריקה*, שראה אור בהוצאת אוניברסיטת בר־אילן, נפתח במוטו מתוך איגרתו של **רב שרירא גאון** אל רב **שמריה בן־אלחנן**: „ממיזרח וממערב ארי שבחבירה..." קובץ זה, בעריכתו של **שמעון שורצפוקס**, נפתח ברשימתו של **אברהם בארי** על תקנות גאונים בביטול מודעה. **חיים בנטוב** מתייחס להשקפת עולמו ומשנתו של רבי וידאל הצרפתי נשני, פאס 1545—1619? מביא את סיפור הרוגי דולייא, שהוא סיפור פוגרום שאירע לסוחרים יהודים מסאלוניקי, ששבו מירידי דולייא בשנת 1617.

משה עמאר מעלה קווים לדמותו של רבי יעקב אבן צור. העורך, **שמעון שורצפוקס**, מביא את פינקס מארסיי 1783—1788, המתאר בספרדית ובעברית את שלבי אירגונה של קהילה זו. **הנרי טולידאנו** מביא את יומן מסע של רבי יצחק ניסים טולידאנו לארץ־ישראל. החוקר **יהודה רצהבי** מעלה את סיפור אגודת אחים תימנים, שהוא פרק מסיפור יהודי תימן ביפו בשנות תרע"א־תרע"ד.

אברהם חיים חושף עובדות חדשות על הסתדרות הצעירים הספרדיים / הסתדרות חלוצי המיזרח – דיוקנו של אירגון יהודי ספרדי בארץ־ישראל. אירגון שנוסד ב־1918 ובין מייסדיו היו בוגרי בתי־הספר של חברת כל ישראל חברים, אירגון ציוני של הספרדיים בארץ־ישראל בפרט.

רומאנסות

הכרך השישי של מחקרי המרכז לחקר הפולקלור. שבעריכת **דוב נוי**, מוקדש לסיפורי־עם. רומאנסות ואורחות־חיים של יהודי ספרד מאת **מאיר גרונוואלד***. כרך זה, המקבץ את מאמריו ומחקריו של מאיר גרונוואלד, מביא מכלול עצום של סיפורי־עם. ביניהם עשרה סיפורי ג'וחא, אותה דמות מספרת נודעת של המיזרח (כמו: **הארוח מן העולם הבא**. ג'וחא יורד לקבר פתוח ולן בו. כאשר השוער מוצא אותו וגוער בו, אומר ג'וחא: „**אני אורח מן העולם הבא. רק טיילתי פה מעט...**").

בתיה מעוז סוקרת במאמרה את השירים הספאניוליים באוסף גרונוואלד. ובמאמר נוסף מעלה אותה המחברת תשע־עשרה רומאנסות מוכרות. כמו: „**המלך הנוהג להשבים קום**, או **המלכה סר. שיער ראשה של המלכה שיער ראשה היה פזור. מתבוננת היתה ביופיה...**" כפי שנרשם מפי יהודי תורכיה. רומאנסה שבסופה פוקד המלך להרגה, בעוד שהיא מקללת לפני מותה במילים: „**אבוי לנשים המאמינות בגברים.**"

במיסגרת מאמרי מאיר גרונוואלד מובאים כמה שירי חתונה ולידה של יהודי ספרד, שירי פורים, פיתגמי־עם של יהודי סאראייבו („**אדם בלא חבר ביד שמאל בלא ימין**"). מאמרים נוספים של גרונוואלד מתמקדים בהחוטר הספרדי; סגולות וקמעות נוסח ספרד; הילד בפולקלור היהודי־ספרדי ועוד.

כרך זה הוא אחד מהמרתקים שבקובצי הפולקלור שראו אור בשנים האחרונות בעברית.

מורשת יהודי ספרד והמיזרח

הכרך הראשון של מורשת יהודי ספרד והמיזרח** שבעריכת **יששכר בן־עמי**, מביא את ההרצאות שהועלו בקונגרס הבינלאומי הראשון לחקר יהדות ספרד והמיזרח. כרך זה מוקדש לזיכרו של **אליהו אלישר** ז"ל.

במאמר הפתיחה מביא **אליהו ליפינר** את יהודי פאס במאה השש־עשרה בעיניו של כרוניקאי פורטוגלי בן־דורם. **דויד נחמה** סוקר את תולדותיו של ר' יהודה יעקב נחמה: מבשר תקופת ההשכלה בסאלוניקי. **אליעזר בשן** מביא עדויות של תיירים אירופאיים כמקור לתולדות הכלכלה של יהודי המיזרח־התיכון בתקופה העות'מאנית. **אברהם בן־יעקב** בוחן את עליית יהודי בבל לארץ־ישראל במאה התשע־עשרה. בעיד **יוסף קפלן** סוקר את היהודים הפורטוגאלים באמשטרדאם – מחיים בשמד לשיבה ליהדות. **יוסף מכמן**, ממשך בנושא האמסטרדאמי ברשימתו בין ספרדים ואשכנזים באמסטרדאם.

אברהם חיים סוקר את ההתארגנות העולמית של הקהילות הספרדיות בשנות העשרים והשלושים – הרעיון והמעשה. **אבנר לוי** מביא את סיפורו של אלכסנדר בן־גיאת ותרומתו לעיתונות והספרות היפה בלאדינו. **נחמיה אלוני** מעלה את נושא ציון וירושלים בשירת ספרד. **א"ד קורא** מתמודד עם שאלת ספרות ערבית־יהודית מוסרנית – לשון ותוכן. **עליזה שנהר** סוקרת את הספרות העממית של ספרדי ארץ־ישראל. **עלי דיווים** בוחן את שאלת קמיעות רפואיים אצל יהודי המיזרח. ועורך הקובץ, **יששכר בן־עמי** מספר על הפעילות הקהילתית סביב קברי הצדיקים במארוקו.

לרשימות ומאמרים אלה מצטרפים עוד מאמרים, שבדומה לקבצים האחרים ממשיכים בתהליך ההוכחה, שעולי ארצות־המיזרח לישראל לא היתה בבחינת עלייה של „אבק אדם", אלא של יהודים בעלי מורשת תרבותית גבוהה, שנרמסה בשנות המדינה הראשונות. קובץ זה והאחרים משיבים העטרת למקומה.

---

* **מחקרי המרכז לחקר הפולקלור, כרך שישי** – הוצאת מאגנס, 247 עמודים (כריכה קשה).

** **מורשת יהודי ספרד והמיזרח** – מחקרים בעריכת יששכר בן־עמי, הוצאת משגב ירו־שלים + הוצאת מאגנס. 390 עמודים (כריכה קשה).

כוכב מצוייר של דויד פראנקו־מנדס*:

(אמסטרדאם תצ"א – תקמ"ט) על הכוכב כתוב: „כתבו הפייטנים כי בהיות איזה עניין מחובר כשיר שקול, תקל זכירתו לכן חיברתי חרוזה מכרזת בחיל כל האמור, נכתבת בציור כוכב על שם ומצדיקי הרבים ככוכבים, ובה שש קצוות ובקוטב המרכז האות ה אשר בה נעוץ תחילת כל דלת וסוף כל סוגר" (מאוצרות ספריית עץ־חיים / מונטזינוס, בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי ירושלים).

---

* דויד פראנקו־מאנדס, (1713־1792) משורר־עברי בהולנד, סופר בתקופת ההשכלה, היברה לכתוב, ביורגרפיות של אישים יהודיים יוצאי ספרד ומחזה היסטורי בשם „גמול עתליה". אחד מאבותיו של ראש־ממשלת צרפת, פייר מאנדס־פראנס, שנפטר באחרונה.

בהט, בוחן את שירת ספרד בזימרת העדות. **אבנר לוי** כותב על היסוד התורכי בלאדינו – הסיומות. **מישאל מסורי־כספי** בודק את מוטיב הגאולה והעלייה לציון בשירת היהודים בתימן. **יוסף שיטרית** מתמודד עם נושא השירה האישית והחברתית בערבית־יהודית של יהודי מרוקו, מתולדותיה ועד ל„**קציידה די היטלר סלחן מי כמוך ופלחן די תחבו על כבת מרבעא**" (= סיפור היטלר על־פי הלחן של 'מי כמוך' או של כל לחן שתרצו, שכן השיר מרובע). **עליזה שנהר** מתייחסת במאמרה להמעשיה והאגדה אצל יהודי עיראק. השער הרביעי, הציונות ועליה מביא את רשימתו של **צבי יהודה** על גורמים שהשפיעו על הפעילות הציונית במצריים בשנים 1897—1917. החוקר **יהודה**

מאת בן עומר

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גליון „העולם הזה", שראה אור השבוע לפני 25 שנה, הופיע בסימן מעצר עורכי השבועון והצגתם כאוייבי־העם. להגנת עורכי „העולם הזה" נחלץ חברי־הכנסת יוחנן בדר, ממנהיגי חרות. שניתח בשבועון את פרשת חטיפתו של אלי תבור ומשמעותה הציבורית, תחת הכותרת „ש.ד." (בינוי שניתן בשעתו על־ידי אנשי הארגון הצבאי הלאומי לצמרת ההגנה). תחת הכותרת „ביצד מת הד"ר קסטנר" מובא נאומו של הסניגור הוותיק מקס קריצ'מן, נאום שהביא למיסנה חדש בפרשת ר־צח קסטנר. הכתבה השלישית בסידרה שעסקה בגילויי עיסקי הספורט הובאה תחת הכותרת „סוחרים בזיעת הבדורגלנים".

בשער הגליון: כוכבת קולנוע ברז'יט ברדו.

„העולם הזה" 1055
תאריך: 18.12.1957

מותו של ר' בנימין ★ שרת־החוץ גולדה מאיר והעיתונאים ★ האופוזיציה שבחוץ הקואליציה

העם

מות הענק

השבוע, שעה שהעם התכונן להדליק את נרות החנוכה, כבה גר בירושלים. הסופר ולוחם־האמת יהושע התלמי, הידוע בכינויו הספרותי ר' בנימין, עצם את עיניו.

ר' בנימין לא היה סתם סופר. הוא השתייך אל דור־הענקים של היהדות, אשר אמת גדולה היתה בליבם — וכשביטאוה בכתב, הפכוה לספרות. 78 שנים התהלך ר' בנימין עלי אדמות ו־78 מונים החליף את דיעותיו. כי כל פעם שהגיע למסקנה שדיעה חדשה יש בה מן האמת, לא היסס לנטוש את ידידיו ואת סביבתו, ולצאת לדרכו — גם בודד. ידידים של אתמול רגמוהו באבנים.

הידיד שנרצח. יוסף חיים ברנר, הדמות הספרותית הנערצת של מחנה־הפועלים מימי העליה השנייה והשלישית, היה רעו ואהוב נפשו של ר' בנימין. ב־1921 נהרג ברנר בידי מפגינים ערביים בביתו המבודד באבו־כביר, ליד יפו. בין הראשונים שהגיעו למקום היה ר' בנימין.

הוא חזר לביתו וכתב קינה על רעו, שאותה סיים במילים שביטאו את כל אופיו של הכותב: „אם יכולנו להדיח ולהרגיז את ערבים בצורה כזאת, שנביא אותם להריגת איש צדיק וטהור כמו יוסף חיים ברנר, משמע ששגינו ביחסינו אליהם ולא הבינונו אותם כראוי". מסקנתו: יש לעשות את כל הכל למען השכנת שלום עם הערבים.

מעטים — אך מובחרים. הכרה זו הובילה את הסופר הרגיש בדרך הקשה, שחיכתה מאז ומתמיד לכל מי שהטיף בישוב למען קירוב עברי־ערבי.

ב־1936, בהתלקח המרד הערבי הגדול, הצליח ר' בנימין לשכנע את נגיד האוניברסיטה העברית, ד"ר יהודה לייב מאגנס, להקים תנועה בשם „איחוד", שתטיף, תוך כדי להבות המרד, לאחווה יהודית־ערבית. אל קבוצה זו הצטרפו מעטים — אך מובחרים.

במרוצת השנים הפך „איחוד" ל„ברית שלום", אך העיקרון נשאר בעינו. הקבוצה הקטנה התרכזה מסביב לירחון צנוע בשם נר, שאותו כתב, ערך והגיה במו ידיו ר' בנימין, הישיש בעל זקן המידות.

כאשר הלך השבוע לעולמו, השאיר אחריו הענק מחשבות נוגות רבות. כי במציאות של חנוכה תשי"ח נראה הדור הצעיר זקן ומשועבד לאתמול, לעומת איש האתמול, שהיה צעיר בדיעותיו וראה את המחר.

עיתונות

נא לא להדגיש

הכיסאות במועדון העיתונאים המפואר של תל־אביב ידועים כמרופדים ונוחים. אך עורכי העיתונים היומיים וכתביהם המדיניים, שישבו עליהם השבוע, הראו סימני אי־נוחות. לפניהם ישבה שרת־החוץ.

---

* את הכינוי ר' בנימין. תחת שמו האמיתי, יהושע רדלר־פלדמן, חעניק לו י"ח ברנר. בשיבתם יחד בלונדון הוציאו השניים חוברת ספרותית בשם **המעורר**, שמילאה ביצי־רותיהם. בחוברת הראשונה היו שלוש רשימות של ר' בנימין. על האחת חתם רדלר (שם־המישפחה של אביו) על השנייה חתם פלדמן (שם מישפחת אמו). „איך אחתום על השלישית?" שאל את ברנר. „רבי בנימין" היתה התשובה.

בשיחה, שנועדה למסירת רקע על יחסי־החוץ של המדינה, סיפרה גולדה מאיר לאורחיה, כי מצבה המדיני של ישראל חמור הרבה יותר ממה שנראה אפילו לעיניהם החדות של העיתונאים. להדגמה חזרה ותיארה את פגישתה עם שר־החוץ הסובייטי אנדריי גרומיקו, בעת שהייתה בעצרת האו"ם לפני שלושה חודשים. הרוסי הדגיש כי סופה של ישראל להיות מושמדת, אם תמשיך במדיניותה הנוכחית.

ניסיונותיה הנואשים של ישראל להיקלט בברית מערבית כלשהי, לדברי שרת־החוץ, באו מתוך חשש עמוק מפני חיסול פיסי. „כשגוש אחד מאיים בלי הפסק להשמידך," הסבירה, „אין לך ברירה אלא להתחבר אל כל מדינה המעוניינת בהמשך קיומך."

בצורה זו ניסתה שרת־החוץ לתרץ את

נסיון לעכב יציאת ערך „העולם הזה" מן הארץ:

תצלום־רגע מתוך הישיבה בבית־משפט השלום בתל־אביב, שדן בדרישה לעכב יציאתו של אורי אבנרי מן הארץ, על רקע האישום שהוגש נגדו על הפצת „ידיעות העלולות לגרום לבהלה ציבורית". הכוונה לפירסומי **העולם הזה** על הש"ב. שפורסמו בשבועות האחרונים בעיתון. בתמונה אורי אבנרי ושלום כהן.

ניסיון־הביש של ישראל לזכות בתמיכת נאט"ו, וכל הפגישה לא באה אלא להשפיע על נציגי־העיתונות שלא להדגיש יתר על המידה כישלון זה של מדינות־החוץ.

קואליציה

שאלת השאילתות

השאילתה, אותו נשק קלאסי של האופוזיציה בכל פרלמנט דמוקראטי, התגלגלה לשימוש מוזר בישראל. בזו אחר זו קמו דווקא סיעות הקואליציה, הגישו שאילתות לשרי־ממשלה השייכים למיפלגות אחרות — ולאו דווקא בנימה מאופקת.

שימוש זה היה בניגוד מפורש לאחת מתקנות היסוד של הקואליציה: אסור לסיעה בקואליציה להגיש שאילתה בכנסת, מבלי שהשאילתה תאושר תחילה על־ידי יושב־ראש הנהלת הקואליציה — במיקרה זה, ח"כ עקיבא גוברין.

בשבוע שעבר הרגיש גוברין צורך דחוף לכנס את הנהלת הקואליציה לדיון בפרשת השאילתות. אם לא יחדלו המיפלגות מנוהג זה, איים, לא תהיה אפשרות להמשיך בעבודה המשותפת. אמנם. הסבירו נציגי מפ"ם, כי הם מגישים את השאילתות לגוברין: אולם מאחר והם אינם מחכים לקבלת אישורו, לפני שהם מגישים את השאילתה לנשיאות־הכנסת, ראה גוברין בנוהג זה התחמקות בלבד.

חופש להשתולל. הדיון לא הסתיים בישיבה אחת. העניינים בתוך הקואליציה היו מסובכים מכדי שאפשר יהיה לחסל את הפרשה בקלות. הסיעות קיבלו ארכה ללבן את שאלת השאילתות, וישיבה חדשה נקבעה לשבוע זה.

ח"כ חנן רובין ממפ"ם, שהביא את הבעיה להחלטת מיפלגתו, הסביר כי לא יהיה מנוס מפני כניעה לדרישת מפא"י, וייעץ לחבריו: „כל עוד יש חופש להשתולל, כדאי להגיש עוד שאילתות."

הדתיים מצידם שמחו על התערבותו של גוברין, כי רוב השאילתות פגעו בהם. הם לא היו צריכים לקיים שום דיון פנימי. לעומת זאת, היה חבר הכנסת יצחק בן־אהרון, אביר השאילתות, קיצוני בדרישתו להמשיך בדרך זו: „ישנן החלטות המתקבלות מבלי שתובאנה להכרעת הממשלה," הכריז, „והגשת שאילתה היא הדרך היחידה שנותרה לנו לברר אותן."

בתום השבוע, כאשר התכוננה הנהלת הקואליציה לחדש את הדיון, היה ברור כי השאילתה תשוב להיות נשק אופוזיציוני.

חיאטרון

עוד ניסיון

חמש שנים אחרי ששרידיו האחרונים של תיאטרון מטאטא התפזרו איש־איש לעברו, יפעיל השבוע פועל־בימה תל־אביבי את זרקורי בית העם המט ליפול, יטיל את אורם על השחקן הוותיק יעקב טימן וחבריו, אנשי התיאטרון הכחול.

בשבוע שבו חזרו שחקני דו־רה־מי לקפה נוגה, בכיכר מוגרבי בתל־אביב, והחלו לחפש הופעות לפרנסתם, היה זה מעשה נועז ביותר מצידם של יעקב טימן וחיים וטובה פרדו להקים את התיאטרון המיקצועי השישי בישראל. וזאת בדיוק בימים בהם הוקם תיאטרון סאטירי מיקצועי (סמבטיון) ולהקה סאטירית דוגמת הלהקות הצבאיות, בשם בצל ירוק.

לשלישיה הנודעת הצטרף גם איש הקאמרי לשעבר, השחקן הוותיק מיכאל מסינגר, הקריקטוריסט דוש, הפיזמונאים יחיאל מוהר ושמואל פישר. המלחינים קונרד מן ואולרי נוז'יק, והמחברים יוסף נץ, אורה שם־אור ויעקב בר־נתן.

במערכונים ובפיזמונים סאטיריים על מישטרת ישראל, מס־הכנסה, הסיעות הדתיות בכנסת וחיי התיאטרון עצמו, רוצה הלהקה להצליח בתוכניתה צחוק בצד ולשעשע את הקהל הצמא לצחוק אמיתי ובריא.

„ההצלחה מובטחת," אמר השבוע דוש, אחרי הצגת הבכורה, „אם רק הצחוק לא יהיה בצד."

אורחים

בשחור־אפור

ארבע חליפות שחורות, ארבעה פרצופים שחורים, ארבעה זוגות ידיים שחורות הרוקעות בקצב. רביעיית גולדן גייט משמיעה את הספיריטואלס הקלאסיים. שירי העבדים הכושיים של ארצות־הברית, המבקשים את רחמי אליהו הנביא, מתפעלים מנצחונו של יהושע מול חומת יריחו, ומהללים את שליחי־השמים, שעודדו את דניאל בגוב־האריות. שלאגרים — אבל מכובדים. מאופקים, כמעט קרושים.

הפסקה קצרה. ארבעת הכושים מופיעים בחליפות אפורות בהירות. ושוב שלאגרים — הפעם ג'אז. קאליפסו וסתם מיקצבי־שדים. הכל בביצוע המושלם, שהתפרסם במיליוני תקליטים, בתוספת הצגות מוקיוניות צדדיות, אשר רק מוסיפות לשמיעה.

זהו ערב מושלם למי שאוהב להתיישב ליד מכשיר היי־פידאליטי ולטבוע בים של נעימות ומיקצבים.

אנשים

● שר־האוצר **לוי אשכול**, בתשובה לשאלת עיתונאי מהו ההובי שלו: „אנו לא גויים שיהיה לנו הובי. ובכלל — מאיפה יש לנו שעות פנויות להובי?"

● שרת־החוץ **גולדה מאיר**, בתגובה להצעה שישראל תתבע מאירגון הצלב האדום הבינלאומי הכרה בסמל מגן דויד אדום: „לא זו העזרה הראשונה שישראל זקוקה לה בשעה זו."

● שר־הדואר ד"ר **יוסף בורג**, בתשובה לביקורת של ח"כ **קלמן כהנא** מפועלי אגודת ישראל, על הפעלת תחנת־האזנה הישראלית ביום־הכיפורים, כדי לעקוב אחרי שידורי הספוטניק: „אני מקווה שחברי הרב לא יאמר כמו הילד של שכני: מדוע מפחדים מהספוטניק — הרי הכלב מת כבר."

● אחד מוותיקי האיכרים בסג'רה, **יהודה ערב**, גילה בזיכרונותיו מימי היות **דויד בן־גוריון** פועל במושבה, כי „דויד גרין (שמו הקודם של בן־גוריון) היה בחור בלונדי שלא ידע לעבוד. הוא היה תמיד שקוע בספרים, והאיכרים שאצלם עבד ידעו תמיד שעליהם לברוק אם הפועל לא יושב באורווה וקורא ספרים במקום לעבוד."

נערות ובתולות
יכולות להשתמש בטמפוני או־בֶּה מיני
ללא כל בעיות

טבעי הדבר שנערה צעירה ובתולה חוששת שמא יגרום השמוש בטמפון נזק לקרום הבתולין שלה. לחשש זה אין כל יסוד, לנערות ולאימותיהן חשוב לדעת כי קרום הבתולין הנמצא בכניסה לנרתיק הנו קרום עור גמיש שאינו נקרע בקלות. לפני קבלת המחזור הראשון מתרחב הנרתיק ובכך מתאפשרת החדרת טמפון או־בֶּה מיני. טמפוני או־בֶּה מיני מיוצרים במיוחד במידה המתאימה לנערות צעירות ולבתולות. טמפון או־בֶּה מיני ללא מוליך, שהוא גוף זר ומיותר, מתאים בדיוק למבנה האנטומי הפנימי, מקומו בנרתיק שהוא חסר עצבי תחושה ולכן אינו מורגש כלל. החדרתו של טמפון או־בֶּה מיני פשוטה, דחיפה קלה והוא בפנים. טמפון או־בֶּה מיני הנו בעל כושר ספיגה מעולה, הוא אינו מתדלדל בעת הספיגה, אלא מתרחב ואוטם לכן אין כל חשש מפני הכתמת הבגדים והיווצרות ריח רע.

נערות המשתמשות בטמפוני או־בֶּה מיני מרגישות בטוחות, חופשיות ונקיות כל הזמן. הן יכולות לרקוד ולהתעמל, לשחות ולטייל, לרוץ להתרוצץ, ולחיות חיים גדושי פעילות וללא הגבלה 365 ימים בשנה, וכאשר הן נמצאות בזמן המחזור החודשי שלהן — איש לא יבחין בכך. לנערות המקפידות על "סטריליות" כדאי לדעת כי או־בֶּה מיוצר בשיטות חדישות וללא מגע יד אדם. או־בֶּה הטמפון הקטן ללא מוליך, מועדף על־ידי עשרות מיליוני נשים בעולם על פני טמפונים עם מוליך ותחבושות. מנסיונן הן יודעות כי בשמוש בטמפון או־בֶּה נשמרת ההיגיינה לאורך כל הדרך (גם בעת ההחדרה, שהיא קלה ונוחה ועד שהטמפון מוכנס למקום המיועד לו). טמפון או־בֶּה מיני, קטן וקל לשאתו ולהסתירו אפילו בכיס הג׳ינס או בארנק הכסף הקטן.

נסי את או־בֶּה, כי רק או־בֶּה טבעי ובטוח.

לכ׳ או־בֶּה מח׳ ההסברה ת.ד. 2115, חיפה 31020
נא לשלוח לי את חוברת ההדרכה והשי: 3 טמפונים בנרתיק

שם _____

כתובת _____

_____ גיל _____

□ משתמשת בטמפונים □ לא משתמשת

o.b.

או־בֶּה טבעי ובטוח

טמפון או־בֶּה ב־3 גדלים: מיני־לבתולה ולנערה המתבגרת; נורמל־ למרבית הנשים; אקסטרה־לנשים עם דימום רב.

נו טוב חבר'ה. במה שנוגע לי כנעל ספורט דברנו כבר מספיק. לא חס וחלילה שאני עם הלשון בחוץ, או בכושר לקוי או שהסוליות נגמרו לי תחת הרגליים. לא, לא, זה לא! סוף כל סוף הכבוד מחייב. אלא מה? המתח! המתח הורג אותי!
הנעל הכי אדישה בעולם כבר היתה משתגעת ותאמינו לי, בתור הנעל של מיקי ברקוביץ באמת צריך עצבים חזקים.
מה זה להיות הנעל של מיקי? שאתן לכם דוגמא קטנה? O.K.
פעם שכח אותי מיקי בבית והיו חייבים לשלוח אותי ברגע האחרון אחריו, דואר אויר, מטוסים, אקספרס (כן, כן, לא רק אותי, גם את הנעל השניה) טלטולים, עצבים, אוי... שלא נדע. אלא מה? מיקי ישחק יחף?
אבל הפיצוי אדוני, הפיצוי. אירופה, נצחונות, ולי, כן גם לי יש חלק ואיפה כבר לא היינו? ספרד, צרפת, גרמניה, אמריקה, איטליה...אה, כן איטליה, נזכרתי! גביע אירופה האז שטרסבורג, מה אגיד לכם, דקה! דקה לא נחתי שם, אלא מה מתברר? שהאיטלקים כנראה לא כל כך בחרו בנעליים הנכונות, ואחרי המשחק...הצעקות והדריכות על הראש, והמהומה...מה אני אגיד, אבל מאותו ערב (ובזה מודה גם הנעל השמאלית) הייתי גדול באמת!!!

והפעם..."שלושים ש

ניות" לנעל של מיקי

אופנת קומודור בדרך הנכונה

אופנת
קומודור
אופנה
לצעירות.
להשיג
בחנויות
המובחרות.
הפעם יש
מה לבחור.

Fashion
CommeDoRe
אופנת קומודור

אולם תצוגה ומכירות: רח' התבור 24 ת"א. טל. 03-653995

החיים זה לא גויאווה!

חוק הטימטום האינפלציוני

חוק טוב דומה לכל יצירה טובה — שיר, סיפור, לחן. הוא נראה כדבר פשוט, כמעט מובן מאליו, העשוי מיקשה אחת.

כזהו, למשל, חוק ועדות־החקירה. עתה, במיבחן הגדול של חקירת הטבח במחנות־ביירות, הוא מתגלה בכל שלמותו. למשל: הסעיף 15, המגן על זכויותיהם של מי שעלולים להיפגע ממסקנות החקירה, נראה כסעיף פשוט, הגיוני וסביר. קשה להעלות על הדעת כמה מחשבה הושקעה בו.

הזכות העיקרית עליו, מגיעה לאבי החוק, יעקב שימשון שפירא, שר־המישפטים הטוב ביותר (ואולי הטוב היחידי) שהיה אי־פעם במדינה. זה היה ה„בייבי" שלו, פיסגת יצירתו המישפטית. כמי שלקח חלק בוויכוח הממושך על החוק, לרוב באולם כמעט־ריק, בנוכחות שלושה־ארבעה מימחים בלבד, אני תובע לעצמי חלקיק של חלקיק של הזכות.

ולעומת זאת — חוק שהתקבל לא מכבר, חוק המיסוי בתנאי אינפלציה. השבוע קראתי בעיתון כי באשמת חוק זה (או תודות לו) הפך הרווח הנקי של בנק לאומי למחצית הראשונה של 1982, בסך 994 מיליון שקל, להפסד של 107 מיליון שקל!

בעוונותי הרבים אני מכהן גם כמנהל של חברה — זו המוציאה לאור את העולם הזה. כאחד המנהלים, אני נאלץ מדי פעם, בעל כורחי, לעסוק בצדדים הכלכליים של החברה. כפי שכבר סיפרתי, גדלתי בבית של בנקאי־לשעבר שמאס בעסקים, וכל דבר הנוגע לכסף משעמם אותי עד מוות.

הסבירו לי את משמעות החוק החדש לגבי ניהול העולם הזה, ואחרי הרצאה של חצי שעה אמרתי: „זה לא יכול להיות. יש כאן איזושהי טעות. הרי זה מנוגד לחלוטין להיגיון."

הביאו לי מחשבה גדול יותר, וזה הירצה באוזניי במשך שעה וחצי על משמעות החוק. הוא אישר לגמרי את דיברי היועץ הראשון.

ישראל תרח, לבלר במועצת קריית־שש, הצליח לחולל הפיכה בסניף המקומי של מיפלגת תוכ"י (תנועת־כבוד־ישראל). כתוצאה מכך הגיע למרכז המיפלגה. שם ריכז סביבו את הצירים מקריית־אחד, קריית־שניים, קריית־שלושה וכן הלאה, עד קריית־שישה־עשר, והדיח את השר מטעם מיפלגתו. כך הפך שר־השינוע.

מאותו רגע היה ישראל תרח להוגה־דיעות. פעם בחודשיים הוא מוזמן לתוכנית מוקד, שם תולים בו שלושה מראיינים עיני־עגל ושואלים אותו לדעתו על מעמד ישראל בקוסמוס. אין סימפוסיון („ישראל — לאן?") בלעדיו. אימרות־הכנף שלו („החיים זה לא גויאווה!") ממלאות את טורי־החברה בעיתונים. המשך הסיפור ידוע.

דולצין

חשבתי על תהליך זה כשפתחתי, בטעות, את ה־טלוויזיה וראיתי־שמעתי וי־כוח על הציונות. ארבעה הוגי־דיעות השיבו לשא־לות על הציונות בימינו, מי לפי השקפה זו ומי לפי השקפה אחרת.

ובין כל אלה ישב לו מר אריה דולצין הפיק מרגליות, שדמו יותר ל־ג'עלים של כיתה א'. בגללו ישבתי מרותק אל המכשיר. ציפיתי בכליון אוזניים לשמוע ממנו פסוק אחד שאינו תפל לחלוטין. ציפיתי לשווא.

ובעצם, מדוע יהיה לו למר דולצין להגיד משהו על הציונות שאינו ברמה של מאמר ראשי בצהרון? דולצין היה עסקן מסוג ב' במיפלגה מסוג ב'. בעיקבות מאניפו־לציות קואליציוניות הגיע לו כסא ליד שולחן־הממשלה, אך לא נמצא לו מקום־ישיבה מתאים. התפקיד שבו חשק — מישרד־החוץ — נתפס על־ידי משה דיין. חיפשו חיפשו, ומצאו פיתרון: דולצין לסוכנות היהודית.

מכיוון שהוא עולה ממכסיקו, זה היה הפיתרון ה־אידיאלי. (למה? אם לצטט את אימרתו בת־האלמוות של הוגה־דיעות דגול אחר: ככה!)

כיו"ר הנהלת הסוכנות יש לדולצין תפקיד מכובד. אמנם, הסוכנות היא מוסד רקוב עד היסוד, שתפקידו הבלעדי הוא לחלק כספים וטובות־הנאה בין המיפלגות. אך אין לי ספק כי במיקצוע שלו — הפוליטיקניות — הוא בהחלט בר־סמכא, ובוודאי יש לו הרבה דיברי־טעם לומר על קנוניות מיפלגתיות, מאניפולציות ביורוקר־טיות, חלוקת שלל, רמתם ההשוואתית של בתי־המלון היותר מסוארים בשישים ארצות הגולה, ועוד. הוא אדם חביב, סימפאטי ונעים־הליכות.

אך למען השם, מה הטעם להביא איש כזה לוויכוח פילוסופי־היסטוריוסופי על מהות הציונות?

האיש שלא ידע להסתדר

ערב מיבצע נחשון, בימים הראשונים של אפריל 1948, נמסר לנו כי יש לנו מג"ד חדש. אני אמר „נמסר לנו", כי לא ראינו את האיש. חנינו בנען, ואחר־כך בחולדה. יצאנו מדי יום ולילה לפעולות. גם המג"ד החדש היה בחולדה. לא ראינו אותו.

פעם, לקראת תום המיבצע, ערכו אותנו במיסדר גדול. ראינו מרחוק אדם לבוש בהידור במדים מגומדים, קצין אמיתי, שסקר אותנו. הוא לא התקרב, ולא ראינו את פניו אלא מרחוק. אמרו לנו שזהו המג"ד: חיים לסקוב.

אמרו לנו שהוא קצין אמיתי, ישר מן הצבא הבריטי. באותם הימים, בין הלוחמים, המילה „קצין" היתה מילת־גנאי. לנו היו „מפקדים", אנשים שרבצו עימנו בבוץ, שחיו עימנו, שהסבירו לנו כל פעולה לפני שהחלה, שראינו בהם חברים מנוסים יותר ומוכשרים יותר לפיקוד.

מבלי להכיר את לסקוב — ואיך יכולנו להכירו? — התחלנו לשנוא אותו. חטיבת גיבעתי לא באה מן הפלמ"ח, אלא מן החי"ש. אך הפיקוד היה פלמ"חי, וגם הרוח. שנאנו את הרוח הנגדית — זו שנשבה מן הצבא הבריטי, רוח של „בולשיט", ציחצוח־דרגות, „מרחק" בין „קצין" ו„טוראי", הצדעות, חדרי־אוכל נפרדים לקצינים.

דויד בן־גוריון לא האמין ביכולת הקרבית שלנו, וסמך על האנשים שבאו מן הצבא הזר. נוצרה מחלוקת, שהתסיסה במשך חודשים את הצבא החדש. היא חרגה מהתחום הצבאי. נדמה לי שתוצאותיה הטביעו את חותמן על כל המישטר שנוצר במדינת־ישראל החדשה, ושאת פירותיהן אנחנו אוכלים עד עצם היום הזה. בין השאר אי־אפשר להבין את אשר התרחש לגבי קליטתם (כלומר: אי־קליטתם) של העולים החדשים מארצות־האיסלם, מבלי לתפוס את מהות המאבק ההוא, שהתחולל עם לידת המדינה.

בעיניו, סימל חיים לסקוב את כל אשר תיעבו. הוא נפלט מן הגדוד ומן החטיבה, מפני שלא התאים למיסגרת זו. הוא מילא תפקיד בקרב הרה־האסונות על לטרון ואחר־כך בגליל. בן דונקלמן, היהודי־הקנדי שפיקד על הכוח אשר כבש את נצרת, סיפר בקטע גנוז של ספרו (נאמנות כפולה) כי לסקוב מסר לו את ההוראה לגרש את אוכלוסיית נצרת למחרת הכניעה — תוך הפרה מוחלטת של הסכם־הכניעה, שבו הובטח שלום התושבים. דונקלמן סירב לבצע הוראה שפלה זו בלי פקודה בכתב. פקודה כזאת לא הגיעה, ותושבי נצרת ניצלו. (אחרת היינו מוצאים אותם כיום במחנה עין־אל־ח'לווה או ראשידיה, רועדים בקור, כשהגברים כלואים במחנה אל־אנצר.)

על לסקוב התהלכו סיפורים רבים. הסיפור החשוב ביותר בא להסביר את להיטותו אחרי נוהלי הצבא הבריטי, שבו הגיע לדרגת רב־סרן — דרגה גבוהה מאוד לחייל מפלסטיין. לסקוב, בוגר בית־הספר הריאלי בחיפה, התאהב ביעל וייצמן, אחותו של עזר, יפהפיה כובשת ועוז־רצון. יעל, לעומת זאת, התאהבה בגיבור־מילחמה בריטי, לא־יהודי, נישאה לו ועברה עימו לבריסניה. מאז — לפי הסיפור — דבק בלסקוב הג'וק הבריטי. הוא רצה להיות בריטי יותר מאשר הבריטים עצמם, בריטי יותר מאותו קצין שכבש את אהובת־ליבו.

אין ספק שלסקוב היה אדם מרתק. אימרות־הכנף שלו היו לאגדה. פעם, כשהיה מפקד בית־הספר לקצינים, הציג לחניכים תרגיל: „אתה נע בשדה בראש פלוגה. פיתאום ניתכת עליך אש מגיבעה סמוכה. מהו הדבר הראשון שאתה עושה?"

בזה אחר זה קמו החניכים ונתנו תשובות: „אני שולח את חוליית המיקלע..."

„שב!" רעם לסקוב.

„אני מסתער בראש מחלקה..."

„שב!"

וכן הלאה. אחרי שכולם ניסו לשווא לגלות את פיתרון התעלומה, סיפק לסקוב עצמו את התשובה: „הציוני הגדול ביותר, בעל הזקן הארוך ביותר, לא נשאר עומד כאשר יורים עליו! הדבר הראשון הוא לשכב!"

בפעם אחרת, כשהיה מפקד חיל־האוויר, סייר במחנה. המפקדים, שידעו מראש למה לצפות, ניקו את המחנה כפי שלא נוקה מעולם. לסקוב בא, פתח ארונות, בדק מתחת למיטות, הסתכל לתוך הסירים במיטבח, ולא מצא על מה להתלונן. הכל היה בסדר.

לבסוף אמר: „הביאו כסא!" הוא טיפס על הכסא ומשך אצבע על פני אהיל מנורה, מלמעלה. האצבע התכסתה באבק. „אתם לא תהיו לעולם צבא אמיתי!" פסק ונטש את המחנה בזעם.

הוא היה איש. התכונה שיוחסה לו יותר מכל אחרת היא זו שאין לה שם עברי, אלא רק לועזי: integrity. הוא היה אדם ישר־לב, כולו מיקשה אחת, בעל אופי יחודי. הוא לא יצא ממכונה של בית־חרושת, כמו רבים מן הקצינים כיום. אי־אפשר היה שלא לכבד אותו.

לסקוב

שנותיו האחרונות לא היו מוכתרות בהצלחה. אח־רי שסיים את תקופת־כהונתו כרמטכ"ל — תקו־פה שבה לא פרצה אף מיל־חמה אחת, ויש לרשום זאת לזכותו — התמנה כמנהל רשות־הנמלים. כמו קצינים רבים שעברו לחיים האז־רחיים, היה נדמה לו שאפ־שר לנהל מיפעל גדול כי אוגדה צבאית. הוא התגעש עם העובדים, התעלם ל־חלוטין מריגשותיהם, ולא הסתדר עם איש. בעיני רבים בארץ היה גיבור — המנהל התקיף, ההגון, הלוחם בשחיתות ובחוסר־היעילות. אך בעיני המעטים הקרובים, לא היה אלא כישלון. אחרי מאבקים ממושכים, הוא הודח — ודחקה על־ידי שר־התחבורה עזר וייצמן, אחיה של יעל הנערצת, היחיד שהעז לפוצץ את האגדה.

אחרי זה היה לסקוב שבר־כלי. הוא היה מובטל מתפקיד, עד שמשה דיין חש לעזרתו, לשימחת רבים מחסידיו וממתנגדיו גם יחד, שליבם נחמץ למראה יריד־תו. דיין מינה אותו כנציב קבילות החיילים — תפקיד שנפל בהרבה מרמתו. יש שחשדו בלסקוב כי ביקש לגמול לדיין כאשר התמנה כחבר ועדת־אגרנט אחרי מילחמת יום־הכיפורים. הוא מילא תפקיד חשוב בטיהורו של דיין על־ידי הוועדה — טיהור שהרגיז את הציבור עד כדי כך, שדיין נאלץ ללכת, ובדרכו גרף עימו גם את גולדה.

בשנים האחרונות פגשתי בו פה ושם, ומראהו לא הותיר ספק שהוא חולה מאוד. שמחתי תמיד לשוחח עימו. הוא הפך אנאכרוניזם במדינה — אדם הגון, שאינו מתפשר עם השקיעה המוסרית הכללית.

כאשר נפטר השבוע, בגיל ציעיר־יחסית (63), שאלתי את עצמי: מי מלבד קומץ של ותיקים יודע כיום מי היה האיש, שנמנה עם קומץ האנשים האגדתיים שהובילו אותנו אל הקרב ערב קום המדינה?

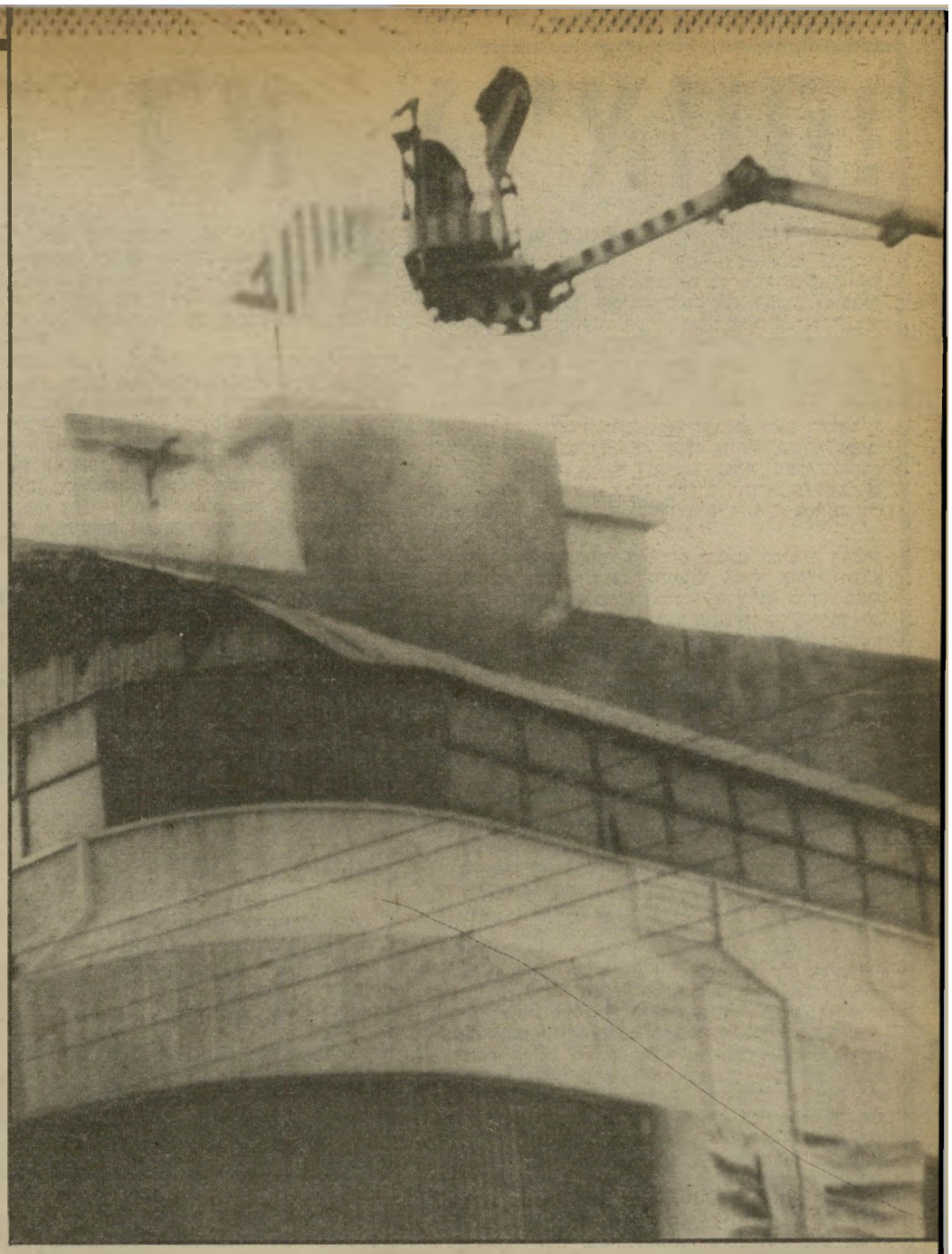
אורי אבנרי

יומן איש

בעלי רמה גבוהה יותר, ולצייד אותם ביועצים־מומחים ובאמצעים הדרושים למילוי תפקידם.

החוק האינפלציוני מוכיח כי הכנסת הנוכחית, שבה מתרוצצים כסילים, צעקנים ורודפי־פירסומת, פשוט אינה מסוגלת למלא את תפקידה העיקרי — לחוקק חוקים סבירים. זהי כנסת זולה, שאינה שווה גם את מחירה הזעום. כפי שיודעת כל עקרת־בית, הסחורה הזולה היא, לא פעם, היקרה ביותר.

אש אחזה בצמרת

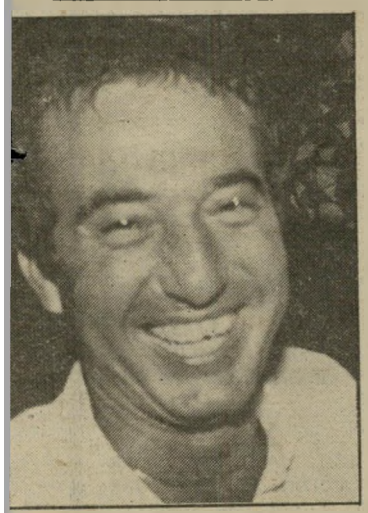

שש בבוקר מנוף של מכבי־האש מונף מעל קומת־הגג של המועדון, שמיתמר ממנה עשן. הצד השמאלי של הגג נראה שרוף. האש אחזה בתוך הבניין והתפשטה לשתי קומותיו העליונות. השכנים לא הבחינו באש שכילתה את שתי הקומות מבפנים, עד אשר החל העשן יוצא מקומת־הגג. רק אז הזעיק שכן את מכבי־האש, שהגיעו למקום, והחלו לכבות את השריפה על־ידי סילוני מים.

המציגה הדרמאתית, אשר כאילו נלקחה מסרט־מתח, התרחשה השבוע ברחוב הבילויים התל־אביבי יורדי הסירה. בשעה 2 בלילה, שעה שבה רוב תושבי העיר כבר עלו על יצועם, עוד בקעה מקומת הדיסקו במועדונו של רפי שאולי, מוסיקת רוק רועשת. נשים מטופחות וגברים מגונדרים ישבו ליד הבר עם כוסית משקה, טיילו בין הקומות בי־אווירת חוץ־לארץ זוטא, ששלטה במקום.

בשעה 2 אחרי־חצות פרשו לבתיהם אחרוני המבלים. היחיד שנשאר במקום לסידורים אחרונים היה השף של המטבח ומתפעל המקום, פילים, שיצא בשעה 4 לביתו ונעל את המועדון.

לכאורה, נראה הדבר כאילו עוד ליל בילויים שיגרתי הסתיים. אך לא היה זה לילה שיגרתי. בשעה 6 בבוקר הרגיש אחד השכנים בעשן המיתמר מעל קומת־הגג של

שאולי רפי הוא בעל המועדון הנושא את שמו. רפי נמצא כרגע בחוץ־לארץ.

סרט ורוד כך נראה המועדון של רפי שאולי ברחוב ירמיהו, כשבחזיתו סרט ורוד ענק, שניתלה ביום־ההולדת החמישי של המועדון. ביום השריפה הוקף המקום מכוניות־כיבוי ומישטרה.

שותפים שניים מבעליו של המועדון הם שוקי בן־פורת (מימין) ושדי שאולי. שדי, הוא אחיו של רפי שאול, ושניהם נמצאים בחו"ל.

בעל הבניין שבו פעל המועדון הוא דוני שטן, שהינו בעל בית־חרושת לפלסטיק.

המועדון, ומיהר להזעיק את המישטרה. גם אנשי מכבי־האש, שתחנתם נמצאת ברחוב באזל, סיפרו שהבחינו לפתע בעשן מיתמר מעל רחוב ירמיהו.

מהרגע הזה התפתחו הדברים במהירות עצומה. צוות של מכבי־אש, שכלל ארבע מכוניות־כיבוי, רכב־הצלה ומנוף־גבהים הוזעקו למקום. גם המשטרה הגיעה במהירות. בתוך חצי שעה כובתה השריפה.

המנהל האדמיניסטרטיבי של רשת עיסקי רפי שאולי, ליאור ורשבסקי, סיפר בהתרגשות: „ב־שעה רבע ל־6 בבוקר טילפנו אלי הביתה והעירו אותי משנתי. ליאון,

השומר של המיסעדה הסינית, אמר שפרצה אש במועדון.

מייד טילפנתי לאחד השותפים, שוקי בן־פורת, שגר בשכנות ל־מועדון והזעקתי אותו כדי לבדוק אם הדליקה רצינית ואם ניתן להציל משהו.

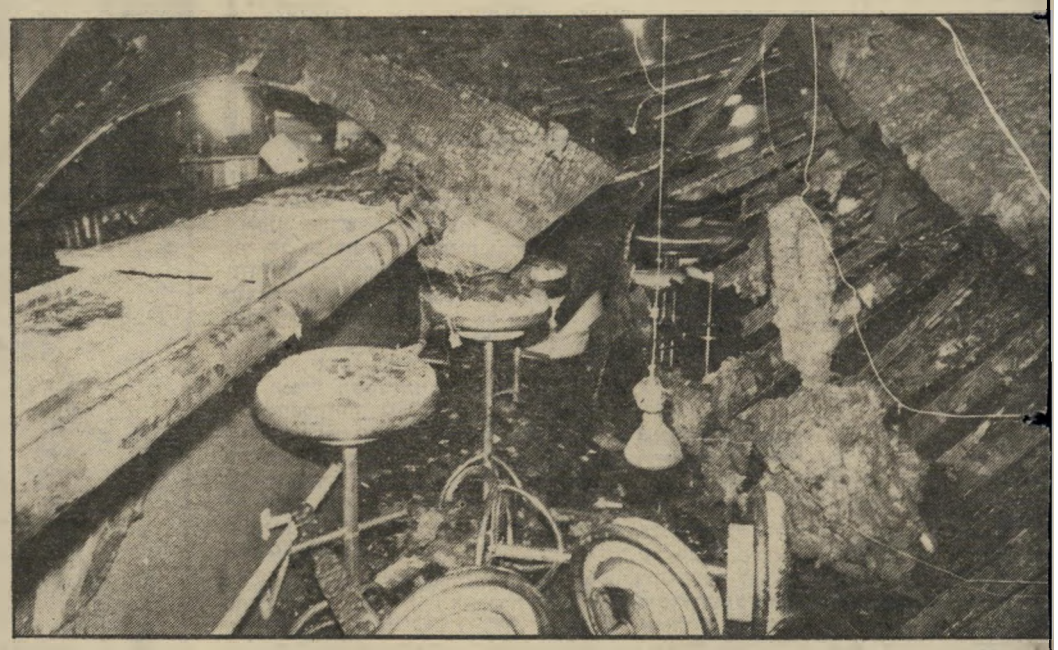
„כשהגעתי למקום, בשעה 6 ו־חצי האיזור היה חסום במכוניות כיבוי־אש ומישטרה. ראינו תימרות־אש פורצות מגג־המועדון. חיש מהר נכנסנו פנימה, עלינו במדרגות, כי

בשעה שני בעלי „המועדון" שהו בחו"ל, נשרף המקום ושתי קומות הושמדו

הקומה התחתונה לא ניזוקה, ביקשנו ממכבי־האש שיאפשרו לנו לקחת ציוד כדי לנסות להציל משהו. רצינו למנוע את הצפת המיסעדה שבקומה השניה של המועדון, בכמויות המים העצומות שנשפכו שם. אנשי מכבי־האש לא איפשרו לנו לעלות ואמרו שיש חשש שהתיקרה תיפול. עמדנו חסרי־אונים, ראינו כיצד המועדון נאכל באש ובמים, שהציפו את הריצפה. ראינו כיצד האש מתפשטת אל קומת הגג. נשארנו עד השעה 8 בבוקר, ומה שראינו היה עצוב מאוד."

רק השיש נשאר

כך נראית קומת הדיסקו של המועדון, שבה התחילה השריפה. התיקרה האקוסטית של הקומה נשרפה ונפלה. ספות הסקיי הושחתו. ריצפת הדיסקו ניזוקה והוצפה במים מהולים באפר. הקירות המבודדים מרעש נהרסו כליל. מהתיקרה התפשטה האש לקומה העליונה, שבה היה הקפה בסיגנון סרופי עם צמחיה עשירה. רק שולחנות השיש שרדו.

הבר

כך נראה הבר של קומת הדיסקו אחרי השריפה. לפי גירסת בעלי המועדון, פרצה השריפה כתוצאה מקצר חשמלי שאירע מאחורי קיר הבר. הבר נהרס כליל וכל תיקרת הקומה נפלה עליו. המשקאות והציוד אבדו לחלוטין. באותה קומה נמצאת רחבת הדיסקו, שנהרסה אף היא מהאש והמים הרבים.

משה בילו, איש האחזקה של המועדון, סיפר: „הגעתי כהרגלי לעבודה בשעה 8 וחצי בבוקר. מכיוון שבאתי מכיוון רחוב דיזנגוף בן־יהודה, לא הבחנתי בשום עשן. דרך הדלת הבחנתי ברטיבות, טיפסתי במדרגות ואז חשבו עיניי. חבל מאוד שזה קרה, יידרש כאן שיפוץ רציני ביותר."

אכן, עצוב היה לראות את מועדון הצמרת בבוקר שלמחרת השריפה. חדר־המדרגות היה שחור מפיח. מהתיקרה דלפו מים דלחים. קומת הדיסקו והבר נראו כמו תל־חורבות שחור. השטיחים נשרפו כליל. לא נותר דבר מלבד ערימת אפר. קופסת הפלסטיק שממנה היתה מופעלת מערכת הקול, נראתה כגוש שחור של אפר בלתי־מזוהה. כמוהם גם הספיטפון והתקליטים. כורסאות הניקל והסקאי אוכלו באש. התיקרה האקוסטית הירקרים נשרפו לגמרי. היחידים שלא נזוקו כמעט היו 48 שולחנות השיש של אותה הקומה.

חדר־המדרגות המוביל לקומת הגג המעוצבת בסיגנון סרופי, נהרס כליל, וכן הצמחיה העשירה. השרת עמד והוציא את הדגים מהאקווריומים הבריכות שנזוקו.

„כאילו משמיים קרה הדבר," קרא נן שוקי בן־פורת, אחד מבעלי העסק. שוקי ישב המום ונפעם בקומת המיסעדה ושפך את ליבו: „זאת ממש הזדמנות בשבילנו לשפץ את המועדון ולהכין תפאורה חדשה. הקהל שלנו התחיל להתעייף והגיע הזמן לספק לו חידושים. הצתה? בשום פנים ואופן בלתי־אפשרית. אין אדם בעולם שיש לו סיבה לעשות לנו דבר כזה. וחוץ מזה, כדי להצית היו מתחילים מהקומה התחתונה. התקלה נבעה מקצר חשמלי. מאחורי הבר יש קיר בעובי של 20 ס"מ, שבו קבוע ציפוי של מראות. מאחרי הקיר הזה היתה מותקנת אינסטלציה חשמלית. נזילה של מים בתוך הבלוקים יצרה קצר חשמלי וגרמה לדליקה.

„שני השותפים שלי, רפי וטדי שאולי, נמצאים כרגע בטיול באירופה. אני לא רוצה להזעיק אותם כדי לא לקלקל להם את הטיול."

השריפה במועדון היא עוד אחת משרשרת אירועים ושינויים שעברו המקום הזה לאחרונה.

המועדון נמצא בבניין השייך לרוני שטן, בעל מיפעלי פלסטיק ולציר בשם דורי נחום בנו של אלצי ז"ל, שתיפעל במקום מיסעדה לפני שהוקם המועדון. לפני כשבע שנים שכרו את שלוש קומותיו של הבנין רפי שאולי, אחיו טדי שאולי, ושוקי בן־פורת. השכירות היא לתקופה של 10 שנים עם אופציה להארכה. השותפות בין השלושה התחלקה כך: 70% לאחים שאולי ו־30% של שוקי בן־פורת. המועדון נוהל בידי מתפעל שהפריש בסוף כל חודש אחוז מסויים מהרווחים לבעלי־המועדון. עד לפני חודשיים תיפעל את המועדון פילים קארייה. לפני חודשיים הוא הודיע שהוא עוזב את המקום ונוסע לאוסטריה.

„ברגע שעזב פילים," סיפר שוקי בן־פורת, „חיפשנו מתפעל אחר, מצאנו את ראובן כץ, שהוא בין היתר יועץ מינהלי של בנק לאומי והתעשיה האווירית ואחד מבעלי קולוסיאום. כץ לקח לעזרתו את שלום פנסטר, שהוא בעל תואר ל־מחשבים והיום אחד מבעלי מועדון קיסר.

„עד היום עבדתי אני בתיפעול המועדון. אני עייף אחרי 6 שנים של עבודת־לילה, נמאסו עלי החיים האלה, הגיע הזמן להיות יותר ממוסד. לכל גיל יש את הפלירט שלו. אני בן 32 וכבר זקן בשביל מועדונים. אני עומד למכור את חלקי במועדון ומתכונן להקים עסקים באיזור התעשיה של הרצליה.

„אין שום ריב ביני ובין האחים שאולי. כבר שנה וחצי אני מנסה לצאת מהעסק. המטרה שלי היא ל־

(המשך בעמוד 74)

המתפעל

החדש של המועדון יהיה איש־המחשבים שלום פנסטר. בתמונה פנסטר עם הדוגמנית סמדר דרור. פנסטר אמור יהה להתחיל לעבוד שבוע לאחר השריפה במועדון.

(המשך מעמוד 15)

שלושה חיילי־נח"ל נחמדים ללוות אותנו במכוניתם למחנה־הפליטים.

המחנה ממוקם על ראש הר. הנוף משגע. משקיף על כל העיר צידון ועל המיפרצים דרומה, עד לצור כימעט. מרחק של עש־רות קילומטרים.

בקצה הכביש נמצא כפר לבנוני יפהפה. בכיכר המרכזית המרוצפת עומד עץ גדול, כמו בכפרים איטלקיים. בצד הכיכר עמ־דה קבוצת זקנים בעלי תרבושים לראשם, מתחת לתמונה של אמין ג'מייל. שקטים, מאוד ידידותיים. אוהבי־ישראל. „שיחררתם אותנו אחרי שלושים שנה!" אמרו לנו, כמו מדקלמים פיזמון ישן.

במרחק כמה עשרות מטרים בילבד מה־כיכר, מחנה הרוס לחלוטין. לא נשארה אבן על אבן. ושם, בין ההריסות, פגשנו באשה פלסטינית ובתה, סוחבות אנטנה של טלוויזיה, שהוציאו מתחת להריסות. היא סיפרה לנו שהפלאנגות נכנסו ל־מחנה כחודש לאחר הקרבות, בלילה, ציוו על כל האנשים לצאת תוך כמה דקות החוצה, כשרק ביגדיהם עליהם, ופשוט שרפו את המחנה על כל מה שהיה בתוכו.

צה"ל התערב אז והפסיק את פעולת הפלאנגות. כך ניצל חלקו השני של המחנה הממוקם כמה מאות מטרים משם, במורד ההר.

ג'מייל במקום ארז

האשה פחדה מאוד. היא הסתכלה בשני חיילי־הנח"ל שליוו אותנו. הם היו לבושים במדי־צה"ל, ללא שום סימן. „אני לא רוצה לדבר ליד הפלאנגיסטים!" הסבירה.

אמרנו לה שאלה חיילים ישראלים, ואז נרגעה ואמרה „ישראלים זה בסדר."

היא סיפרה לנו שוב סיפור ששמענו כבר עשרות פעמים באותו יום: הבעל עצור כבר כמה חודשים באנצאר. היא נשארה לבד עם שישה ילדים. ביתם נה־רס כליל, והם מתגוררים עכשיו אצל קרו־בי־משפחה בחלק השלם של המחנה. כולם עוזרים לכולם.

כשחזרנו לכפר הלבנוני, שאלו אותנו הזקנים בכיכר בחשד, מה אמרה לנו ה־אשה הפלסטינית. שיקרנו להם שלדבריה היא אוהבת את הלבנונים ומרגישה בבית. „היא אישה שקרנית!" אמר לנו זקן אחד בכעס.

ירדנו למטה, לחלקו השני של מחנה הפליטים מיו־מיה. שם היתה התקהלות של צעירים ונשים. עברה שמועה במחנה שמשחררים היום אסירים, וכולם נאספו בכיכר. איש לא שוחרר כאן, וכולם היו מאוכזבים.

גבר קשיש, דובר אנגלית טובה, ניגש אלינו וסיפר שוב את סיפור אותו לילי־אימים, שבו גירשו את כולם מהבתים ו־שרפו אותם. אחרי התערבות של צה"ל, חזרו הפלאנגות למקום, והביאו דחפורים. הם הרסו את המחנה. עכשיו לא נשאר שם כלום. רק מישטח ענקי של חורבות, הבולט מרחוק.

במרחק קצר משם, בירידה העירה, עמד גמ"ש אפור ישן ליד בניין. שם ממו־קמת אחת המיפקדות של המליציות של חדאד. על הקיר כתובת אדומה גדולה בכתב־יד: צבא לבנון החופשית. על ה־גמ"ש היתה מודבקת תמונה של בשיר ג'מייל. החייל שעמד שם אמר שהוא שייך ל„פלאנגות של חדאד".

תמונות מעטות בילבד של אמין ג'מייל מקשטות את הרחובות. בעיר למטה מוכ־רים דגלים ועליהם, במקום שהיה הארז, תצלום של הנשיא החדש.

בית אריזה

דרך חזרה לארץ עברנו שוב ליד הבניין המפורסם שעל כביש החוף. בני־יין שבמקורו משמש כבית אריזה ושיווק ל־סרי־הדר. במשך חודשים ארוכים של ה־מילחמה היו השערים סגורים, והגדרות חסומות. תמיד אפשר היה לראות שם התגודדות של נשים ליד השער. נשים המנסות להציץ פנימה, לברר מה קרה לבעלים, לבנים שלהן.

הבניין שימש כמקום־מעצר, ואולי גם לחקירת שבויים.

עכשיו השער פתוח, משאית גדולה עמ־דה בפנים, ארגזים רבים של פרי־הדר ב־תוך המחסנים. החיים חוזרים למסלולם.

שידור

צל"ש

התחנה המתחרה

● **להנהלת הטלוויזיה הירדנית** על שני ערוציה (3+6), שהוכיחה במהלך שני ימי השבתת הטלוויזיה — במיסגרת השבתת המשק הציבורי בידי ההסתדרות — שתוכניותיה ומהדורות־החדשות שלה לא זה בלבד שאינן נופלות מאלה של ה־טלוויזיה הישראלית, אלא אף עולות עליהן. סירטי הטלוויזיה והתרבות של תחנה זו הם מיבחר במינון הולם נטול־יומרות. מה־דורות־החדשות של הטלוויזיה הירדנית מדוחות על המתרחש בעולם הרחב (בעוד שדיווחי־החדשות של הטלוויזיה הישרא־לית נגועים בקרתנות).

תוספת שני הערוצים החדשים, מהמשד־רים החדשים של ירדן בהר־ע"לון (ערוץ 11 למישדרי־החוץ, וערוץ 9 למישדרים בערבית) באה ממש במהלך ימי השביתה בישראל, והגדילו את מיספר הצופים בט־לוויזיה הירדנית (בעיקר באיזורי ההר).

מאחרי הקלעים

המפזלת נמשכת

לרשימת המתפטרים־פרושים־יוצאים־ל־חופשה־ללא־תשלום של הטלוויזיה הישרא־לית מצטרפים בימים אלה עוד שתי דמו־יות ממחלקת־החדשות.

הראשון הוא **אהוד יערי**, ראש הדסק למיזרח־תיכון, שהיה בשנה האחרונה לע־מוד־התווך של מחלקה זו (בעיקר במילח־מת־הלבנון). העומד בימים אלה לצאת ל־

מפיק מוסינזון
זעם, חרון והתפטרות

חופשה־ללא־תשלום, כדי להקדיש את זמנו לחיבור ספר על מילחמת־הלבנון, בשות־פות עם סופרו הצבאי של הארץ, זאב שיף.

לאהוד יערי, מצטרף גם יערי אחר, **איזיאר** („גזר") **יערי**, עורך זוכר של מבט, העובר גם הוא לעמדת חופשה־ללא־תשלום, במטרה לעבוד בחברת קסטל ככתב־בימאי.

הגנת הלאומית

יושבת־ראש ועדת־החינוך של הכנסת, ח"כ אורה נמיר, המכונה בפי עובדי הטלוויי־זיה, „הגננת הלאומית," גרמה בשבוע ש־עבר לסיכסוך חסר־תקדים.

לפני כחודש תבעה נמיר בוועדת־החי־נוך של הכנסת דיון לבחינת יחסה של ה־טלוויזיה לספרות ולתרבות הישראליים. ה־תוצאה: זימונם של אנשי רשות־השידור והטלוויזיה לוועדת־החינוך של הכנסת.

בשבוע שעבר ערכה ועדת־החינוך את דיונה זה. אישי הטלוויזיה, שהוזמנו לדיון, היו מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף לפיד**, מנהל־הטלוויזיה **טוביה סער** ו**אסתר סופר** (בעבר מנהלת מחלקת התוכניות, ובהווה חסרת תפקיד מוגדר בטלוויזיה). מהדיון נעדר, מסיבות לא ברורות (ובעי־קר מפני שלא הוזמן לדיון) האחראי על תוכניות התרבות והדראמה של הטלוויזיה, **אביטל מוסינזון**.

לעומת היעדרו של מוסינזון בלטו בנו־כחותם צמד מגישיה, המבקרת **שרש אביגד** והשיתונאי **משה דור**. זימונם של שני מגישי התוכנית שמונה וחצי לוועדת־החינוך של הכנסת משול היה ל־דיון על מחלקת־החדשות של הטלוויזיה, בהשתתפות **דניאל פאר** ו**אריה אזרגד**, ובהעדרם של עורך מבט ומנהל מחלקת־התוכניות.

רק כאשר שבו סער וסופר לבניין ה־טלוויזיה נודע למוסינזון על הדיון בוועדת־החינוך של הכנסת. מוסינזון רתח מזעם. הוא ראה בכך אי־אמון מצד המנהלים והתעלמות מתפקידו כממונה על התרבות בטלוויזיה. מוסינזון לא עצר את זעמו ב־קירבו. הוא התפרץ לעבר אסתר סופר.

שמועה עקשנית במיסדרונות בניין ה־טלוויזיה טוענת כי מוסינזון הסיק את ה־מסקנות מאי־אמון זה, החליט לנטוש את תפקידו ולהצטרף אף הוא לעובדי הטל־וויזיה היוצאים לחופשה־ללא־תשלום. הש־מועה מוסיפה ומספרת כי, מוסינזון עומד להתמנות בימים אלה כמנהל פסטיבל יש־ראל, ירושלים במקום גידעון פז.

אושוויץ: תוספת

בשבוע שעבר פירסם העולם הזה (2362) ידיעה על הקרנת הסרט אושוויץ ובעלות הברית בבי־בי־סי. בכתבה הומלץ באוזני מנהלי הטלוויזיה הישראלית להקריבו ב־ארץ. הוא יוקרן ב־5 באפריל 1983.

סיפר מנהל מחלקת הסרטים התיעודיים (עד ל־30 בינואר), **יאיר אלוני**: „הזמנו את הסרט על אושוויץ להקרנת ניסיון. שלחנו את **חנינא אמבץ**, מי שהפיק לפני כעשר שנים סרט על נושא זה, לצפות בו. אמוץ שב מהקרנת־הנסיון ואמר כי הבימאי הברי־טי ריאיין את אותם אנשים שאמוץ ריאיין. אך יחד עם זאת, הודה אמוץ: 'הסרט הבריטי טוב עשרת מונים מהסרט שאני הפקתי'."

הצלילה של גינור

מפיקה רז
מי הצביע בעדה?

היה היו פעם שתי מפיקות בטלוויזיה, האחת **צלילה רז** והאחרת **שרה גינור**. היום שתי מפיקות אלה חדלו לדבר זו עם זו הסיבה: המיכרז לניהול מחלקת־הילדים והנוער של הטלוויזיה, שבאורח תמוה ל־מדי זכתה בו שרה גינור.

בימים אלה חותמים ומוחתמים עובדי־הטלוויזיה על עצומה לביטולו של המיכ־רז, שהביא למינוייה של גינור, בטענה ש־מיכרז זה היה מעוות ותפור למידותיה הבלעדיות של גינור.

עד לפני שלוש שנים נוהלה מחלקת־הילדים־והנוער של הטלוויזיה בידיה של **אסתר סופר**, דומה היה כי בעלותה על מחלקה זו תהיה לעולמים. אלא שביום בהיר אחד מינה **יוסף לפיד** את סופר למישרת מנהלת מחלקת־התוכניות, שבה כיהנה סופר עד לאחרונה. אך מקו־מה של סופר במישרה זו תפסה בהצלחה חסרת־תקדים צלילה רז, שהצליחה לה־גיע להישגים מכובדים לא פחות מהישגיה של סופר.

בראשית שנה זו יצאה רז, בשל עיסו־קו של בעלה, לשנת־שבתון בטורונטו, קנדה. את מקומה מילאה שרה גינור, שלא מצאה את מקומה במיסגרת מחלקת־הדרא־מה. עד לכניסתה לתפקיד הפיקה גינור כמה מתוכניות שעה טובה בעת היעדר מפיק־התוכנית **אהרון גולדפינגר**, מה־ארץ.

לשונות־רכיל בבניין־הטלוויזיה טוענות כי הצלחתה של צלילה רז בניהול המח־לקה עוררו את כעסה של אסתר סופר, שהחליטה למנות לתפקיד את גינור, ש־תלותה בעצותיה של סופר היא רבה ביותר.

התוצאה לגבי רז, כמו לכל אדם אחר שהצליח בעבר בבניין־הטלוויזיה: הכושי עשה את שלו, הכושי יכול ללכת. לכן המ־ליצה סופר לקבל את שרה גינור לתפקיד יורשתה.

למיכרז, שנערך בשבוע שעבר, הגיעה צלילה רז במיוחד מחוצלארץ.

שתי המועמדות נכנסו והציגו עמדותי־הן לפני ועדת־המיכרזים, שכללה את **מיכה ינאי, ניסים אלמוג, אהובה מרזן, חיים יפת ואהרון גבע** (נציגי אגודת־העיתונאים) ו**טוביה סער**, מנהל הטלוויי־זיה.

עם תום המיכרז יצא סער והודיע לצלילה רז: „שרה גינור קיבלה כשיר א', ואת כשיר ב', ביחס של 1:6, ואת יודעת מי היה האחד שתמך במועמדותך..." צלילה ההמומה הסתלקה מהמקום. רק כאשר הח־לה להתפתח שערוריה בבניין־הטלוויזיה, התברר לה שהאחד שתמך במועמדותה היה נציג המערך בוועד־המינהל, ניסים אלמוג.

סיגנון תפירת המיכרז, קביעתו והתאמתו עשויים לחדש את המאבק המיקצועי של עובדי־הטלוויזיה ואגודת־העיתונאים על אופן עריכת המיכרזים בטלוויזיה.

פסקול

שמיר והגטות

מישרד־התיקשורת הודיע לישובים ב־גדה המערבית על סירובו להתקין שם מערכות של טלוויזיה בכבלים. דחייה זו של חברה מיסחרית, המקימה שכונת־מגו־רים מעבר לקו־הירוק, מעידה על מדיניות מישרד־התיקשורת לגבי תקפותם של כל ההסדרים החלים על ישראל גם מעבר לגבולות הקו־הירוק ●● מגיש תוכנית־החדשות בצהרי היום, **עמיקם רוטמן**, הגיב על אמירתו של שר־החוץ, **יצחק שמיר**, שענה על השאלה לגבי „זכותנו על ארץ־ישראל," במילה „ככה." רוטמן זימן לאולפן שני אישים לדיון בקביעה זו. את ראשון המשיבים הציג כמתנגד לעמד־תו של שר־החוץ, בעוד שאת המצדד בו, הציג: „היה עליו להגן על תשובה שגם הגננת שלנו בגן אמרה שהיא לא מקבלת תשובה שכזאת!" ●● סיפור עקשני, ה־מהלך במיסדרונות בניין־הטלוויזיה, מספר שהסיבה האמיתית לאי־הופעת שקופית של ראש־הממשלה עם זקן־האבל שלו בטלוויי־ה, במהלך איכוריו במבט ב־30 ימי אבלו, נעוצה בכך שאחד מאנשי לישכת ראש־הממשלה שביקש להימנע מכך בטענה: „יש צופים העשויים לזהות את זקנו של ראש־הממשלה עם זקנו של מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת" ●● במהלך מישחק־הכדור־רסל על גביע אירופה לקבוצות אלופות, בין קבוצת ציבונה־זאנרב ומכבי תל־אביב, שב שדרן־הספורט, **יורם ארבל**, על שגי־עתו ממישחקים קודמים בין קבוצות־כדור־רסל ישראליות לקבוצות יוגוסלביות ואמר: „המאמן היוגוסלבי מדבר יוגוסלבית עם שחקניו..." איש טרם גילה את אוזנו של ארבל שאין שפה כזו, שיוגוסלביה היא מדינה רב־לאומית ורב־לשונית, וכי ה־לשונות העיקריות של יוגוסלביה הן ה־סרבית והקרואטית.

תוכניות מועדפות
בטלוויזיה הישראלית

יום רביעי
15. 12

● **סידרה קומית: רודה (8.03) — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הפרק פותח היחיד של ג'וני ממשיך ומביא סיפורה של גרושה ניו־יורקית.

● **סרט קונגוע: הי אחים מארקס בחנות הגדוזה (10.05 — שחור־לבן, מדבר אנגלית).** קומדיה מטורפת, אפיזודית ל־אחים מארקס, המקבלים על עצמם את האחריות לבטיחות רותיו של צ'רצ'יל בבית־הגביחרים מתחילות להגיע את הי־ישבים בו. טעות סאקסית של צ'רצ'יל מורידה לטמיון את הישגיו המדיניים — תמיכתו הפומבית באדוארד השישי, ש־נטש את המלוכה למען הגברת סימפסון, מעוררת גנדו גלי בוז, ושוב יוד של בלדווין על העליונה.

יום עשירי
17. 12

● **סרט ערבי: היפה והנוכל (5.32 — שידור בצבע, מדבר ערבית).** זמן קצר לפני חתונתה מגלה נגווא שבעלה־לעתיד ער־

האחים מארקס: בחנות הגדוזה
יום רביעי שעה 10.05

בסופרמרקט גדול. עד מהרה מתברר, שיש צורך באנשי־ביטחון בחנות הכולבו כדי לתגן על המקום מפני האחים מארקס. סרט זה הוא אחד מ־הנודעים שבסירטי השלושה, שלכל אחד מהם אופי מוגדר. גראוצ'ו, עם שפמו הגדול, ה־מדבר במהירות מטורפת, תוך שהוא אומר דברים מהיפוכם במישפט אחד. צ'יקו, הנוהג בכל סרטיו כמהגר איטלקי, למרות מוצאם היהודי של ה־אחים, והארפו, שאינו מוציא הגה בכל הסרטים, אך מפגין וירטואוזיות בפריסה על נבל. גם בסרט זה מפגין כל אחד מהאחים את יכולתו הקומית המיוחדת. מומלץ שלא לעווב את הבית בערב זה, דבר ש־קשה להמליץ עליו בערבים אחרים.

יום חמישי
16. 12

● **סידרה: וינסטון צ'רצ'יל — שנות מידבר (10.10 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** ראש־השנה הנוצרי בלונדון, המלך ג'ורג' החמישי מת. לחצים על ראש־הממשלה בלדווין להקים מישרד להגנה אינם נושאים פרי. לי־דעתו, אין צורך בכך. בחודש מארס מפר היטלר בגלוי את הסכם השלום מ־1919 ומזיז חילות לחבל הריין. צ'רצ'יל, מביתו בצ'טוול, מצביע על הסכנה המאיימת על צרפת, אך ממשלת אנגליה שאננה. חבריה בזים לצ'רצ'יל ורואים בו מחר־חר־מילחמה. מיספר התומכים בעמדתו של צ'רצ'יל בציבור הולך וגדל, ומקרב אנשי־הצבא נמסרת לו אינפורמציה על מח־דלי ההגנה של בריטניה. אזה־

תוכניות מומלצות בטלוויזיה הירדנית

יום רביעי 15. 12

● **סידרה משעשעת: החבובות (6.30 — ערוץ 3 — שידור בצבע, 25 דקות, מדבר אנגלית).** פרקים חדשים בסידרה הפופו־לארית, עם קרמיט הצפרדע, מיס פיגי, פוזו וכל היתר. בכל פרק בסידרה מתארח אמן ידוע.

● **סידרה קומית: שכונתו של אבו עוואד (9.35 — ערוץ 3 — שידור בצבע, 40 דקות, מדבר ערבית).** סידרה קומית־סאטירית בהפקה מקומית, על חייה של מישפחה עירונית: אב בגיל־העמידה, שהוא בעליו של בית־הקפה השכונתי, אם עקרת־בית ושני ילדיהם. בכל פרק מתרחש אירוע מחיי היום־יום — בעיות פרנסה, מחלה, לימודים, תעסוקה ועוד.

יום חמישי 16. 12

● **קומדיה: שמור עד לשונך (8.30 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 25 דקות, מדבר אנגלית).** סידרה קומית המתרחשת ב־אולפן לאנגלית בלונדון. השחקן ברי איוונס הוא מורה לאנגלית המלמד תושבים זרים באנגליה את יסודות השפה. בין תלמידיו הודים ופקיס־תאנים, ספרדים ויוונים, איטלקים והונגרים, סינים ויפאנים, צרפתים ושוודים. כל אחד מהם מדבר במיבטאו המיוחד, עם השגיאות האופייניות ליוצאי ארצו — והרי לך קומדיה קלילה ומשעשעת.

יום שישי 17. 12

● **ספורט: כדורגל אירופי (1.30 — שני העולמות — שידור בצבע, מדבר אנגלית וערבית).** משחקים נבחרים של קבו־צות מהליגות הלאומיות של אנגליה וגרמניה המערבית.

● **דראמה: הזן — אשה מודרנית (10.15 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית).** סידרה חדשה אשר במרכזה אשה הנפרדת מבעלה בגלל קשריו עם אחרת, ומנסה להתמודד לבדה עם גידול שני ילדיה ועם קשיי־החיים. בפרקים הראשונים מגלה האשה שבעלה — הנאלץ להיעדר מן הבית בגלל צורכי עבודתו — מקיים יחסים עם נשים אחרות. הוא מבטיח לה כי מעתה היא תהיה האשה היחידה בחייו, אך לא מצליח לעמוד בהבטחתו. בתפקידים הראשיים: אליסון פיסק ומרטין שאו.

יום שבת 18. 12

● **הרפתקות: על הכביש (6.40 — ערוץ 3 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית).** סידרה אמריקאית על נהגי־משאיות והרפתקותיהם בכבישיה של היבשת האמריקאית. בכיכובם של קלוד אקינס וויל צ'נדלר.

● **דראמה: ע'אייב (8.30 — ערוץ 3 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר ערבית).** סיפור־אהבה בדווי. סידרה בהמשכים בהפקת הטלוויזיה הירדנית על חייה ואהבתה של נערה בדווית ששמה ע'אייב.

● **רפואה: דוקטור (8.55 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 25 דקות, מדבר אנג־לית).** שיחה בין רופאים וחולים על מחלות נפוצות ודרכי טיפול ומניעה, עם הדגמות והסב־רים מפורטים.

יום ראשון 19. 12

● **מתח: חיפושים והצלה (6.10 — ערוץ 3 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית).** סידרה אדות צוות המתמחה בפעולות סריקה, חיפושים והצלה של תתנים ונעדרים ב־איזורי יערות. צוות־המצילים נעזר בחיות־בר מאולפות, ומגיע אל הנעדר ברגע האחרון!

● **מתח וכידור: וגאס (10.15 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית).** סידרת־מתח המתרחשת בעיר ההימו־רים לאס־וגאס, עם רוברט יורינ בתפקיד הראשי.

יום שני 20. 12

● **מתח: סטרסקי והאץ' (9.10 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית).** סידרה פופולארית זו, שהופ־סקה לפני שבועות אחדים, חוזרת אל המסך הקטן. דייוויד סול ומייקל פול גלזר הם שני הבלשים החביבים, המסכנים את חייהם למען ביצוע ה־משימה המוטלת עליהם.

יום שלישי 21. 12

● **תעודה: עולם הזוך ונעלם (9.10 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית).** סידרה דוקומנטארית מרתקת בהפקתה של חברת גרנדה הבריטית, על עמים ושבטים פרימיטיביים שהציוויליזציה לא חדרה אליהם עדיין, והממשיכים עדיין את אורח־חייהם שהורגלו אליו מאות בשנים.

● **הרפתקות: על הכביש (6.40 — ערוץ 3 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית).** סידרה אמריקאית על נהגי־משאיות והרפתקותיהם בכבישיה של היבשת האמריקאית. בכיכובם של קלוד אקינס ויול צ'נדלר.

● **דראמה: ע'אייב (8.30 — ערוץ 3 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר ערבית).** סיפור־אהבה בדווי. סידרה בהמשכים בהפקת הטלוויזיה הירדנית על חייה ואהבתה של נערה בדווית ששמה ע'אייב.

● **רפואה: דוקטור (8.55 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 25 דקות, מדבר אנג־לית).** שיחה בין רופאים וחולים על מחלות נפוצות ודרכי טיפול ומניעה, עם הדגמות והסב־רים מפורטים.

יום ראשון 19. 12

● **סרט תיעודי: תמר נות מזיכרון יעקב (8.03 — שידור בצבע, מדבר עברית).** סירטו של הבימאי אלי כוהן, שהוסף לרגל מלאות 100 שנה למושבה.

● **תוכנית אוכלן: חיים שכאיזה עם שלום רוזן־פלד (9.45 — שידור בצבע, מדבר עברית).** חל־קה הראשון של התוכנית, ש־הוקלטה עם העיתונאי הוותיק, מספרת על תקופת הבית"ריות של רוזנפלד, על ראשית צעדיו בעיתונות, על תפקידו כמפקד בית"ר ראש־פינה. בחלק זה משתתפים עידו דיסנצ'יק, לאה פריד, סולימאן הגדול, הלל צעירים במישרד־תיווך מתיי־חסים אל השרת בזילזול וב־עליונות. השרת משיב להם מילחמה־שערה. כשהוא נקרא לתקן דליפת־מים בתיקרת מישרדם. הנקמה המתוקה של השרת הופכת להתעללות של ממש. בתפקיד השרת משחק ארתור ויברו.

● **סידרה: לא יאומן כי יספר (11.20 — שי־דור בצבע, מדבר אנגי־לית).** הוכחת אשמה הוא סי־פור על החוקר הראשי וולטרס, שאינו מצליח למצוא כל רמז להוכחת אשמתו של חשוד ב־רצח.

דורון וויברן: השרת
מוצאי־שבת שעה 10.30

מד בראש כנופיית פושעים, ובין האורחים נמצאים כמה מיריביו, שבאו לחסל עימו חשבונות. מתפתח קרב־יריות ונגווא נסה על נפשה. עבדו לוקחה לביתו ושם הוא מטפל בה ושומע את קורות חייה. השניים מתאהבים ומחליטים לבנות לעצמם חיים חדשים, בעוד עליהם להתמודד עם אנשי החוק וחברי־הכנופיה גם יחד.

● **סרט קונגוע: שדו־שת המוסקטרים (19.05 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** גירסה קולנועית חדשה לסיפורו של אלכסנדר דימא בבימויו של ריצ'ארד לאסטר. בתפקידי המוסקטרים מופיעים מייקל יורק כד'אר־טניאן, אוליבר ריד הוא אתוס וריצ'ארד צ'מברליין הוא ארא־מיס. צ'רלטון האסטון מגלם את תפקיד הקרדינל רישלייה ו־כריסטופר לי את הדוכס רוש־פור הרשע. בתפקידי הנשים: פיי דאנווי היא מיליידי, ג'רל־דין צ'אפלין היא המלכה אן וראקל וולטש היא קונסטאנס בונאסיה.

יום שבת 18. 12

● **דראמה: השרת (10.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** דראמה חב־רתית על איש תחזוקה בבניין־מישרדים בלונדון ויחסיו עם דיירי־הבניין. כמה מנהלים צור, מוסקה שטיין, צבי עפרון ועוד. (חלק שני: ביום רביעי, 22.12).

● **סידרה חדשה: ויין ושוסטר (11.00 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סידרה קומית חדשה, שבה מככבים שני הקומיקאים הנו־דעים.

יום שני 20. 12

● **סידרה: תחילה (8.03 — שידור בצבע, מדבר ומזמר אנגלית).** הפרק ציון עובר ממשיך ומספר על קו־רותיו של בית ספר ניו־יורקי לאמנות.

● **סידרה חדשה: קאז (10.55 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הפרק עזרה חדשה מביא את ראשון הסר־טים בסידרה החדשה, בכיכובם של רון ליברמן ולינדה קרל־סון.

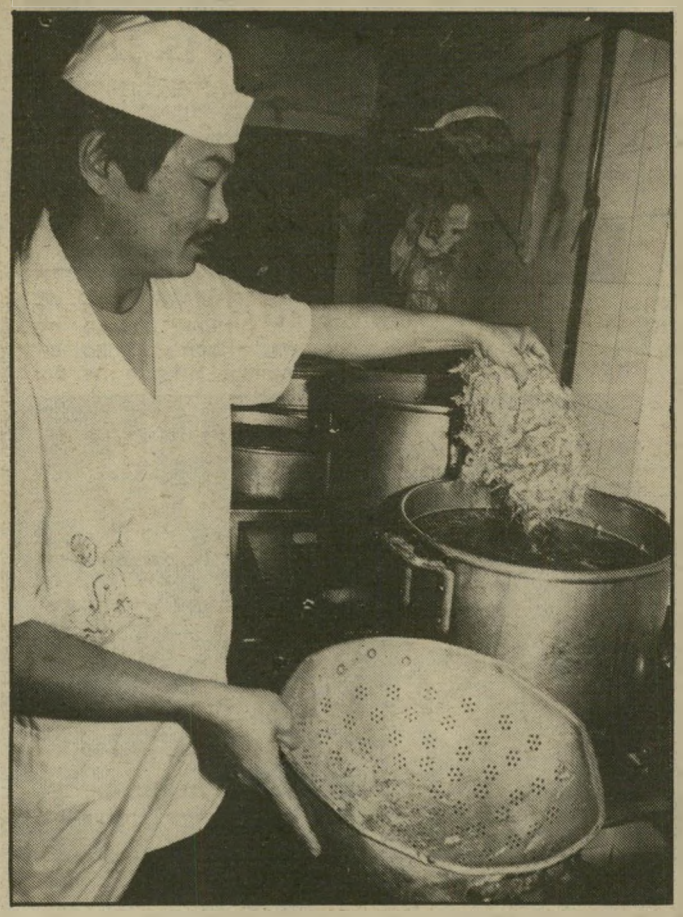
יום שלישי 21. 12

● **מותחן: קוז'ק (11.00 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** באורח חד־פעמי שב למסך השחקן טאלי סאבלס בסידרת המותחנים המעולה.

האם יחזיר קפה „פילץ" המחודש את עטרת הבוהמה של 'מ'

המנדאט ליושנה? ✶ אבירי האוכל הואבסו בכמויות אדירות של מזון סיני

אכול ושתה כי מחר נחיה

אטריות סיניות מעבירה לצלחתה איטריות בנוסח סיני. סאלי ובעלה, אשת השגריר האמריקאי, סאלי לואיס, סמואל לואיס, הם חברים במיסדר אבירי הגריל. האגודה הגסטרונומית מצרפת לשורותיה שגרירים, פוליטיקאים ואנשי אצולת־הממון ,המוסיפים ליוקרתה.

מרק כריש מתבשל מרק בשר־כריש. הטבח התיילנדי סומבום מכניס לסיר הגדול במיטבח המיסעדה גוש איטריות סיניות. בסיר רוב הטבחים שבישלו את הארוחה היו תיילנדים.

„אני נשבע, שלא אטמא ולא אחלל ותמיד אדאג לשפר ולשכלל את הבשר שעל השיפוד והגריל." קשה להתאפק ולא לחייך למשמע השבועה הזו, כשהיא נאמרת במלוא הרצינות, מפי איזה שר, ראש־עיריה, או שגריר, העומד בדחילו ורחימו, רכון־ראש כשחרב מונפת מעליו.

מניף החרב הוא אדם גוץ ועגל־גל, בעל סבר־פנים מחמיר, ש־שמו ז'אן ויני, הנשיא העולמי של מיסדר אבירי הגריל.

הטקס איננו אלא העקת תואר אבירות של המיסדר החגיגי הזה, המיסדר הבין־לאומי של הזללנים. מולדת המיסדר — וכי אפשר אחרת? — היא צרפת, בירתם של כל אוניני הטעם והחיך. חברי אגודת האנינים טוענים, כי היא נוסדה בשנת 1248 בחצרו של המלך לואי הקדוש, חדלה להתקיים בשנת 1939 בגלל מלחמת העולם השנייה, אך התחדשה ב־1950.

15 דרגות של אבירות קיימות במיסדר: חמש לראשיו, חמש ל־בלתי־מיקצועיים וחמש למיסעדנים מיקצועיים. ניתן להבחין בין הדרגות בהתאם לצבעיו של הענק שאותו עונד כל אביר בגאוה.

האביר הממונה על איזור ישראל הוא מר מוריס בנין (ראה מיסגרת), אחד המומחים הגדולים ביותר באזרץ בגינוני הלבנט. חברים בו, מלבד ממיסעדנים ידועי־שם, רבים מבין המי־ומי: שגרירים, שרים וראשי ערים. הכוונה, כמובן, לאותם אשר למדו כבר מכישלונו של שר ישראלי לשעבר שביקש — שומו שמיים! — כוס יין מהול בסודה („שפריץ") לארוחתו, או שתה — לא עלינו! — את המים ופלח הלימון, שנועדו לשטיפת־הידיים לאחר ששומנו במגע עם המזון.

המיפגש האחרון של אבירי הגריל הישראליים נערך במיסעדת הבמבוק המזמר בתל־אביב. היוזמים: מנהלי המיסעדה, אשר רצו להעניק באופן כזה מנה הגונה של זו: הסינים, כידוע, מערבבים בשר ודגים יחדיו, דבר שאינו מקובל על אותם שנשבעו לשמור אמונים על טוהר הבשר. למרות שלא עלה בקנה אחד עם השבועה הקדמונית, היה התפריט מגוון ועשיר: מרק בשר כריש, אר־בעה מינים של מתאבנים, שני מינים של מנות ביניים (סרטן מ־מולא ונתח פילה טבול ברוטב יין סיני) חמש מנות עקריות, שלוש מיני תוספות, סלט פירות, תה סיני ושני מיני יין.

כשהשוויתי את הטקס המפואר יחסי־ציבור למקום.

השולחנות היו ערוכים לפי כל גינוני־האצולה. הצלחות חוממו כדבעי, מנהיג האבירים עצמו אי־שר את התפריט. אולם ידעתי אמי־תי באוכל רמז לי, כי מיסעדה סינית אינה בדיוק המקום המת־אים ביותר לעריכת סעודה מעין לארוחות שאכלתי כבר בבאמבוק המזמר — אמנם בעלות מנות מעטות יותר אבל עם יחס אישי — החלטתי שעדיפה האיכות על הכמות. אבל הרי אי־אפשר להשביע רצון כולם, נכון?

„אני בדוי!"

„אני כמו הבדוי: אוהב לנדוד," אומר על עצמו **מוריס בנין**, אחד מדולי עשרי ישראל, הנושא את התואר החגיגי „נשיא מיסדר אבירי הגריל בישראל." במישרדו המרווח באחד הבנינים שבבעלותו, שזכו בכינוי „בתי־השוקולדה", הוא ישב בקומה השלישית מאחרי שולחן מישרדו כנסיך לכל דבר. כל הופעתו אומרת הדרת כבוד ואצילות. דיבורו שקט וסימפאטי. למרות שנולד בירושלים להורים שבאו מבומביי, הוא ממעט לדבר עברית ומעדיף לשוחח באנגלית או בצרפתית. „אני לא מדבר עברית, כי אני בעצם לא נמצא בישראל הרבה," אומר האביר. „אני נוסע בכל רחבי־העולם. ה־מישרד הראשי שלי הוא בלונדון. יש לי מישרדים בפאריס ובארצות רבות בעולם. רוב ידידי מדברים שפות זרות, כך שהם מבינים או־תי היטב."

מוריס בנין שומר בקנאות על חייו הפרטיים. הרחק־הרחק מאד מאור־הזרקורים ומהעיתונות. הוא מסרב לדבר על מישפחתו או על עסקיו. בנין ידוע כאדם עשיר מאוד, בעל נכסים רבים הכוללים אדמות, מיגרשים, בתים.

בנין מוכן להודות, כי הוא מ־עורב בעיסקי ספנות וכי הוא בעל בתים ומיגרשים שאותם הוא מש־כיר לציבור הרחב.

בנוסף לרשת עסקיו, בנין הוא שותף בבנק דיסקונט. אברהם חסידוף, קבלן ירושלמי שבנה את שכונת גאולה המפורסמת בירוש־לים והקים את הסניף הירושלמי של בנק דיסקונט ב־1943, הוא ש־הביא את בנין לשותפות עם ה־בנק.

כיצד הגיע מוריס בנין להיות ראש לאבירי הבשר הצלוי? הוא מספר: „זה 14 שנים שאני מכהן כנשיא. אני אוהב אוכל טוב ומבין בזה. חברים בפאריס, שהם חברים באגודה השנד דה לה־רוטסייה, המ־ליצו עליי, אחרי שהכירו אותי, את טעמי ואת הערכתי לאוכל, ביקשו שאצטרף אליהם כחבר, ואחר כך המליצו עליי להבחר כנשיא מסדר אבירי הגריל.

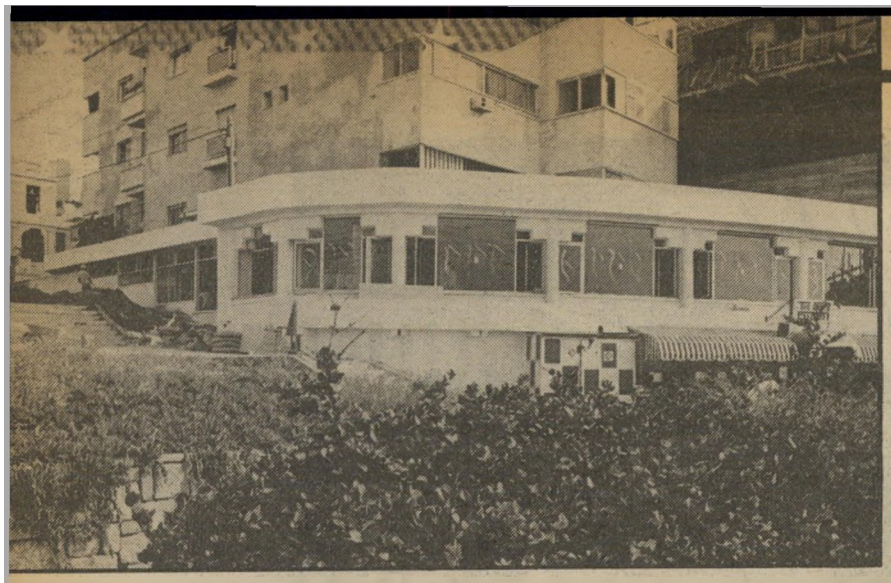
„בפאריס נמצא המישרד הראשי של האגודה. החברים בה זוכים ביחס מיוחד בכל המיסעדות ובתי־מלון ברחבי־העולם. חבר שלנו צריך להציג תעודה המתחדשת בכל שנה וזוכה במחירים מיוח־דים.

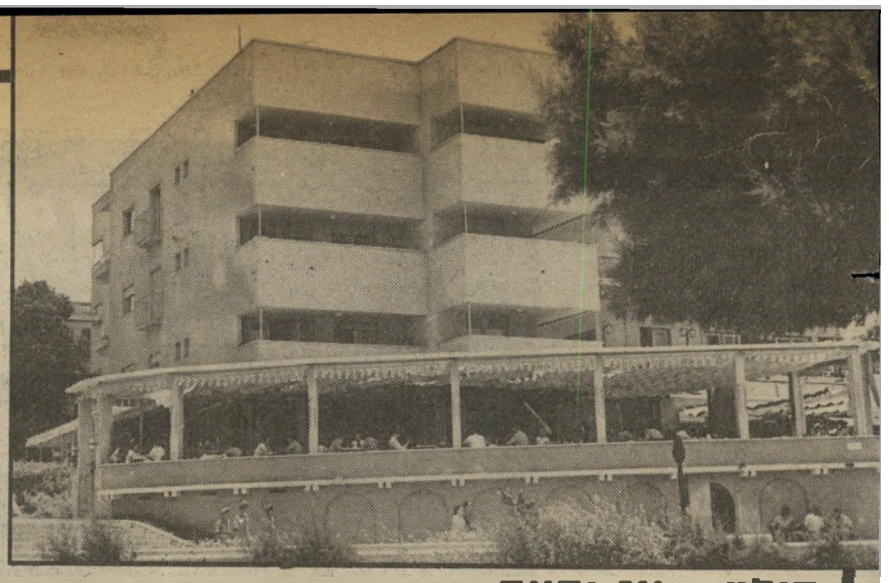
„רצינו לעשות ארוחות רבות בארץ, והפסקנו בגלל מילחמת־לבנון. עכשיו, כשנרגעו מעט ה־רוחות, החלטנו לחדש אותן."

בנין גאל את הסניף הישראלי של האגודה משורה של אי־סדרים שנתגלו בה, והשתלט עליה.

נשיא המיסדר של אבירי הגריל בארץ הוא מוריס בנין, יליד ירושלים. בנין עונד לצווארו את שרשרת המיסדר שקיבל אחרי שזכה בתואר האבירות של המיסדר.

פילץ - אז והיום

מימין: קפה **פילץ** כפי שנראה ב־1947. במירפסת הגדולה המשקיפה אל הים לא היו חלונות. הבניין שמעליו נראה חדש. משמאל: אותו קפה כפי שהוא נראה היום, אחרי חידושו. מעליו אותו בניין, שנוספו לו תריסולים מכוערים ומזגני־אוויר. אריה פילץ עצמו גר היום מעל לקפה. בשנות ה־40 היה הקפה מעוצב בסיגנון אירופי. הקפה נסגר עם פרוץ מלחמת השצמאות.

ישן וחדש

שני ראשי־עיר

ראש העיריה של אז, ישראל רוקח אוכל ליפתן. מאחוריו ניצב בעל הקפה, אריה פילץ. משמאלו של רוקח היושב ראש־השוודי של הוועדה שהחליטה על חלוקת ארץ־ישראל והקמת שתי מדינות בה. בפתיחה המחודשת היום, ראש העיריה שלמה להט, ובפינה משמאל: אריה פילץ.

פ עם היה זה מוקד הבילויים העיקרי של תל־אביב. כבר בשעה 5 אחרי־הצהריים היו מתאספים הצעירים כדי לתפוס מקום טוב ליד החלון המשקיף לים. אחר כך הפך המקום למועדון מיפלגתי משעמם. השבוע חידש בית־הקפה התל־אביבי המפורסם ימיו כקדם.

קפה פילץ היווה מוקד־משיכה לכל המי־ומי של תל־אביב — מה שנקרא היפים והיפות של אז. בשעות הבוקר היו המבקרים לי־בושים בחאקי קצרים, אך אי־אפשר היה להכירם כאשר היו חוזרים למקום בערב כשהם לבו־שים חליפות מחוייטות דעניבות־פרפר. הנשים היו לבושות במיטב האופנה, שכללו כרבעים רחבי־תיתורה וכפפות סאטן.

מי שהופיע בתוכנית האמנותית של קפה פילץ דאז, היה הבדרן **אלכסנדר יהלומי**, הנזכר ב־נוסטליה: „אלה היו זמנים."

בית־הקפה נוסד בשנת 1935 על־ידי אריה פילץ. המקום היה מעוצב בסגנון אירופי מובהק. ב־רקע ניגנה תיזמורתו המפורסמת של **דוצ'י קארדו** את מיטב ה־מוסיקה. ב־1945 היתה עליה גדו־לה מפולין, וכל המוסיקאים הג־דולים שבאו עם העליה הזאת ניגנו שם.

גוזר זהבי, שכתב את השיר ארצנו הקטנטונת היה נגן בתיז־מורת.

בקפה היו נפגשים אנשי פלמ"ח ועסקני הסוכנות, האריסטוקרטיה הספרדית — בני מישפחות שלוש, מטלון, רקנאטי ונחמיאס — קצי־נים אנגלים ואוסטרלים.

ביום היו נערכות הצגות של השעה 5, האנשים היו מאזינים למוסיקה קלאסית, ובערב היו נ־ערכים ערבי־ריקודים שכללו טנ־גו, ואלסים אנגליים, סלואו ר־פוקס־טרוט. כל הנשפים הגדולים המפוארים של היישוב העירוני היו נערכים כאן. המקום שימש להכתרות מלכות־יופי.

מדינאים, סופרים, שחקנים, היו באים לבלות כאן ואחר־כך היו הולכים לקפה כסית. **מתתיהו רחין** שסר את שיר השיכור ה־מפורסם, הופיע כאן. אמנים כמו **רפאל קצ'קין, טובה פירוז** ו**ג'סי לוקה** הופיעו תמורת 5 לירות. אריה פילץ עצמו היה שולחן הראשון רצו לתת לי לירה כדי שאפסיק לשיר.' עניתי לה: מותק, תשירי עוד, אז הם יתנו לך הרבה יותר!

„כשהתחלתי לעבוד," ממשיך יהלומי, „השתכרתי 10 לירות. ל־בסוף הגעתי לסכום של 115 לירות לחודש. בימי שישי היו באים ב־עיקר הרווקים הרווקות, כדי להכיר בני־זוג."

בית־הקפה התוסס נסגר ב־1948 כשפרצה מילחמת־העצמאות. ה־צעירים גוייסו לצבא, ואלה שנש־ארו פסקו לבוא. המוסד החברתי החשוב נגנט. לימים שימש ה־מקום כמועדון יחדיו של מפא"י זמיפלגת העבודה.

את המקום קנו שני צעירים, **ישראל מזר ואברהם קולר**, ואת השם הם קנו מאריה פילץ, שתרם את הכסף שקיבל עבור השב לי־ב'. השניים שיפצו את המקום, עיצבו אותו בסיגנון אירופי בהוצאה של 300 אלף דולר.

הנשיא מספר בגאווה רבה מי ומי הנמנים עם חברי המיסדר בעולם: „בהולנד הנסיך ברנרד, באנגליה הדוכס מבטפורד, בישראל סדי קולק. גם משה דיין ז"ל נמנה עם האבירים.

„יש לנו במצריים כמה מאות חברים במיסדר הגריל."

עיסוקם של אבירי מוסד מיס־דר הגריל מוגדר על־ידי בנין כמדע הנסטרונומיה: אנחנו מש־תדלים לשמור על רמת האוכל בעולם.

„יש לנו 13 שגרירים. מפעם ל־פעם אנו עורכים ארוחות ערב ל־300 עד 500 איש, בדרך כלל במלון הילטון בתל־אביב, כי זה המקום היחידי היכול להכיל לא־רוחה מיספר כה רב של אנשים, וכן ארוחות ל־50 עד 70 איש. המטרה היא לעודד את המיסעדות, לשפר את רמת־האוכל שלהן, להע־ביר ביקורת בונה כדי לשפר, להוכיח מה לא טוב. היו לנו שפים בכל המלונות בישראל, עשינו מבחנים לכולם וכיום השף הטוב ביותר הוא השף של מלון הילטון **זאב קרן**. גם כשנסע לאמריקה קיבלו אותו כטוב ביותר.

„פעם בשנה מתכנסים כל החב־רים בפאריס, כל אחד אומר מה־דעתו, באיזה מקומות ביקר, כי־צד ומה ניתן לשפר ברמת המזון."

לנשיא־האביר יש בישראל הר־בה אדמות, מיגרשים ובתים, אך כששואלים אותו היכן הוא מת־גורר, הוא עונה: „אני תייר בא־רץ, שאוהב לנדוד."

החתיכות כולן

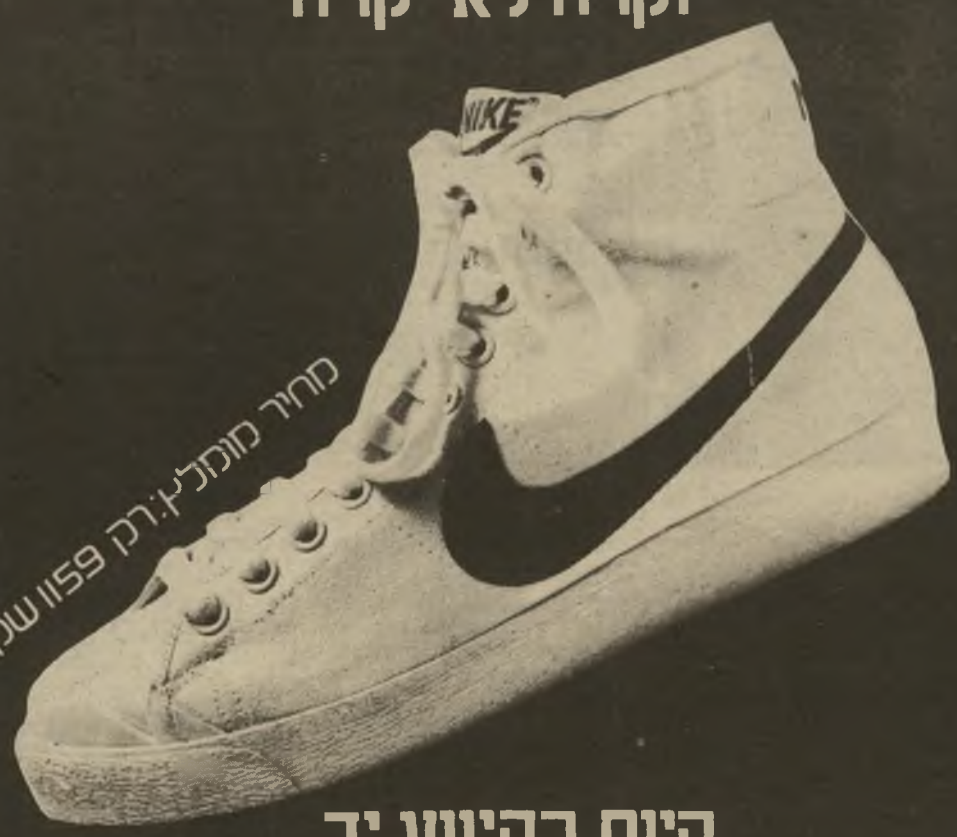
מימין: הבדרן אלכ־סנדר יהלומי מנזה את סקס בחירת מלכת הנשף של תל־אביב ב־1946, כשהוא מוקף ביפהפיות של אז. משמאל: יהלומי בפתיחה המחודשת של הקפה היום. נעים היה לבוא לפילץ לראות את הצעירים חוגגים בפתיחה.

נירה גל

NIKE

נעלי הספורט הטובות בעולם

יוקרה לא יקרה

אדי גור

היום בהישג יד

להשיג במחירי מבצע

בחנויות הספורט וההנעלה המובחרות ברחבי הארץ.

לכל רגל
בהישג יד

NIKE

ז'בוטינסקי 121 רמת גן,
טל' 03-790947

קורסים לקצרנות

עברית ו/או אנגלית * פרטי וקבוצות *

תוך זמן קצר ובהצלחה מובטחת! ההרשמה:

ת"א: אולפן גרג (ברקמא), וייצמן 22, טל. 03-254826

קורס חדש — בוקר וערב — נפתח ב-19.12.82.

באיזורים אחרים — לפי פניה לכתובת חנ"ל בת"א.

חן טרמפ לחייל

קולנוע

אורחים

ליליינטאל בישראל

פטר ליליינטאל היה בישראל, שהה בה כמה ימים ונסע חזרה, מבלי שאיש כמעט הבחין בכך. אולי משום שבעבר הוא הבטיח כמה פעמים לבוא, ולא הגיע, ואולי משום שסרטיו לא זכו עד עתה אפילו פעם אחת להפצה מיסחרית בישראל. לא שליליינטאל הוא בימאי פחות חשוב, לדוגמה, מוורנר הרצוג, שסביבו רקדה הארץ כולה לפני שבועיים, אלא שהוא פשוט אינו מיסחרי די הצורך כדי ששמו ינשא על שיפתי כל.

הוא היה כבר כמה פעמים בישראל. בעבר צילם כאן אפילו סצינה מתוך סירטו דויד, שזכה בפרס ראשון בפסטיבל ברלין, אלא שהסצינה לא נכללה בגירסה המוגמרת.

הפעם בא, לפחות באופן רשמי, כדי להציג בסינמטקים את שני סרטיו החדשים, ההתקוממות ומר וונדרפול היקר. למעשה, מטרתו היתה לפגוש את א"ב יהושע, הסופר החיפאי שהכיר רק באמצעות ספריו. „הוא אחד משלושת או ארבעת הסופרים הקרובים ביותר ללבי," אומר ליליינטאל, שעז רצונו לעשות סרט עם יהושע, אולי על־פי משהו הכתוב כבר (כמו שתיקתו ההולכת ונמשכת של משורר) ואולי לפי רעיון שייפתחו יחד. מבחינה זאת הביקור היה הצלחה שלמה. השניים מצאו שפה משותפת, למרות שלא הכירו זה את זה קודם לכן.

דגל פוליטי. לגבי ליליינטאל אין זה אלא טיבעי לפנות לסופר ולצאת ממקור ספרותי. הוא עשה זאת פעמים רבות בעבר. בין אם היה זה מקור שווייצי (יעקב פון גונטן של רוברט ואלזר), פולני (ויטולד גומברוביץ' בסרט פשע בכוונה תחילה) או צ'ילי (שקט שולט במדינה, לפי תסריט של אנטוניו סקארמטה). לא שיש בסרטיו משהו ספרותי, אלא משום שהוא מבקש, כאשר הוא עושה סרט, לעמת את השקפותיו שלו עם ההשקפות האחרות, ולוא רק כתובות, כדי שהסרט יהווה תוצאה של עימות זה.

ליליינטאל הוא בוודאי בימאי בעל תודעה פוליטית גבוהה, ורבים מסרטיו נושאים דגל פוליטי ברור. כמו, למשל, ה־התקוממות, סרט שצולם בניקראגואה מייד

ג'ד פשי ב„מר וונדרפול היקר"
להתמודד עם היהדות

לאחר נפילת הרודן אנסטסיו סומוזה ומנסה להראות מה התרחש במדינה הזאת מבעד לאספקלריה של מישפחה שבה הבן התגייס לצבא הרישמי של הרודן, ואילו האב ובני מישפחתו משתייכים למחתרת הסנדיניסטית.

אם הסרט מתאר דמויות בשחור־לבן — טובים או רעים — אין זה אלא משום שהבימאי חש כי צורך השעה הוא לעשות סרט כזה. „יתכן," הוא אומר, „שבהתרחקות מן האירוע, אפשר היום לדרוש התעמקות יתר גם במצב וגם בדמויות. לא זאת היתה הרגשתי. כאשר עשיתי את הסרט. אז חשתי שיש צורך לצעוק מייד המס."

הפחות גרמני. ליליינטאל ער מאוד למתרחש בתת־היבשת הלטינו־אמריקאית ולוא רק משום שהוא גדל שם. הוא בן למישפחה יהודית שנמלטה לאורוגוואי עם עליית הנאצים בגרמניה, אשר שב אמנם לברלין באמצע שנות ה־50, אבל בליבו הוא עדיין מעבר לאוקיאנוס. אין ספק, למשל, שהוא הפחות גרמני מכל בימאי הקולנוע הגרמני הצעיר — שאליו הוא שייך מבחינה היסטורית — והוא מודה בכך, בפה מלא. הוא אינו בוטח בגרמנים, אינו מרגיש כאחד מהם, ומציין, במידה רבה של גאווה, כי בעשר השנים האחרונות עשה רק סרט אחד בלבד בגרמניה על גרמניה. „התרבות האמיתית," הוא אומר, „נמצאת רק באותן החברות שבהן אנשים מסוגלים עדיין ליצור מגע אנושי זה אם זה, בהן האדם מוכן להקדיש מזמנו כדי לחיות — ולא רק עם עצמו, אלא גם עם סביבתו — ומבין שהחיים הם רק תוצאה של יחסים אלה." רבים מסרטיו עוסקים באנשים כאלה ובמאמציהם להיות כאלה.

בשנים האחרונות הוא מגלה לפתע רגישות לעובדת יהדותו ולבעיות היהדות. דויד היה אולי הצעד הראשון בכיוון זה. מצד אחד, הוא משתלב בתוך הזרם האדיר של כל אותם סרטים שבהם גרמניה מנסה להבין את פשר אימי־ההשמדה ולפרש אותו לעצמה. מצד שני, סיפור זה על נער יהודי שנשאר תקוע בברלין במילחמת העולם השנייה, ומצליח להימלט רק לקראת סופה, נותן לליליינטאל בפעם הראשונה את ההזדמנות להתמודד עם מקורותיו, עם יהדותו, עם דמויות כמו סבו, „שסירב לעזוב את גרמניה משום שהיה משוכנע כי זה לא יכול להימשך כך, ולא נטש אותה עד אשר הסתבר לו כי הכל חסר־תיקווה."

יהודי מאוד. סירטו האחרון, בינתיים, מר וונדרפול היקר, מתרחש בניו־יורק. אבל הנושא הוא יהודי מאוד. גיבור הסרט הוא רובי דניס, בדרן סוג ג', שהחמיץ מזמן את רכבת־ההתהילה, אבל עדיין משתעשע באשליות ומסרב למכור את אולם־הכדורת שלו, כי זה המקום שבו מובטח לו כי יוכל להפגין את כישוריו מבלי שאיש יעז להפריע לו.

זה סרט קטן, צנוע, עשוי ברגישות רבה ובתבונה. סרט שקולט היטב רבות מן התכונות האופייניות של החברה היהודית הניו־יורקית, למרות שהיא רק הרקע ולא הנושא. ליליינטאל נמנע בו, בכוונה תחילה, מכל הגזמה דרמאטית, שומר על טון מינורי, מדבר על אנשים רגילים ופשוטים ומערכת־היחסים ביניהם, ובכך הוא מוציא מתחת לידיו סרט מרשים, אבל כמובן לא מן הסוג הבוטח, הנחשב בדרך כלל למטבע העוברת לסוחר.

השלב הבא בהתמודדות עם היהדות יבוא כנראה בסרט שהוא רוצה לעשות עם יהושע. הוא מרגיש את הצורך לומר לעולם קצת יותר מכפי שהוא יודע על ישראל. ומה שהעולם יודע, נרמז כבר בהתקוממות שבו המורדים נגד סומוזה מכירים את שם מדינת היהודים רק מתוך זיהוי כלי־הנשק שבהם משתמשים הצררים. „בכל מקום אני נתקל בבורות עצומה לגבי מה שנעשה כאן באיזור." הוא מסביר. „אמנם, מי שרוצה לדעת יכול לדעת, אבל לכמה אנשים יש רצון לטרוח ולחפש את האינפורמציה?" זה בדיוק מה שהוא רוצה לעשות.

שווייק נובקר אצל קאפקא

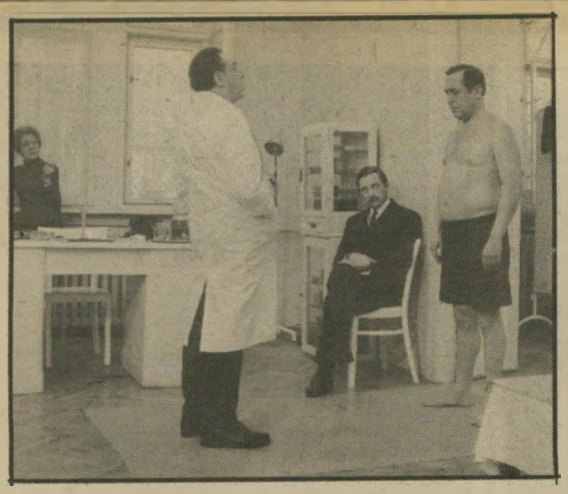

עד לכל דבר (תכלת, תל־אביב, הונגריה) — סאטירה עוקצנית ונוקבת זו חושפת בכל מערומיה את פשיטת־הרגל האנושית, הפוליטית והכלכלית של מישטר טוטליטארי באשר הוא, ובמיוחד נוסח חדיקטטורה של הפרולטריון, כפי שנוהגים לכנות את השיטה הפוליטית שמאחרי מסך הברזל.

זהו סיפורו של שומר־סכרים, איש פשוט, חביב וחסר־יומרות, העולה בהדרגה לגדולה, אחר־כך מידרדר עד שהוא עומד לפני הגרדום. לבסוף שב אל הסכר שלו, שהוזנח כל עת מסעו המוזר בתוך עולם הצללים של הכלכלה הפוליטית.

העלילה מתרחשת בהונגריה של שנות ה־50. מאחר שהמדובר בתקופת הסטליניסטית, ניתנה לבימאי פיטר באקשו הרשות לעשות את הסרט. אבל גם כך הוא חוקפא במשך תריסר שנים, והותר להצגה רק לפני כשנתיים.

ואין פלא. בהומור מרכז אירופי אופייני, ללא שום פאתוס מרעיש־עולם ומבלי להסית ישירות למרד, מצביע באקשו, שכתב גם את התסריט (הוא אף הוציא לאור את הסיפור בצורת ספר, כאשר הסרט נאסר), על כל הפגמים שיש בתוך החברה שבה הוא חי: שילטון־החושך של המישטרה החשאית, הקלגסים המשנים צבע ודגל אבל לא אופי, מישפטי־ראווה מבויימים, שרירות פוליטית שאין לה שום קשר לאידיאולוגיה כלשהי, רדיפת־כוח לשמו. כל אלה הם בידי באקשו קלפים אירוניים, שבהם הוא מלקח את הקומוניזם נוסח יוסף סטלין. אך מעצם האיסור של הסרט במשך תקופה ארוכה כל־כך, אפשר בבירור להבין כי הביקורת נכונה גם לגבי תקופות מאוחרות יותר.

פרנץ קלאי (מימין): על פשעי הקומוניזם

לזכות הסרט יש לומר, שהוא בראש ובראשונה מבדר מאוד, מעין גילגול של שווייק מודרני בתוך עולם קפקאי, ואין אפילו לרגע אחד הרגשה של הרצאה או הטפה. תכל מתנהל בנחת, העלילה מתפתחת לפי הגיון האבסורד של עולם שבו השיטה הפכה לחשובה מהמטרה.

מן המסקנה הסופית אפשר גם להבין, בין היתר, מדוע יש לגוש המיזרחי עוצמה צבאית, אבל את האוכל הוא נאלץ לייבא מהמערב.

הצד האחר של האינווץ

ארוכה הדרך חביתה (פאר, תל־אביב, ארצות־הברית) — תסרטים כאלה בטלוויזיה. המדובר בסיפורים תיעודיים למחצה על בעיות אנושיות, חברתיות ולפעמים אפילו רפואיות, שהשיטה מצליחה למצוא להן פיתרונות, גם אם הדרך אליהם קשה, מסובכת ועשויה לדרוש זמן רב. הסרטים עשויים בסיגנון עיתונאי מובחק — כלומר, ללא כניסה לתוך משמעויות עמוקות יותר של העלילה, או נסיון ליצור דמויות רב־מימדיות. העיקר הוא הסיפור, שאותו יש לחציג בצורה הבהירה ביותר. יותר מזה לא דורשים, על־פי־רוב, מהמסך הקטן.

במיקרה זה מדובר בבעיית אימוץ ילדים. אח גדול, ושנים צעירים יותר, ננטשים על־ידי חוריהם בתחנת־דלק. הם מועברים למוסד הדואג למצוא להם הורים מאמצים, אלא שאף אחד אינו מעוניין בכל השלישייה, ולכן יש להפריד ביניהם, על אף רצונם. הסרט כולו עוקב אחרי מאמציו של האח, במיסגרת החוק, למצוא שוב את שני אחיו, בסירובו להשתלב בתוך המישפחות המאמצות אותו. הוא אינו מרפה מן העובדת הסוציאלית המטפלת בתיק שלהם, דורש אינפורמציה ללא הרף, ותוך כדי כך שומר על עצמאות ריגשית ומתגונן מפני כל התקשרות העשויה להפריע לו באיחוד מישפחתו מחדש. ואכן, אחרי שנים ארוכות של מאמצים, כשהוא כבר נשוי, ובעזרת אותה עובדת סוציאלית שעמדה בדרכו כל עוד היה קטין, הוא זוכה להגשים את חלומו ולמצוא מחדש את אחיו הצעיר, עדיין רווק, ואחותו,

טימותי האטון: לא גולש לקיצוניות

שכבר נישאה ובנתה לעצמה מישפחה מחדש.

ככתבה בעיתון, הסיפור הזה יכול היה להיות מרגש מאוד. מסרט דורשים קצת יותר — ראיה כוללת ועמוקה יותר של האירועים. וזה חסר כאן. אמנם ברנדה ואקארו, בתפקיד העובדת הסוציאלית, וטימותי האטון, כאח הבכור, משתדלים לתת מישקל לדמויות שתפקידן שטוח למדי. לשבח הסרט אפשר לומר, שאינו גולש לאותן קיצוניות מלודרמאתיות ואינו מטיף לנטילת החוק בידיים, כפי שקורה לא פעם בסרטים אמריקאיים בעלי תודעה חברתית מפותחת.

שלמה להט:

„אורי סלע שווה כל גרוש!"

לאחרונה התפרסם כי הפירסומאי אורי סלע קיבל מעיריית תל־אביב סכום של 135.558 שקל בין אפריל ואוקטובר, עבור כתיבת נאומים לראש־העיריה.

● **אדוני ראש־העיריה, מדוע אתה צריך שיכתבו לך נאומים?**

אני עם אורי סלע עובד כבר שנים. כראש עיריה אני צריך להופיע בצורה מכובדת. אם אשב ואתחיל לכתוב כל נאום לכל אירוע שאני משתתף בו, לא יהיה לי זמן לעבוד.

● **איך מתבצעת חלוקת העבודה ביניכם?**

אנחנו נפגשים, או שאני מרים אליו טלפון. אני נותן לו נתונים, ואני אומר לו: בנושא הזה אני רוצה להדגיש אחת שתיים שלוש. זה סיבעי מאוד שיהיה לי כותב נאומים.

● **הוא כותב לך רק נאומים?**

לא, גם הספדים. אל תשכחי שאנחנו סופדים גם ל־יקירי תל־אביב וגם לאישים חשובים אחרים שהולכים לעולמם. גם את זה הוא כותב.

● **כמה הוא מקבל עבור כל נאום?**

זה תלוי בהרכב של כל נושא.

● **מדוע אין אחד מעובדי העיריה, המקבל ממילא משכורת, כותב את הנאומים?**

את יודעת מה היה קורה? הוא ישר היה מבקש קבי־עות, פנסיה, קילומטראז' עם רכב. את יודעת כמה היה עולה כל נאום? אורי סלע שווה כל גרוש ואני לא מפחד לומר את האמת. אני זקוק לו בתור כותב נאומים.

מינה צמח:

„אנשים יורדים מהארץ בגלל ביטחון!"

ד"ר מינה צמח היא הלחיט התורן של אמצעי־התיקשורת. היא כל הזמן עסוקה בעריכת סקרים. הסקר האחרון הוזמן על־ידי „קול ישראל", ומינה צמח התבקשה לבדוק מה היחס לירידה מן הארץ.

● **הד"ר צמח, מה היתה התוצאה המפתיעה ביותר בסקר על הירידה?**

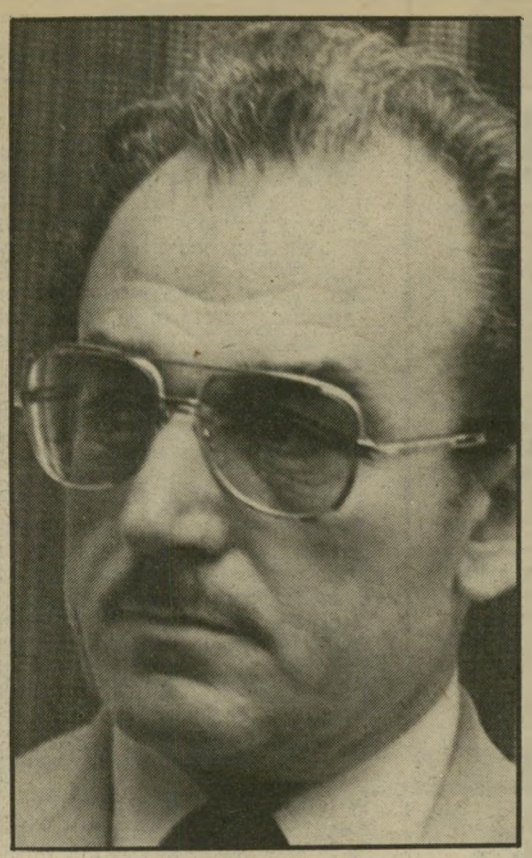
נדהמתי מהעובדה ש־20 אחוז מהנשאלים השיבו, כי אחת הסיבות לירידה מן הארץ היא ביטחונית. זו סיבה חדשה. תמיד אנשים הסבירו ירידה בבעיות חברתיות, ערכיות, ובעיקר כלכליות. והנה בפעם הראשונה אנחנו נתקלים בתופעה, שבה אנשים מציינים את הביטחון כסי־בה ליריידה. 20 אחוז אינו מיספר מבוטל.

● **מדוע נדהמת?**

מכיוון שבדרך־כלל, המילחמות לא היו סיבה ליריידה. להיפך, כאשר היתה פורצת מילחמה, היו כולם מתלכדים סביב הדגל. שדות־התעופה בעולם היו מתפוצצים מישׂ־ראלים שניסו להגיע ארצה למילחמה. וכעת, המילחמה הפכה לסיבה רצינית ביותר ליריידה מהארץ. וזה מדהים.

● **מה עוד הדהים אותך בסקר?**

העובדה שרוב הנשאלים גילו הבנה ליריידה. לא גינוי, אלא הבנה. העובדה שבנוסף לסיבה הכלכלית גדל מיספר האנשים שהצביעו על סיבות ערכיות וחברתיות ליריידה. אני חושבת שזה לא רק צריך להדליק אור אדום. זה צריך להדליק את כל האורות האדומים שיש.

שמואל להיס:

„לדאוג פחות לעלייה ויותר לירידה!"

● **מה לדעתך ימנע יריידה מהארץ?**

קודם כל חינוך. חינוך שיקשור את הישראלי למולדת באורח מסורתי. עובדה היא, שצעירים בעלי תודעה דתית־לאומית, כמעט ולא יורדים מהארץ.

● **ומה אתה מציע באופן מעשי? חינוך הוא פעולה לטווח רחוק. בוא נדבר על עכשיו.**

אני מציע פרוייקט של בניית דירות להשכרה על אדמת לאום. דירות שיהיו בבעלות הממשלה, שתמסור אותן לניהולן של חברות פרטיות. אני מציע שערך שכר הדירה לא יעלה על רבע ממשכורתו של השוכר, ושה־דירות יהיו בעלות רמה גבוהה ולא ייראו כסלאמס. אני גם מציע לבנות דירות בהתאם למשכורת: אותם המש־תכרים יותר ישכרו דירות יקרות יותר. המשתכרים פחות ישכרו בהתאם לאפשרותם. וכך, לדעתי תיפתר בעייתם של הצעירים המשתחררים מהצבא, כשהם יודעים שיצ־טרכו לעבוד כל חייהם כדי לקנות בית.

● **איך לדעתך צריך להוציא את הפרוייקט הזה לפועל?**

אני מאמין שצריך להשקיע יותר במניעת הירידה, להפנות את כל המשאבים לנושא. צריך אפילו לדאוג פחות לעלייה ולדאוג יותר ליריידה.

שמואל להיס, מי שהיה מנכ"ל הסוכנות, עומד בראש אל"י — אירגון וולונטרי של אזרחים למניעת יריידה. בשבוע שבו נפתח הקונגרס הציוני, חשבתי שמן הראוי לדבר עם מישהו לא על עלייה, כי אם על יריידה. איני מאמינה בעלייה, והפסקתי לחשוב שעלייה היא דבר חשוב. מעט העולים שעולים לארץ, מאכזבים. העלייה מרוסיה היא דבר מחפיר. צריך לחקים ועדת־חקירה ולבדוק מה קרה לזוג ואלרי וגאלינה פאנוב, שקיבלו אזרחות ישראלית ודירה במיגדלי־דויד. מה קרה ליאשה קאזאקוב; מה קרה לכל יתר אסירי־ציון ועולים „מפורסמים" שעלו מברית־המועצות ונעלמו אי־שם בין ניו־יורק ולוס־אנג'לס; ומה קרה לכל האחרים ששמותיהם לא אומרים לנו דבר, אבל קיבלו דירות, מכונית בלי מיסים, שלחו את הילדים שלהם חינם למעונות של נעמ"ת, ועזבו את הארץ.

ברמת־אביב, ברחוב טאגור, מתנוסס „בית מילמן", המשכן עולים חדשים באיזור הכי יקר בתל־אביב. הייתי מעדיפה לראות ב„בית מילמן" — לצידם של העולים — יורדים שחזרו ארצה. לכן שאלתי את שמואל להיס:

דויד מרגלית:

„שילנסקי אמר שאני עויין אותו!"

דודי מרגלית, העורך הראשי של מגזין הרדיו „כל ציבעי הרשת", ערך בשבוע שעבר דיון באולפן בנושא הירידה. היעדרו של סגן־השר הממונה על נושא הירידה, דב שילנסקי, בלטה. בסוף התוכנית הפתיע מרגלית, כאשר הסביר מדוע שילנסקי לא נמצא באולפן. „שילנסקי," אמר מרגלית, „חוזמן לאולפן אך סירב להגיע בטענה שאני עויין אותו ואת נושא הירידה. זה כמובן חסר שחר ואינו נכון," ציין מרגלית, והותיר את הנוכחים באולפן ואת המאזינים בבית פעורי פה.

● דודי, מה בדיוק קרה בינך ובין דב שילנסקי?

לפני כמה שבועות ראיינתי אותו בטור השבועי. זה היה אחרי פרשת ניו־יורק טיימס ומקס פרנקל. במהלך הראיון שאלתי אותו מדוע אנשי הליכוד מחלקים כל הזמן ציונים מי בוגד ומי פטריוט. הוא מאוד התרגז עלי, שאני עויין אותו.

● ואתה עויין אותו?

מה פתאום? הוא איש נחמד. בסך־הכל הוא איש טוב, ואין לי נגדו שום דבר.

● מדוע היית צריך להודיע את מה שהודעת בסוף התוכנית?

הוא לא רצה להשתתף בתוכנית, למרות שהיה חיוני ומתבקש שישתתף, בטענה שאני עויין אותו ואת נושא הירידה. הוא אמר שאם אני מודיע שהוא לא משתתף, אז שאגיד גם למה. כיבדתי את בקשתו.

אנדריו רובין:

„הנשים הישראליות מאוד עצובות!"

הוא היה פה, והופ — עדיין לא הספקנו ליהנות מחברתו וכבר הוא הולך. ככה זה אצל השחקנים, וחבל, כי אנדרו רובין, השחקן המגלם את הצלם בסידרת הטלוויזיה „ג'סיקה נובאק", הוא באמת משהו שלא כדאי להחמיץ. אל"ף — כי הוא בחור עלא־כיפאק, בי"ת — כי הוא פתוח להצעות. לא רק פתוח, אלא גם מחפש. זה עתה נפרד מחברתו, דבורה וגנר, שהיא כיום הכוכב הלוהט ביותר בהוליווד.

אנדרו, לעומתה, אינו לוהט עד כדי כך. הוא בארץ כדי להשתתף בסירטה של ציפי טרופה, „מירי", קו־פרודוקציה ישראלית־קנדית, שמפיקה חברת „רול". מכאן הוא לא ממהר לשום מקום, כי התצעות לא בדיוק מציפות אותו. יש לו בית בפאסיפיק פאלאסייד, שבין הוליווד ומאליבו, בית קטן בניו־מכסיקו, שם השתתף בסרט „צילו של קייסי" לצידו של וולטר מאתאו, ואילו נמצא מישהו שהיה מממן פה את שהייתו, כי את הצילומים הוא כבר סיים, אני בטוחה שהיינו זוכים בו לעוד שבוע־שבועיים. בינתיים הספיק אנדרו להכיר את „כל העיר", לבלות ב„כל המקומות" ובסך־הכל הוא די בהלם ממה שראה וממה שקרה לו.

● אנדרו, מדוע הופסקו צילומי ג'סיקה נובאק?

מכיוון ש„סקר נילסון" הורה על אחוזי צפייה נמוכים ביותר. הסידרה פשוט נכשלה.

● מדוע?

כי הקהל האמריקאי אינו פתוח לסידרה שבראשה עו־מדת אשה.

● אנג'י דיקנסון כיכבה בסידרה „שומרת", שזכתה להצלחה עצומה.

נכון, אך היא אחת המעטות שהצליחה. הלן שיבר, שהיא שחקנית קאנדית, לא הצליחה לעשות מה שאנג'י דיקנסון עשתה, וחבל. צילמנו בסך הכל שבע אפיזודות, ואז החליטה רשת הטלוויזיה להוריד את הסידרה מהמסך. אם את שואלת אותי — לא נתנו לסידרה אורך נשימה. הסקר הראה אחוזי צפייה קטנים, אז חתכו. לא ניסו לשפר, לא העבירו לשעת צפייה טובה יותר. בגלל בעיות פני־מיות החליטו לחתוך.

● מה דעתך עלינו?

הכל פה מלהיב, אנשים מארחים אותי בצורה יוצאת מהכלל. ספק אם אמריקאי היה מארח אותי בצורה כזאת. אבל את יודעת מה מדהים אותי יותר מכל דבר אחר?

● מה?

הנשים הישראליות. למה הן כל־כך עצובות? אני פוגש בחורה בת 28 והיא בדיכאון. למה? כי היא לא התחתנה. אני בן 36 ועדיין לא התחתנתי, אז מה? יש עצב בעיני הנשים הישראליות. הן מאוד מתוסכלות, מאוד לא פתוחות. אני חושב שהלחץ החברתי המופעל עליהן הוא עצום. חוץ מזה אני חושב שהן יפהפיות.

רוני רימון:

„אורה נמיר עויינת אותי!"

איני משתגעת אחרי דוברים, אבל מסתבר שבלע־דיהם אי־אפשר. כשאני רואה את ראש־עיריית תל־אביב, אני מייד מחפשת את הצל שלו, רוני רימון. כי דוברו של צ'יצ', יש לדעת, עושה מלאכתו נאמנה. לאן שהבוס שלו הולך, הולך גם הוא. אף פעם עוד לא תפסו את צ'יצ' לבד. רימון נוהג ללכת עם בוסו לכל האירועים החברתיים והעניינים, ובין היתר הוא נוהג להשתתף גם בדיונים שמעורב בהם צ'יצ', המתקיימים בוועדות הכנסת השונות. השבוע קראתי באחד העיתו־נים שאורה נמיר סילקה את רוני רימון מדיוני ועדת־החינוך. סברתי לתומי שהיא פשוט רצתה לחגיד משהו פרטי לצ'יצ', אבל רוני טילפן אלי ומיהר להבהיר.

● מה בדיוק קרה בינך ובין אורה נמיר?

הוזמנו להשתתף בדיון בוועדת־החינוך, שדן בבעיית בית־הספר הגלי"ל. צריך לציין שאורה נמיר היתה בחו"ל, והחליף אותה יעקב גיל. הוא היה גם יו"ר הוועדה וגם הוועדה בעצמה, כי חוץ ממנו לא נכח איש מחברי הוועדה. זאת למרות שראש־העיריה הוטרח מתל־אביב. היה דיון, נקבע מה שנקבע, ואחר־כך התקיים עוד דיון ואורה נמיר מצאה את עצמה במיעוט.

● מה זה קשור לזה שהיא סילקה אותך מדיוני הוועדה?

זה הרקע, חשוב לי שתביני את הרקע.

● הבנתי.

לפני כמה זמן היא החליטה להעלות שוב את הנושא במליאה, והוא הועבר לוועדה. ואז באנו לירושלים — אנחנו, ההורים, ונציג מחלקת־החינוך בעיריה. יום קודם קיבלנו מהמזכירה של הוועדה שלא מאשרים לי להיכנס לדיון. כששאלתי למה, היא השיבה שדוברים לא נכנסים לדיוני הוועדה.

● וזה נכון?

מה פתאום? הייתי בעבר בישיבות של ועדת־החינוך.

● בשביל מה אתה צריך להיות בישיבה?

צ'יצ' יודע טוב מאוד להסתדר לבד.

זה נכון, אבל בניגוד לאורה נמיר, צ'יצ' אינו מתקשר באופן אישי לעיתונאים ומעביר להם סיפורים. זה לא אותו דבר כשאני מדווח על מה שהיה, או כשאני נמצא בישיבה. שבוע אחרי זה היא שוב סילקה אותי מהישיבה.

● יש לה משהו אישי נגדך?

אני יודע? כשצ'יצ היה בקניה, היא נאמה בכנסת ר־עשתה עם צ'יצ חשבון עשר שנים אחורנית.

● ואתה הגבת?

אמרתי לה שלדעתי עשתה עם צ'יצ' חשבון אישי, היא אמרה לא נכון. אחר־כך הוצאתי הודעה לעיתונים, ובה תגובה חריפה למדי, אך עדיין כאין וכאפס לעומת מה שהיא אמרה על צ'יצ' בכנסת.

● ובגלל אותה תגובה יש לה משהו נגדך?

אני לא יודע מה לחשוב. היא כנראה עויינת אותי. אחרת מה איכפת לה שאני אשתתף בדיוני הוועדה?

(המשך מעמוד 65)

מכור את חלקי במועדון. כרגע רפי וסדי לא נותנים לי ללכת ואני עדיין שותף. ראובן כץ יחליף אותי. הוא יהיה המנהל והיועץ ושלום פנסטנר יהיה המתפעל."

החוזה בין המתפעלים החדשים היה אמור להיכנס לתוקפו ב־12 בדצמבר, ביום הראשון שעבר. המועדון עלה באש כמה ימים קודם לכן.

ליאור ורשבסקי, המנהל האדמיניסטרטיבי של רשת עיסקי שאולי, הסביר: "ברור שכל הוצאות הנזק שגרם ובניית מועדון חדש יזיז על חשבוננו. המתפעלים החדשים יקבלו מועדון חדש ומשוקם. יפה פי כמה ממה שהיה עד היום. אני יכול להעריך את הנזק והוצאות חידוש המועדון ב־40־60 מיליון לירות."

המועדון על שלוש קומותיו מבוטח בחברת ירדנית. את הסכום שבו בוטח המועדון סירבו בעלי המועדון וחברת הבטוח לציין. כדי להרגיע את החושדים שהיה כאן מעשה הצתה מכוון, כדי לזכות בסכום הביטוח, אמר ליאור: "מה שאני כן יכול לומר, זה שאחרי שישולמו לקבוצת שאולי סכומי הביטוח, עוד ניאלץ להוציא כסף רב מכיסנו הפרטי, כדי להביא את המקום למצב שהיה. קבוצת שאולי לא תרוויח מהביטוח."

רוני שטן, בעל הבניין, הסתובב בבוקר המום בין הריסות המקום ודרש משוקי בן־פורת להחזיר את הבניין לאותו מצב שבו הוא קיבל אותו. שוקי הבטיח לו חגיגית, שכל הנזק יתוקן עד מהרה, כולל אינסטלציה חדשה.

באותה הזדמנות הבטיח בן־פורת חגיגית לכל הציבור, כי בתוך חודשיים ייפתח המועדון שנית, במתכונת חדשה.

המועדון, שהחל דרכו לפני 6 שנים, בנוי במתכונת חוץ־לארצית מובהקת. הוא פעל כמועדון חברים סגור. מבין 900 החברים בו רבים הם רופאים, אנשי־עסקים, עורכי־דין, אנשי־מחשבים, דוגמניות, ספרים ופוליטיקאים — כולם כאלה המשתוקקים להוסיף לתוארם את המילה "צמרת."

אין זו הפעם הראשונה שאחד מעסקיו של רפי שאולי עולה באש. ב־1971 נשרף כליל מועדון מאנדים שהיה שייך לאשתו דאז, מאנדי ריס־דייוויס. אחרי השריפה ארזה מאנדי את חפציה, לקחה את בתה שהיתה אז בת שנתיים, ונעלמה איש בבריטניה.

המועדון ידע תקופות של עליות ומורדות. תקופת־הזוהר שלו היתה שנה אחרי היפתחו. כשנפתח קולוסיאום על־ידי שניים מעובדי המקום לשעבר, סמי הירש וטלי עומר, היה חשש שהעסק המתחרה ינגוס בחברי המועדון. אולם אחרי זמן מועט התברר, שחבריו נשארו נאמנים לו, והוא ביסס את מעמדו כמקום־הבילוי האכסקלוסיבי ביותר בעיר.

קשה לתאר מה היה קורה אילו השריפה היתה פורצת בשעה שהמבלים היו עדיין שהים במקום. המועדון היה בן שלוש קומות. ביניהן היו מדרגות לוליניות. דלת־הכניסה בקומת־הביניים היתה עשויה מוטות־ברזל, שהסתובבו כל־אימת שאדם אחד הצליח להשתחל לתוכם. אילו שהו אורחים במועדון בזמן השריפה, אין ספק שאותה דלת־ייקרתית, שרק בני־מזל זכו לחדור בעדה, היתה הופכת למיכשול לפני המבקשים לצאת המקום היה נעשה למלכודת־אש עבורם.

שוקי בן־פורת טוען בלהט, ש־השריפה היתה תוצאה של קצר חשמלי. העולם הזה פנה למכבי־האש כדי לברר אם נכון הדבר.

מנהל־המחלקה לכיבוי־אש בעיריה, אהרון אשל, מסר בתגובה: "עדיין לא קבענו את הסיבה לדליקה. אנשי מכבי־האש עדיין בודקים את העניין. כשנפתור את התעלומה, נגלה את הסיבה לדליקה אך ורק לשמאי ולעורכי־הדין של הצדדים." נירה גל ■

הווידוי האישי של שלוש הצעירות שנתפסו בהעברת הרואי

גם אנחנו השתמשנו בלבן!

ב דירה מרווחת, ליד כיכר־אתרים, פגשתי את קלרה, יפה ויוכי.

הן יצאו מבית המעצר אבר־כביר, אחרי ששהו שם כחודשיים. שלושתן נעצרו בדירה השייכת לקלרה ויפה, אחרי מעקב ממושך של אנשי מיחלק־הסמים במישטרת תל־אביב.

שלושתן שימשו כבלדריות הירואין, ונוצלו על־ידי סוחרי־סמים כדי להעביר את ההירואין ממקום אחד לשני.

כשחזרו מבית־המעצר מצאו את הדירה נעולה. המנעול הוחלף, והן לא יכלו להיכנס הביתה. בעל־הבית קרא בעיתונים מה היה עיסוקן של הדיירות, והחליט לסלק אותן מהדירה.

אחרי תחנונים והסברים, כי אין להן לאן ללכת והיכן לגור, התרכך ליבו של בעל־הבית והוא הירשה להן להישאר בדירה במשך 10 ימים נוספים, עד שתמצאנה מקום לגור בו.

יפה נמצאת בחודש הרביעי להריונה. בעיתונים נכתב כי ביקשה מהשופט, אחרי מעצרה, שלא לישלח לבית־הכלא נווה תירצה, מכיוון ששם מחכה להם "שמוליק," אשתו של שמעיה אנג'ל, שממנו הרתה. לכן הושארה היא וחברותיה, קלרה ויוכי, בבית־המעצר אבר־כביר במשך חודשיים.

יפה היא שחורת־שיער, בעלת פנים עדינות, עיניים שחורות גדולות וגוף שברירי. סימני־ההריון כמעט שלא ניכרים בה. היא רוצה ללדת את בנו של שמעיה אנג'ל, למרות בקשות והצעות של עובדות סוציאליות, אשר מטפלות בה במשך שנים. אין לה איש בעולם, כך היא מספרת, וחייה הקצרים רצופים טרגדיות.

היא נולדה לפני 23 שנים. בשנת שבזי. יש לה שני אחים יותר מבוגרים. בילדותה היו הוריה מסוכסכים. אביה היה שיכור והיא זוכרת כי הוריה היו במילחמה מתמדת. כשהיתה בת 5 הגיע אביה, מרדכי, הביתה באחד הלילות כשהוא שיכור.

יפה הקטנה ישנה עם אמה באותה מיטה. אביה נטל סכין מהמיטבח ושחט את אמה מול עיניה של יפה. הוא ניסה גם לפגוע ביפה, השתולל וחתך אותה בפניה ובידה. עד היום נשארו צלקות בגופה למזכרת מאותו לילה איום.

האם מתה כעבור כמה דקות ראהב נדהן למאסר־עולם. יפה נמסרה למישפחות אומנת ועברה תקופות מסויימות ממוסד אחד לשני.

„נדלקנו זה על זה"

ב גיל 17 עמדה ברשות עצמה ועבדה כמלצרית. בצבא לא שירתה. היא גרה אז בהוסטל ברחוב בזל בתל־אביב. זהו מקום מגורים לנערות במצוקה. השייך למישרד הסעד. היא שהתה בהוסטל שלוש שנים ושם הכירה את קלרה אדרי. יחד איתה שכרה דירה ליד כיכר־אתרים.

לקלרה, ילידת יפו, היה ידיד, שימעון בן־דוד, המכונה שפיגלר, בשל דמיונו לשחקן הכדורגל מרדכי שפיגלר.

את שפיגלר הכירה קלרה ביפו, שם היו שכנים בימי ילדותם. שימעון („שפיגלר") בן־דויד היה עברין מאז היותו נער. בזמנו התפרסם בשעה שברח מהמישטרה רחזר אחרי שהבטיחו לו, כי יאפשרו לו להתחתן ולא יאסרו אותו.

סיפור נשואיו הופיע אז בכל העיתונים. שפיגלר, שהחל סוחר בהירואין, הפך להיות גרקומן בעצמו. הוא הסתכסך עם אשתו ועבר לגור אצל קלרה ויפה. בדירתן שליד כיכר־אתרים.

שתי הנשים, סיפרו, כי לשימעון לב־זהב. לדיבריהן הוא התנהג יפה, ומעולם לא הפריע להן. יפה ניהלה איתו רומן קצר.

פיפרה יפה:

שימעון היה משתמש בלבן (הירואין), באופן קבוע. אבל לפעמים היה נתקע בלי כסף. אז היה שותה אדולן, שהוא סם תחליף ללבן. את האדולן היה מקבל במרכז לגמילה מסמים ביפו, אצל ד"ר רייטר. לשם הולכים כל הנרקומנים כדי לקבל סם בחינם, כשאין להם כסף לקנות הירואין.

שפיגלר היה עובד יחד עם שמעיה בלבן. שמעיה היה כבר תקופה בבית־הסוהר, אבל היה מתקשר לשפיגלר אלינו לדירה.

לכל אסיר יש אפשרות לטלפן עם אסימונים מטלפון ציבורי בבית־הסוהר, והם היו בקשר. באחת הפעמים התקשר שמעיה, ושימעון לא היה בבית. הוא דיבר איתי בטלפון בערך 20 דקות. נדלקנו אחד על השני בטלפון, ושמעיה ביקש שאבוא לבקר אותו בכלא רמלה.

הסכמתי והלכתי עם שפיגלר לביקור.

כמובן שהבאנו לו לבן לכלא, כי הוא משתמש חזק והיה צריך את זה.

הביקור היה בחדר בלי סורגים. היה שם סוהר אחד. שמעיה ישב איתנו. אני, כמו שראיתי אותו, נדלקתי עליו, פיתאום קם שמעיה ודיבר עם הסוהר. הוא ביקש ממנו שהוא רוצה לדבר איתי לבד בשירותים. הסוהר הסכים והסתובב. שפיגלר אמר לי: „תתחשבי בו, הוא ישב כבר 5 חדשים ולא ראה בתורה."

שגינו נכנסנו ביחד לשירותים ועשינו מיספר. היינו שם בערך 20 דקות.

שמעיה ביקש שאשאר איתו בקשר. הוא התקשר אליי הרבה הביתה וכתב לי מיכתבים. ביקרתי אותו בכל שבוע, בדרך כלל יחד עם שפיגלר. הבאנו לו לבן. תמיד קיימנו יחסים. הסוהרים חיבבו אותו והבינו אותו.

באותה תקופה ראיתי את עצמי כחברה של שמעיה, כי הוא ביקש אותי לא לשכב עם אחרים, כך שקיימתי יחסים רק איתו.

במשך הזמן גיליתי שאני בהריון. סיפרתי לו והתייעצתי איתו מה לעשות. הוא ביקש ממני להשאיר את הילד.

אני מטופלת כבר שנים בלישכת־הסעד, ואני בטוחה שיעזרו לי בדיור וכלכלה. חוץ מזה אני מתכוונת לעבוד ולגדל את הילד שלי לבד.

אין לי אף אחד ואני לא יודעת מה יהיה עם שמעיה. הוא לפני מישפט ומקווה שהוא יצא מזה.

אני בעצמי הייתי משתמשת בלבן, אבל עכשיו בהריון, אמרו לי שזה לא בריא לתינוק, אז הפסקתי בינתיים. זה נותן הרגשה טובה ואפשר להיזרק יופי־יופי. עכשיו גם כולם עצורים, כך שקשה להשיג חומר.

גם במישטרה אמרו לי שזה יגמר לא טוב אם אמשיך.

עד כאן סיפורה של יפה.

שמעיה אנג'ל, שהיה לחוץ בכלא, התחיל לדחוק בשפיגלר לשלם עבורו סכומי כסף גדולים. הן לפרקליטו של אנג'ל, דויד יפתח, הן לאמו של שמעיה. כמו כן ביקש אותו, כאשר טילפן מהכלא, לדאוג לעוד אסירים שישבו עימו, מבחינה כספית.

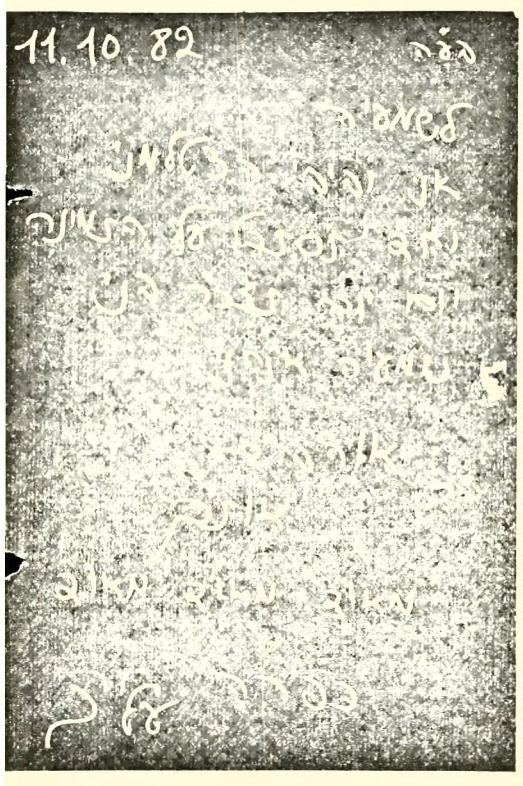
שפיגלר נקלע לבעיה. לא היה לו כל־כך הרבה כסף. הוא עצמו צרך כמויות גדולות של הירואין והיה זקוק לכל פרוטה.

הוא ביקש משמעיה, דרך אנשים שנכנסו לכלא, כי יסדר לו תחנה (למימכר הירואין), המכניסה כסף רב.

שמעיה דיבר עם מישהו וסידר לו תחנה בכרם־התימנים.

„הבנתי שזה סמים"

ש פיגלר, שהיה בדרך־כלל במעקב מישטרתי, חשש לגעת

שני הצדדים של תצלום: יפה מרדכי והכלב בזבי
„אוהבים אותך מאוד מאוד מאוד..."

בעצמו בחומר. היות שבאותה תקופה הוא גר בביתן של קלרה ויפה, ובנוסף לשתי אלה היו מבקרות שם עוד חברות, שגם הן היו „מריחות לבן" לפעמים, ואשר להן היה מחלק את החומר בחינם, גייס נערות אלה והפך אותן לבלדריות סמים.

אחת הנערות שהיו מבקרות בבית, יוכבד („יוכי") רונן, היתה חיילת, שהכירה את קלרה ויפה כאשר הן שהו בהוסטל ברחוב בזל.

היא נהגה לבקר אותן לפעמים, ושם הכירה את שפיגלר.

בלדריות אדרי, רונן ומרדכי
„הטוהר היפנה את הגב, ואני נכנסתי להריון!"

יוכי סיפרה כיצד הגיעה להיות בלדרית סמים:

הייתי שם בדירה באחד הערבים, כאשר שימעון הגיע. הוא שאל אותי אם אני מוכנה לקפוץ איתו לאיזה מקום בשעה 8. הוא לא פירט באיזה עניין ואני הסכמתי.

לשפיגלר היתה מכונית קורטינה. נסענו לתחנה המרכזית החדשה ר־שם עצרנו באיזה צומת. בדיוק בשעה 8 עבר בכביש בחור על אופנוע, שלא היכרתי. אפילו לא ראיתי את הפנים שלו. שימעון התחיל לנסוע אחריו.

הוא עצר ברחוב קטן וחשוך, ירד מהאוטו ויחד עם רוכב האופנוע ניגש לבניין עזוב. לאחר כמה דקות חזר והתניע את המכונית ואמר לי שאכין את התיק שלי. הוא נתן לי כסף למונית וחבילה עטופה ב־ניילון. תיארתי לעצמי שזה סמים.

הכל זיק במהירות ואני לא הבנתי בדיוק מה קורה. הוא אמר לי: „תרדי מהמכונית ותגיעי עם מונית אליי הביתה." הוא אפילו לא שאל אם אני מסכימה.

הגעתי עם המונית לבת־ים, שם הוא חיכה לי ליד הבית עם אחיו יוסי. עליתי אליו הביתה. שם הוריתי את החבילה העטופה בניילון ונתתי לו אותה.

כשפתחו את החבילה, ראיתי שם כמות אבקה לבנה. אני הבנתי שזה הירואין. הוא ואחיו התחילו לחלק את המנות. לא היה להם מישקל והם חילקו לפי העין: כל מנה שלוש־שה־ארבעה פסים, בערך 0.01 גרם.

בקיצור, מגרם אחד הכינו עשר מנות. הוא גזר נייר ממחברת בצורת מלבן, ושם שם את החומר עטוף בניילון ושרף את הניילון, עם נר, כדי שיהיה סגור הרמטית. הוא סידר שם 30 מנות.

בשלב זה כבר הבנתי כי שימעון, בנוסף לזה שהוא נרקומן, הוא מתעסק בסחר והבנתי שיש לו תחנה למימכר־סמים.

למרות שהבנתי מה אני עושה, לא הייתי מודעת לסיכון שאני לוקחת על עצמי וראיתי בזה מן מישחק ילדים הרפתקני.

המשכתי להעביר לו הירואין מ־התחנה המרכזית, מאותו מקום עוד שלוש פעמים. פעם היתה איתו גם יפה.

באחת הפעמים אמרתי לשפיגלר, שגם אני רוצה לנסות להריח הירואין. זה סיקרן אותי. הוא נתן לי לנסות. זה היה בבית של קלרה ויפה. הקאתי את נישמתי. הרגשתי איום, אבל ניסיתי שוב. בפעם השלישית התחלתי להרגיש מצוין.

המשכתי להריח עם חברות שלי כל יום. שימעון־שפיגלר היה מספק לי את החומר ואני המשכתי להעביר לו. לא ידעתי אז שעוקבים אחרינו.

ביום השישי בשעה 5 בערך, הגעתי לבית של קלרה ויפה. ראיתי קורטינות חונות ליד הבית ו־ראיתי בחור יוצא עם משדר מ־מכונית ונכנס לכניסת־הבית. לא ייחסתי לזה חשיבות.

כשנכנסתי לדירה, ראיתי שני אנשים עומדים בכניסת הבית. הם שאלו לשמי והכניסו אותי פנימה. שם ראיתי את שפיגלר יושב בכניסה עם אזיקים על הידיים.

נודע לי כי לקחו את קלרה למעצר. יפה לא דיברה איתי. הם לקחו אותה יחד למעצר עם עוד בחורה בשם אורלי, שגרה בכרם־התימנים. עצרו את כולנו. היינו תישעה אנשים.

עד כאן סיפורה של יוכי.

מספרת קלרה על מעצרה:

ביום השישי, יום המעצר, נסעתי עם שפיגלר לבת־ים. שם קיבלתי שקית ניילון עטופה כרגיל, כדי להעביר אותה לתחנה בכרם־התימנים ליד הסנוקר לאחיו של שפיגלר, יוסי. בדרך פתחתי את החבילה, כדי לקחת מנה. כשפתחתי את החבילה, גיליתי, להפתעתי, שבמקום לבן, יש שם קרטונים.

נבהלתי וזרקתי את כל החבילה.

„כולם שוטרים סמויים"

כשפירטתי לשימעון ש־פיגלר על עניין הקרטון וכי זרקתי את החבילה, הוא הבין מיד שזה „עבודה" של המישטרה, שהחליפה את החומר ב„זולא" (מקום מחבוא של הסם).

אני לא התמצאתי בעניינים הללה. ברחתי הביתה ונשארתי שם. שימעון בא, התרחץ והחליף חולצה. נעצרנו בשעה 5 בערך. אז הבנתי ששימעון דאג לעצמו יופי. אחר כך, במישטרה, הסבירו לי איך שהוא יצא פיקח.

הוא, שפיגלר, רחץ ידיים בנפט והחליף חולצה, כדי שלא תהיינה הוכחות נגדו. אחר כך הבנתי בדיקה, שהמישטרה פיזרה זרחן אותנו היו שוטרים סמויים.

היו גם האזנות בטלפון שלי ושל יפה. הבנתי שנפלנו קורבן לסוחרי־הסמים שפיגלר, שניצל את התמימות שלנו ונתן לנו לעשות את השטויות האלה.

אנחנו לקחנו את זה בתור הרפתקה, עד שגילינו שזה בעצם מעשה חמור. ובמעצר התחלתי לעכל מה קורה איתי.

גם במישטרה הבינו שאנחנו קורבנות של סוחרי־הסמים, ולחצו עלינו לספר את האמת ולא להיות גיבורות, כשאין על מה.

אני מודה למישטרה היום, שפקחו לי את העיניים ועזרו לי, ואני מקווה לא להמשיך להידרדר לסמים קשים.

עד כאן סיפורה של קלרה.

בבית־המעצר באבו־כביר הוכנסו יפה ויוכי לתא אחד. ליפה הגיעו אימומים ברצח, באמצעות אסירה, שנשלחה במיוחד לכלא נווה־תירצה, שם שוהה אשתו של שמעיה אנג'ל, שרה („שמוליק") אנג'ל.

הסיפור החל ביום שאסירה מנווה־תרצה בשם רינה ועקנין, המרצה שם עונש מאסר על כיסות, הגיעה לאבו־כביר, לפני מתן גזר־דינה בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב.

נהוג שאסירות מנווה־תרצה מובאות לבית־המישפט בתל־אביב, מובאות יום קודם לאבו־כביר, שם הן לנות, ובבוקר מוסעות לבית־המישפט.

רינה ועקנין היא חברתה של שמוליק אנג'ל, והיא מכירה את יוכי רונן. היא מצאה את יוכי בחדר־האוכל בבית־המעצר, שם סיפרה לה כי היא מאוד קשורה לשמוליק, וכי אם משהו יקרה לה, היא מוכנה אפילו להתאבד בשבילה.

יוכי הבינה את משמעות הדבר, וקיוותה כי לא יודע לרינה דבר על הרינה של יפה מאנג'ל.

רינה ועקנין הוחזרה לנווה־תרצה אחרי מישפטה. כעבור שבועיים, כאשר הסיפור של ההריון הודלף לעיתונים, תקפה רינה ועקנין סוהרת בנווה־תרצה, כל זאת במטרה מפורשת להגיע לבית־המעצר אבו־כביר.

קלרה פגשה את רינה ועקנין ולא איפשרה לה לפגוש את יפה. לכן כתבה רינה מיכתב ליוכי, שאותה הכירה. במיכתב שאלה כיצד מעזה יפה לטעון כי היא בהריון משמעיה. היא כתבה שאיתרע מזלה של יפה שלא פגשה בה, מכיוון שהתכוונה לבעוט בה ולהוציא לה את הולד מהבטן.

עניין המיכתב נודע למנהל ה־כלא אבו־כביר. המיכתב נמסר לידי דואני, שהוא מנהל בית־המעצר.

דואני החליט כי לבנות, וביחוד ליפה, צפויה סכנה ממשית וקבע כי כל עוד שתי אלה — יפה ויוכי — נמצאות באבו־כביר, לא תוכנסנה יותר אסירות לבית־המעצר לפני נסיעתן לבית־המישפט, כדי למנוע איומים ותקריות אלימות בעתיד.

שלוש הצעירות שוחררו בינתיים והן חוששות מהתנקשויות עם כל מיני גורמים עוויינים מן העולם התחתון.

יפה וקלרה מתכוונות לעזוב את דירתן בימים אלה. יוכי עדיין חייבת, ומתגוררת עם אמה.

נעמי אדווה

שמעיה אנג'ל
מישגל בבית־השימוש

שמעון („שפיגלר") בן־דויד ואשתו פאני
מונית בתחנה המרכזית החדשה

יפה: „דיברתי עם שמעיה בטלפון ומיד נדלקתי עליו!" ✶ יוכי: „עשיתי טובה לשפיגלר והפכתי בלדרית סמים!" ✶ קלרה: „הבנתי ששמעון דאג לעצמו ואילו אני נתפסתי ע"י המישטרה!"

רצח בעין הדה

ב דרך־כלל מנסה המישטרה לשבור את החשודים ולהוציא מפיהם הודאות־באשמה. במקרה של אשר רבו, היתה למישטרה בעיה הפוכה. החשוד לא פסק מל־הודות ברציחות שונות עשרם פר־ענחו עד היום, ואנשי המישטרה עמלו קשה כדי לברר אם הוא אינו חומד לצון או מנסה לעבוד עליהם.

ארוחת־הדמים

קשה היה לתאר כי האיש בן ה־30, הנראה תמהוני ומ־לוכלך, אמנם הצליח לבצע כל־כך הרבה רציחות ולצאת מכולן בש־לום. לא היו גם מניעים נראים־לעין בכל מיקרי־הרצח שבהם הודה.

כאשר נשאל השבוע למניעיו לכל הרציחות, הכתיב רבו לחוקר שני פרקי־תהילים, ואמר כי בהם ימצא החוקר את המניעים לרצח.

הוא נתפס לפני כשבועיים, כא־שר ניסה להכנס למינזר בארי־יעקב בשכם. נזיר ראה אותו מטפס על סולם על גדר־המינזר. כאשר נעצר הגבר מגודל הזקן וחובש־הכיפה, לא הסתיר כי אמנם התכוון להיכנס למינזר, והודה מייד כי הוא אשר רצח את אחד הנזירים לפני כשנה, במכות גרזן. מייד אחר־כך הוסיף והודה כי ניסה להרוג גם נזירה, שעמדה לא רחוק מאותו מינזר. היתה זו תיירת ש־נפצעה קשה מיריות ורימונים ש־הושלכו לעברה. היא עזבה את ישראל כשהיא פצועה קשה, ונודע כי מתה בארץ מולדתה.

הרצח השלישי, שבו הודה רבו, היה מרוחק משכם. הוא הודה בר־צח הגינקולוג ד"ר דויד כוגן מתל־אביב, שנרצח בקליניקה שלו בינו־אר 1981. גם מיקרה־רצח זה לא פוענח עד היום, למרות המאמצים הרבים ששקיעה בו המישטרה. כוגן נרצח במכות גרזן, באותה הצורה שבה נרצח הנזיר בבאר־יעקב בשכם.

המיקרה האחרון שבו הודה רבו השבוע, ואשר עליו מוטל עדיין איפול כבד, הוא רצח שלושה בני משפחה ערבית בלוד: אחמד בדרה (42) ושתי בנותיו בנות ה־20 וה־13.

רצח זה בוצע בערב חג־הפסח 1979. בשעה 6 בערב, כאשר מיש־פחת בדרה מרובת־הילדים ישבה בביתה ליד השולחן, פרץ פנימה גבר לבוש מדי־צה"ל וכובע־עבודה של צה"ל. הוא עמד רגע והביט סביבו ואז זרק רימון־יד וריסס בצרורות עוזי ארוכים את בני־המישפחה השרועים על הריצפה. ארוחת־הערב המישפחתית הפכה לארוחת־דמים.

זה היה נסיון ההתנקשות השני באותה מישפחה. כשישה שבועות קודם לכן, פרץ גבר לדירה שבה ישנו בני־המישפחה, ובמכשיר חד, סכין או גרזן, פגע בכל מי שמצא בדרכו. באותה פעם היו ההורים בברזיל, בקרנבל בריו. ולכן נפצעה קשה הסבתא, ששמרה על הילדים ושלושה מהבנים הצעירים.

בהתנקשות השנייה הביט הגבר היטב סביבו בטרם ירה, כדי לברר כנראה, אם קרבנותיו מצויים ליד השולחן. הוא נמלט מהמקום אחרי שכל בני המישפחה שכבו על ה־ארץ מתבוססים בדמם. בבית־החו־לים התברר כי רק האב ושתי הב־נות מתו. האם, אביגיל, היתה פצו־עה קשה וחמישה ילדים אחרים היו פצועים באופן ביניוני.

מצוד ענק החל בלוד אחרי הרו־צח. למישטרה היו השערות שונות. היה חשד כי הרצח קשור בצורה כלשהי בעיסוקה של אביגיל, כמ־גדת־עתידות. רבים מלקוחותיה נחקרו, ורק לפני זמן קצר נלקחה לזהות אדם נוסף, שהמישטרה חש־דה בו כי הוא קשור ברצח.

חוזר בתשובה

ע ד מיחמת יום־הכיפורים היה רבו צעיר רגיל. הוא גדל בשכונת־שפירא בתל־אביב. כש־הוא יתום מאב מגיל צעיר. הוא תיפקד היטב במישפחה, ואהב לב־לות ולצאת למסיבות. אחרי סיום שירותו בצה"ל עבד כנהג־משאית. אחר־כך מכר את המשאית ופתח חנות־מכולת בשכונה.

היא השתנה לבלי הכר מאז מיל־חמת יום־הכיפורים. במילחמה שרת במילואים כחייל קרבי, וכ־אשר חזר הביתה החל מגדל זקן וחזר בתשובה. הוא היה מקדיש ימים ולילות ללימודי קודש וזמן מה למד אצל הרב אלישיב, רבה הראשי של שכונת־שפירא. אולם קנאותו הדתית הקיצונית ו־פרשנותו הפשטנית לתורה המאיסו אותו על חבריו ללימודים, והוא נדחה על־ידם.

כסף לצדקה

ג ם מצבו הכלכלי הידרדר. במכולת היה נותן בהקפה לכל אדם שנראה לו נצרך, וכמעט את כל שארית כספו מסר לצדקה ולישיבות שונות. לבסוף נאלצה המישפחה לסגור את המכולת, ורבו הקדיש את כל זמנו ללמוד תורה.

ההשערה השנייה שהעלתה ה־מישטרה היתה, כי זה מעשה של מטורף. בדיעבד מסתבר כי ה־מישטרה צדקה בשתי השערותיה. אשר רבו נמנה על לקוחותיה של אביגיל, והוא כנראה מטורף.

היכרותו של רבו עם מגדת־העתידות החלה כשנה לפני הרצח. הוא הסתכסך עם חברתו, ומישהו שלח אותו ללוד אל מגדת־העתי־דות הנודעת.

הפגישה עם אביגיל השאירה רו־שם רב על רבו. האשה השחמ־באש ותימרות־עשן בזמן הפגישה, ואמרה לו כי יש בכוחה להשיג אליו את לב אהובתו או להרחיק ממנו כרצונה.

שבוי בכשפים

ר בו המשיך לבקר את מגדת־העתידות, למרות שחברתו לז־חזרה אליו. הוא הרגיש כי הו־נמשך אליה בכבלי־קסם, וחשב כ־היא כישפה אותו. ככל שהתעמ־יותר בתורת־הנסתר ובקבלה ה־תכנע שנפל קרבן לשטן, ולשלי־חתו עלי־אדמות. הוא ראה באבי־גיל, היהודיה שגישאה לערבי ר־עשתה כשפים, את התגשמות הש־טן עלי־אדמות.

הוא סיפר לחוקרי המישטרה כי הרגיש „גירגורים בכל גופו" וכי בשרו נעשה „חידודין־חידודין" בגללה. הוא האמין כי היא היתד קוברת פגרי־חיות ליד מפתן־בי־תה, ובכך קוראת לכוחות הטומאה והשאול. הוא סבר כי בכוחות אלה היא מצליחה להשתלט על נפשו־תיהם הטהורות של יהודים כמוהו שבאו אליה לבקש עזרה. הפסוק „ומכשפה לא תחיה" הפך בעיניו למיצווה אישית עבורו.

כאשר פרץ לבית בפעם הרא־שונה ולא הצליח להרוג את אבי־גיל, חזר שנית מזוין בעוזי וברי־מונים, שאותם גנב מצה"ל בעת שירותו במילואים. בפעם הזאת הביט היטב סביבו כדי להיות בטוח שהרג את המכשפה. עד היום אין רבו יודע כי היא ניצלה ממוות, וכי רק בעלה ובנותיה היו קרבנותיו.

את מעשה הרצח תיכנן לערב־פסח, הזמן שבו מבערים את ה־חמץ.

רבו היה בטוח כי אלוהים בעזר־רו. כאשר ברח ממקום הרצח, נעצר על־ידי אחד השכנים ששמע יריות. השכן כמעט הצליח להר־מידיו את הנשק, אך רבו עשה תנועה מאיימת והוציא רימון. ה־שכן המבוהל ברח ועזב אותו לנפשו.

בתור: מנהלי

„מקורות"

ש לושה ימים התחבא בשדה ליד לוד. הוא ראה את נייד דות־המישטרה המחפשות אותו והסתתר בשדה. ביום השלישי כאשר ישן במיסתור החיטה, כמ־עט פגע בו קומביין שבא לקצור הוא קפץ ממקומו וברח. נהג ה־קומביין סיפר על המיקרה המוזר

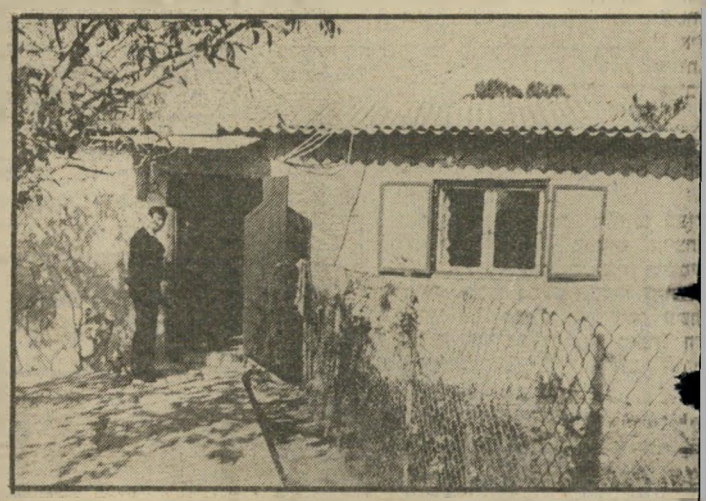
קורבן כוגן
גרזן בראש

וכאשר קיבל אותו הרופא, התלונן על גירוי ברגל. הרופא התכופף לבדוק את המקום הנגוע, ורבו הלם בראשו בכוח בגרזן. הרופא נפגע בעורפו ומת.

הרקע לרציחותיהם של הנזירים בכנסית בארי־יעקב בשכם היה שיגעונו המיוחד של רבו, השיגעון למים זכים. בלימודיו בתורת־הנסתר הגיע למסקנה כי האדם נולד בריא וחסון, וכי הגורם העיקרי למחלות הרבות הם המים המזוהמים המגיעים לברזים. מזה שנים אחדות שהוא עצמו אינו שותה מי־ברז, אלא אוסף מי־גשמים ושותה אך ורק מהם.

מגדת־עתידות בדרה
ארוחת הערב הפכה —

בית בדרה בלוד
— ארוחת דמים

האובססיה שלו למים זכים היתה כה גדולה, שהוא סיפר לחוקרים כי לילה אחד התגלה אליו אלוהים וסיפר לו על באר חדשה שמימיה זכים. הוא הלך לחפש את הבור לפי ההנחיות שקיבל בלילה, ומצא אותה בחצר בית־מרס ביפו. שם התחילו לחפור יסודות לבניין רב־קומות, ובאחד הקידוחים העמוקים נבעו אומנם מעט מים. הוא אסף אותם ושתה מהם.

החוקרים התרשמו כי שיגעון זה יכול היה להביא גם לרציחות נוספות של מנהלי מקורות, אשר לדעת רבו היו מזהמי־המים העיקריים. החוקרים חקרו אותו בכיווון זה, ואף לקחו אותו לסיורים נרחבים במאגרי־מים ובריכות שונות.

סיוע לעדות

? מרות שיגעונותיו הברורים, לא חשד איש בשכונת שפירא, כי הוא חולה־נפש. הם האמינו כי מאז חזר בתשובה הוא מוזר ותמהוני, אבל הוא המשיך לדבר בצורה הגיונית וברורה. איש לא יכול היה לתאר לעצמו כי הבחור הרזה והחלש מסוגל לרצוח כל־כך הרבה אנשים.

חוקרי המישטרה התנהגו בעדינות ובהגינות עם הבחור המוזר. הם עצרו אותו בחדר מיוחד ואף הרשו לו להביא לעצמו מי־שתיה מביתו. בעייתם של החוקרים היתה לאמת את כל סיפורי־הזוועה של סיפר רבו בלי להניד עפעף. לאט־לאט החלו מצאים חיזוקים וסיוע לדבריו. הם גילו את עדות השכן שעיכב את הרוצח הבורח ליד בית מישפחת אביגיל. כן מצאו את עדות הטרקטוריסט, שסיפר על אדם מוזר שברח משדה־החיטה שלושה ימים אחרי הרצח. כאשר ביררו בלוח־השנה גילו כי הרצח אומנם בוצע בערב חג־הפסח, בשעה שבה נהוג לבער את החמץ.

רבו עצמו אינו מרגיש אשם על מעשיו. כאשר נשאל שוב ושוב מדוע עשה זאת, הניד בראשו ואמר לחוקרים כי הם אינם מבינים אותו: „זו לא היתה החלטה שלי," אמר להם. „זו היתה החלטת המלאכים והקדוש־ברוך־הוא. הם ציוו עלי לעשות זאת."

הוא גם מצא הוכחות כי מעשיו נרצו על־ידי אלוהים. כאשר חזר לבקר בלוד זמן־מה אחרי הרצח, גילה כי בית־מישפחת בדרה נמחה מעל פני האדמה. הבית ההרוס היה בעיניו אישור כי אלוהים רצה את מעשיו והכריע את ביתה של המשפחה.

כרגע עצור רבו ל־15 יום, ושופט השלום בנצרת שלח אותו לסתכלות בבית־החולים לחולי־נפש אברבנאל. על פי כל התחזיות, יוכרז רבו כחולה־נפש ובלתי אחראי למעשיו. הוא יימצא זכאי בדין וישלח לבית־חולים לחולי־נפש.

איינה אלון ■

במדינה

המילחמה

זה טבח זה?

לפי אריאל שרון, זה לא היה כלל טבח, אלא רק טבחה, פוגרומצ'יק קטנצ'יק.

אחד העיסוקים המאוסים ביותר של הניאו־נאצים בגרמניה ובעולם הוא המישחק במיספרי השואה.

„השקר של שישה המיליונים!" הריעה בשעתו כותרת־ענק בשבועון ניאו־נאצי גרמני. מתחת לכותרת פורסם מאמר מדעי, שבא „להוכיח" כי מעולם לא נהרגו שישה מיליוני יהודים במחנות־המוות, אלא שני מיליונים בלבד.

מי נטבח? בחסותו של אריאל שרון מתנהל מישחק מעין זה גם בישראל.

זה התחיל עוד בראשית המילחמה. בשעה שעיתונאי העולם דיברו על רבבות הרוגים, פירסם שרון מיספרים „מוסמכים," שלפיהם נהרגו כמה מאות בלבד.

הספירה האחרונה של הגופות מטעם ממשלת־לבנון: 18 אלף הרוגים אזרחיים, לבנונים ופלסטינים. עתה החל המישחק המאוס במיספרי ההרוגים בטבח שאתילא וצברת.

בצאתו לביקורו בהונדוראס ה„ליבראלית," נטל עימו שרון מיספרים חדישים. לפיהם נהרגו בסך־הכל 300 פלסטינים בימי הטבח, ובין אלה היו רק כמה עשרות נשים וילדים. כל שאר הטבוחים היו גברים — ולפי המוסר של אריאל שרון והפלאנגות, הריגת גברים חפים־מפשע ובלתי־מזויינים היא בסדר גמור.

הצרה היא שאחרי הנסיון בראשית המילחמה, כימעט ואין עוד אדם בעולם המאמין למיספרים של שרון והמוסדות הכפופים לו.

דרכי אדם

מוות בחטף

התקף אסטמה פיתאומי שם קץ לחייו של צעיר בן 19.

עדי נאמן, כוכב הסרט נועה בת 17, בנו של איש־הורדיו אמיתי נאמן, ובן־אחותו של אריה ראט, עורך ג'רוזלם פוסט, מת השבוע מהתקף אסטמה פתאומי.

עדי וחברתו מירב חזרו מבילוי. היה זה לילה שיגרתי נוסף בחיי הנוגש הצעיר, שגר יחד בחדרו של עדי בבית הוריו. הם הלכו לישון.

„לפתע עדי התחיל להשתעל ו־אמר שאין לו אוויר," מספרת מירב. „כולם ישנו. ראיתי שהוא לא יכול לנשום. הזעקתי אמבולנס. יצאנו החוצה והוא איבד את ההכרה. בינתיים הוריו ואחותו התעוררו. התחלנו להנשים אותו אבל זה לא עזר. כשהאמבולנס הגיע היה כבר מאוחר מדי. הם ניסו להנשים אותו בחדר־המדרגות כחצי שעה, אבל אני יודעת שהוא כבר מת."

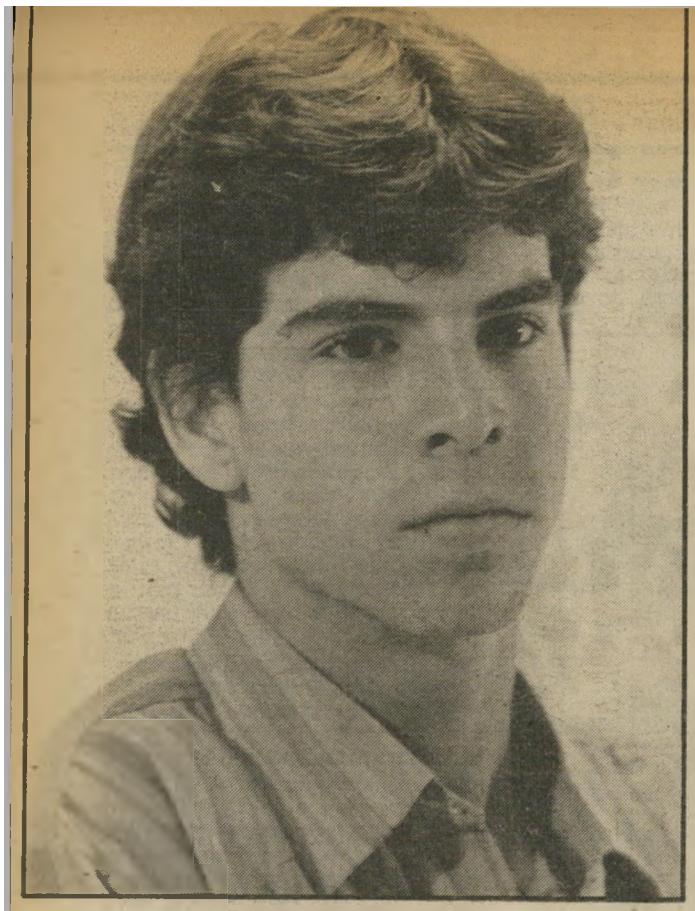
מירב אלבלק, בת קיבוץ בית־השיטה, פגשה את עדי בצוות־הווי בצבא. שני החיילים היו מאוהבים עד מעל הראש. רק שבוע קודם לכן הם חגגו את יום הולדתה ה־19 של מירב, ועדי הפתיע אותה ב־מסיבה.

בשיר שחיבר, והקדיש לה כתב:

אינני משורר של שירי אהבה /
אינני מאהב שיודע שירה / אך
את גורמת לי לשיר אהבה /
כשחייכת, כשדיברת, כשחיבקת
אהבה //

מרגיש אהבה / מרגיש שהלב
נפתח לרווחה / לאותם ניצנים
של שימחה / היי קרובה, היי
יפה / מרגיש אהבה //

נפלתי בפח של שימחה /
האושר גובר, לעתים את בוכה /
מירב את גרמת לי לשיר אהבה /
ותשירי גם איזה שיר אהבה.

קורבן־אסטמה נאמן
מוות תוך עשרים דקות

חברה מירב אלבלק
תפיק את סירטו

עדי גם הלחין את השיר, אך לא הספיק לשיר לה אותו.

„זה היה האירוע הכי מרגש בחיים שלי," מספרת מירב. היא יושבת בחדרו של עדי, יחד עם אחותו, כרמל, וחברים מן הצבא והתיכון. כולם אהבו והעריצו אותו. עדי בן ה־19 היה צעיר כישרוני. ברקע נשמע קולו, מתוך קסטה של 25 שירים שאותם הלחין ועיבד. המילים של נתן יונתן ואחרים. עדי שר על אהבה ועל קשר. המנגינות יפות להפליא. קולו עמוק וחם.

רצה לביים. מירב מנסה לשחזר את הרגעים האחרונים. הכל היה קצר, פתאומי ומדהים.

„עדי סבל מאסטמה. הוא חי עם אינהלטור. היינו יחד שיבעה חודשים, ואני כבר הייתי רגילה להתקפות האלה. לכן, כשהוא התחיל להשתעל, חשבתי שזו התקפה נוספת. רק אחר־כך הבנו שזה היה כבר מאוחר מדי."

אחותו של עדי מספרת, שהיא מכירה שני מיקרים של אנשים שמתו מאסטמה. „יש זריקות שפותחות את הסימפונות בקלות. איני מבינה מדוע הרופאים לא מאפשרים להחזיק זריקות כאלה בבית? למה הם לא מספקים זאת למיקרי חירום? אני בטוחה שאם היתה כאן זריקה עוד אפשר היה להצילו."

עדי, שהתגלה בסרט נועה בת 17, שם גילם את חברה הנסחף של דליה שימקו, היה במציאות ההיפך הגמור. עצמאי בדעותיו, שעשה ונהג לפי מה שהוא חשב. בתיכון למד בבית־הספר תלמה ילין, בית־ספר שבו מושם הדגש על לימודי אמנות ויצירה. בשעות אחר־הצהריים למד קולנוע בחוג לקולנוע של מוסיאון תל־אביב. הוא ניגן על גיטרה, למד לבד לנגן על פסנתר, הלחין מוסיקה וכתב שירים. אך יותר מכל הוא רצה להיות בימאי סרטים. „העבודה בנועה הלהיבה אותו, אך הוא לא שאף להיות שחקן. עדי רצה לעשות קולנוע," מספרת מירב.

הוא גם הספיק לכתוב, לביים, לערוך ולהפיק שני סרטים קצרים. חבריו, שראו את הסרטים, טוענים שהובה להקרינם לקהל. סרט אחד נעשה על פי סיפור של יצחק נבון, ששת הימים ושבעת השערים, ויעוסק בירושלים. הסרט השני שלו היה על עולמו של ילד נכה, לפי תסריט שהוא כתב. חבריו, מושיק בכר, מעיד: „זהו הסרט הכי מקורי שראיתי. התסריט הוא של עדי. הוא היה גם הבימאי וגם הצלם."

זמן קצר לפני מותו הספיק עדי לכתוב תסריט לסרט באורך מלא. הוא אפילו חיפש מפיק. מירב הבטיחה לעצמה שתעשה זאת במקומו, ותביא להפקת הסרט.

בסוף ינואר עמד עדי להיות בן 19. הצעיר הרגיש ויפה־התואר הספיק הרבה בחייו הקצרים. התקפת האסטמה, שקיפדה את חייו, נטלה מאיתנו כישרון שבוודאי היה משפיע רבות על היצירה בישראל.

ספורט

כדורגל

חמהכך של לסרי

אוהדי הפועל תל־אביב אינם מאוכזבים רק מרמת ביצועיה של קבוצתם בשבועות האחרונים. הם מלאי רוגז. הסיבה: הצטיינותו של שחקנם מזה שנים, **גבי לסרי**, על מיגרשה של היריבה, מכבי תל־אביב.

שחקן־הגנה זה, שעד העונה הנוכחית נחשב לשחקן הפועל שרוף, ותיק ומוכר, הועבר למכבי תל־אביב השנה, בשל מחלוקת כספית שהתגלעה בינו ובין הנהלת קבוצתו. היה זה מאמנו לשעבר, דויד („דוביד") שווייצר, שדאג להשאירו לצידו.

במשך כל השנים נחשב לסרי בעיני אוהדי מכבי שחקן „כסחן," שאינו ספורטיבי תהוגן במיוחד על המיגרש. לפתע הסך בעיניהם לאחד המגינים הסובים שיש כיום בארץ.

„מעניין איך אנשי מכבי יכנו אותו אחרי שיחזור חזרה להפועל בעוד כשנתיים," אמר השבוע משה נחום, אוהד מושבע של הפועל תל־אביב. כי גבי לסרי לא עבר למכבי לצמיתות, אלא הוזמה להם לשנתיים.

עלוזעה מישחקים

מה שלא הצליחו לעשות במשך שנים ראשי ההתאחדות לכדורגל, הצליח לעשות היישוב־ראש הנוכחי, **חיים הברפלד** — הוא הצליח לשנות החלטה של התאחדות הכדורגל העולמית, פיפ"א.

הברפלד טס בשבוע שעבר לפאריס, כדי לפגוש את כל ראשי ההתאחדויות האירופיות של נבחרות הכדורגל הנערכות לתמודדויות לקראת אולימפיאדת לוס־אנג'לס 1984.

הוא הצליח לשכנעם לבטל את החלטת פיפ"א, שקבעה ההתמודדויות של שש ארצות בתוך בית אחד.

הברפלד הציע לפצל את ההתמודדויות לשני בתים. ההצעה קסמה לנציגי הכדורגל האירופי, כי הפיצול יביא להקטנת מיספר מישחקיה של כל מדינה. במקום שמונה עד עשרה מישחקים, יהיו לכל מדינה רק שישה מישחקים. מרבית הנבחרות המיקצועיות לא מעוניינות לשחק מישחקים רבים, מחוסר זמן. הצעה זו מתאימה גם לנבחרת הישראלית, כי כך היא צריכה להתמודד רק מול פורטוגל

כדורגלן לסרי
משגע את אוהדי „הפועל"

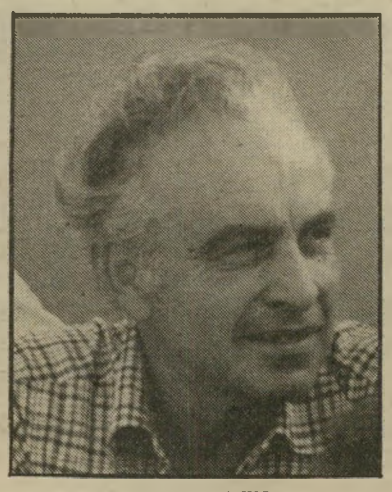
וגרמניה, ואילו קודם היא היתה אמורה להתמודד גם מול צרפת, בלגיה וספרד.

הכל כרגיל

כמו בכל שנה, חזר על עצמו גם הפעם אותו סיפור בדיוק. מיפגשי שתי הקבוצות התל־אביביות, הפועל מול בני־יהודה, במיגרש בשכונת התיקווה, הולידו תמיד הרחקות, התכתשויות ומהלומות על המיגרש, שהוועיקו גם שוטרים. כך היה לפני שנה, כשהמיפגש החם בין השתיים הסתיים בהרחקתו של שחקן הפועל משה סיני, שהצית את כעסם של האוהדים המקומיים. אלה לא הסתפקו רק בשחקן אלא הוציאו את כעסם ותיסכולם גם על אנשי הטלוויזיה, שצילמו את האירוע.

השנה התחמם מנהל קבוצת הפועל תל־אביב, **ניסן ניסנוב**, והורחק על־ידי שופטים מהמיגרש. המנהל התפרץ אל תוך המיגרש וניסה למחות לפני השופט על החלטתו.

שחקן אחר שלא עמדו לו יצריו היה **דורון רוזנטל** מבני־יהודה. רוזנטל ניגש בדקה האחרונה של המישחק והלם בשחקן הפועל **אלי כהן**.

יו"ר הברפלד
רק שתי יריבות

בדורסל

מסיבה לממעמיצים

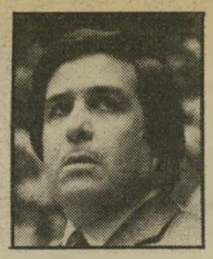
במשך כל השבועות האחרונים לא הפסיקו כלי־התיקשורת „לרדת" על קבוצת הכדורסל של הפועל תל־אביב. הפיתונות הכתובה לא חסכה בכתבות, ראיונות, ביקורות, וגם השמצות. אלה התרכזו בעיקר על דרך ניהולה של הקבוצה התל־אביבית, והוצאותיה הכספיות הגדולות.

השולם הזה פנה השבוע לפינחס („פיני") להב, יושב־ראש הקבוצה, ושאל אותו:

מדוע אין כלי־התיקשורת מניחים לכם?

„אדבר בשמם של כל ראשי מחלקת־הכדורסל של הפועל תל־אביב. איננו מתרגשים מההתקפות הבלתי־פוסקות בעיתונים. זה שעיתון אחד אחרי השני מוצא לנכון לעלות על אותו נושא וללעוס אותו פעם נוספת, מצביע על כך שאנחנו גורם המעניין את הקהל הרחב. אין בדעתנו לעגות לכל ההתקפות האלה. אנחנו מתכוננים להזמין למסיבה בסוף העונה בראש ובראשונה את כל המשמיצים. זה יהיה עונשם: הזמנה למסיבה."

תחזית
היושבי ראש

מיזרחי

להב

יושב־ראש קבוצת הכדורסל של מכבי תל־אביב, שימעון מיזרחי, ופיני־חס („פיני") להב, יושב־ראש קבוצת הכדורסל של הפועל תל־אביב, חזים השבוע את מישחקי המחזור ה־12 ב־כדורגל של הליגה הלאומית והארצית.

מישחקי הליגה הלאומית והארצית	זרחי	להב
1. הפועל באר־שבע — הפועל תל־אביב	×	×
2. מכבי נתניה — בני יהודה תל־אביב	×	1
3. הפועל ירושלים — מכבי יפו	2	1
4. הפועל לוד — הפועל כפר־סבא	×	×
5. מכבי חיפה — מכבי יבנה	1	×
6. מכבי פתח־תיקווה — בית"ר ירושלים	×	1
7. הפועל יהוד — הפועל רמת־גן	1	1
8. מכבי תל־אביב — שימשון תל־אביב	1	1
9. הפועל קריית־שמונה — מכבי רמת־עמידר	×	×
10. הפועל אשקלון — הפועל פתח־תיקווה	1	1
11. הפועל חיפה — הפועל עכו	1	1
12. הפועל תל־חנן — מכבי שפרעם	1	×
13. בית"ר רמלה — הפועל בית־שמש	2	1

איציק שניאור ואמציה לבקוביץ הצליחו לנחש נכונה תוצאות של חמישה מישחקים כל אחד.

חוזז: „הוויכוח היה על 500 דולר!"

כדורסלן חוזז
„שיהיה לי כוח ביד!"

פנחס („פיני") חוזז, נימנה עם הכדורסלנים הספורים שגדלו באגודת הפועל תל־אביב. בעונה זו הפסיק פיני לשחק כדורסל. הוא לא הצליח להגיע להסכם עם מנהלי קבוצתו. פיני אינו נחשב לשחקן מצטיין, אך בארץ לא מוצאים בנקל שחקן־חוץ ישראלי ברמתו. חוזז אינו יכול להצטרף לשום קבוצה, כי הוא עדיין נחשב לשחקן אגודה שאינו משוחרר. שאננותו בכל הקשור להפסקת מישחקו העונה היתה חשודה. אמרו עליו שבוודאי עומדת מאחוריו קבוצת־צמרת המממנת את שביתתו.

השולם הזה **שאל את חוזז**:

מה קורה לך היום?

„סיכמתי עם הפועל תל־אביב לפני שנתיים, שבתום התקופה הזאת, אם לא אגיע איתם להסכם, אכנס לשנה של חוסר־פעילות ובסופה אשתחרר מהאגודה."

יש לך הסכם עם קבוצה אחרת?

„דיברתי עם הפועל רמת־גן, אבל לא הגעתי איתם לשום הסכם. בעצם לא רק איתם דיברתי, אלא עם כמה קבוצות. לא קיבלתי לירה משום קבוצה. אני גם לא אסכם עם שום קבוצה בלי שיחרור."

משתלם לך כל העסק?

„מבחינה כלכלית זה משתלם, כי אם אהיה בתום השנה שחקן משוחרר, אקבל יותר כסף מאשר בהפועל תל אביב."

מי מממן אותך השנה?

„זה העסק שלי ביניתיים."

איך אתה מסביר את השאננות שלך?

„אני לא שאנן. זה לא קל לי לא לשחק. המישחק היה דרך החיים שלי וגם הפרנסה שלי. אבל אני יודע שבשנה הבאה אשחק בקבוצה אחרת. כל העניין של השיחרור לא היה כדי לעזוב את הפועל. רציתי שיהיה לי כוח ביד, במיקרה שאכנס איתם למיקוח על כסף, שאוכל לומר להם: אם אתם לא רוצים אותי אלך לשוק ואקבל מה שאני שווה. לא רציתי לעזוב את הפועל משום שהיה לי רע. הם חשבו שאני רוצה להרוס את הפועל, ואני חשבתי שהם רוצים להרוס אותי. זה היה כדור שלג שהתגלגל."

איפה הייתי רוצה לשחק?

„באחת הקבוצות היותר טובות, כדי להישאר ברמה של הפועל תל־אביב. הפועל רמת־גן היא אפשרות טובה. הייתי רוצה לשחק שם."

אתה לא נחשב לשחקן גדול. אינך חושש להיזרק לשוק בשנה הבאה?

„אין הרבה שחקנים ישראלים שאני צריך לחשוש מהם. לא היו שחקנים שהתקרבו ברמתם לאמריקאים, מלבדי. עד לפני שנה לא קיבלתי הרבה כסף. רק בשנה האחרונה התקרבתי קצת לאמריקאים. ולא עשו איתי חסד, בניגוד למה שנתנו לי להרגיש."

תבקש בשנה הבאה פיצוי בכסף על השנה?

„אבקש מחיר ואקווה שהוא יהיה גם על השנה הקודמת. בהפועל ממעיטים בערכי. הם משכנעים את עצמם שאני לא שווה כל כך. בקבוצות אחרות מכירים יותר את היכולת והפוטנציאל ומוכנים להמר עלי. מבחינה ציבורית אסור להם לתת לי ללכת, כי כמה ישראלים יש להם כמוני? זה כמו לשחרר את מיקי ברקוביץ ממכבי תל־אביב."

האם הפועל היו הוגנים כלפיך?

„הם ניסו להרוויח על הגב שלי כמה לירות. לעומת זאת הם פיזרו על אמריקאים מדרגה ב'. הוויכוח איתי בסוף היה על 500 דולר, והסכום הכלול היה נמוך ממה ששחקן אמריקאי ממוצע קיבל מהם. אחרי שהביאו את האמריקאים, הם היו לחוצים מבחינה ציבורית. זה היה מילכוד להנהלה, שלפתע מצאה את עצמה עם יותר מדי אמריקאים. ההנהלה לא יכלה להרשות לעצמה למתוח את החוט יותר מדי.

Wrangler®

הג'ין החזק

בלו ג'ינס
קורדרוי
סודרים
חולצות
סווצ'רים
מעילי רוח
מגפיים

"אמריקן ספורטסוואר" בע"מ, יבואנים ומפיצים
בלעדיים של רנגלר בישראל.
רח' מדינת היהודים 60, הרצליה פיתוח 46766
טל. 052-58164,59871.

דגש

כ"ט כסלו תשמ"ג 15.12.1982 מיספר 2363 80עמודים שנח 47

העולם הזה

וידוי איש

„היינו בבדריות הראשיין!"

יפה מרדכי
יוכי רונן
קלרה אדרי